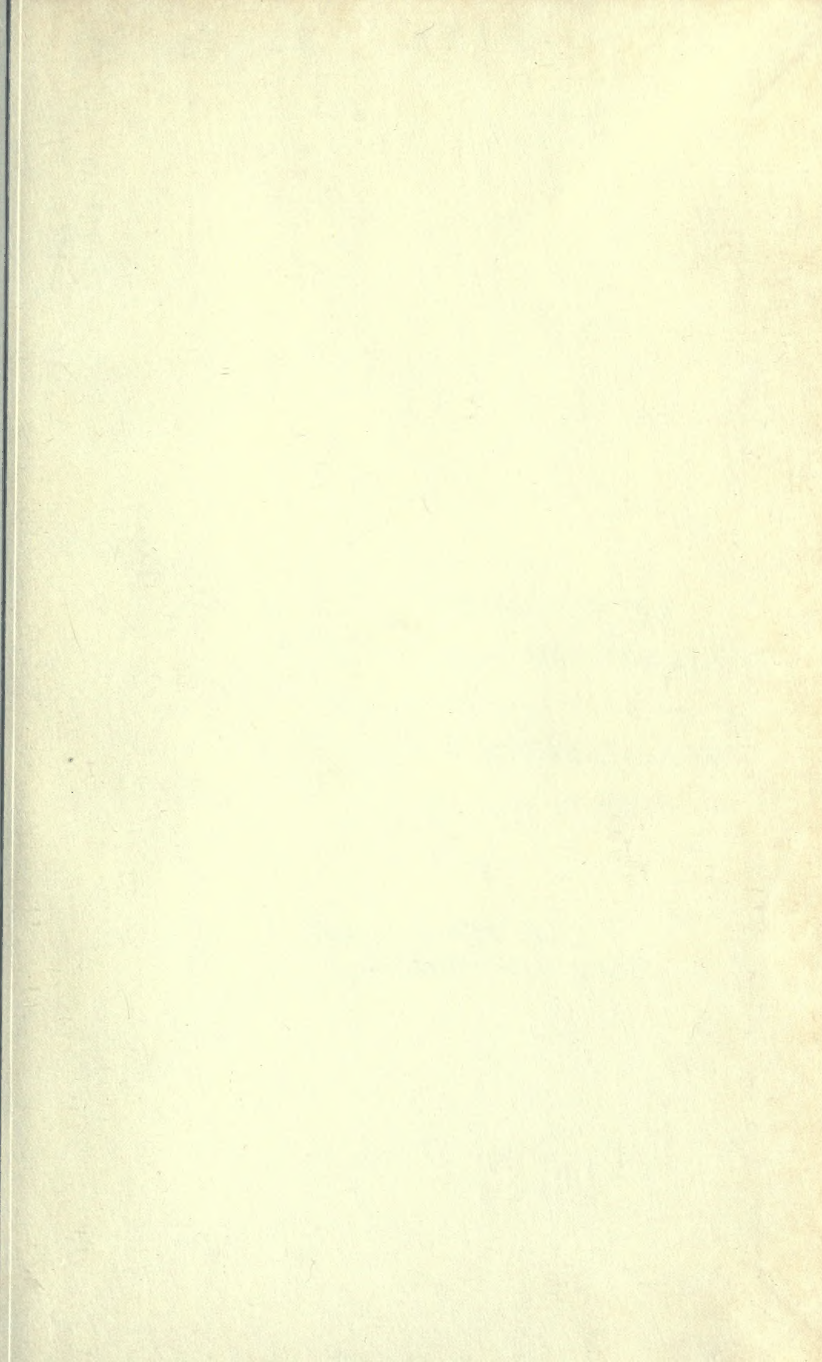
BINDING SECT. JAN 31 1979

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PL Karay, Refik Halid
248 Istanbulun ic yuzi
K3717
1920

52

استانبولك ایچ یوزی

هرحقی محفوظدر

رفیق خالد

استانبولڭ ایچ یوزی

آرقداشم عبدالحق شناسی یه

استانبول
کتابخانهٔ حلمی ، باب عالی جاده‌سی

اورخانیه مطبعه‌سی
١٣٣٦

PL
248
K37 I7
1920

— آ، دیدی، عصمت!

کانی بونی سویلرکن، یوزکار پەلەرنمی صیرتمدن صییرمش، یوزینه دولامشدی، صانکه طانیر بنی، بندن اول، همده هرکسك ایچنده، شو قماش پاچەسی، اونکله «علی العجله» قوجاقلاشمشدی. همان چکدم، بوسفرده اُتکلرم هوالاندی. تا دیزلریمه قدر چارشفمی قالدیردی، صوثوق، خشین برنفسك چیپلاق اُتمه سورتوندیکنی دویدم.

— آ، دییوردی، عصمت!.. نصلسك باقایم بیلیجم، [دائما بکا بویله خطاب ایدردی] نەلردەسك؟

بن، حالا شیماریق و نشئەلی کولویور، صوصویوردم؛ بیلم نه دندی، عجبا اعتیادمی، نه زمان بوآدامله قارشیلاشسەم همان صوقولمق، اوقشامق، چوجوقمسی، نازلی طورلر آلمق ایسترم. ایلك طانیدیغم، طاندیغم آدام... هم سویلیور، همده بنی سوزویوردی، بنده اونی کوزدن کچیرییوردم.

— بو نه شیقلق، دیدی، بسبتون کنجلەشمشسك!

آز اویقودن، چوق چالیشمەدن، یاخود قماردن، سفاهتدنمی نه، یوزی شیشکین، کوزلری قیرمیزیدی. چهرەمه آچ کبی، حرصله، آرزوله باقدیغنی دویدم، قیزاردم. «نرەیه؟» دییه صوردی، «استانبوله!» دیدم. «اویله ایسه برابرز، دوغرو شیشلی یه چیقارز، اورادەده بر اُوم وار، فینکیرتی اُوی، لاف آتارز!» دیدی؛ اُلمدن طوتدی، ایستەکلی، جاندن صیقیوردی؛ بنده ممنون اولویوردم. آرادن بوقدر سنەلر کچدیکنك، یاشلاندیغمك اوزرنده هیچ تأثیری یوق کبیدی؛ زنکینلکیده اونی بندن صوغوتمامش، بیقدیرمەمشدی.

بز ، نه زمان بر آرایه کلسه‌ك تا ئونونجی‌یه قدر ، غالبا ، بویله ،
ال أله دوقونور ، کوز کوزه کلیر کاز بربریمزه قارشی‌دایانیلماز
بر صوقولمق ، سه‌بشمك آرزوسی دویمغه محکومدك . بو ،
صرف حیوانی بر ایسته‌کدی . فکریمزدن زیاده وجودلریمز
بولوشمغه آتیلیوردی ؛ شیمدی ، أمینم ، شیشلیده‌کی أوده
باش باشه قالیر قالماز ، سکنز ، اون یاشمزده ایکن عجمی عجمی
باشلایوب کیتدکجه اوسطه‌لاشه‌رق فاصله‌لره رغماً قیصقانجلقسز
دوام ایدن بو مناسبت ینه ، أز کین ، بیتاب بیراقان بر شدتله
تکرار جانلانه‌جقدی ...

طاش اسکله اوزرندن کچرکن روزکارك قارشیسنده
أتکلریمز ابپه‌آصیلی چماشیرلر کبی قاباروب شیشیور ، چیرپینوب
قامچیلانیور ، او ، حاصرلی فسنی اوچماسین دییه بر الیله
باصدیرییور ؛ بن ، آرقه‌سی ایلیشیکسز قیصه پاله‌ریمی چیپلاق
أکسه‌م کورونور قورقوسیله صیقی صیقی آرقه‌مدن طوتویور ،
واپوره اویله کیدییوردق . سوزلرینی کون دوغروسنك بر کوبك
کبی قارشیسنده اوبورجه‌سنه ، درحال ، چیکنه‌مه‌دن قابوب
یوتدیغنه اهمیت ویرمیه‌رك بر طرفدن‌ده میریل میریل ، چابوق
چابوق آکلاتیوردی . یاری ایشیدییوردم :

— أوت ، دوغری ، دییوردی ، شیمدی بن زنکینم ،
طالعم یاردیم ایتدی ؛ اما بونك بویله اولاجغنی اسکیدن یری
بیلیردم ؛ حتی خاطرلارمیسك ، قوناقده حرم طرفندن دونمه
دولابه بینرده سلاملغه کچر ، اودامه کلیردك . صباحلره قدر
قونوشوردق ، او زمان سکاده سویلردم : « قیزجغزم ، دیردم ،

چوق کچمه‌دن قول قوله دونرلر ، بحثلرینه عینی حرارتله دوام ایدرلردی . احسان بك ایچلرندن برقاچنه مفتون ایدی :

— نه طلاقت، نه قلم، نه ذکا !.. مملکته بویوك ایلیکلری اوله‌جق، دولتی قورتاره‌جقلر، ملتی اصلاح ایده‌جکلر، وجدانلی عرفانلی ، یامان آداملر !

دییه مدح ایدر ، کزردی . حتی دور سابقه آثار ، طوتار، اسکی پادشاهه قیزار، نه‌دن بوپارلاق ذکالردن، بولکه‌سز ناصیه‌لردن استفاده ایتمه‌دی‌ده حکومتی جاهللر ، خیرسزلر ، اوشاقلر ألنده براقدی دییه آغزینه کلنی سویلردی . خوش اوزمان ـ اوزاقدن اوزاغه ـ بن‌ده بوفکرده ایدم‌یا .. لکن احسان بك پاراسز دلاللری که‌سیلمشدی . اونلری برر برر بیشنه طاقار، طانیدیغی نه‌قادار اجنبی دوستلری، کبار احبابلری وارسه طاشیر ، طانیتیردی . حتی دها ایلری‌یه واریر ، البیسه وچماشیر جهتندن پك فقیر ، پك چولسز اولان بو مستقبل دولتلیلره ـ ضیافت ویا دعوت اولونجه ـ طاقم طاقم أثوابلرندن برر قات آییریر ، کوملکندن بویون باغنه قدر کییدیرر ، قوشاتیر ، انسان ایچنه چیقیله بیله‌جك قیافته صوقار ، اویله کونده‌ریردی . آیلر کچدکجه اونلرده یاواش یاواش پارانك طادینی، موقعك شرفی طادمغه باشلایورلر ، بربر آرقه‌سنه یوکسلوب هپ بویوملك، پارلامق شرطیله مقاملردن مقاملره کچیورلردی . آرتق زیارتلری سیره‌کلشیور ، کلدکلری زمانده باش آغریسی ، یورغونلق بهانه ایدیله‌رك ایر کنجه یاتمق یولی طوتولیوردی . احسان بك ایچین ایچین کندینی ییبور ، دها حرصنی، حدتنی ،

بك بللى ايتميه‌رك عليهدارلغه دوغرو آديم آديم ، ياواشـدن يوروبوردى :

— غالبا ، دييوردى ، بونلردن‌ده خير كلميه‌جك ..

صوكرا تيز پرده‌دن مخالفت ايتدى ، عادتا كوپوردى ، قودوردى :

— هاى آلچاقلر ، مقصدلرى مقام ، مسند ، منصبمش..
اسكى دوره رحمت اوقوتديلر ، آوروپايه قارشى نه شرفمز قالدى ، نه حيثيتمز ؛ كلخان بكلرى آلتى يوز سنه‌لك دولتى بر پارالق ايتديلر !...

طرزنده آغزينى آچدى ، كوزينى يومدى . نهايت ياقاسندن چكديلر ، دوام ايده‌جك اولورسه اسكى احبابلغه باقميه‌رق ، خاطر كوكل صايميه‌رق جانتى ياقه‌جقلرينى خبر ويرديلر . اوده خومورودانه صوصدى .

قوناغه صيق صيق كلدكلرى صيرالرده شاديه خانمله برابر ، أو خانتى اويوقدن صوكرا كيدر ، صالون قاپيسنك آردندن صحبتلرينى ديكلردك . بالطبع بزى بودرجه هيجانه ، فداكارلغه سوق ايدن ياڭيز پوليتيقه لافى دكلدى . بر آز ده كنجلكلرينك ، اركككلرينك دخلى واردى . ايلله ايچلرندن بريسى ايكيمزك ده بك خوشنه كيدردى . ايستردك كه هپ اوقونوشسين ، بز لذتله ديكله‌يه‌لم ... عكسى كبى سسى بك چيقمازدى . ساده ديكلر ، ساكن دورور ، مناقشـه بك آله‌وله‌نديكى يان اوطه‌يه كچر ، كتاب اوقوردى . دورغون بر مخلوقدى . فقط اودورغونلغك آلتنده ـ طيقى شاديه‌خانم كبى ـ آزغين ، حاشارى بر يوره‌كى

واردی، ایکیمزده عاشق اولمشدق. طبیعی کوچوك خانم ایشی ـ برمعتاد ـ ایلری‌ده کوتوردی. غالبا مرامنه‌ده ایردی، فقط اوصیراده بربریمزی آرتق پك آز کورمکه باشلادیغمزدن ماجرایه واقف اولامادم. بو کنجلك سیاسیات عالمنده‌ده شهرتی آفاقی طوتدی، خلق اوغورنده وورولدی، ووروشدی، قادینلرده همان اویله ... معروف اولدی، مقبول اولدی، زنکینله‌شدی. فقط آدام اولامادی، برکون ثولیویردی، اونودولدی، کیتدی.

اوبرلرندن بر چوغی‌ده مقاملرك اك یوکسکلرینه کچدیلر، سنه‌لرجه بودواق اداره ایتدیلر، اوقادار مشهور اولدیلرکه حیاتلری حقنده خلقك اوکرنمدیکی برجهت قالمادی؛ شیمدی تم یاپاجغم اك قاپالی تعریفلر بیله اونلری طانیتابیلیر، بناءً علیه کچییورم ... نه‌ذوقلری ذوقه، نه احبابلقلری احبابلغه بکزه‌ین بویردن یاپمه زیبیدی‌پولتیقه قهرمانلرینك خویراتجه، خاشاریجه، تربیه‌سز تربیه‌سز قالقوب اوطوروشلری، بیبوب ایچیشلری بزه او زمان نه فنا تأثیر ایدردی... اسکی اداره‌نك عنعنه‌لرینه، هنوز باغلی برحالده ایدك؛ کوزلریمز وقارلی حرکتلره، تمکینلی معامله‌لره آلیشقیندی؛ کنجلردن چوق سکوت، آز سوز، آغیر طور بکلردك. بوبکلر قوناغه، چوق زمان آخورلرنده قالوب بردن قیره چیقاریلمش خاشاری، آزغین میدیللیلر کبی کیرمشلر، أو خلقی ثورکوتمشلردی، ایلله زواللی پاشانك آرا صیرا مسائل حاضره حقنده مداوله افکار ایتمك ایچون اوداسنه کیررلردی؛ فقط نه‌طورلرینی ده‌کیشدیررلردی، نه معامله‌لرینی... باش

کوشه‌لره کچرلر ، آیاق آیاق اوستنه آتارلر، هپ اسکی حکومته آتوب طوتمق شرطیله وقابا قاباتعبیرلرله قافالرندن کچنی سویلرلردی. فرنکجه کلمه‌لرك مبذولیتنه باقیلیرسه پاشا بو صحبتلردن هیچ برشی آکلامازدی . فقط بللی ایتمزدی ، ذاتاً هیچ قونوشمادیغی ایچون کندیسنی آغیر صاتمش اولوردی . لکن ایچین ایچین شوکستاخانه معامله‌لردن دلکیر اولدیغنه شبهه یوقدی، هرحالده هیچ‌ده تماس ایتمك ایسته‌میوردی اما احسان بلك ایکیده برده باباسنی زورلویور :

— یکی طرز اداره حقنده‌کی معلوماتکزك توسعنه یارار، آرا صیرا بونلرله کوروشوب قونوشمالیسیکز !

دییه‌رك احبابلرینی ساعتخانه‌یه صوقویوردی . حق بر آرالق شادیه خانمك بویکی بکلردن بریله اولندیریلمه‌سی ایچون خیلی چالیشدی ، چابالادی ، لکن مرامنه ایرمه‌دن آرامی آچیلدی . قانلی بیچاقلی اولدی، فکرندن — بالطبع — واز کچدی .

برآز صوکرا اویوقسول آدملرك هر بری کوشکلره ، یالیلره قورولمشلر، حشمت، دبدبه، هوسنه قویولمشلردی؛ فقط پارالرینی مملکتده دکل ، دیشاریده، فرنك ایللرنده ییورلر ، بوراده ظاهراً غایت مقتصد بر حیات سوره‌ر کورونویورلردی. هیچ شبهه یوق که بزم پاشانك اسکی دورده صرف ایتدیکندن فضله‌سی جیبلرندن چیقیوردی، لکن بومملکتك آداملرینه دکل ، پارسك، برلینك محبوبه‌لرینه قسمت اولویوردی. یاواش یاواش قوناقلر داغیلیور، اوقالوب یارچه‌لانیوردی . یازیق که

اسکی دورك اویكانه كوزللکی بوپسپایه کوکالی آدملرك الندە محو اولوب کیتمشدی .

أوت ، ایشته یکی دور سیمالری هپ بویله شانسز ، بایاغی ، ذوق ویرمز ، قابا آدملردن عبارتدی .

اسكی دور سیالری

اسكی دور سیالری ... اونلرده باشقه‌یچیم عجائب شیلردی؛ فقط ـ دوغروسی ـ آز ضررلی، بابا آداملردی، اُك خودبین، اُك نفس‌پرستنك بیله ینه اطرافنده اولوب بیتن ایشلرله، چكیلن محنتلر وسفالتلرله بر علاقه‌سی؛ انسانی حدتلندیرمه‌ین، كوزه باتمایان، قانه دوقونمایان بر صافدللكی، برجاهللكی واردی. محبتلری، سیرانلری، قناعتلری هپسی كندیلرینه مخصوص، نوعی شخصلرینه منحصر، كوكلدن دوغمه، یوره‌كه باغلیدی؛ ایمانلری، اعتقادلری ایچنده نه‌راحت، نه‌مستریح یاشارلر، بوكونك آداملرینه نسبتله برچوجوق كبی كناهسز، قتورسز عمر سوروب نه‌تمیز، نه‌مسئولیتسز وعذابسز ئولورلردی. بونلردن برچوغنك طرز حیاتنی تاپاقیندن، ایچلرندن، یوره‌كلرینك كوشه‌سندن بیلیرم؛ كنجلكم اونلرك یاننده، دیزلرینك اوزرنده، كیرلی حاشیه‌لرینك آراسنده كچدی، قادینی، اركككنی آووجمك ایچی كبی طانیرم؛ شیمدی دوشونیورم‌ده هپسنی كوزیمك اوكنده برر عزیزه كبی باشلرنده برر نورلی هاله‌یله كچیبور، بكا حرمت ویریبور. اك مفسد و مزوری

بیله نظرمه بوکون ـ نسبتاً ـ پاککدامن ومبارك کورونیور . صوك زمانلرده اویله شنیع شخصلرله ، اویله حیاسز وقانلی آدملرله دوشوب قالقدم‌که ماضینك سیمالری بکا ، برمحبوسلك چوجوقلق آرقداشلرینی ، مکتبلی دوشونوشی کبی هپ صاف ، سویملی ، قباحتسز وکناهسز بر تأثیر یاپییور . اسکی دوری بوسوزلرمله حمایه‌ویا مدافعه‌ایتمیورم ، اونده‌ده‌نه‌رذالتلر کوردك ، نه‌ماسقارالقلر سیر ایتدك ؛ فقط او بر جنایتدی ، بو بر قتال ... او بر صانصاردی ، بو بر صیرتلان ... اسکیدن تویلریمزك ئوربردیکی اولوردی ، شیمدی دیکن دیکن اولویور ؛ اسکیدن یوره‌کمز بولانماز دکلدی ، شیمدی ده‌کیز طوتمش کبی‌یز ، جکرلریمز سوکولدی ...

خاطریمه کلن برقاچ سیمایی دفتریمه کچیرییورم ، شویله ، ایکی ، اوچ فیرچه‌سوروشیله ، قیصه‌قیصه ، کولکه‌سزوسوس‌سز آکلانه‌جغم .

بری :

صفوت بك ... نظارتلردن برنده مستشار . یوز لیرا آیلق آلیر وبونی اولدیغی کبی ، نه‌یارینی ، نه‌اختیارلغنی ، نه‌ده چوجوقلرینی دوشونمه‌دن صرف ایدر . سازه ، سوزه مراقلیدر ، أونده هر کیجه فصل واردر ، زمانك اك نامدار ، أك مرغوب خواننده وسازنده‌لری اوراده طوپلاشیرلر ، جوش وخروشه کلیرلر ، مست ایدرلر ، مست اولورلردی . نه‌کییم ، نه‌قوشام ؛ نه‌اشیا ، نه‌انتظام ... بوتون ، قوناق خلقنك یکانه دوشونجه‌سی ،

یگانه مشغولیتی مسافرلره یمك، یاتاق، عشرت صوفراسی...
کیجه‌ده سکز، اون دفعه توکه‌نیر، تکرار دوزه‌لیر، یمك
شفق آته‌جغی وقت بیتیر، برآز صیزیلیر، صوکرا قالقیلوب
صباح فصلی یاپیلیر، اوکله طعامی ایدیلیر و آقشامه قادار اویوندقدن
صوکره تکرار سازه باشلانیر، تکرار جوشولوب تکرار
صیزدقدن صوکره تکرار بر کون اولکی پروغراملە ذوقه
دوام ایدیلیردی. صفوت بك خاندان برآدامدی، جد بجدبویله
یاشامش بر عائله‌یه منسوبدی. یاز ایسه اینجه‌جك مصر کتننذن
أنتاریسنی، تا که‌سنی کیر، آرقه‌سنه کنزی قابلی بهله کورکلرندن
آلیر، کوشه‌یه بچوب کمال وقار وعظمتله تسبیح چکردی. قیش
ایسه چوخه وصمور کورك کییر؛ حتی دها صوئوق هوالرده
برده بونك اوزرینه دوه توینذن دوقونمش نادیده برعابا
طاقاردی. تی‌تیز، عکسی، مستبد خویلویدی. قارشیسنده
هرکس بویون أکمکه، صوینه کیتمکه، کیفنه خدمت ایتمکه
مجبوردی. قاننده حالا دره بکلك زهری دولاشیور، کندی
ایستدیکندن باشقه دورلو حرکت ایدنلری حالا یاقوب ییقمق،
آصوب کسمك آرزوسنده بولونیوردی. اونه دیرسه مسافرلری
تصدیق ایتمه‌لی، آقه قارا دیرسه «های، های!» دیمه‌لی،
ماقاصه بچاق دیدیمی «شبهه‌می وار، البته!» دییه هپ برآغیزدن
موافق بولمالیدی؛ یوقسه قیامتی قوپارر، هایقیرر، باغیرر، مجلسك
طادینی، طوزینی بوزاردی. اعتراض، مناقشه سومزدی.
او سویله‌مه‌لی دیکرلری جان کوکلدن دیکله‌یوب بکنمه‌لیدی؛
یاخود اودیکلرکن دیکرلری هپ اونك بکنه‌جکی طرزده

سويله‌مه‌ليدی. بوجهتدن خوينه كيدلديكی دنياده اوندن أبی،
اوندن كبار ونازك آدام اوله‌مازدی. ذاتاً سوزی محبق‌ده
يرنده‌يدی. ذوقنه دوشكون اولماسه‌يدی چوقدن والی اولور،
ناظر اولور، پادشاهه حلول ايدردی. فقط كوزی بويله،
مسند ومنصبده دكل، ذوقده، صفاده‌يدی.. او، كوشه‌سنه
كچسين، ألنه تسبيحنی آلسين، مسافرلر قارشيسنه ديزيلوب
ساز باشلاسين، دنيانك خزينه‌لرينه باشنی چه‌ويروب باقمازدی.
«كل كيفم كل! چالغی، چاغناق؛ سوز، محبت؛ ييمك،
ايچمك... دها نه ايستر آغامك اوغلی؟!» ديیه‌رك آراصيرا
حالندن ممنونيت كتيرير، سه‌وينيردی. معايده‌لره كيتمز، سرايه
اوغرامار، ناظر پاشايه دالقاووقلق ايتمز، ديك قافالی، تی‌تيز
خويلو كندی عالمنده سربست ياشاردی. اوكا كيمسه ايليشمزدی.
مثلا برآرالق ساز طوپلولقلری شدتله منع ايديلمشدی؛ معتبر
آداملردن درت كشی بر آرايه كلوبده شويله، بر قاچ
ساعت أكلنه‌ميورلر، بر فصل ديكليه‌ميورلردی؛ ژورنال ژورنال
اوستنه، ضبطيه ناظرلری، بشكطاش محافظلری، فهيملر،
صقالليلر سرايی ولوله‌يه ويريورلردی. بونی‌ده اخبار ايدرلردی؛
فقط پادشاه آلديرمازدی. حق نهايت:

— دوقونمايك اوكا جانم... كندی حالنده وارسين
أكلنسين!

بيله ديمشدی. آرتق بونك اوزرينه صفوت بك ذوق
و صفانك امتيازينی آلمش اولدی؛ ژورنالجيلر ديللرينی
كسمشلر، قوناغی راحت براقمشلردی.

بزه قومشو ایدیلر. ساز بعضاً پك پارلاقلاشیر، طنبوریلر، کمنچه‌جیلر، مشاهیر اساتذه‌ده فصله داخل اولورلردی؛ او زمان قومشوخانم افندیلره خبرلر کیدر، دعوتلر یاپیلیردی. همان قوشاردق، حرم طرفنه ایکی کنیش پاراوانه چکیلیر، سس‌سز، صداسز ساز دیکله‌نیردی. اونلر نه تربیه‌لی، کبار مجلسلردی ... قولاغه آغیر کلن نه بر کلمه ایشیدیلیر، نه کوزه چرکین کورونه‌جك بر حرکتده بولونولوردی. ایچرلر، ایچرلر، فقط تربیه‌لرینی بوزمازلردی. کوچوك بر سرخوشلق ومناسبتسزلك کورولمش، ایشیدیلمش شی دکلدی. آرا صیرا پسدن بعضی «اوف» لر، «آه» لر، «الله، الله» لر دویولوردی. ایشته اوقادار؛ ایچین ایچین جوشارلر، ایچین ایچین یانوب طوتوشورلردی. بن بیله، اکثر او حاله کلیر، اویله متأثر اولوردم‌که مندیلمی آغزیمه کوتورور، طیقانه طیقانه آغلاردم؛ فقط کیمسه‌یه بللی ایتمزدم ... او اسکی بویوك سازلر شیمدی قابلمی یاپیلاسین! داتاً استادلردن هانکیسی قالدی‌که... مشروطیتدن صوکرا یووالری داغیلدی، سفالت، نسیان ایچنده برر برر ئولوب کیتدیلر.

بیچاره صفوت بك‌ده پریشان اولدی. تقاعده سوق ایتدیلر. آلته اوتوز لیرا قدر بر پارا چکیبوردی. اونکله نه یاپابیلیردی؟ بر مدت اوك کیدیشنی بوزمق ایسته‌مدی. مغلوبیتنی اعتراف ایده‌مدی. آلیشدیغندن آیریلامادی. بورج ایتدی، اشیا صاتدی، فقط قابلمی؟ آشجیلر صاوولدی، اوشاقلر داغیلدی، مسافرلر سیره‌کلشدی. خواننده‌لر ییکی قاپیلره چاندی؛ برده یانغین کلدی،

ایکی یوز سنه‌لك اوشنلکلی قوناغی اشیاسیله برابر ایکی ساعتده سیلدی سوپوردی، کول ایتدی. اوزمان صفوت بك چوکدی. بر انقاض حالنه کلدی، کوچوك بر محله أوینه طاشیندی، آرتق نه کلن وار نه کیدن؛ نه ساز وار، نه سوز ... بوتون دنیا قارشیسنده شیمدی اعتراضکار و مناقشه‌جی ... آق دیدیکنه قارا دییورلر؛ ماقاص دیدیکنه بیچاق! نره‌ده اویکرمی کیشیلك مسافر مجلسنه ریاست ایدن تی‌تیز بك؟ نره‌ده طنبوریلر، نره‌ده کمنجه‌جیلر، نره‌ده او درین درین «اوف» لر «آه» لر؟ أوك قارشیسنده صباحدن کیجه یاریلرینه قادار حافظ عاشرك غزللرینی، شامرانك قنطولرینی چالوب سویله‌ین قهوه‌غراموفونی دیکله‌مکه مجبوراولان صفوت‌بك هردقیقه برآزدها زهرله‌نه‌رك، قافاسنه اویمایان هر وقعه و حادثه‌دن یوره‌کنده بر یارا دها آچیله‌رق بویله کوندن کونه أزیله خیرپالانه آجیقلی بر عمرله مزاره یاقلاشییور.

زواللی آدامجغز!

دیکر بری:

ضیا بك ... کنجلکنده معلوماتلی، درایتلی، ایشکذار بر آدامش، اجنبی لسانلرینی اوکره‌نمش، لوندره‌یی، پارسی کورمش، فرنکلرله خیلی دوشوب قالقمش، صکره پادشاهك ناصلسه توجهنی غائب ایده‌رك فعالیتدن چکیلمش، شورای دولته اعضا اولمش.. ادبیاته مراقلی، افکار جدیده‌یه پرستشکار، أللی بشلك بر ذات... بابادن قالمه برقوناغك دادیلی

— ١ —

بر مدب زنکینی

اولور تصادف دکل ، دون بیوك آدا اسکله‌سنده قارشی
قارشی‌یه کلنجه شاشیره قالدم . جلاسی کوزلر آلان نازین
تکرلکلی ، طومبول آتلی ؛ ایوبجاق کبی کوچوك وسوسلو
بر آرابه‌دن ایندی ؛ او اندن ، ایلك باقیشده طانییامادم ؛
آرقه‌سنده بال رنکنده بلی کمرلی ، دار ، شق بر پاردوسو
واردی ؛ آلتون صاپلی باستونی اُلنده دیم دیك ، سلاملر
داغیته‌رق ، تلاشسز ویورغون بکا دوغری یورویوردی .
بو کیم دیبوردم ، کوزم ایصیریور ... نهایت طانیدم ؛ ادریس
خوجالك اوغلی کانی ، بزم کانی ، بنم کانی ... نه قدر دکیشمش
یاربی ! وقارلی ، کوسته‌ریشلی بر آدام ، بر بویوك ومهم آدام
اولمش ؛ اوتورکه‌ك طورلی قلم اُفندیلکی اوزرندن تماماً کیتمش ...
اولی ، یولده بر یره چارپمقدن ، بر شی ده‌ویرمکدن ، برندن
آزار ایشیتمکدن قورقار کبی ، سونه‌یه سونه‌یه یورووردی ؛
ایچین ایچین قاینار ، یوره‌کی آتشلی ، کوزی بویوکلکده بر کنجدی
اما زواللی سوقاقده بو حالی هیچ کوسترمز ، امر ، حکم
آلتنده یه‌تیشمش بر صیغینق اولدیغنی چه کینکن ، اُزکین طوریله

دائما بللی ایدردی. فقط بو سینسیلکی آلتنده خاشاری، چابقین، کستاخ بر طبیعتی‌ده واردی. تا کوچوکدن بری بربریمزی محله‌دن طانیرز. او صوئوق چشمه رشدیه‌سنه کیدردی؛ پنبه یاناقلی، آبلاق چهره‌لی، سیم سیاه اوزوم کوزلو، بر آز پلته‌ك وبون بر چوجوقدی؛ بن او زمان دها درت یاشنده، باشمده یمنی، قولاقلرمده دوشمه‌سین دییه آرقه‌دن ابریشمله بربرینه باغلانمش چاریك لیرادن کوپه‌لر، ساقیز چیکنیه چیکنیه سوقاقلرده کزر، یاراماز بر قیزدم. اوکا یناقلرینك رنکندن کنایه «الماکانی» دیرلردی؛ بنم اسمم «بوکسوك عصمت» دی؛ چیتیر پیتیر اولدیغمدن بونی یاقیشدیرمشلردی؛ صوکرالری او صاراردی، ضعیفلادی؛ بن که‌لیشدم، ایریله‌ندم. فقط لقبلریمز قالدی، ده‌کیشمه‌دی.

کاینك آننه‌سی کبار دالقاووغیدی. فکری پاشانك قوناغنه دوام ایدن مسافر قادینلر آراسنده پاشایه قوررولان عشرت تپسیسنك قارشیسنه دیزیلوب ساز چالان، شرقی اوقویان، تقلید یاپان بر طاقمی واردی‌که کندی حرمده، قوجه‌لری سلاملقده مصرفسز وزحمتسز غایت رفاهلی برعمر سوره‌رلر، باش سفره‌ده یر، اوست سدیرده موقع بولورلردی. اوك ایچنده اولوب بیتن، یه‌نیلوب ایچیلن، کیئیلوب قوشانیلان نه وارسه هپسندن حصه‌لری آیریلیردی. حمام یانجه همان قورونه‌نك باشنه، سیران‌یاپیلنجه اوك آرابه‌نك قارشیسنه کچرلر، بوخجه‌جی ویازمه‌جی قادینلرك تحفلغنه ووره‌رق اطرافنی آلیرلر «قادینم سلطانم، شهزادهم» کبی خطابلرله أو خلقندن هر برینی

آیری آیری ممنون ایده‌رك حسابلرینه صندوقلرینی دولدورورلردی.
بونلرك بایرامده البسه‌لری ایصمارلانیر ، ذوقلرینه موافق
چشیدلردن آیری سپتلرده شکرلری یاپدیریلیر ، آنجق ایکی ،
اوچ آیده بر توزیتی آلوب هوالاندیرمق ایچون اوغرادقلری
أولرینه رمضان کلنجه یاغندن ، پرنجندن طوتیکزده کلاجنه
قدر نقصانسز موطباق مصرفلری کونده‌ریلیردی . فقط بو
مبارك آی ظرفنده قوناغك طابلا طابلا چیقان نفیس ییمکلریله
مبذول اکلنجه‌لرندن آیریلمالرینه کوکللری بر درلو راضی
اولامادیغندن بر معتاد ینه صوثوق ادالر ، معناسز سوزلر ،
ساخته قهقهه‌لرله مجلسی شنلندیرمکده دوام ایدرلردی .

ایشته کانینك آناسی بوقبیل قادینلردن بریدی. وقتیله منلا
کورانی طرفنده بر برلك ایدن قوجه‌سی فکری پاشابه صوقولونجه
مبصراقله مکتبلره قاییرمش ، بر مدت صکره‌ده باشنه بر آبانی
صاریق باغلاتدیروب رشدیه‌لره تجوید وعلم حال خوجاسی تعیین
ایندیرمشدی. بربرادریس ، ادریس خوجا اولمشدی. کوچوك
یاشندن بری قوناق طفیلیلری آراسنه صوقولان کانی خیلی زمان
قهوه اوجاغنده آرابه‌جیلر ، باغچوانلر ایچنده ممنونانه سورونمش
دورمشدی . حمامه صوقولدیغنی تعقیب ایدن کونلرده ، آرا
صیره حرمه‌ده آلینیر ، حق پاشانك کوچك اوغلی احسان
بکه کیجه قندیلی آرتیقلرندن آدام وآبی شکللری ، غزته کاغدلرندن
صندال ویلکنلی قایق رسملری یاپه‌رق وقت کچیریردی. بوقابا
صابا شیلرك ، آوروپادن کله اویونجاقلردن دها فضله خوشنه
کیندیکنی کورن ، کانی کبریت چوپلرندن یاقغین قله‌سی، چیقولاته

قورشونلرندن باب سرعسکری دائره‌سی یاپمغه قدر واردیر، بکنی دها چوق ممنون ایتمکه چابالاردی. بعضاً‌ده آناسنه بر التفات اولمق اوزره خانم افندی: «کانی‌ده نره‌لرده؛ هیچ کورونمیور، بولوب شونی کتیریکز، کوره‌جکم کلدی!» دیر، کومسده ویا بر اویوندن آلینه‌رق تر ایچنده، حجابندن قیپ قیرمیزی بر حالده صالونه کیرنجه اوقشانیر، برکوسته‌ریلیر وألارینه‌هدیه‌لر دولدورولوردی. قاپونك همان یانی باشنده ایکی دیز اوستی چوکه‌رك وهیچ بر یره باقمه‌دن، هیچ بر سوز سویله‌مه‌دن، یالکز هیجانندن کسیك کسیك صولویه یازی ماصه‌سی باصقیسی کبی تمکینلی بر اوطوروشی واردی‌که باقدقجه وتقدیر ایدلدیکنی دویدقجه آناسنی افتخار ایچنده براقیردی. دوقوز، اون یاشنه قدر، ایشته، بویله، کاه قاپو أشیکله هم سویه، کاه هندیلر، قازلر و سایسلرله هم حال بر حیات سوردی.

آرا صیرا آنا اوغل، بر قاچ کیجه قالمق اوزره أولرینه کلیرلردی. یان یانه اوطوروردق. بزم أوك آلتنده شهرتی دنیایی طوتمش بر طورشوجی دکانی واردی؛ چارداقلی طورشوجی دیرلردی؛ اوکنده، یامرو یومرو قوللرینی قارشیکی أولره قدر اوزاتوب سوقاغی ایکی طرفلی نورتن بر آصمه یتیشمشدی. آلتنده قیش یاز کولکه، رطوبت اکسیك اولماز، صیق صیق دوکولن طورشو صولرندن بیریکمه مایخوش، کسکین بر سرکه وطحنه قوقولو چامورهیچ قورومازدی. آه بو قرقو! چوجوقلغمی بکا نه قدر مکمل

خاطرلاتیر... او اوزاق وغریب کونلریمی دیری رنکلی ویقین
بر شکلده، کوزلریمك اوکنده نه چابوق جانلاندیرر !.. کانی
ایله برابر بز بوسرت، بهارلی هوا ایچنده، بو ایصلاق طوپراقده
یه‌تیشدك؛ صولری قورومش خراب سبیللر ایچنده، آدم
اوغرامایان ویرانه‌لرده، باغچوانلری اوکله اویقوسنه یاتمش
بوستانلرده برابرجه بر چوق زمانلر باش باشه یاشادق، او
نی، بن اونی یه‌مکه، یاتیرمغه چابالایه‌رق، ایتیشوب دوکوشه‌رك،
ایصیره هایقیره، قوشوشه قووالایه، سرین هوایه قاووشمش
کوپکلر کبی کیفلی، نشئه‌لی، سربست بر چوق چوقلق کچیردك.

اونك قوناغه قاپیلانماسی بنی بر زمانلر چوق اوزمشدی؛
آننه‌م کوشه‌ده‌کی حامده، چکمجه باشنده اوطوروردی؛
بن‌ده کوندوزلری، فنا هوالرده، یاننه دها صیق کیتمکه
باشلامشدم. صوتوقلقده اوطوروب بقلوا بیچمنده کسیلمش
صوصام شکری صاتان عرب هدایتك ماجرالرینه اویالانیوردم؛
برکون کاتبنك آناسی یاننه فکری پاشانك قوناغندن درت،
بش قادین طاقش، حامه کلدی: «جانمز بر سوقاق حامی
ایسته‌دی، هم طایا خانمله قالفه‌لره‌ده برده‌کیشیکلك اولور !»
دییه ایضاحات ویرییور، قبه‌یی ایکله‌تن برسسله صاغه صوله:
«هایدی، باقالم، صویونکز، ایچریده طورشو ضیافتی وار !»
دییه هایقیرییوردی. نهایت آلمه ایری برکاسه ویردیلر، دکانه
نی کوندردیلر. دوندیکم زمان طایا خانم آننه‌مه سویلندی:

— خانم، ماشاالله قیزلك نه شیرین، انسانك جاننه صوقه‌جغی کلیور!
دیدی. قیپ قیرمیزی اولدم، او زمان دایانامادی،

قوجاقلادی ، یاناقلرمدن ئوپدی . بر چوق شیلر صوروبوردی ،
بن ده پرواسز ، خوش خوش جوابلر ویریبوردم .

دها او زماندن زنکینلکه دوغرو کندمده بر یاقینلاشمه
احتیاجی دویار ، الماسلی ، کورکلی قادینلره صوقولمق ایستردم ؛
بوبله‌لربله یان یانه اولدقجه ، دیلم آچیلیر ، کیفم کلیر ، سویلر ، کولر ،
نشئه‌له‌نیردم . بو کون ده ، شو ایپك أنتاریلی ، کوبه‌لی ، بیله‌زیکلی
خانم ، یانندہ‌کی شطارتلی ، قیغوسز ، کوزل قادینلر بنی چه کیبور ،
شوقه کتیریبوردی . بر آرالق طایا : « سنی کاینك یانند
کوتوره‌یم می ؟ » دیدی . اوبر قالفه‌لرده « کوتوره‌لم ! » دییه
اصرار ایدییورلردی ؛ آننه‌م بیراقمق ایسته‌میوردی ؛ بر مدت
اولور می ، اولمازمی دییه خیلی دوشوندیلر ؛ نهایت قرارلاشدی .
بنی یاقالادقلری کبی حمامه صوقدیلر ، أودن أك یکی چاشیرلرمله
بایراملق أنتاریمی کتیرتیلدی ؛ سوقاقده بولونوب ایچری آلنمش
بر کدی یاوروسی کبی ، آقشامه ، بردن ، چوق صیجاق
اوداره ، چوق یوموشاق سدیرلره ، چشید چشید بیمکلره
قونمشدم . طالع بنی کانی ایله اوراده برلشدیرمشدی . بر
زمانلر سوقاقلرده سوپورکه کبی توزلره ، چامورلره باتمش بر
حالده ، برابرجه دوشمش قالقمش ، سورتونمشدك ؛ شیمدی ده
جلالی تحته‌لر ، خالی و کچه‌لر اوزرنده ماقارا کبی صاغه ، صوله
قایه‌رق ، قانابه ، قولتوق آلتلرینه قاچه‌رق ، ینه برابر ، او بوتله
وقت کچیرمك یولی آچیلمشدی ؛ ایکیمزده برقاپوده بولوشمش ،
بر برمزه قاووشمشدق ...

... قوناقده برلشدیکمزدن بری باشمزدن نه ماجرالر

گچدی ، نه‌لر گوردك و نه قدر شیلر اوگره‌ندك یاربی !...
ایکیمزده استانبولك گوزه صیغماز گه‌نیشلیگی ، اوجی
بوجاغی بولونماز ده‌رینلگی ایچنده اویله قاریشیق ، چاپراشیق
یوللره دوشدك ، اویله اذیتلر چکدك ویا صفالر سوردك که
خاطرلادقلریمزی اولدیغی کبی ، سوس سز ، علاوه سز یازیویرسه‌ك
میدانه پایتختك صوك زمانه عائد نه جانلی ونه دوغری بر تاریخی
چیقار... ایشته بن ، الیمدن کلدیگی قدر ، بو خاطره‌لری سیراسنی
دوشوردکجه رومان کبی دکل ، بر مخطره دفتری کبی بعضاً قیصه قیصه ،
بعضاً اوزون اوزون ، او کونکی ذوقمه ، اشتهامه گوره ضبط ایده‌جگم .

... کانی‌یی اوچ سنه‌در ، هر بدن بری غائب ایتمشدم ؛ بر زمانلر
عسکر اولدی دیدیلر ، صوکره سوریه‌یه گیتدیگنی دویدم ؛
بری بویوك ایشلره گیردیگنی ، تجارت یاپدیغنی سویله‌دی ؛
بر بشقه‌سی ده شامده ئولدیگنی خبر ویردی ؛ بر درلو دوغروسنی
آکلایامیوردم . بن ده چوق مشغولدم . ازمیردن انجیر ، اوزوم
تجارلری یاقامی بر درلو براقمیورلر ، ضیافتدن ضیافته گوتوره‌رك ،
بر طرفدن ، عزت اکرام ، اکلندیریورلر ، او بر طرفدن ده
پارا قازانمانك یولنی اوگره‌تیورلردی . بنی ، شیمدی ، پك
راحت ، قایغیسز یاشاتان شو کوچوجك ثروتم ، ایشته ازمیرك
یادکاریدی . والینك بر سطراق مساعده‌سیله زنگین اولیویرمشدم .
قیصه ، بسیط ، آکلاتمغه دکمز ، فقط اینانیلماز بر سر گذشتدر .
صوکره‌لری آرتق اوگره‌نمشدم ، کانی زنگین اولمشدی ،
حرب زنگینیدی ؛ آدی ازمیره قدر گلمش ، شهرتی دیللره

دستان اولمشدی . پاتخانه‌سی تحقیق ایتدم ، بوکون ، یارین کیدوب کوره‌جکدم ، نهایت تصادف ، یاغدیغم بی ، دون ، اونی بولمه‌چیقاردی ، آرقه‌سنده بی کدلی بات رنکنده‌دار ، شیو بر پاردوسو ، الندهآلتون صاپلی باستونی ، دیم‌دیك ، سلامیر داعیته‌ق ، تلاشسز ، یورغون ، بکا دوغرو ، طاتجه‌در کلیوردی .

بویوك آطه اسکله‌سنده اوکله واپورینه بینه‌جکدك ؛ سرت بر کون دوغرو‌سیله اطراف آللاق بوللاق اولویور ، متهرر صارصیلیور ، جامکانر زانعیر ایو ، باجاقلرینی البسه‌ی دولانوب عادتا کوسته‌کله‌ین اهالی توز ، دومان ایچنده سرسام‌لاشمش ، کوزلر یاری ایدیك ، باشلر روزکارك عکسی طرفنه چه‌و یك ، بربرلرینه چارپه‌رق اسکله‌یه قوشویوردی . او ، بو حرکت و تلاش ایچنده فتورسز و وقور آغیر آغیر یورویوردی . بن ده درین ، درین باقیوردم ، شاشیوردم . اوت ، نه‌قدر ده کیتمشدی ، حاضرجی مغازه‌لرندن آلینوب درت کونده هاوی دوکولن ، دیز قاپاقلری چیقان بیچیمسز البسه‌لر ایچنده بچاره هیچ بوله ، اهمیتلی برآدام کبی ، کورونمزدی . ایلله‌موداسی کچمش بر فانتازی یلکی خاطرمدن چیقماز ؛ چوق اعتنا ایله کیندیکی کونلر بونی محقق صیرتنه کچیریر و عادتا باقیشدیغنه ، بر ده کیشیکلك ویردیکنه اینانه‌رق برآزده کبرله‌نیردی . شیمدی ، هیچ کبرلی دکلدی ؛ دولغون ، امین ؛ متانتلی ، خلاصه ساخته‌دکل ، صاحیجی ایدی ؛ کبرلنمیور ، یالکنز موقعنه یاقیشیق آلان برطور طاقینیوردی .

بردن قارشیسنه چیقدم ، بچه‌م آچیقدی ، چهره‌مه چوق یاقیشدیغنی سویله‌ین ، شویله صوله ، یاناغمك چوقورینه مائل بوکوك ، قیوراق بر تبسمله دوردم :

بر کون کله جك آلتونله اوینایه جغم ؟ » بوکا ایچکزده اینانان یوقدی. حقکزده واریا ، اونه سونه یه لك ، اونه اویوشوقلقدی بنده کی ... اوغورسزلق آلتون پاره ده ایمش ؛ اورته لغه کاغد یاییلنجه طالع ده بکا بوزینی کوستردی. طلسم بوزولدی ... أوت شیمدی زنکینم، [قولاغمه أ کیلدی ، بر اسم سویله دی] اونکله ایش یاپیورم، آکلارسلك یا ؟..

[بر آز دوردی ، واپوره شویله حقارتله بر کوز آتدی] بو آداده ده ، دیدی ، استمبوطسز اوطورولماز ، آراتیورم اما بر ایشه یارایانی حالا بولدورامادم !..

نه قدر ده حقی واردی، بوداراجق یرلرده ایتیله أزیله انسان خراب اولویوردی ؛ ایکیمزده ، صومورتغان بر یوزله ، ایسته میه ایسته میه اسکله دن واپوره اوزاتیلمش اولان تخته یه باصدق ؛ کانی همان ألمی طوتدی ، ینه صیقیوردی . فقط شیمدی بر آزده خفیفجه... غالبا کندی حکایه سنه ، سرکذشتنه دالمش ، بشقه حسلری یوره کنده اویوشمشدی .

— سکا هیسنی آکلانه جغم ، دیدی . هایدی ، شیمدی کوپروده یولوشورز !

اونی کورن ، بلکه ده یاریم ساعتدر کوزله ین بر قاماروت همان قوشدی، « بویوریکز ، افندم ! » دییه اوکمه دوشدی. بکا یان قامارایی آچدی. صوکره یردن سلاملیه رك چکیلدی . ایچمدن : « عصمت، دییوردم ، خاطرلارمیسك ، برزمانلر ، اسکی دورده قاماروتلر بویوك پاشا خانملرینك اوکنه دوشرلر، یردن اونلره تمنالر ایدرلر ، اونلره قامارالر آچارلردی ... »

ایستر ایسته‌مز بر آز کیرلندم. ایچریده اوچ دورت خانم واردی. بنم بویله اتکله‌نیر کبی تشریفـانله کیردیکمی کورونجه مراقه دوشـدیلر. درین بر سسـزلك ایچنـده هر یریمی، پچه‌مك جنسندن اسـقاربیزملك قورده‌لاسـنه، سورمه‌مدن یاناغمك چوقورینه قدر اوزون اوزون کوزدن کچیردیلر؛ هم بونی قاپالی بر طرزده دکل، آپ آچیق، جامکاندن مال بقه‌نیر کبی یاپیورلردی. بن، هیـچ آلدیرمیبور، کوموش چانطه‌مك ایچنده برشی آرایوردم. نهایت پسدن قونوشولمغه باشلاندی. آغزلرنده بر اسم دونیوردی. کانی بك... جامك آرقه‌سـندن، غالبا اونی کچرکن کورمشـلردی. بوکا جانم صیقلدی. بیلیوردم که خلق، حرب زنکینلرینی چوق قیصقانیور، هیچ چکه‌میبور. علیهنده بیك یالان، بیك ماصـال دوزه‌رك کزدیکی یره یاییبور، بیلان حکایه‌سی کبی اوزاتیبوردی.

کوشه‌ده اوطوران اسکی‌دوردن نمونه قالمش قورو وقارلی، فقط کبار قیافتلی برخانم، آلدن قاچمش اسکی فرصتلرك حرصی کوزلرنده پارلایه‌رق، ظاهراً تربیه‌لی، فقط ایچی زهرله‌دولو بر دیدی قودی یاپمغه باشـلادی. ایکیمزك برابر، یان یانه، قونوشـه‌ـه کلدیکمزی بیلمیور، کانیدن طانیبان یوقمش کبی بحث ایدییوردی. اما نصـل؟ هپ سزلی بزلی، نازك تشریفاتلی بر لسانله...

— ده‌مین کچن راجا کانی بك دکلمیدی أفنـدم، زمانه زنکینی، بزه بوسـنه قومشو اولدیلر. سـایه‌لرنده نه سازسز قالییورز، نه أکلنجه‌سز؛ ! کسیك اولماسینلر حرملری شایان

خانم افندی پك نشئه‌لی ، پك کوکلسز بر تازه‌در. آرا صیره تشریف ایدرلرده کولمه‌دن باییلیرز !

... آه ، کائینك قاریسی‌می ؟ نصل کولمزلر ؟ کیم بیلیر اُلنه پارا کچه‌لی نه دلیلکلر ، نه شیمارتقلقلر یاپیوردر ... هیچ اونوتمام ، بنم قوناغه کتیریلدیکمك اوچونجی سنه‌سیدی ، بر کون پاشانك چانطه‌جیسی مالك آغا ، صوکره مالك افندی اولدی. (بر برآرقه‌سنه رتبه، نشان ، یدنجی‌دائره‌یه رئیسلك) ایشته او ، بر عرب یاوروسنی یاقالامش ، حرمه کیردی ؛ طایا خانمه :

— بونی حمامه صوقوب ییقایه‌جقسکز ، تمیز چماشیر ، اُلبیسه‌ده کیدیره‌جکسیکز ، قوناقده قاله‌جق ...

دیدی . بز همان چوجوغك باشنه اوشوشدك ، آمان یاربی ، بو نصل بر مخلوقدی ! قیویرجق ، دیکن کبی سرت ، سیاه صاچلرینك یاری یاری‌یه قاپاتدیغی یوزی ، چالی سوپورکه‌سی آلتنده قالمش بر موطباق پاچاوراسنه بکزییوردی ، نه رنکی بللیدی ، نه جنسی ... یالکز آقی چوق ، بیکلری اوفاق ، کسکین ایکی جوقور و قارا کوز اوزریمزه دیکیلمش آتیلمغه، طیرمالامغه حاضر یابانجی بر آخور کدیسی باقیشیله بزی آکلا- یامایه‌رق خشین خشین سیر ایدییوردی . ایچمزدن بری اُلنی اوزاتدی ، چوجوق درحال تیصلایه‌رق کری کری قاچدی ، باشنی اوموزلرینك آراسنه صوقدی‌ودوردی. کوزلری شیمدی، فیریل فیریل دونویور ، قیویلجیملر صاچیوردی ؛ اوداتك

اورته‌سنه تیلکی ، قورت و چاقال جنسندن بر یابانی حیوان بیراقیلمش کبی عادتا قورقمش ، بر برمزه نورکه‌ك نورکه‌ك باقینیوردق . چهره‌سی یارا ، بره ایچنده‌یدی ؛ قارنی اوقدر غریب بر طرزده شیشدی‌که انسانه وقتی یاقلاشمش بر جوجه کبه تأثیری یاپیوردی . بن :

— قیز سنك آدك نه باقایم ؟

دیبه صوردم . آ کلامادیغمز بر لسانله جواب ویردی‌و بر ، ایکی آدیم دها کریله‌دی . قونوشولورسه بر شی یاپمیور ، دیکلیوز ، صوکره قابا بر دیلدن مرامنی آکلاتمغه چالیوردی ، فقط اوزرینه ال سورولمسنی ایسته‌میوردی ؛ کیم یاقلاشسه همان تیصلایور ، طیرناقلامق ایچون پنچه‌سنی اوزاتیور ، آغزینی آچه‌رق دیشله‌مکه حاضرلانیوردی . بونك انسانه بکزه‌ین یری یوقدی . داغ باشلرنده بولونمش برقارتال یاوروسی کبی یابانی ، ییرتیجی ، قورقونجدی . نهایت که‌ری کیده کیده کوشه‌یی بولدی ، اورایه بر قوووغه نونه‌مش بایقوش کبی کوزلری بزده ، سیندی .

قوناق خلقی ، هپمز ، اونی یورومکه ، یاتمغه آلیشدیرنجیه قدر هفته‌لرجه نه‌لر چکدك ... قادینلردن کیمسه ییقامغه جسارت ایتمدی ؛ نهایت کوچوك بکك کوپکلرینی ، میمونی ، جیلانی ییقامغه آلیشمش اولان سایس یانی حمامه کیردی ، بو ییرتیجی مخلوقی بازولی باجاقلرینك آراسنه صیقیشدیروب زورله برأیی تمیزله‌دی . سیر ایچون قاپی‌یی آرالق ایتدك ، باقیوردق ، فقط وجودینك کیری صیجاق صو وتر ایله قابارنجه اویله قوقمغه

باشلادی كه دایانامادق ، ئوكوره‌رك قاچیشدق . یوزی كوزی طیرمیق ایچنده طیشاری چیقان یانی بیله :

— دوموز آخوری كبی قوقویور ، پاشا افندیمز بونی نه ایشده قوللانه‌جق كه ...

دییه سویله‌نیور ، شكایت ایدییوردی . حقیقةً هپ شاشییوردق ؛ فقط صوكره ایش آكلاشیلدی . سوقاقده ، ویرانه‌لر آراسنده اونی پولیسلر بولمش ، ضبطیه نظارتنه كوندرمشلردی ؛ كیمسه صاحب چیقمیور ، قیزده ایكی كلمه سویلیه‌جك قدر بیله دیل بیلمه‌دیكندن نه‌نك نه‌سی اولدیغی بر درلو آكلاتامیوردی . ضبطیه ناظری اوكون بو مسئله‌یله مشغولدی . سرایده ، حكایه اولسون دییه ، وكلا آراسنده بونی نقل ایدركن بزم پاشا مرحمته كلمش :

— كونده‌ریك بزه ، باقیلیر ، راحت ایدر !

دیمشدی . آه فكری پاشا ، نه مرحمتلی ، نه كبار ، نه بشقه آدمدی . اونك كندی باشنه بر هفته‌ده یاپدیغی أیلیكی عجبا بر بشقه‌سی بوتون عمرنده یاپمشمیدر ؟.. هر نه ایسه ، او آیری بحث ، سوزی دكیشدیرمیه‌یم ؛ قیزه كله‌لم :

حمامدن چیقدقدن صوكره چوجوغك یوزی بر آز آچیلدی ؛ بزم كبی عادتا بیاض دكلسه‌ده عربده دكلش ؛ قویو أسمر بر رنكی واردی . كونلرجه یاتاغه یاتیرامادق ، شیلته اوزرنده اویویامیوردی ؛ كیدییور ، یوك قاپیلرینی آچیور ، قوووقلره بوزولوب كیجه‌یی اویله كچیرییوردی . حتی ایكی كون قوناغك ایچنده ایزینی غائب بیله ایتدك ، طاوان آراسنه یول

بولمش ، خاطیلر وکیریشلر اوزرندن قایوب کچه‌رك تا دیبده
بر یره کیزله‌نمشدی . بن اوکا ، او ایزبه یرلرده فاره‌لردن نصل
قورقادیغنی صورویوردم ؛ یواش یواش حافظه‌سی برینه‌می
کلیوردی ، نه ، آکلایوردی :

— بن فاره قورقماز ؛ برابر یاتار ...

دییوردی . هم بونی سویلرکن فاره‌لرله حقیقةً قوجاق
قوجاغه یاتیورمش کبی قوللرینی کوکسنك اوزرینه چاپراسلایه‌رق
تقلیدینی یاپیوردی. کیم بیلیر، نره‌لرده ونه‌لرله یاریانه،ایصلاق،
قارلی وقارا کیجه‌لر کچیرمش ، نه آجیقلی ، نه قورقونج برعمر
سورمشدی ...

آدینی شایان قویدیلر ، فقط آیلرجه او وحشی باقیشنی ،
یولی ، دولاب آراسنده‌یاتماسنی، که‌ری که‌ری کیدوب تیصلاماسنی
منع ایده‌مه‌دك .

زواللی قیز ، آکلاشیلان ، کوپکلر ، فاره‌لر وکدیلرله
اوزون مدت برابر یاشادیغندن اونلردن‌عادتلر ، طبیعتلرقاپمش،
ویرانه حیوانلرینه بکزه‌مشدی . غالبا اصلی حلبلی ایدی ، هم
تورکجه ، هم‌ده عربجه کله‌لر قوللانیور ، بزه :

— سق ، سق !...

دییه خطاب ایدییوردی . عجمیلك دوری خیلی اوزون
سوردی ؛ فقط کونلر کچدکجه او شیش قاربن اینیور ، یاناقلر
رنکله‌شییور ، کوزلرینك او خسته آتشلی پارلایشی سونه‌رك
یرینه بر طاتلی باقیش ، قدیفه یوموشاقلغنده، تویلی برسیاهلق
کلیوردی . حالنده‌کی وحشیلك‌ده کوندن کونه اکسیلمش ،

بالعکس چوق اهلی ، بر فینو کبی صادق و نشئه‌لی اولمغه باشلا-
مشدی خلاصه « شایان » بویودکجه بر بر بر قابوقلرینی آتان،
یه‌تیشن بادم کبی اوزرنده‌کی قابالقلری دوکویور ، دولویور ،
اولغونلاشییوردی . خالایقلرك قوجاغندن اینمیوردی ، برکت
بن او زمانلرده خیلی بویومش ، آرتق سکز ، دوقوز یاشنی
بولمشدم ، بوقسه قیصقانجلقدن ئولوردم. دها صوکرالری شایان
اوده قالفه طورلری آلدی ؛ آناختارلردن بر قسمی‌ده اونك
بلنه طاقیلدی ، دەلیشمن ، شیماریق بر قیزدی ، یورغونلق
نه‌در بیلمز ، کیجه‌یاریلرینه قدر چالیشیر، قهقهه‌لرله، شاقه‌لرله
عمرینی کچدرسز ، دوشونجه‌سز کچیرردی ؛ چیرکینجه ایدی
اما یوزینك روحه یاقین بر طرفی‌ده واردی . ایلله بم بیاض
دیشلرینی کوستره‌رك جان و کوکلدن بر کولوشی خاطرلارم ،
یوره‌کمه که‌نیشلك ویرردی . بر آرالق بوزولدی ؛ دورولوب
ساکنه‌شدی ، نه اولویور دییوردق ... چوق کچمه‌دی ایش
دویولدی . بن کوچوك خانم افندیله عمر سوره‌ر، باش‌سفره‌یه
اوطورور ، آشاغی قاتلره پك اینمزدم . اساس‌سز ، صاچمه
ونقصان بردارالمعلمات تحصیلی قوناقده درجه‌می یوکسه‌لتیویر-
مشدی. ذاتاً أسکیسی‌قدر صیق‌ده کلمیوردم ، عودقولتوغمده،
بشقه کبار قوناقلرینك برندن اوبرینه ، اکانجه‌سی ، ویرکیسی
اك بولنه قوشویوردم. ایشته بوبوقلغمدن استفاده ایده‌رك‌شایان،
اون آلتیسنك ایچنده ایکن ، بنم کچدیکم اودونغه دولابله حمام
آرالغندن ـلاملغه ، کامینك اوداسنه کیدوب کلرکه باشلامش ،
احتیاطسز داورانمش، هم‌یاقایی‌أله ویرمش، هم‌ده کبه‌قالمشدی.

اوصیراده کانی بیطر مکتبندن قوو ولمش ، ایش سز ، کوجسز اوطورویور ، قوناقده بوی بویوتویوردی. حوادث پاشایه قدر داللانه بوداقلانه عکس ایدنجه ایشی شرعی بر صورتده بیتیرمکدن بشقه چاره قالمادی . همان اوکون ، نکاح قیلوب صندوقلری حاضرلاندقدن صوکره ایکیسی ده قوناقدن چیقاریلدیلر ؛ بزم اسکی محله ده کی أوه ، مدد خانمك اوکی چارداقلی اوسرکه ، چامور قوقان أوینه طاشیندیلر . یکی اولیلر دها ایلك هفته سندن هیر کوره باشلامشلردی ، قاری قوجه غوغاسی بیتر ، قائن آنا کلین آتیشمغه باشلار ، او باصدیریلیر ، بابا اوغل چاریشیردی ؛ بعضاً ده هپ بردن دوکوشورلردی . بویله سنه لر کچدی ، بن سمتلرینه اوغرامیوردم . یالکز ، ییلده بر ، محله ده کی أوه ، آننه مه اوغرادیغم کیجه لرده کانی بنم کلدیکمی خبر آلیر ، قاریسنه سزدیرمه دن باغچه دیوارینی آتلایه رق یوقاری اودامه کیرردی . دوغروسی بن ده ایسته مز دکلدم ، حتی یاتاغمدن اوزانه رق ، یاری چیپلاق دیشاریده کی پتیردیلری دیکلر ، بشقه هیچ کیمسه یه قارشی دویمادیغم بریوره ك چارپنتیسیله حاضر ، اونی ساعتلرجه بکلردم . دیدمدی یا ، بن بوآنه مه دایانامازدم . نهایت مدد خانمك دالقاووقلغی تأثیرینی کوستردی ، قوناغك قاپیسی بوایکی مجرمه تکرار آچیلدی ؛ کانی معاشه کچدی ، حاللری دوزه لیر کبی اولدی ؛ أیی ایدیلر ، آرایه مشروطیت کیردی ، بربریمزی کوزدن غائب ایتدك .. ایشته شیمدی اسمی کچن شایان خانم افندی برزمان تیصلایه رق کری قاچان ، آناسی باباسی بللیسز ، سوقاقده بولونمه اوپابانی قیزدی .

... بن بونلری ذهنمدن چابوق چابوق کچیررکن کوشه‌ده‌کی خانم‌ده آغیر آغیر، لذتلی چیقاره چیقاره حکایه‌سنه دوام ایدییوردی .

شایان شیمدی آلماسلر، اینجیلر ایچنده یوزویورمش، قوجه‌سی «اصل صاغلام پاره بونلر ..» دییه‌رك آلنه کچن آلماسی اوه طاشییور، ایچی قاصه‌دن آینه‌لی دولابه قوطو قوطو ایستیف ایدییورمش. ایالله تك طاشلی برچیفت صاری پرلانطه کوپه‌لری وارمش، دنیاده مثلی بولونمازمش، مبالغه دکل، تام فندق قدرمش ... بر دوکونه ویا دعوته کیده‌جکی وقت هانکیسنی طاقسه‌م دییه دوشونه دوشونه قاصه‌نك اوکنده، مجوهرلر آتکنده آقشاملری ایتدیکی، سکیرلندیکی، عادتا بایبلدیغی‌ده چوقمش. کانی بك: «قوزوم، خانم! طاقمیه‌جقلریکی آییر، قالدیرالم، ئوزوله ئوزوله خراب اوله‌جقسلك!» دییورمش...

... های کیدی شایان، قولاغنه طاقیلان ایلك کوپه‌یی نه ایی خاطرلیورم! ینه بز آنامزه‌دن بر چاریك لیرالغنی اولسون کورمشدك؛ او زواللی‌یه بر کون طایاخانم محمودپاشا یوقوشندن یوز پارایه آلمشدی، صاری تنکه اوزرینه اوطورتولمش قیرمیزی، یشیل، بیاض اوج طاش، اورته‌سنده برانجی، قالای شی ... فقط نه قدر سه‌ویندی ایدی!

— سق، سق!

دییه قادینك بر آلنی بیراقیور، اوبرینی اوپوردی. کیجه ایکی دفعه مومی یاقمش، مقوا قوطی ایچنده اوچاجق برقوش

وارمش کبی بیك اعتنـا ایله آچه‌رق کوبه‌لرینی اوزون اوزون سیر ایتمشدی . یا ، دها صوکرالری ، بکا کوچوك خانم حلقه حلقه ایچنه کچمه اوینـاق برچیفت آلتون کوبه آلنجه معهود چاریك لیرالری اوکا ، شایانه باغشلایه‌یورمشدم …

… شیمدی سوزه بشقه قادینلرده قاریشه‌شدی . دارچارشافلك آلتنه دولغون قالچه‌لی وجودینك چوق کوزل شـکلی کوزه چارپان بر تازه ، اوصلو قالامیه‌جغنه یمین ایده‌بیله‌جکم برقیز ، بو ألماس وپرلانطه حکایه‌لری قارشیسنده نفس آلامیه‌جق قدر هیجانه طوتولمشدی . نه یچه‌لی ، نه جانلی و نه طومبول آیاقلری واردی . . انسان بونلری دیزلرینك اوزرینه قویوب یاواش یاواش ، صیجاق یموشـاقلغنی آووجنك ایچنه قاپاته‌رق ، کدی یاورولرینی اوقشـار کبی ، اینجیتمه‌دن ، اوزون اوزون ، اوپه سه‌وه أکلـمك آرزوسنی دویویوردی ؛ کوزلریمی آییرمایوردم .. ایشته بو کوزل تازه هرمسئله‌ده کوزللکه فضله براهمیت ، برحق ویرمك ایسته‌دیکنی کوسترن صمیمی برسـسله :

— باری یوزینه باقیلیرشی اولسه ، آخرتلك یورلو برعادی قادین … دییه سویله‌ندی ، اوبری ؛ « أوت اما ، طالعی کوزل ! » مقدمه‌سیله شایانك مال نامنه نه‌سی وارسه صایدی ، دوکدی . ماوی تیلکیدن براوموز کورکی وارمش ، اوچ بیك شوقدر لیرایه آلمش …

.. ماوی تیلکي ها ؟ ! دوشـونیکز اویوز قیزك

طالعی! پنبه بولنه آتقیسی کوزلریمك اوکنده جانلاندی. قوناغك صوئوق کیلارنده قیشـین ، رمضان افطاریه‌سنی حاضرلارکن بوز کسردی‌ده آجیمش، سوت ننه‌یه ئوردورمشدك ، دوداقلر مورارمش بر حالده ایشـدن چیقار ، مانغالك یاننه چومه‌لیر ، اللرینی ایصیتیردی. اوزمان ، دائما، صیرتنه بو آتقی‌یی آلیردی. چوجوقلرینی‌ده اونك ایچنده بویوتمه‌دیکی نه معلوم ؟ شیمدی ، قومشوسنك روایتنه کوره أك اوفاق قیزی‌ بیله صانصار مانطودن آشاغیسنی کیمیورمش ...

... بحث‌کانی ایله شایان دن او بر حرب زنکینلرینه‌ده صیچرادی نه‌یالانلر ، نه‌ماصاللر ونه زهرلر یاربی !

بربرلرینك سوزینی بیتیرمکه میدان ویرمه‌ـن سویلیورلردی؛ نه قدر چوق شی بیلیورلر وچکه‌لرینی نه قدر یورویورلردی . اومعهود حکایه‌لر تکرارلاندی: بشلك آلتون کاغدلرله قاپاتمه‌لرینك یاناقلرینی ئورتولرمش؛ چوربا کاسـه‌لریله سوفرالرنده خاویار ییرلر ، توقاتلیانه کیدنجه « أك بهالی نه‌وارسـه اوندن کتیر ! » دیرلرمش؛ کوپکلرینی بیفتکله بسلیورلر، اوشاقلرینه اکمك یرینه فرانجله‌ویرییورلرمش. حتی بوبرشیمی ، اون قرالی نشانطاشنده یاپدیغی قوناغك خرجنـده کیرەج یرینـه آلکدن کچمه اون قوللانمش ... بونی هر کلمه‌نك صوکنه بر «جغز» یاخود «جق» علاوه ایده‌رك قونوشـان یانیق أسمر چهره‌لی ، ماس ماوی کوزلو ، قیزیله یقین صاچلی ، یرروم ایلیلی قادین سویلیوردی:

— خانمجغزم، دوشوك، برچوبجه کزك یکرمی‌غروشجق

ایتدیکی بویله بر زمانده قرق اودالی قوناق یاپدیرمق نه‌در ؟...
اونه مصرفدر ؟

دییوردی . کیره‌جک یرینه اون قوللانمه صاچه‌سنه کلنجه آرتق دایانامادم ، کولومسه‌دم ؛ دمیندن بری دوداقلریمی مغرور بر طورله بوکه‌رك سوزه قاریشمه‌دن دیکله‌مه‌مدن ذاتاً قاماره‌ده کیلر شبهه‌لنمشلر ، « بوده اونلردن ... » حکمنی ویرمشلردی . روم ایللی قادین عادتا قاوغایه کیریشمکه نیت ایتمش اولدیغنی کوسترن ایصلق کبی سرت ، خشین بر سسله :

— نه کولدیکز ، خانم ، سز صامانله کپك اکمکی ییه‌ورسکز غالبا ؟ دییه بردن چیقیشدی . بن بو اعلان حربه قارشی دها فضله کولمکه باشلادم ؛ قادین اوته کیلره دونه‌رك :

— آ ، دیدی ، قاری کیفندن باییله‌جق ، بر کلمه‌جك دها سویله‌سه‌م قاتیله قاتیله قاله‌جق ...

حقیقةً اویله‌یدی ؛ کندیمی بر درلو ضبط ایده‌میور ، سیکیرله‌نمش ، صارصیله صارصیله ، کولویوردم . بر آرالق وقت بولدم ، مستهزی بر طورله :

— بیلتکز یاکاش اولماسین ، بوراسی موقع ، محله قاوغاسنی اوته طرفده یاپارلر !

دیدم . آیاقلرینی بك بکندیکم تازه کولومسه‌دی ، او بنم طرفمی طوته‌جقدی ؛ کوکلی زنکینلکه یاتییوردی ؛ کبار طورلی خانم ایسه فیتیلله‌یوب طوتوشدیردیغی بو بحثك ایسته‌دیکی قدر پارلاق بر نتیجه آلاجغنی آکلایه‌رق ، کوزلری کیفندن آله‌ولر صاچه صاچه :

— خانم افندی چوق سیکیرلی اوله‌جقلر أفندم ، بللی که راحتسزلر !

دییه‌میریلداندی . اوبری شیمدی کوزینی یومش ، آغزینی آچمش ، « جغز » لرینی قیزغین طاوایه یاغ دوکر کبی بسبتون جازلاته‌رق آکلاتیوردی .

روم ایلیده‌کی چفتلکلرینی صایدی ، تام یدی دانه ایمش ، شمندوفر ایچندن کچرمش ، بر اوجندن اوبرینی آتله بر کونده دولاشامازلرمش ، اویله ، صوکره‌دن کورمه‌زنکینلردن دکلمش ... قوناقلرینك قاپیسی کیجه ، کوندوز آچیق دورور ، فقراهانه‌کی ساعتده کلسه اوکنه بر طابلا طاتلیسیله طوزلوسیله یمك چیقارمش .. دکل برنجی موقعه ، ایسته‌سه قاپدانك یاننه چیقار اوطورورمش ...

بن ، هپ کولویوردم ، ایلله بو قاپدانك یاننه چیقمه ادعاسنی ایشیدنجه بوسبتون که‌وشه‌دم ، صانکیم طوتمش کبی ، أللرمله ایکی یانمی باصدیره‌رق بوغوله‌جق کبی کولویوردم . او ، بو طرزده‌کی مقابله‌مدن چاتلایه‌جق قدر ثوفکه‌له‌نیور ، هر طرفی حواله‌یه اوغراملش کبی آیری آیری تتره‌یه‌رك بوینه آتلرینی ، آرابه‌لرینی ، قودوجیلرینی صاییور ، چیقاردقلری توتونك اوقه‌سنی ، صاتدقلری بغدایلك کیله‌سنی ، بوتون واردات و مصرفلرینی ، هپسنی سویلیوردی . نهایت بونکله تأثیر یاپامیه‌جغنی آکلادی ، وقتیله قوجه‌سنك مبعوثلق ایتدیکنی ، شیمدی‌ده استانبولده بوتون ناظرلرله دوست و چوق نفوذلی اولدیغنی سویله‌دی . مشروطیتده اونلرك سایه‌سنده أله کچیردیکمزی ، اوتوز بر مارتده روم ایلی اردوسی یه‌تیشمسه شیمدی بویله ، ارکك کبی فریح ، فحور

سوقاقلرده کوچ کزه‌بیله حکمزی خاطرلاتدی ؛ ئو کوندی . اوصیراده اوغلنه: «هادی بهه شمسی جك، چکیویر چیزمه‌لری دیزجغکه ، استانبولی قورتاریویر ؛ سنی آناجغزك بو کون ایچون دوغودی! » دیمش، شمسی‌سی‌ده همان توزلوقلرینی باجاغنه دولامش ، مارتینی قاپمش ، آننه صیچرایی‌ویرمش ! بن بونلره‌ده کولویوردم . آرتق دایانامادی، شخصله کویا آلایه باشلادی؛ چارشافله ، بویامله ، آچیق صاچیقلعمله آیری آیری مشغول اولدی . دیکرلری :

— عیبدر ، خانم ، اوزاتمه !

دییورلردی . او ، بالعکس؛ شیمدی فنا تلمیحلره ، عادتا سوومکه ، صایمغه باشلامشدی . بن یالکز کولویوردم .

نهایت کوزلری بویودی، آغزی آچیق قالدی ، ضربه‌مت آلتنده أزیلمش کبیدی ؛ یالکز :

— بر یودوجغز صو !

دییه بیلدی ، بن . آغیر آغیر یرمدن قالقدم ؛ عظمتله ، بر سلطان کبی یورویوردم ، تام قاپی‌دن چیقارکن دوندم ؛ بوتون قامارا خلقنه ، شویله تزییفله بر کوز کزدیردم . ذاتاً قیز قوله‌سی اوکنه کلمشدك ، آرتق بشقه بر موقعه ، ایچری‌یه کیرمه‌م . اورته‌ده ، ارککلرك قاورایجی کوزلری اوکنده بر آشاغی ، بر یوقاری، نازلی وقیوراق قیدسزجه دولاشدم .

... وینر بانقلق اوکنده کاینك آرابه‌سی بکلیوردی ؛ تام سودیکم کبی بر آرابه : باشدن آشاغی سیم‌سیاه ... انسان ایچنه

کومولوب باصلاندیغی زمان سیاه قدیفه بر محفظه ایچنده پارلایان مجوهرلر کبی کوزل ، کبار ، یاقیشیقلی کورونیور ؛ غلطه‌یی دولدوران کورولتوجی خلقك اورته‌سندن کیمسه‌یه سوروتمه‌دن سیاه بر بولوط کبی سرعتلی ، سس‌سز ، یوموشاق کچوب کیدیبیوردق .

کانی‌نك وجودندن کوزمك اوکنده دوران قسمه‌لرینی اینجه‌دن اینجه‌یه تدقیق ایدییوردم . اللری ، ذاتاً ، چوق کورلدی ، اویله نارك ، نارین ، صنعتکار اللی دکل ؛ فقط طیرناقلرینی کومش بیاض کدی یاوروسی کبی یوموشاق ، دولغون و اوقشایجی بر ال ... شیمدی بسبتون بیاض و تمیز کورونیوردی ؛ بویالی ، جلالی ، بچیملی طیرناقلرینه باقیلیرسه غالبا ، آیریجه بونلرله بر آدام مشغول اولویور ، هفته‌ده بر ، ایکی دفعه دوزه‌لتیور ، سوسله‌یوردی . واپورده‌کی قادینلر بونی بیله سوبله‌مشلر : « اووه طیرناقجیلر کلییور ! » دیمشلردی . بنم ایلك سؤالم شو اولدی :

— اصل (شایان) ؟ ممنونمی ؟

کانی‌نك یوزی بوروشدی :

— بر دلی ، دیدی ، بسبتون چیلدیردی ، یاپدقلرینی آکلاتامام ، کلوب ده بر کور ؛ اویله مناسبتسزلکلر ، شیماریقلقلر ، حاللر که انسانه آیاغمك آلتنه آلسه‌م ده قافاسنی برأزسه‌م دیدیرتییور ... قاپات بیلجیم شونی ، بشقه لاف آتالم !

ایکیمزده صوصویوردق . ذهنمز خاطره‌لرله ، سؤاللرله دولویدی ؛ بر بریمزدن اکلایه‌جقلریمز او قدر چوقدی که

هانگیسنی دها اول صورمق لازم کلدیکنی تعیین ایده میور ،
یالکنز ، آرا صیرا :

— نه‌یدی او کونلر ، نه‌یدی او کونلر !..

دییور ، ایچمزی چکییوردق . بزی بویله دورغونلاشدیران
بشقه بر سبب دها واردی : ناصل فیرطینه قوپمه‌دن اول هوا آغیرلاشوب
بوکلو ، یانغین بر حاله کلیر ، صدمه‌یی اویوشوقجه بکلرسه بزم وجود
لریمزده بر آز صوکره کندیسنی صارصه‌جق ، خراب ایده‌جك اولان
تلاقینك شیمدیدن تأثیرینی دویمش ، غریب بر کرکینلك ایچنده
شعورسزلاشمش ، دالغینلاشمشدی ؛ فیرطنه‌یی بکله‌ین بر
اورمان کبی دهرین بر سس سزلك و انکینلك ایچنده ، بر آز
صوکره داللریمزی ، کوده‌لریمزی صارصوب خیرپالایه‌جق
اولان اوخشـین ، فقط الزم صدمه‌یه ایستـه‌کلی ، مطیع بر
دورغونلقله منتظردق . اولا سیکیرلریمزك اوزرنده طوپلانوب
قاتیلاشمش اولان شو فیرطینه‌یی کچیرملك ، راحتلامق لازمدر .
آنجق اوندن صوکره یوموشـایوب دورولور ، ایکی آرقداش
کبی قونوشابیلیردك . ذاتاً نه زمان یان یانه کلسه‌ك ، سنه‌لردنبری
بو ، هپ بویله اولیوردی ؛ وجود وجوده بولوشـمه‌دن ،
فکرلریمز ایشله‌میور ، محبت ایدیله‌میوردی . مصافحه ایدرکبی
بز ، دائما بونکله باشلایوردق ... بولانیق صولر کبی دورولمامز
ایچون ، اولجه ایچه قاریشدیرلمامز لازمدی .

نتکیم ده ینه اویله اولدی .

شیشلینك هنوز عرصه ، طاش اوجاغی ، تارلا حالنده
دوران یاری بوش بر سوقاغنده‌کی یپ یکی بنایه کیرر کیرمز ، دها

مردیونده ایکن ، کانی قولنی بلمدن کچیردی. بنی کندیسنه چکدی . ایکندی اویوشوقلنی آلتنده آپارتمان دها ایچنه طاشینلمامش قدر بوش ، تنها کورونویوردی . چابوق چابوق صبرسزجه مرمرلره طیرمانییوردق ؛ بوشلق ، دورغونلق ایچنده آیاقلریمز ساکن بر دهکیزی خیرپالایان اسقور کبی دهریندن، تلاشجی، خیشیلدایجی بر سس چیقاریبوردی. بردن آشاغیدهکی قاپی، سوقاق قاپیسی بر قبه ایکیلدیسیله ، حامده کبی ، کوملیهرك آچیلوب قاپاندی ؛ پارماقلغه دایانوب باقدق . لوند کبی کوستریشلی ، ایری انداملی برقادین بچهسی اورتوك ، کولکهسی سزلکیله قاپیجینك اوکندن کچدی. مردیونلره آتیلدی. بز اونی دردنجی قاتك محلغندن سیر ایدییوردق. کانی‌یه :

— بو کیم ؟

دییه اوصولجه، قولنی صیقهرق صوردم؛ او ، بنی مراقده براقمق ایستیهرك :

— بزم آپارتمانك اسرارندن ، سویله‌نمز !

دیدی ؛ باشدن آشاغی دقت کسیلدم . بو احتشاملی قادینی کندیمی کیزلیهرك کوزلویوردم .

اوچونجی قاتك چنغراغنه باصدی درحال قاپی آرالاندی . آره‌سنده غائب اولدی. فقط بن آلیشقین ، اوسطه کوزلرمله یاریم دقیقه‌ده آپارتمانك بوچه‌کینکن مسافرینی طوپوغندن طیرناغنه قدر کوزدن کچیرمشدم . تام ایسته‌دیکم کبی قصورسز ، نقصانسز کیینمش ، امثالسز وجودلی برقادینیدی. یالکز فضله قوقو سورونمش اولمالیدی که انسانك دامارینی آیاقلاندیران

اکسیر کبی سرعت تأثیرلی ، یاقیجی رایحه بر قات یوقاری‌یه ؛ تا بزه قدر یوکسلمشدی. بو نم‌طانیمادیغم مکمل بر لاوانطه‌یدی؛ قانه اوقدر چابوق ایشلیور، آدمی بردن قوجاقلار ، جکر کبی اویله دایانیلماز بر قوتله قاورایوردی که بو قوقو دورغون ، اویوشوق ، بجریکسز آداملره سحر یرینه کچه‌بیلیر، اك شفالی بر علاج ، بر سرعت قیرباج تأثیرینی یاپاردی . ایچمزده تونه‌ین سینسی ، ئوروکك حرصلریمزی چار چابوق آزغین بر حاله کتیره‌جك ، قودورته‌جق اولان بو جنس قوقولر محقق خیالمز اوزرنده چیپلاقلقدن دها تأثیرلی، دها ایشله‌یجی ایدی ..

کانی ؛ ها تا صارارەق :

— ناصل ؛ خوشکه کیتدیمی ؟

دییه صوردی .

— یامان شی .. ایلله بو لاوانطه !..

دیدم. مندیلنی یوزیمه دوغرو اوزاتدی :

— باق ، دیدی ، (کور دوزانه‌ت) ، شیشه‌سنی یکرمی درت لیرایه آلدم ؛ بولدیغمی طوپلادم ، پیاسه‌دن هپسنی قالدیردم ؛ بو شیمدی یالکز بنم قوقوم ... فقط دوغروسی کچن قادینککی بشقه مال ؛ عجبا نه مارقه ، آدی نه ؟ آکلارمیا ...

آپارتمانك قاپیسنه کلمشدك . کانی جیبندن اوفاجق بر آناختار چیقاردی . سس‌سزجه کلیدی چویردی . بنی قالچه‌لرمدن چابقینجه ایته‌رك ایچری‌یه صوقدی. یوره‌کی هوسله ، آرزو ایله دولدوران او رایحه‌نك حالا تأثیری آلتنده‌یدق ؛ ایکندی

صیجاغی، بوش أو ، آلیشقلانلق؛ بونلرده برلشه‌رق ایکمزی آرتق بشقه بر شی دوشونمکه براقمیوردی . نره‌یه کیردك ؟ ناصل بر اوداده‌یدق ؟ باقمغه وقتم اولمادی . یالکز پانجورلری چه‌کیلمش، پرده‌لری اینیك کیزلی وقاپانیق بر یرده اولدیغمزی فرق ایده‌بیلدم ؛ بربریمزك اوستنه ، دشمن کبی آتیلدق .

... بن ، آرقه‌مده برتك «قومبینه‌زون» له یاری چیپلاق ، او، پیژامالی، قارشی‌قارشی‌یه کچمش، یاتاق اوداسنده‌دوندورمه بییه‌رك آرتق ساکن وراحت قونوشیوردق. پرده‌لری آچمش، پانجورلری ایتمش ، کونش وروزکار ایچنده‌یدك . اولا ، بر زمان ، ابپسز صاپسز لاقیردیلر ایتدك؛ او بنی دها أییله‌شمش، که‌لیشمش ودویغولو اولمش بولیوردی. بن اونده براوسطه‌لق، ملکه ، مهارت سه‌زمشدم . صاداقور پیژاماسنك بلنده‌کی اییك قایتانی پارمقلرنده چویروب اوینایه‌رق قارشیمده قونوشان بوآدم کانیمیدی ؟ حیرت ! دنیانك ایشنه عقل ایرمیور ... قارا رنکلی باصمه انتاریسیله بش سنه اولکی کانی کوزیمك اوکنده دولاشیور ... دوشوك چورابلرینك اوستندن بول ، طاشقین دونی نه چیرکین کورونور، یوزینه ناصل بربونلق، وجودینه ناصل برباباغیلق ویرردی ! شیمدی آیاغنده کرکین ، اینجه ، جیجی ، نادیده چورابلر واردی؛ چوق بهالی وچوق ظریف برمال... حالبوکه بر زمانلر قوناغك سلاملغنده آلت اوداده یاتوب قالقارکن، چماشیر کونی حرمه ، ییقانمغه کوندردیکی دوکونتیلری آراسنده بنم تعمیر ایتمکه مجبور قالدیغم چورابلری حالااونوتمادم...

کبرلی قرمه رنکلی ، اوجلری ، طوپوقلری، بیاض ، محمودپاشا مالی، دردر غر وشاق اشپورطه چورابلری .. ده‌لیك ده‌شیك، پیرتیق پیرتیق ، آله آلنیر، آیاغه کچیریلیر یرلری قالمامش مرداد شیلر ...

کانی بنم بودوشونجه‌لریمك فرقنده‌دکلدی هپ یکی دوردن، یکی اکلنجه و ذوقلرندن بر چوق قادین اسملری ویره‌رك که‌وه‌زه که‌وه‌زه بحث ایدییور ؛ طیرطیللق زمانندن هیچ بر خاطره صاقلایامامش اولان برکاه‌بلکه کبی هپ ذهننده حاله، بوکونه عائد وقعه‌لر یاشیبوردی . بش سنه کریسنی ، غالبا ، بسبتون اونوتمشدی. زنکینله‌شمه‌سنی هیچ شاشیله‌جق بر حادثه صایمیه‌رق اسکیدن بری بویله ، ایپك چاشیرلر وکبار قادینلرله رفاهلی بر عمر سورمش ، جدبجد میراثیدی طوریی نه‌کوزل طاقینا بیلییوردی.. فقط، هیچ شبهه‌یوق ، کانی چوجوقلغندن بری ایچنده صیغینلق اوله‌رق یه‌تیشوب یاشادیغی کبار قوناغنده ذوقنی سنه‌لرجه ، بز فرقنده اولمه‌دن ، بوتمش ، رنده‌له‌مش ، اینجه‌لتمش، خلاصه پارایه‌یاقیشیر بر حاله کتیرمشدی. بوخصوصده بشقه زمانه زنکینلرندن نه قدر آیریلیوردی ...

ـــ هانی تاریخده واردر ، بر پادشاه ، بزم پادشاهلردن، دیوارلره ، سدیرلره صمور کورك قاپلارمش ؛ بونده هوسم قالدی ، لکن بر کارلی ایش بکلییورم ، اوندن اول یاپمیه‌جغم ؛ بیلیرمیسك بن اویله ده‌لیجه پارا صرف ایتمیورم، هپ حسابله، کتابله ..

بویله سویلیه‌رك اوداده‌بر آشاغی، بریوقاری دولاشیوردی.

بردن چنغراغه باصدی، چارشی قوبوجیلرینی آکدیران قیرانطه، کمیکلی یورلو، اوکه أتیك بر أرمنی اوشاغه بوزه شامپانیا قویماسی، شفتالی، آرمود آلماسنی تنبیه ایتدی.

او دیشاری چیقدقدن صوکره بکا دوندی:

— کوردکمی شو آدامی، دیدی، أوك بکجیسی ... ایکی سنه اول، یازیخانه‌مده ایدم، کاتبم کلدی: « افندم سزی دیلنجی قیلیقلی برأرمنی کورمك ایستیور، بنك افندی بنی أیی طانیر، ماریانقونك قره‌بنی دیرسه‌کز خاطرلار! دییور، نه امرایدرسکز؟ » دیدی ... ناصل خاطرلامام؟ اوزون چارشیده بر أو واردی، ماریانقونك أوی، بر زمانلر المه کچنی کیدر اوراده توکه‌تیردم؛ ذاتاً زراعت بانقه‌سنده آدام اولامادیغمك سببی اوراسیدی، فنا دادانمشدم؛ تام دیخیلك، زورلو زمانم؛ برکیجه سرخوشلق ایله طوتدم، چاناق چوملکی قیرمغه باشلادم، قره‌بت، ایشته بو، قاپیجیدی، قوشدی، کلدی، بنی یاقالامغه چالیشدی. ماصه‌نك اوزرنده بر بچاق دورویوردی، همان قابدم، اوموزینك اوسته صاپلادم. قیامت قوپدی، پولیسه قوشدیلر، بن شاشیردم، یالوارمغه باشلادم. نهایت آدام مرحمته کلدی، « دعواجی دکلم، بر قضادر اولدی! » دیدی. بش، اون مجیدیه ییدیردك، ایشی قاپاتدق؛ بو أییلکی اونودورمی‌یم؟ کاتبه: « آلیك، کتیرك! » دیدم، قره‌بت سوکلوم بوکلوم کیردی؛ خاطرینی صوردم؛ « هله اوطور باقالم، آل شو جیغاره‌یی! »دیدم. زواللی نه‌یاپه‌جغنی، نه‌سویلیه‌جکنی بیلمیوردی. بن: « نه‌ی، نه‌در باقالم ایشك، آکلات! » دییه

صوروبوردم . جواب ویرمکه قدرتی یوقدی ، شاشقین ، یوزیمه باقیوردی. طبیعی آکلادم، بنم برایشکذار دائم واردر، اونی چاغیردم : « آلیك قره‌بت آغانی ... البسه ، چماشیر ، تراش ، حمام ، نه لازمسه یاپارسیکز ، آقشام شیشلیده‌کی أوه کوندره‌ریك ! » دیدم. آیده یکرمی بش لیرا ویریورم ؛ شیمدی بنم اوده قاپجیلق ایدییور ؛ ینه عینی صفت ، یالکز درجه‌سی یوکسلك ... بخشیشله فلان أللی لیرایی کچر، بر أللی لیرا قدرده مسافرلردن آلیر ، ایتدی یوز ..

کانی کولویوردی ، ممنوندی ، بر ایش یاپمش کبی یوزیمه ، نه دییه‌جك دییه باقیوردی. بنم صوصدیغمی کورونجه لاقیردی‌یی چه‌ویردی ؛ بشقه شیلردن بحثه باشلادی :

معارف نشانی ویرمشلر ، برنجی رتبه ، بیلمم هانکی مکتبه بیلمم نه قدر اعانه یوللادی‌دییه ... بیلمم هانکی‌ناظر، « یانغیندن چیقانلره لطفلرینی بکلیورز ! » دییه کچنلرده خبر کوندرمش ... قاپیسنده هر کون قادین ، ارکك ، چوجوق یالواریبور ، احسانه أل آچییورمش ؛ حتی غزنه‌جیلر یوقمی ، اونلردن بریسی ، اوچ کونده بر کلیر « امریکز پاشام ! » دیرمش ... یا مکتوبلر ؟ کوردکمی اکلنجه‌یی ؟ ایلك کونلرده اوقویورمش ، شیمدی وقتی یوقمش ؛ نه‌لر یازمشلر وکیملر یازمش ، بر سویله‌سه ... اسکی دورك صدر اعظم کلینلرندن طوت‌ده شیمدیکی زمانك باش تاجی ایتدیکی حمیت‌پرور قیزلرینه قدر برچوق قادینلردن جنس جنس رجالر ، نازلر ، یالوارلقلر!

— مراق ایتمه ، دییوردی ، بکا قادینلردن کلییور ـــه

شایانه‌ده بکلردن، پاشالردن ... پارا بو ، لافمی ؟ برکت قاریمك اویله ایشلرده کوزی یوق ، آلدیرمیور ؛ اوکا غوغا اولسون ، عنادکوسترسین ، جاقا یاپسین ، کافی ... بو مکتوبلردن برقاچ دانه‌سی أله کچدی ؛ شایانی پری قیزی یاپوب چیقارمشلر ، صیرما صاچلی، کوموش بدنلی ، آهوباقیشلی ، جیلان‌یورویشلی بر آفت جان .. دها قیزم اون اوچنه یکی باصدی . اطرافنده شمدیدن حریفلر پروانه اولمش دونیورلر ، خاصه‌ده آکلار کبی بر قیریلیور ، بر دوکولویورکه ، اولور شی دکل !.. کورسه‌ك اما ، نه‌ده عقللی ! کمان ، انکلیزجه ، رسم ، پیانو ، نه‌لرده نه‌لر ؟ هپسنه یه‌تیشیور ؛ خوجاری ، قادینلی اوکلکلی پارماق ایصیریورلر . کچنده بوغازندن برخسته‌لاندی، ئولویور صاندم ، زنکین آدملرده اولاد محبتی دها فضله‌می اولویور نه ، یاخود بشقه دردلك اولمیورده اوکامی مراق صالیورسلك، هرنه ایسه عقلمی اوینانه‌جقدم . تلفونی أله آلدم ، استانبول ایچنده قاچ دوقتور وارسه، هم ساده‌بوغاز هکیمی‌دکل، داخلی، خارجی ، جلد ، اطفال ، هپسندن أك مهملرینی ، أك مشهور-لرینی آدایه ، أوه خصوصی بر استمبوطله چاغیردم ؛ کورسه‌ك بزم آشاغیکی صالون هکیملر مجلس مبعوثانه دوندی؛ کندیمی قونغره‌ده‌یم صاندم :

— افندیلر ، دیدم ، چوجوغم خسته ؛ اونی أیی ایتمك ایچون سز طبك بنده پارانك ایجاب ایتدیکی فداکارلغی یاپه‌جغز !...

نه‌مه لازم ، بر سلطانك یاننه کیرر کبی ، هپسی درین بر

سکوت ایچنده ، کمال حرمتله یاورومك یاتاغنه یاقلاشدیلر ، « کوچوك خانم افندیمز ! » سز قونوشمیورلر ، ثورکه‌سین ، اوزولمه‌سین دیبه حتی تحفلقلر ، شاقلابانلقلر یاپیورلردی . نهایت اوزون بر استشاره ، مکمل بر ضیافت، قونسولتاسیون بویله‌جه بیتدی . تداوی‌یه مأموراولان دوقتوره اوچنجی کونی ایکی یوز ألّلی لیرا کوندردم ، « هر کون تشریف ایتسینلر ! » دیدم .

بر اوچ کون دها صوکره ایکی یوزألّلی لیرا دها... بر اوچ کون دها کچدی : ایکنجی ایکی‌یوز ألّلی لیرا ...

نهایت چوجوق أییله‌شدی ، « حسابك پورروزنی‌ده تمزلیه‌لم دوقتور! » دیدم ، ایکی‌یوزألّلی لیرا دها ویردم . اولدی بیك... کندی کندیمه : « ثولان کانی ، شو آدمجغزه بر أییلك دها یاپ ! » دیدم؛ قاپیدن چیقیوردی ، کری چاغیردم :

— سزه ، دیدم ، تام بیك لیرا تقدیم ایتدم دکلمی ، بکا بو پارایی کری ویریکز !

شاشغین شاشغین یوزیمه باقیوره‌دی. آکلامیوردی ... ایضاح ایتدم : تجارتخانه‌مده اون کون دورسون ، ایشده قوللانه‌جغم ، تام اون برنجی کونی کلوب کاریله آلیرسکز !.

دوقتور طالعلی ایمش ، او صیراده بر اون ایشی یاپدق ، حصه‌سنه بیك ایکی یوز لیرا دوشدی ، ایکی بیك ایکی یوز لیرالق بر چك کسوب کوندردم . « آمان پاشاجغم ، دورسون ، ایشله‌سین ! » دیبه یالوارماسنی آرتق دیکله‌مه‌دم .

بوقدر أییلك کافیدی !

گانی حکایه‌سنی بیتیردکدن صوکره بر دولو قدح شامپانیا یووارلادی ، برده شفتالی یوتدی. ایکی بیك ایکی یوز لیرالق چك ... بو پاره‌ایله نه قدر فقرا چوجوغی تداوی ایدیله‌بیلیر ، نه اساسلی أییلکلر یاپیلابیلیردی ... بوکون باشنه یکرمی دوقتور طوپلایان شو قیز ، اوچ سنه اول ، آناسنك قوجاغنده فاتحده اجزاخانه قاپیسی بکلردی. اون غروشلق ویزیته‌سنی‌ده باباسی بلکه اودونج ، شورادن بورادن آلیردی. جانم بر آز گانی‌یی ئوزمك ، ایکنه‌له‌مك ایسته‌دی ؛ قامارادهکی مناقشه‌یی ، مبالغه ایده‌رك آکلاتدم. یاناقلری قیزاردی. بللی‌که بوقبیل لاقیردیلردن حظ ایتمیوردی :

— خلق ایله اوغراشه‌جق زمانم کچدی ، دیدی ، بن قولاقلریمی دیدی قودی‌یه قاپادم ، طوپ صاغیر اولدم ؛ ووردوم دویمازلقدن اعلاسی یوق ، بشقه تورلو راحت ایده‌میه‌جکم ! نه غریب شی یاربی ! اونلرده زنکین اولسونلر ... بز ألاریمی طوتویور دکلز آ ؟ هودوری میدان ! بن یاغدن پاره یاپدمسه اوده کیتسین بالدن یاپسین ... جانم ، بز وقتیله اسکی دور زنکینلرینی پك طبیعی کورور ، شکایت ایتمزکی ، دیدی قودی‌یاپمغی عقلمزدن کچیرمزدك ؛ بخت ایشی بو دیردك !...

خاطرلارمیسك عصمت ، سلاملقده کوچوك بکك پوکر ماصه‌سنی ؟ آووج آووج لیرالر دونردی ! ترزی میرك فاطوراسی‌ده هر آی آلتمش ، یتمش لیرادن آشاغی دوشمزدی ؛ آخورده تام اوچ جفت آرابه حیوانی ، ایکی

بینك آتی ، دورت بش باش یوك ودولاب بارکیری ، میدیللی وسائره وار.ی. هر ئوووونده بش طابلا یمك چیقار ، قوناقده اوشاق ، خدمتجی اوتوز ، قرق کیشی چالیشیردی . یا کوچوك مخدوم بك افندی ؟ آناسندن آلیر ، باباسندن آلیر ، بویوك نینه‌سندن آلیر ، اوسته‌ده کیدر ساعتی قوردوننی صاتار ، بك اوغللرنده اویله ، دلیجه‌سنه ، أدبسزجه‌سنه بورج ، خرج ییر ، یاشاردی ... کوچوك خانم افندیلرك الماسلرینی سنکله برابر کوتوروب امنیت صندیغنه بز یاتیرمشدق ؛ سکسان دورت لیرامدی ، نه ؟ یاری یاری‌یه پایلاشدیلرده بری دوقتورینه هدیه آلدی اوبری قوجه‌سنه بویو یاپدیرمق ایچون خوجا خانملره ییدیردی . یرینی بن کوتوروب ویرمشدم ؛ اوبرینی سن ، ألکله صرف ایتمشدك ... یکی بونلر اسراف دکلمی ؟ بونلر اخلاقسزلق صایلمازمی ؟ بو پاره خلقك ، ملتك کیسه سندن چیقمیورمیدی ؟ پاشانك باباسی‌ده چانغریلی بر صوفتا ایدی . بن بیله خاطرلارم ، یوبازك بری ... ادرنه پایه‌سی آلدی ، آز دها پاشاسه‌یدی مصر منلاسی بیله اولوردی . استانبوله کلدیکی آقشام ، هیچ اونوتمام ، مردیون باشندن طانه‌لر کبی :

— ایشیغی که‌تور !

دییه هایقیرمشدی ، بز آشاغیده کولمه‌دن قانیلیوردق . اونلر نه‌دن توره‌دی صاییلمیور ؟ یا بویوك خانم افندی ؟ تام معناسیله « ظاریف » قادیندی ، بویونلرنده بیاض ایپك مندیللر بر سورو کسیك صاچلی ، سوزوك کوزلو ، ظهوری

لاقیردیلی قاریلر اورته سنده زمانی مانی ایله ، لاف یتیشدیرمه‌جه‌یله کچیرر ، خانم افندی‌ده آلنه کجفی بکتاشی تکیه‌لرینه بوللاردی ... بونلره کیمسه‌جك برشیلر سویله‌مزدی! صوکرادن کورمکسه اونلرده صوکرادن کورمشلردی ، سفاهتسه قتمرلیسنی یاپارلردی ؛ بز بوتون بونلری تا ایچندن کوروردك ، بیلیردك‌ده ینه عقلمزدن اوفاجق بر شکایت ، اعتراض کچیرمزدك . پانطالونمك آرقه‌سی یامالی ، فوطینم پاطلاق ، چاشیرلرم ده‌لیك ده‌شیك ، جیبمده متالك یوق ... بو حالده احسان بك بعضاً ، چاغیرردی‌ده اوداسنه چیقاردم؛ اوغلان بر دولاب آچار ، اوتوز پانطالون آصیلمش ؛ بوکه کیرر، قرق چفت آیاق قابی دیزیلمش ؛ سورمه‌یی چکر، درت دوزینه ایپك فانیلا بر بر اوستنه کلاج کبی ایستیفله‌نمش؛ جزدانی آچار ، بانقنوطلر طاشیور ؛ بن ینه قیزمازدم . قیصقانمازدم؛ « اه اوکا ویرمش ، بلکه بکاده ویرر ، یاخود ویرمز ، کندی بیله‌جکی ایش ! » دیردم . نه ، صیرا بکاده دوشدی ، بن‌ده بش ، اون پارا طوتدم ، سندن صاقلایه‌جق دکلم یا ؛ صرف طالع ایشی ، اه اویله تقدیر ایتمش ، آرمود پیش آغزیمه دوش ، ثروت بکا بویله کلدی ؛ سکا درت کلمه‌ده آکلاتیویره‌یم :

سفرلکك باشنده ، ایلك کونی جیبمده تام بر مجیدیه واردی ؛ اونك‌ده دوقوز غروشیله طوتدم ، شایانه بر مرجان ترلکی آلدم . زواللی چیپلاق آیاق کزییور ، ایکیده بر صانچیلانیوردی .. آلمده اون بر غروش قالدی ؛ عسکرده‌ده

چاغیریورلردی . حالم بیتکدی ، قوناقده کیلردن هیچ امید قالمامشدی . مشروطیتدن بری هر سنه بر آز دها آزالوب کوچوله‌رك نهایت پریشان بر حاله دوشه‌شلردی . « باری أولوب قورتولایم به » بویله یاشانماز ! » دیدم ، قالقدم ، قاراقوله یوللاندم ، آرتق أوده‌کیلر نه خلط ایدرلرسه ایتسینلر بندن مسئولیت چیقدی ؛ دولت عسکر ایدییور ، ألبته عائله‌سی آچ بیراقماز دییه‌ده دوشونویوردم . فاتحه قدر چیقدم ، دالغین ، سرسام ، صولغون بر یوزله سنده‌لیه سنده‌لیه یورویوردم . بریسی آرقه‌مدن سسله‌ندی ؛ دوندم ، باقدم ؛ هاتف پاشانك اوغلی رجب بك ، هانی طانیرسك یا ، میراث یدی ، باباسندن قالان پارایی آلق آیده بك اوغلنه چیقمغه وقت قالمه‌دن ، غلطه‌ده توکتیویرمشدی ؛ أیی أرقداشمز، اوده، بنم کبی درت کون اول متالیکسزدی؛ فقط شیمدی آز دها طانیامیه‌جقدم : آرقه‌سنده چوخه بر غوجوق ، باشنده قوزی قالپاق ، دیز قاپاغنه قدر موسقوف چیزمه‌لری ، صاواتلی برچرکس قامچیسی ...

— صاغیرمی اولدك یاهو ، آرقه‌کدن آوازم چیقدیغی قدر هایقیرییوردم !

دیدی . اما جاقالی سویلیوردی . بلیدی که برایشه‌قونمشدی . عجبا تکرار میراثمی ییمشدی . عین طور ، عین معامله ... طوتویورسه أسیر که‌میه‌جکنی بیلیردم ؛ بش اون ، پارا اوددونج قوپارمق امیدیله یانه یاقیله دردیمی دوکمکه باشلادم ، سوزیمی یاریده کسدی ...

— دوش اوکنه !

دیدی. بن بر اکلنجه‌یه کیدییورز، خواوردالق یایه‌جغز صاندم؛ « شیمدی زمانیمی رجب بك، باشمده آتش یانیور ! » دییوردم. جواب بیله ویرمیور :

— هله یورو، هله یورو !

دییوردی. تفصیلاته حاجت یوق؛ حربیه‌یی دائره دائره دولاشدق، برچوق قیدلر، امضالر، وثیقه‌لر و معامله‌لر.. بن حالا ایشی آکلامیوردم. او، متصل : « طالعك وارمش‌ألما، دییوردی، یاقاکی قورتاردك، شیمدی آچ کوزیکی ... » حقیقةً اویله اولمش؛ ایرتسی کونی حلبه یاغ طوپلامغه چیقدق. رجب بك استانبولده قالدی؛ صوکره بن اوکا بر ایش اوکره‌تدم، اما یامان برشی.. تام تجارجه برد الاویره، یك تخته‌ده اورتاقلاشه قرق سکسز بیك لیرا کار.. اوندن صوکره آیاقلریمه بر یهودی دولاشدی، بلکه آدینی دویدك، سموئیل، أل أله طوتدق، شو ایش، بو ایش، دیرکن بو درجه‌یی بولدق... کورویورسك یا، صرف طالع ایشی؛ اوساعتده، عینی دقیقه‌ده فاتح میدانندن کچه‌سه‌یدم یاقافقاسده کیروب کیده‌جکدم، یاخود، شیمدی استانبولده آجلقدن ایکیم ایکلیه‌جکدم !

کانی بوقورقوتیج احتمالی عقلندن آتمق ایچون همان قدحه صاریلدی، فقط بردفعه یوره‌کی آچیلمشدی، دورامادی، دوام ایتدی :

— بعضی کیجه‌لر رؤیامده کندیمی أسکی حالده، طورشوجینك اوستنده‌کی أوده کورویورم؛ او صیقینتی‌یی آکلاتامام، ایلله

بر آرالق ، بر بر اوستنه ، هر کیجه عین رؤیالر مسلط اولدی، علاج آلدم ، پاره ایتمه‌دی ؛ سیاحت یاپدم ، تأثیرینی کورمه‌دم؛ نهایت اوقوندم ، کولمه ، بر قادین کتیردیلر ، یدی کون صباح اذانی وقتی بنی قارشیسنه سجاده‌یه اوطورتدی ، تسبیحدن کچیردی. نه دیرسك عصمت ، آتلاتمادیم می؟ شاشیله‌جق شی ! غریبمه کیتدی: « دیله بندن نه دیلرسك ؟ » دیدم ؛ بر أو ایسته‌دی ، آلدم .. صوکره بزه خیرسز ، حسناتسز زنکینلر دییورلر ؛ ویرکیلی دکلشمز ! هله دوروك باقالم ، دون بر ، بوکون ایکی ... دها کندیمز قالمادق ، هم صانکه أسکی زنکینلر دهامی ویرکیلی ایدی ! اصل نیزدیغم جهت خلقلك اونلره صبر ایدوب بزی چکه‌مه‌یشی .. توره‌دی زنکینلکك انواعنی کورمش ، کچیرمش وهپسنه تحمل ایتمش اولان بوممکت ، شاشیورم نه‌دن بزمله اوغراشیور ، بزمله دیدیشیور ، یالکز بزی کوروب بزی سویلیور ... هم قاچ کیشی زقوزوم ؟ سکزی ، اونی کچمز... اما یکی زنکینلر پارانی اسراف ایدییورلرمش ، سفاهت یاپیورلرمش ، وور پاطلاسین ، چال اویناسین بیورلرمش . عجبا بونی دینلردن هانکیسنه شویله بر بیانغو چیقسه عمرینی خیراته ، حسناته ؛ نمازه ، نیازه حصر ایدوب دنیادن ألنی ، أتکنی چکر ، هانکیسی ؟

کانی بردن بحثی ده کیشدیردی :

— بوآقشام ایسترمیسك برا کلنجه یاپالم ، دیدی ، شویله آدام عقللی برا کلنجه ؟ [تلفونی ألنه آلدی] اولا شوایشلری بر آکلایالم ، یازیخانه‌ده نه‌وار ، نه‌یوق .. بوکون شرفکه تعطیل

یاپیوردم ... بر ، سکز ، چیفت یدی ... آلو ، سنمیسك بکر ؟

اوزون اوزون قونوشدی ؛ حواله ، بونو ، تقسیط ، جیرو کبی کلمه‌لر و یوکسك رقملرله دولو بر مکالمه .. صوکره بشقه بر یره تلفونه ایتدی ؛ عینی سوزلر ، یالکز دها حرمتکارانه ، آمره معلومات ویرر کبی ... ایکیده برده « باش اوستنه پاشام ، های های افندم ، شیمدی کوندریرم . » دییوردی . بوده بیتینجه آرقداشلرینی آرادی ؛ قابا قابا اونلرله برخیلی قونوشدی هپسنی آقشامه دعوت ایدییور ، « ادبسزلك ایتمه ، شیمدی بنی باشلاتیرسك‌ها ! » کبی بر سوروسوقاق التفاتلریله اصرار ایدییور ، شاقالاشیوردی .

بن قاناپه‌ده یاری یاتمش ، دوشونویوردم . طالع ودنیا نه یامان ، نه قدرتلی بر حقه‌بازدی ... بنم بیلدیکم اوکاییدن شو ، کوزیمك اوکنده‌کی آدم ناصل چیقاییلیردی ، هانی مشهور آدملرك رسملی غزته‌لر فوطوغرافلرینی باصارلر ، تا کوچوك یاشلرندن باشلایه‌رق درجه درجه جوجوقلغی ، مکتبه کیتدیکی حالی ، دلیقانلیلغی ، ایلك شهرت زمانی الخ ... بونك کبی کانی‌ده خیالمده بوی بوی تجسم ایدییور ، آیری شکلده ، قیلیقده کوزیمك اوکندن آغیر آغیر کچیوردی . او ، ذهنمده‌کی بو دوشونجه‌لری صانکه آکلامش کبی تلفونی بیراقوب بردن دیدی که :

— أوت . بودنیا آکلاشیلیر معما دکل . . . چوق دوشونمه‌مه‌لی ، کلدیکی کبی ، اولدیغی کبی قبول ایتمه‌لی !

آیاغه قالقدی ، بکا دوغرو یورودی ، اللریله اللرمدن

طوته‌رق ، آیاقده ، کوز کوزه ، جاندن سیر ایتدی ، کوکسی قابارمشدی :

— عصمتم !

دیدی . بن‌ده ، هیچ سس چیقارمه‌دن ، آلیشغینلق اوله‌جق ، باشمی همان کوکسنه دایادم .

٢

اسکی دورده کیلر

آقشامه کله‌جك اولان مسافرلره یورغون وجودله صاچیم داغنیق، رنکم صولوق، حاضرلقسز وسوسسز چیقمق ایسته‌میوردم. اولا کیدوب بر ایلیق دوش یاپدم؛ صوکره اوزرمده حمام بورنوسی، چیپلاق آیاق آیینه‌نك قارشیسنه کچدم. بونم اڭ ذوق آلدیغم برقیافت، اڭ راحت ایتدیکم بر البسه‌در. ییقانمش وجودیمی یاری رطوبتلی بر کنیش بورنوس ایچنده نه‌قدر ممکن اولورسه اوقدر چوق بیراقمقدن، بوقیافتله ألده کوموش آیینه، فرنك کتابلرنده‌کی اوطه‌لقلر کبی مندرك اوزرینه اوزانوب أسنیه که‌رینه وقت کچیرمکدن چوق ذوق آلیرم؛ یاخودده آیاقده دولاشیر، چکمجه‌لریمی دوزه‌لتیر، أسکی مکتوبلری اوقور، چماشیرلریمه قورده‌لا کچیریر، حق اوطوروب عود بیله چالارم. آرقه‌مده‌سیله‌جك، کوکسم آچیق، بر بر اوستنه جیغاره ایچه‌رك کچیردیکم اوساعتلرك طادینی هیچ اونوداممام. جانم بر درلو کیینمك ایسته‌مز. چیپلاق اتمك اوزرینه چماشیرلر، قماشلر ثووتمکه کوکلم بردرلو راضی اولماز... کندیمی بوقیافتده هند ویا مصر ملیکه‌لرینه بکزه‌تیر، کیفله‌نیردم.

شیمدی ده ایشته، عینی قیلیقده، کانیدن چه کینمه‌دن تووالتك او کنه کچمش، صاچلریمی قیویرییور، یوزیمی دوزه‌لتیوردم. بن بونلرله مشغول لکن اوده یان طرفده‌کی بابیواوداسنده تراش اولویوردی. آیری آیری اودالردن بربریمزله باغیره‌رق قونوشویوردق. یاواش یاواش ایکیمزده صوصدق. او بردوشونجه‌یه دالدی، بنده ذهنمده اسکی دوری یاشیوردم:

... آزسنه ایچنده استانبول نه قدر بشقه‌لاشمش، یاشایشمزده نه قوجه بر انقلاب اولمشدی... او، بسبتون غریب، فقط دوغروسی خوش بر عالمدی.. توره‌دیلك ایچنده بر کبارلق واردی؛ بویله هرج مرج اولمش بر نسل دکلدك؛ صنف صنف آیریلمش، حدودلریمزده تجاوزسز یاشیوردق. اما ینه فناقلر واخلاقسزلقلر موجوددی؛ ینه بویله یوره‌کلریمز فسق ایله، فجور ایله دولویدی، فقط کیرلی چماشیرلریمزی میدانده ییقامازدق، کیزلی کوشه آرار، ئودتولره بورونور، کولکه‌لره قاچار، لامبالری سوندورردك... هم اوئورکه کلمکك آیری بر ذوقی، اوچه کینمه وقورقونك بسبتون طاتلی بر هیجانی واردی، اوزمانکی قاچاماق سه‌وکیلریمز شیمدیکی دورك سکزینه، اونه بدلدی.. عشق آشیلماز بر ایرماق، باصیلماز بر یانغین، وارلماز بر مملکتدی؛ قهرمانلر کبی اوغراشمق، أزیلوب أریمك، ایکیم ایکیم ایکله‌مك، ئولوملر کچیرمك لازمدی. اوزمان عشق یاساق برمال کبی، باروت وزهر کبی، کیزلی قاپاقلی، آلدن آله، فیصیلدییه، سویله‌شه، بیك زورلقله صاتیلیردی. اوزون اوزون بکله‌مك، ئوزلمك، قورقولر، ئوتبرمه‌لر کچیرمك ایجاب ایدردی. شیمدی دیش فورچه‌سی آلیر کبی

جامکانده‌سه‌چییور، شویله آلمزله بر بوقلییور، چانطه‌مزه آتیورز؛ یارین بر بشقه‌سی، او بر کون دها سرتی، یاخود دها یوموشاغی... جشید جشید، مبذول وزحمتسز!

... فکری پاشانك قوناغی اودورك أك مهملرندن بریدی. قیشین سراجخانه باشنده‌اوطورورديق؛ سدسد بر کوهی باغچه‌ایچنده ایکی یوز سنه‌لك بر کهنه‌بنا ایدی؛ یازین قندیللی‌یه طاشینیردق؛ ده‌کیز اوستنده‌کی اصل یالی، اوچی بوجاغی بولونماز براودون انقاضیدی، لکن آرقه‌ده، داغده یکی اصول قوجامان برده کوشك یاپدیرمشلردی. آه، او قوناق واوراده کچن اواونودولماز قیشلر!... قاپینك بیله کندینه مخصوص بر وقاری، عظمتی وکبریا کیللکی واردی؛ آچیلاماز، ایتیله‌مز، سوکوله‌مز کبی صاغلام، صوراتلی براوطوروشله همان دائما قاپالی دورووردی. أوك بکلری اکثریا معین ساعتلرده، چوق انتظامله کلوب کیتدکلرندن ایچریده، باغچه‌ده، دیواره کومولو بر تحته باراقه‌ده بکله‌ین قاپوجی وقتنی بیلیر، حاضر دورووردی، کوشه‌دن آرابه‌نك کورولتوسی دویولونجه، همان سورکولری چیقاریر، قوجامان طونج طوپوزلری یاقالار وقوتله چکردی. قاپی درحال زحمتسز کبی قایه‌رق، سس‌سز آچیلیردی. اوزمان آرابه، هیچ بکله‌مه‌دن، یولده‌کی سرعتیله کیرر، داما تحته‌سی شکلنده‌یاپیلمش قارالی بیاضلی قاقمه چاقیل طاشی یولده بویوك بریاطیردی لچیقاره‌رق مرمر مردیوه‌نك اوکنه کلیردی. بزلر، آشاغی قات مسافرلری و خالایقلر سوقاقدن ایچری برخبر کتیره‌نه

بوسسه محقق قوشار، قفسلره بر دفعه باش ووروردق. قوناق جاده‌یی، کلن کچنی کورمزدی. بو بزه برآ کلنجه اولوردی.

حرم طرفندن کیریلنجه قوجامان مرمر بر طاشلق باشلاردی. پاریل پاریل یانان وا کثریا یکی سیلینمش بولنان بو کنیش میدانه برچوق قاپیلر آچیلیردی. ایشته آشاغی قات، خدمتچی وخالایق دائره‌سی بوراسیدی. اوآیری برعالمدی؛ کندینه کوره مسافرلری، اکلنجه‌لری، استقلالی واردی؛ یوقاریده کیلر خبر بیله آلمازلر، بردفعه اینوب‌ده قاپیسندن باقمازلردی. چراق اولان قول جنسلری، اسکی سوت نینه‌لر، قوجه‌یه وارمش عرب دادیلر، چولوق چوجوق، بوغچه‌لرله بورایه اینرلر، هفته‌لرجه یر، ایچر، راحت ایدرلردی. بعضاً کیفنه، ذوقنه دوشکون محله قاریلری‌ده کلیردی؛ اوزمان حمام آرالغنه کچر، دابروقه، دف چاله‌رق، مانی اوقویوب تورکو سویلیه‌رك کیجه‌لری کیچ وقت اکلنجه‌لرده یاپاردق. بودائره‌یه طاپا خانم ناظردی؛ اکثریا کوز یومار دی، اونك ضدینه کیدن برشی واردی: ارکك... هر اکلنجه‌یه مساغ ویریردی؛ ایچنده بر احمد، محمد اولمامق شرطیله!... عکسی کبی بولنسزده ایچمزده کیمسه یوقدی. سلاملق طرفنده یاناقلری ابرو ابرو، ماوی کوزلو، صیرمه صاچلی کنیج، دینج باغچوان چیراقلری چالیشیرکن حرمده‌کی اون آلتیسنه باصمش آنادولو قیزلرینی ضبط ایده‌بیلمك قولای برایش دکلدی. طاپا خانم ساده اونلردن دکل، اوك بکلرندن‌ده قیزلری قورومق مجبوریتنده‌یدی. ذاتاً اونلر بوکا جان آتارلر، اوك بکلرینه سوروبه‌بیلمك ایچون قابل اولسه

گیجه یاریلری یاتاقلرندن چیقوب سلاملقدن گلن یولده ، قارا کلقده بکلرلردی . هر قیز ، بری سلاملقده کی اوشاقلردن ، بری ده أوده کی بکلردن ایکی کیشی یه محقق گوز قویاردی . بو ، آیری آیری مسئله لردی . بری شرف ، موقع ، مراق ایچوندی . او بری حرص ، احتیاج ، بعضاً ده ازدواج ایچوندی . اوأسکی خلایق دوری بنم قوناغه کلدیکم صره لرده آرتق بسبتون کچمشدی ؛ شیمدی حرم یالکز آنادولو ورومِ قیزلری ألنده یدی ؛ یاپیتاق یاخود آبول لوبود برطاقم بیچمسز ، اندامسز قیزلر .. هیچ بری چوق گوزل دکلدی . لکن هیچ برینه ده چوق چیرکین دینه مزدی . صیجاق قانلی ، یوموشاجق أتلی ، حرصلی باقیشلی یاری حیوان مخلوقلردی . ایشدن قورتولوب باش باشه ویرنجه ساده ارکك لافی ایدرلر ، یاخود کیرلی آشجی ایسقامبیللریله فال آچارلردی ؛ هپسنك برده سودیکی تورکو واردی ؛ بونی یانیق یوره که صیزلایه صیزلایه سویلرلر ، ایچلرنده کی آتشی دوکرلردی . هفته ده بر ، أوك تمیزلك گونیدی ؛ طاوان سوپورکه لری ، لکنلر ، تخته بزلری ، تل وقیل فورچه لر ، حق آرینالر ، طوز روحلری ... بومهم برحاضرلقدی ؛ بوتون قیزلر باشلرنده تلبندلر ، دیزلرنده ایش شالوارلری چیپلاق آیاق قوناغه یاییلیرلر ، بوتون اشیایی یرندن اوینانوب صفه لره طاشییه رق بول صو ایله هرطرفی شاقیر شاقیر ییقارلر ، اووارلر ، قورولارلردی . آقشامه خفیف برایصلاق تخته قوقوسیله أو تر تمیز یوزه گولردی . تنفسی قولای ، توزسز ، طاتلی برهوا انسانك جکرلرینه دولاردی . ایصلاقلق ، چیپلاقلق ، یورغونلق هپسنك یوره کلرینی جوشدوردیغندن

اودالردن تخته غیجیردیلرینه قاریشمش یانیق تورکو سسلری کلیردی. صوکره چاشیر کونی واردی. بو، دها یوروجی، فقط دها نشئه‌لی، دها شوقلی اولوردی؛ هپسی کوپوکلر ایچنده یاری عریان کوله قانیله شاقالاشیرلر، چومه‌لمش ایش کوروركن بربرلرینی ایدیوه‌رك، یاخود چیمدیكلیه‌رك قهقهه‌لر، فریادلر ایچنده آقشامی ایدرلردی. حمام کونی ساكن، سس‌سز کچردی؛ ساعتلرجه ایچریده قالوب خاشلاندقلرندن چیقارچیقماز، کیجه، همان یاتاقلرینه کیروب اویورلردی.

ایکنجی قاتده مسافراودالری، صالونلر واردی؛ یوروركن آویزه‌لرك چینغیردادیغی بویوك صفه‌لرده‌کار قدیم بوی-اعتلری وقت وقت خرخره‌لی وبا شاقراق سسلرله ئوترلر، انسانك ایچنه حزن ویرن تیق تاقلرله کیجه‌لری اوی جانلی واویقوسز بكلرلردی. بو قات هیچ بوش قالماز، مسافرك آرقه‌سی آلینمازدی. قاپانیق اودالری تول، موشامبه، قماش پرده‌لر، صیق قفسلر لوش ایدر؛ آغیر، بطال قدیفه قولتوقلرله شال سدیرلر طیقه‌باصه دولدورور، قاریوزلی قوجه‌مان لامبه‌لرله یازی چرچیوه‌لری مناسبتسزجه سوسلردی. بوراده دائمی برمسافر رسم کچیدی یاپیلیردی. ظرفلی فنجانلردن قهوه‌لر ویرلر، الماستراش بارداقلرله شربتلر کتیریرلر، هرکسی درجه‌سنه کوره سس‌سز، پیتیردیسز تشریفاتله آغیرلارلردی.

بونك خارجنده قوناغك دائمی مسافرلری، بزلر واردق. کیمی‌مز بویوك خانم افندی‌یه منسوبدك، کیمی‌مزده کوچوك خانملره... وقتمزی منسوب اولدیغمز کیمسه‌نك یاننده،

دیزینك اوجنده کچیریر ، دردینه اورتاق اولور ، کیفنی قوللاردق . دها بوقاروده پاشا افندینك ، داماد بکك ، کریمه خانملرك ، کوچوك بکلرك دائره‌لری واردی . بونلر ذوقلرینه کوره ، ایسته‌دکلری بچیمده دوشه‌نمشدی . تکیه کبی پوستلی پوسته‌کیلی ، مکه ، مدینه رسملی ، بوی پرده‌لی ، یشیل قاپو - لیسندن طوتده آمریقا یازیخانه‌ل ، وه‌نوس هیکللی ، فرنك کوسته‌ریشلی چوك موداسنه قدر ...

سلاملق طرفنده اوشاقلر همان عینی حیاتی کچیریرلر ، کندیلرینه کوره پوطورلی ، صاریقلی برچوق مسافرلرله ییوب ایچوب حشر، نشر اولورلردی . باغچوانلره بارلی، اشقودره‌لی همشهریلری کلیر ، کمنجه کبی بر چالغیله کیجه صباحی ایدرلردی . آماده‌لیلر قاوال و ساز چالارلری . اوده اك آز دوران آشجیلردی ، طابلالر ویریلیر ویریلمز ، هپسی قهوه‌لرینه چکیلیرلر ، کیجه‌نك یاریسنی اوزاده چیقاریرلردی . بز ، بعضاً ، اوچ قیز برلشوب ، اکلنجه اولسون دییه ، قارانلقده حمام دائره چیقار ، اورادن قغوشی سیر ایدردك . عکسی کبی باغچوانلرك اوداسندن یالکز بر پنجره‌یی کوره بیلیر ، اونیده بیرتیق بیرتیق بر پرده‌یله اکثریا اورتولمش بولور، یالکز ایچریدن چالغی وتورکو سسلری، یاخودده میریلتیلر دویاردق . اوشاقلرك اوداسنده چوق وقت مالك آغانك بر کوردبکی حشمتیله کوشه‌یه قورولمش ، تسبیح چکه‌رك اویوقلادیغنی کورووردك . اوبر اوشاقلر یاننده نه‌راحت اوطورا بیلیرلر ، نه اکلنه‌بیلیرلردی . بزم اصیل خوشمزه کلن ایکنجی قاتده‌کی مسافر اوداسیدی .

یاتانلر همان هر زمان پرده‌لری ایندیرمه‌یی اونوتورلر ، اویله کوزیمزك اوکنده صویونه‌رق بزی تحف تحف حاللریله فیقیر فیقیر کولدوروورلردی .

طبیق حرمده‌کی کبی سلاملقده‌ده دائمی مسافرلر واردی. پاشانك عقاعد خوجاسی عبدالسلام افندی، داماد بکك دوقتوری نسیم بك ، احسان بکك دالقاووغی ماهر بك ، ولید بکك جمناستیك معلمی طاهر افندی ... بونلر، اللهك کونی قوناقده ویا یالیده عمر کچیررلردی. هپسی آیری طبیعتده، غریب خویلو آداملردی . بر آراده هیچ اوطورمازلر ، عادتا دارغین کبی یاشارلردی .

... ایچمزده اڭ زحمتسزی، اڭ سس سزی واڭ ایی خویلوسی پاشا ایدی. اونك یالکز بر مراقی واردی : ساعت ... هر زمان اوطوردیغی اوداسنده قیمیلدانمغه بر قالمامشدی ؛ دیوارلر ، ماصه‌لر ، جیغاره طابلالری ، هر کوشه ، هر طرف ساعت ایچنده‌یدی، غوغوقلیسی، چالغیلیسی، تورکولوسی، بارومتره‌لیسی، چشمه‌لیسی ، شمندوفرلیسی ساعت باشی کلنجه هپ بردن چالمغه ، چینلامغه باشلارلردی . هر بری آیری سسله ایشله‌ین اینجه نادرین ما کنه‌لردن اوداده سیکیرلری اویوشدیران بر غریب چیتیردی چیقاردی . او ، بونلرك آراسنه صوقولور ، ممنون ، مستریح ، اولیا چلبی سیاحتنامه‌سنی اوقوردی . نه‌ایی یورکلی آدامدی .. ذاتاً یوزینی یارالرده ، قندیللرده اتکنی اوپمك صیراسی کلنجه کوره بیلیردك . نظارتدن دونجه، یالکز البسه‌سنی

ده کیشدیرمك ، برده یاتمق ایچون حرمه کیرردی ؛ بوش وقتنی ساعتخانه سنده ، زمانتك چوغنیده دولوب بوشالان مسافرلرینك یاننده کچیریردی . قونوشمازدی ، قیزمازدی ، خسته‌لانمازدی . هپ . اورنك البسه‌کییر، عینی کله‌لرله کندینه مخصوص برطرزده لاقیردی سویلر . مثلا :

— برصو آلیوریکز !

دیردی . « صوویرك ! » دیمزدی . «آرابه‌یی حاضرلاییکز !» یاخود « قوشوکز ! » یرینه‌ده :

— آرابایی چیقاریکز !

دیردی . ذاتاً ایشته بویله اونده قوللانه بیله‌جکی یکرمی اوتوز جمله‌سی وار ایدی . مسافرلرینی ساده دیکلردی . «اوت» ویا « خایر » دیدیکی بیله نادردی . فقط قونوشمادیغی حالده ینه نازك ، کبار دورمغه ، هرکسی ممنون ایتمکه موفق اولوردی . اصل بوکا شاشاردق ... پادشاهلك الك سه‌ودیکی ناظرلردن بریدی ؛ اوکا : « خوجام ! » دییه خطاب ایدر ، آرقه‌سنی صیوارمش . بونی بربریمزه افتخارله فیصلدار ، سه‌ویتیردك . بوینه نشان ، رتبه ، عطیه آلیردی ؛ اوکونلرده تبریکه کلن مسافرلر اودالردن طیشاری طاشار ، قاپولردن دوکولوردی . فقط پاشا اطرافنده اولان بیتون ایشلره لاقید ، ینه اوبله دورغون ، سکوتی کوشه‌سنده اوطورور ، بوش وقت بولونجه همان ساعتخانه‌سنه جان آتار ، سیاحتنامه‌سنه قاپانیردی . نه قادینده کوزی‌واردی . نه مسندده... ساعتلرینه عاشقدی ؛ دنیانك هر طرفندن آداملری کلیر ، « برءکه » لر ؛

« لورووا » لر ، « پرییول » لر کوسترلر ، الماس بهاسنه صاتارلردی . رد ایده‌مزدی ؛ یاتغین ، اویوشوق یوره‌کی یالکز ساعتلرك قارشیسنده آچیلیردی . برده نادراً جانی‌راقی وساز ایستر ، حرمه کچر ، بویوك صالونده ، قارشیسنده مدد خانملر ، طایا قادینلر ، ایکی ، اوچ ساعت قدر وقت کچیرردی . ایچدیکی راقی ایکی یوکسوك طولدورمازدی ؛ اوکنه کیلار - جینك چیقاردیغی اللی تورلو مزه‌دن‌ده یالکز اوچ ، درت زیتون آلیردی .

موجودیتنی ئوکسوروکیله ، آقصیریغیله بیله دویورمین بو آدامدن بحفدرکه هیمز چه‌کینیر ، اورکه‌ردك . جام قاوانوزده بالیق کبی سس‌سز ، بیتیردیمز ؛ بولندیغی اودادن بیله بی‌خبر یاشادیغی حالده ینه « یاشا نه‌دیر ؛ نه دوشونور ؛ نه یاپار ؟ » دییه اوزولور ' مراقه‌دوشردك . حالبوکه او ، نه برشی‌دیر ، نه برشی دوشونور ، نه‌ده برشی یاپاردی ! کزمه‌دیکی ولایت ، کورمدیکی‌ایش ، صوقولمادیغی مجلس قالمامشدی . ناصل‌اولیورده آلتمش سنه‌دن الك‌اوفاق مأموریتلردن اك بویوکنه‌قدر آدیم آدیم ، باصاماق‌باصه‌ماق چیقمش ، قصبه‌قصبه دائره‌دائره روم ایلیسنی ' آناطولیسنی دولاشمش اولان بر آدم آکلانه‌جق سوز بولا - میور ، کندینی کوستره‌میور ، صولوق آلمغه قورقیور ، ینه‌ده بویله‌مهم برنظارتده دورویور ، نه‌که‌نیلیپوردی . بونی آکلامق قابل دکلدی . غالبا او ، هیچ ایش یاپمامق ، هیچ سوزه قاریشمامق وهیچ ایلریله‌مك چالیشمامقله بو موقعی بولمش ، شو اوچ فضیلتیله او کنده‌کی حاللری ، آشمش و آتلامشدی . کوچوك

یاشندن بری اطرافنده کیلره سس سز ، اویوشـوق وروحسز طبیعتیله هیچ برقورقو ، قیصقانجلق ویرمه مشـدی ؛ بناءً علیه أنکلسز ، کوسته کسز یورومش ، اتکندن کیمسه چکمه دیکندن قولایجه یوکسلمشدی . اونه اولسه ، نه مقاملره تجسـه برش اولمش ، بویومش ، ایلریله مش حسنی کیمسـه یه ویرمیوردی . خلاصه رنکسز ، قوقوسز ، خاصه سز براسکی دوروزیریدی . بلکه مملکته فائده سی هیـچ اولمامشدی ؛ فقط محقق که الکا اوفاق برضرری بیله دوقونمامشدی ...

هیچ عقلمدن چیقماز ، دارالمعلماتی بیتیردیکم سنه یدی ؛ شهادتنامه می قوناغه کوتوردم ؛ خانم افندی بنی پاشـانك یاننه چیقاردی ، سلاعتخانه سنده اوقومقله مشغولدی . برهان أتکنه واردم ؛ کری کری چکیلوب تا قاپونك یاننده دوردم . هیـچ لاقیردی سـویله مه دی ، یوزیمه ده باقیوردی .. دورین دورین ، کدرلی کدرلی دوشونیوردی ؛ زواللی آدامی فناحالده صیقمشدم ؛ بونی دوشوندکجه بن قیزاریوردم ، ترلیوردم ، اوداده یالکـز-دق .. چیقمق ایستیوردم ، فقط بر وسـیله ، بهانه لازمدی ، مادام که بر دفعه دورمشـدم ، أمر ویرمه ینجه چیقـامازدم .. نه یاپه جقدم ؟ سیکیرلرم که وشـه مشدی ؛ ایچین ایچین قاینادیغم کنجلك ، کوزه للك ، هوائیلك زمانمدی ده .. پاشا حالا سن سز ، حرکتسز دورویور ، دوشونیور ، شـو وضعیتدن قورتولمق ایچون عقلی قافاسـنك ایچنده ، محقق ، اوکسه یه طوتولمش بر سرچه کبی چابالییور ، فقط موفق اولامیوردی . دیرکن کوشه دن برخیریلتی قوپدی ، صوکره :

— غوغوق ! غوغوق ! غوغوق !

دییه بر سس چیقدی ، صانکه او بر ساعتلر هپ بردن بواشارتی بکلیورلردی ؛ بواوداده ساعت باشنه تحمل ایتمك ایچون انسان پاشاقدر دونوق، اوپوشوق، سیکیرسز اولمالیدی! ..

هپسی کندی اصوللرنده بر آوازه « چین چین! » ئوتویورلر، شرقیلر سویلیورلر ، تقلیدلر یاپیورلردی . کیمی واپور کبی ئوتدی، کیمی « اسکداره کیدرکن آلدی ده بر یاغمور » نورکیسنی چاغردی ، کیمی زیبك هواسی چالدی ... کیمی کلیسا چانی کبی اودابی ماتملی سسلرله دولدوردی ، کیمی صوجی چینغراغی کبی اطرافه نشئه‌لر سرپدی ... دیشلریمی صیقدم ، دوداغمی ایصیردم؛ کولمه‌مك ایچون عقلمدن فنا احتماللر کچیره‌رك یوره‌کم چاربه چاربه بو غریب موسیقینك صوکنی بکله‌یوردم . نه‌دن صکره هپسی صوصدی. یوروددم، تکرار پاشانك أتکنه‌واردم . تام بوصیراده عیاری کچکمش برچالغلی ساعت : « ای ولی نعمت .. الخ » دییه حمیدیه مارشنه باشلاماسینمی ؟ آرتق کندی کندیمه حاکم اولامادم؛ بر دفعه :

— های !.

دیدم ؛ قانمك داماولرمده بوز کسدیکنی دویدم . کندیمی غیب ایتمشم ؛ « امتحانلره چوق چالیشدی‌ده اوندن دوشوب دوشوب بایپلیور ! » ی قوندوردیلر ؛ پاشا ایرته‌سی کونی بکا بر آلتون قلم کوندردی، لاقیردی سویله‌مکدنسه هدیه ویرمکی ترجیح ایتمشدی ؛ فناده یاپمامشدی .

مشروطیتك اعلانی اوزه‌رینه پاشا یکی قابینه‌یه کیردی ؛

اوكا كيمسه حقارت ايتمه‌دی ؛ حتی برسوز بیله چيتمشدی :
اونلردنمش ... ايشته بوكا ايناناماازدم . فقط اعيان اعضالغنه
تعيين ايديلنجه بنم‌ده شبهه‌م چوغالدی ، ايكی كلمه‌يی بر آره‌يه
كتيروب سويله‌مك خاصه‌سندن محروم اولان بو يتمشلك آدام
يكی اداره‌ده نه ياپه‌بيليردی ؟... برمعتاد برشی ياپمادی ، بر كلمه
سويله‌مدی . فقط طرفدار و مخالف بوتون فرقه‌لرك ، بوتون
ملتك حرمت و تبجيلی ايچنده بر كون ، حياتنده ، ايلك دفعه
اوله‌رق خسته‌لاندی وهفته‌سنده ذات‌الريه‌دن وفات ايتدی .
اوليا كبی برذاتدی ...

... قوناق صاحبلری ايچنده اوندن صوكره بويوك خانم افندی‌يی ،
يعنی پاشانك قائن‌والده‌سنی سه‌وردك ؛ فقط بن كنديسنی آنجق
چوجوقلغمده ، ايكی ، اوچ سنه كوره‌بيلدم ، دوقسانی كچكين
برقادينديی؛ كوزنی سورمه‌سز بيراقمازدی. كوشه‌سنده سوسلو ،
اعتنالی ، تی‌تيز ومستهزی ترتميز براوطوروشی واردی كه دنيانك
خوشنه كيدردی . موسمه كوره يا غايت اينجه مصر كتانلندن
ياخود شام قماشندن آنتاريلر كيير ، بلنه‌دائما شال قوشاق باغلار ،
بوينندن مينه‌لی قوردونی كچيروب ساعتنی‌ده كوكسنلك يانندكی
مينی‌مينی جيبه قوياردی . اسكی صدر اعظملردن برينك قيزيمش ؛
باباسندن خزينه‌لر قالمش ، فقط بوپارابی حمام ناظيرلری ، چنكی
قوللريله وور پاطلاسين ، چال اويناسين يمئی بيتيرمشدی .
طاياخانم بعضاً تی‌تيزلكندن بيقاردی‌ده آشاغی اينر ، خدمتجيلره
بواسكی ماجراسنی من‌الاول الی‌الآخر آكلاتيردی :

— بیلمزسیکز اونه مالدر ! بر زمانلر استانبولده صاغر قاضی‌یه صورسه‌ك شهرتنی بیلیردی . رقیه خانم افندی ، طونه والیسنك قیزی... پارماقله کوستررلردی . چنکانه قیزلرینه آووج آووج ایجیلر صاچار ، نعره‌یی باصدیغی زمان جاملری شانغیرداتیردی ؛ او قندیللیده‌کی یالی یوقمی ؟ عجبا شیمدی بر اقبالمی کورویور ؟ یدی کون یدی کیجه بر تەوییه ضیافت چکیلیر ، داغلر دونانیر ، دریالر طوتوشور ، قیامتلر قوپاردی .. او قتلر مشهور چنکی قوللری واردی ، بن ده دوکونتوسنه یتشدم یا ! آفتك قولی ، بنلی خدیجه‌نك قولی ، بیکنازك قولی .. هایاهالر ، عرب اویونلری ، کمیجیلر ، حلواجیلر ، دها نه‌لر ! بر کانجی شهرت واردی ، کانی آدام کبی قونوشدو. ردی . ایشته رقیه خانم افندی اولانی بیتنی بوقورو جکانه قاریسنه یدیردی ؛ اونك طاقمندن چنکی‌سزانی ، بونی ، کورمه. لیدیکز ، عجبا بایله بایله کیتدیککز بروزلرك ، شامراملرك یوزینه بر دها باقارمیدیکز ...

آطلس شالواری ، صیرمه‌لی جبکنی ، هندایه‌کندن تیریل تیریل کوملکیله آلتونلر ایچنده اورته‌یه بر آتیلیر ، اویله آتار ، اویله تترەر ، اویله چالقانیردی که ، آمان ! ، وورولمایان قالمازدی ؛ دفلر دوکولور ، کانلر ایکله‌ر ، سیرجیلر هایقیرر ؛ برجوشغونلق ، برطاشغینلق ، برحال که دنیا امثالنی بر دها کورمه‌مش . . بوتون اودعوتلی خانم افندیلر ، شیخ‌الاسلام ، قاضیعسکر حرملری قیزك باشندن آشاغی لیرالر سرپرلر ، آلتنه بشی بریوده‌لر یاپیشدیررلردی . اوللری دها نه‌لرده اولورمش ؛ قیصقانیرلر ، بربرلرینك اللرندن

آلمغه ده چالیشیرلر ، بو اوغورده زوربا کبی دوکوشورلر ،
ووروشورلرمش . ایشته بویوك خانم افندی اوعالمدن یتشمه در؛
کورمیورمیسکز؟ حالا اطرافنده بوینی مندیللی سوزوك، آلایجی
برسوررو صوثوق نوالر .. دنیا ایله اکله نیرلر ، کندیلرندن
بشقه بوتون قادینلرك عندلرنده بر مثالك دکری یوقدر ؛ ایلله
رقیه خانم افندی طوروتلریله ، کلینلریله بیله آجی آجی بر آلای
ایدر ، آدامی ییلان کبی برصوقار ، زهرلرکه اولماز ... اویله
طوق سوزلیدر او ...

وقتیله بویله بوغاز ایچی عالملرینه شان صالان ، استانبولی
چین چین ئوتدورن اویامان قادینندن شمدی که وشه‌ك ، یوماق
کبی اوفاجیجق ، یوموشاق ، تمیزجه جك بر وجود قالمشدی ؛
نورلی ، سه‌ویملی بر یوز ، سوزکون جانلی کوزلر ، دورولمش
بریورمك ... أوك ایچنده هرکس اونی سه‌ووردی ؛ حالا هدیه
مراقندن‌ده واز کچمه‌مشدی . صندوقلرندن اسکی ایش قیمتلی
تذنه‌لر ، اویالر ، کوموش ایشلمه‌لی خاولولر ، چوره‌لرچیقارر،
کوچوك بر خدمتمز دوقونسه محقق بونلردن برینی ألمزه
صوقوشدوروردی . مثلا حمام کونی کندیسنی ییقایان خدمتجی‌یه
دائما مندیل اوجنه باغلانمش برچاریك لیرا ویرمه‌سی عادت
ایتمشدی . بایراملرده بوهرکسه هدیه‌سیدی؛ قرق مندیل وقرق
لیرا چاریکی یصدیغنك آلتنده حاضر دوروردی، أوخلقنه برر
برر ویریردی . ذاتاً ، حالا ، یالیرا قوللانیردی ، یاخودده
کوموش یوزلك وغروشلق... مجیدیه ایله چاریکلره غرضدی،
ألنی سورمزدی، ظریف، اینجه، کبار برقادیندی... ماضیسنك

كولكه ولكه‌سندن صوك كونلرنده يوزينه هيچ بر نشانه
وورمامشدى ؛ بالعكس كيتدكجه طبيعق أييله‌شييور، سيماسى
كوزلله‌شيوردى؛ بر بچق سنه‌قدر خسته‌ياتدى، نه‌سى وار، نه‌سى
يوقسه كنديسنه باقان بر أسكى خالايغه باغشلادقدن صكره‌چوق
ذوقلى كوروب اقبالنى سورديكى بودنيايه قاپمش وماله ، ملكه
دويمش برحالده كوزلرينى يومدى . هپمز كونلرجه آغلادق ،
ماتملى طوندق .

...قيزى دل آرا خانم ، پاشانك حرمى ، شانلى شهرتلى تام
برخانم افندى ايدى . بكتاشيلغندن بشقه برقصورى يوقدى .
جوارده‌كى خراب برتكيه‌يى يكيدن احيا ايتدى ؛ بنم بيله
خاطرمده‌در ، نه‌قدر زماندر قاپوسى آچان قالمامشدى ؛ ايزبه
برمحله آراسنده ، جيتله‌نديك آغاجلرينه كومولو ، طافلانلر ،
صارماشيقلرله ئورتولمش قورقونج يوزلو بربنا ايدى ؛ ييقيق
داملردن ايچرى‌يه پارچه‌پارچه كونش وورور، خراب چرچبوه‌-
لردن قوم‌رولر كيرر ، قوووقلرنده چوجوقلر صاقلامباج
اويناردى. باباافندى كنارده‌كى آيرى برأوده منزوى‌اوطورور،
تعميرينه پاره بولامادينى دركاهنك هرقيش ـ كنديسى كبى ـ
براز دها چوكديكنى كوره‌رك ئوزولوردى . نهايت خانم‌افندى
مريدى اولونجه ايشين يوللرى آچيلدى ؛ برحرارت وهيجانله كلدى .
تكيه‌يى قورتارمغه قرار ويرمشدى ؛ همان قالفه‌لر ، دولكرلر
ئوشوشديلر ، كيره‌جلر ، كرسته‌لر طاشينيدى ؛ برفعاليتدر
كيديبوردى. انقاض حالنى بولمش اولان اوبنا آز زمان ايچنده

بويالى ، بادانالى ، يپ يكى ميدانه چيقدى. ايچى باشدن آشاغى دوشه‌ندى؛ اوقافدن طعاميه‌لر تخصيص ايدلدى؛ مجبلر بولوندى؛ خلاصه شنلندى ، شرفلندى . خانم افندى اك اوفاق مشكلنى كيدر بابا افنديدن صوراردى ؛ اك اهميتسز بردردى اولسه بابا افندى‌يه آچاردى ؛ اوغللرندن اوكا شكايت ايدردى ؛ قيزلرينه اونكله نصيحت ويرديرردى ؛ قوناغك ايچلى طيشلى بتون اسرارينه بابا افندى واقفدى . ذاتاً دل آرا خانم افندى تسكه مداوملرندن بشقه‌سيله دوست اولاماز ، بكتاشى عائله‌لردن بشقه‌سيله صق فيق قونوشامازدى . فقط هركسه معامله‌سى كباردى؛ وكلا حرملكنى، اللهايچون، برسلطان كبى، قصورسز، نقصانسز ، آنادن طوغمه برنزاكت واصالتله اداره ايدر ، هربرده آدى، حرمتله، محبتله آكيليردى. كلن زيارتجى خانملرى قوجه‌لرينك موقع ورتبه‌لرينه كوره بوى بوى، درجه درجه برقارشيلاييشى ، حال وخاطر صوروشى واردى كوروله‌جك شيدى ... كانى‌نك آناسى مدد خانم قارشيسنده اوطورور ، متماديا خانم افندى‌يه جيغاره ياپاردى . تكيه‌يه برابر كيدرلر ، برابر ايندرلر ، حتى بايراملرده سراى زيارتنى برابر ياپارلردى . آقشاملرى بعضاً پيانويه برمسافر خانم كچر ، عودى بن آليرم ، مدد خانم دف چالار ، كانى‌ده سرايدن چيقمه برچركس قيز واردى ، اوكا ويريرز ، كوچوك برساز ياپاردق . خانم افندى بويله آقشاملرده آطلس پاراوانه‌يى سپر ايده‌رك ، يارى كيزلى برقاچ قدح آتاردى .

دل ارا خانم افنديـنك ، چوق يازيق كه ، كوزل دونه‌جك

برطرفی یوقدی؛ چیقینتیسز، قباریقسز یام‌یاصصی قورووجوی انسانه هیچ بر اشتها ویرمز، بو بر دری بر کمیکدن یاپیلمش قادین کوزی دویورماز، آلداتمازدی. یوزی دورو بیاض، کوزلری آلتون صاریسی، صاچلری یموشاق واوزون اولماسنه نظراً کوزل صاییلمالیدی، لکن، آدی چیرکینه جیقمشدی؛ حقیقةً انسانه چیرکینلك تأثیری یاپاردی. لکن بو چیرکینلکك اوستنده برطوری، معامله‌سی، نه‌دییه‌یم، اصیلانه براوطوروب قالقیشی، لاقیردی ایدیشی واردی، سیر ایدیله‌جك برشیدی.. قوناغه یکی وکلا حرملری، مابینجی قاریلری، جد بجد خاندان عائله‌لر کلدیکی زمان بیله اونلر نه‌قدر کوزل، کوستریشلی، حشمتلی ودبدبه‌لی اولسه‌لر ینه بزم خانم افندینك طورینی آلامازلر، بونی تقلیده اوزه‌نسه‌لر بیله یاپامازلردی. یابانجی یرلرده، طانیمایان قالفه‌لر وقیزلر، دوغرو، اولا اوكا قهوه ویررلر، اونی اتکلرلردی. خدمتجی واوشاق صنفنه درحال، موقعنی دویورور، یوکسکلکنی آکلاتیردی. هیچ شبهه یوق که اوزمانکی دورده فکری پاشانك حرمی، خانم افندیلکی تمثیل ایدن یکانه قادینه‌دی. زیرا بنم کندیمی طانیمغه باشلادیغم زماندن صوکره اسکی وکلا حرملکنده اویوکسکلك، اواحتشام قالمامغه باشلامشدی. برطاقم آخرتلك بوزونتولری یاخود، اصناف قیزلری ناظر، مابینجی حرمی اولوب شیللیق قیافتلر، محله ادالریله موقعك قدرینی دوشورمشلر، سرایده خارجك نفوذینی قیرمشلردی.

... قوناغك أك عجـائب آدامی ، تحمل ایدیلمز بر بلاسی داماد یکدی. آمان یاربی، بونه ماسقارا ، نه مجنون بر حریفدی ... کوروجیلك ، سوز کسمه، نکاح ، دوکون هپ اسکی اصولده، عنعنه یه موافق بر طرزده، بیلمدیز باریشیقلغی ، نکاحدن کرامت بکله نه رك توکلت علی الله یاپیلدی. دامادك پدری باب مشیختنده، چوق مهم بر موقعده وقضیعسکر رتبه‌سنده یدی . اسکی روس محاربه‌سنده قیزانلقدنمی ، تاتار پازارجغندنمی ، اویله بر یردن باشنه بر آرشون صالاشبور دولایوب کلمش ، مدرسه مدرسه خوجا ابریکی دولدوردقدن ، هکبه ولابجین طاشیدقدن صوکره کرسی شیخلکندن درجه درجه یوکسـلمشدی . صوکره بر وسیله چیقمش ، پادشاهك آرابه‌سنك آلتنه‌می آتیلمش، یوقسه باشـنه بش اون کیشی طوپلایوب جمعه سـلاملغنده قصیده‌می اوقومش ، ایشته بویله بر عارسزلقله پادشـاهه صوقولمش، آز زمانده نفوذی شیخ الاسلامی بیله قورقوته جق درجه‌یی بولمشدی. اسحق بك ایشته بو صوفتانك اوغلیدی. نه کورکوسز ، نه عادی یه تیشمشدی ... کویاملکیه دن، حقوقدن مأذوندی، کویاباب عالینك اك مهم قلمنده باش کاتبدی ، فقط بر حمال ، بر لو-تراجی ، بر لوتاریاجی قدر بیله تربیه‌سی یوقدی . ذاتاً اولرنده الآن سینی ده، بر سوفراسنده یمك ییورلر، حاصیرلی اوطه‌لرده، مانغال باجاقلرینك آراسـنده یاری مهاجر کبی اوطوره‌رق قادینلری حالا اوچقورلی چارشاف کییورلر، ارککلری یاندن لاستیکلی چکمه قوطیندن بشقه‌سنی بیلمیورلردی . عادی، بیاغی شیلردی! باری کوزل ، شانلی برچوجوق اولسه‌یدی ... بوده دکل !

یاری چوروك آیوا رنکنده لکه‌لی، وکیرلی بر یوزی وآچیق یشیل کیرپیکسز، بیلان باقیشلی، اوفاجق کوزلری واردی؛ سه‌یره‌ك، صولوق، جه‌لیمسز صاچلرینی ما کنه ایله کسدیرر، فسنی قولاقلرینه قدر کچیرردی. میدانده قالان قیلسز فضله بیاض، ایکی بوکلوم أ کسه‌سنی شیمدی خاطرلیورم‌ده وجودمه صوثوق بر تورپرمه عارض اولویور؛ بلکه بو آدامه چیرکین دینه‌مز‌دی، سقطی یوقدی، علتی یوقدی، فقط طوپاللری، ورملری اوکا ترجیح ایدردم. بکا صوقولمق، سورتونمك آرزوسی هیچ ویرمیوردی؛ حالبوکه پك‌ده مشکل پسند برقیز دکلدم؛ خدمتجیلر آراسنده‌بیله اونی خوش کورن ذاتاً یوقدی. دمیری مقناطیس ناصل چکرسه، او شدتله، اونك عکسی بر خاصه ایله انسانی کندندن ایتر، اوته‌یه آتار، یاننه صوقماردی. دها ایلك کونی قاپیدن ایچری چارپولمش، قیوریلمش، سونه‌یه بر طورله کیرنجه هپ کدرلندك؛ برقولتوغی اداره ایده‌مدی. هر طرفه چارپدی، نه صاغنی بیلدی، نه صولنی بولدی، راست کله، سنده‌لیه صارصیله مردیوندن برچیقدی، دنیایه شاشقینلق چوکدی. ایلله دل آرا خانم افندی تا یوره‌کندن وورولدی. او، اخلاق بوزوقلغی، خویسزلغی، چیرکینلکی، بوتون قصورلری عفو ایدردی؛ لکن دوشوکلکی، عادیلکی، محله طورنی بر درلو چکه‌مزدی؛ بر انسان سفیه اولسون، رزیل اولسون، چالسین، دولاندیرسین، خلاصه شرندن، بلاسندن یدی محله شکایت کتیرسین، شاید اطواری کبار، دوروشی چالیملی و کوستریشلیسه نظرنده فنا آدام صایلمازدی.

قصورلرینی، قباحتلرینی، حق جنابت ایشله‌سه اونی بیله تورنمكه، معذور كورمكه چالیشیردی .

اسحق بك آخر عمرینك اڭ بویوك دردی ، عادتا فلاكتی اولدی . حقیقةً بو آدام‌ده هیچ شنلك كورمه‌مش ، یاشاماسنی هیچ اوكره‌نمه‌مش ، هودوك ، چاپاچول بر مخلوقدی . قهوه ایچركن فنجانی ایكری طوتار ، قنبه‌لری لكه‌لردی ؛ همان بر بز صابونلایوب سیلمكه قوشاردق . صالوندن كچركن وارولره چارپار ، ماصه‌لری صارصار ، ساقسیلری ده‌ویرردی ؛ آرقه‌سندن قیریق پارچه‌لر طوپلاردق ؛ آرابه قوللانمغه قالقاردی ، آقشامه یا دینكیلی سقطلانمش كلیردی ، یا تكرلك پارالانمش . . آته بینردی ، خندكلره صاپلانیر ، بار كیرك دیز قاپاقلرینی آچاردی . . .

اصل كوروله‌جك ، سیر ایدیله‌جك حالی بیمكده ایدی ؛ بعضاً راحتسزلانیردی‌ده حرمده ییردی . اونه عجیبجه اونه باباغی‌اوطوروشدی ! دها چاتال و بچاغی طوتماسنه الی یاتمامشدی ؛ ایكده بر دوشـو وردی ؛ ماصـه‌دن درت قاریش اوته‌ده ، یانپوری دورور ، هاولوسنك بر اوجی طاباغنه صیقیشدیرر ، اوبر اوجی غیرتلاغندن بربر اوكلـجی كبی صیقیجه كچیرردی . ایچنه ا كمك دوغرامه‌رق هوهلیه توفوره شاپیر شاپیر ، قاشیق دولوسی بر چوربا ایچیشی واردی ، بوتون صـوفرا خلقنك سـكیرلرینی اویناتیردی . دوكه ، صـاچه ، عجه‌ عجله ، بر لزومسز ایش یاپار ، بر ... اربه صاوار كبی بیمكی هر كسـدن اول بیتیریر ؛ قوجامان بر :

— الحمدلله !

چکدکدن صوکره ییلان کبی قایه‌رق یان قابودن اوداسنه چکیلیردی . باش مراقی دیندارلقدی؛ روم خدمتجیلره مسلط اولور ، اهتدایه تشویق ایدردی؛ حتی بعضیلرینه یاری یاری‌یه موفق‌ده اولمشدی ؛ همان قاتینایی فاطمه بلقیس ؛ ماریقایی خدیجه ام کلثوم کبی اسملره چه‌ویرر ، باشلرینه بر یشیل یمنی باغلاتیر ، نماز سوره‌لرینی اوکرتمکه باشلاردی . آك باشلیجه ... بق دیانتدی ؛ طلاقته کلوب جهنمی آکلاتیر ، یوره‌کمزی قورقو ایله دولدورور ، یاخود جنتك مدحنه کیریشیر، کوکلمزی آووتوردی . عربجه قصیده‌لر، عجمجه غزللر اوقور، دیوانلردن اوزون اوزادی‌یه دم ووروور ، اسکی طرزده شعرلرده یازاردی . برزمان بکا مسلط اولمشدی :

— کل بقالم خوجا خانم !

خطابیله امتحانه چکردی ؛ فقط کندی صوروب کندی آکلاتیردی . قوناقده بردن اوقادار قادین ایچنه کیرنجه آدمجغز جیلغینه دونمشدی . دولغون ، ایری وجودلره دوشکوندی ؛ بزم قیزلرده هپ شیشمانجه شیلردی ؛ یوزلرینه ییه‌جك کبی باقاردی . یانلرندن کچرکن چاربه‌جق، قوجاقلیه‌جق ظن ایدردك؛ هیچ بریمز ، تك باشمزه اونکله براوده قالامیوردق . همان برندن فیرلایوب اوستمزه آتیله‌جق کبی ایچمزه بر قورقو ، بر تو برمه کلیردی . غایت اخلاقلی ، دیندار ، عرض اهلی کورونمه‌سنه رغماً بك ایی بیلیردك که ایچین ایچین دنیانك اك فنا آدملری کبی دوشونور ، هپمزه فنا کوزله ، عادتا خیالنده صویوب آچه‌رق اویله باقاردی . غایت فصال ، دیدی

قودیجیدی‌ده ... هر کلن مسافر خانمك ناموسندن شبهه کتیریر :

— قالتاغك بری ، یورویشندن بللی ...

یاخود :

— خالص آشفته ، اوستندن آقیور...

کبی محله واری سوء ظنلرله دنیایی لکه‌لر ، کیرله‌تیردی . نظرنده بوتون قادینلر اوکا طوتقون، یاخود میالدی؛ هر کندینه چه‌وریلن باقیشی دعوت ، التفات فرض ایدردی :

— ها ، شو معهوده‌می؟ طانیرم، کچن کون بکا، واپوردن چیقارکن یلته‌ندی اما یوز ویرمدم !

طرزنده بر بهتان صاوورووردی . زواللی کوچوك خانم افندی نه‌لر چکمیوردی... طانیلماز حاله کلدی کدر یارادی ، شیشدی شیشدی کوپه دوندی ... فقط چوق عزت نفسلیدی ، « بکنمیورم ! » دیمیوردی؛ هم دوغروسی، حریفه اوزمانك بوتون ناموسلو قیزلری کبی ـ ایلك ارکك اولدیغی ایچون ـ فنا طوتولمشدی. خدمتجیلردن، قومشولردن، بندن، هر دیشیدن قیصقانیوردی. حق ده‌واردی؛ اسحق بکك نظرنده أتلی ، جانلی هر قادین همان بردی ، مقبولدی . مسلمان ایتمك ایچون قارشیسنه آلدیغی قیزلری جتره‌فیل تورکجه‌لری ویاری یه‌لته‌ك شیوه‌لریله کلمهٔ شهادت کتیرمکه باشلادقلری زمان داماد بك‌ده ایچندن ، باییله آییله « اشهد .. » دییه ایکلر ، حرمی‌ده بری اوداده « یاصیور ! » چکردی .

نه‌غریب خویلری واردی ؛ مثلا ، بعضاً ، هیچ سببسز

یاقائن پدرینه یاخود قائن والده‌سنه کوسردی ؛ سلام ویرمز ، بولوندقلری اودایه کیرمز ، آغزینه اسملرینی آلماز ، یمکه اینمز ، صومورتغان برصورتله هفته‌لرجه اوداسنه قاپانیر ، عمرینی تك باشنه ، قهوه آلتیله کچیرردی . بویله زمانده أوده هرکس بربرینه :

— داماد بکی ینه پریلر باغلادی !

دیردی . بعضاًده برنشئه‌سی طوتار ؛ اودالردن اودالره قوشوب قائن پدرینی کوکلره اوچورور ، قایناناسنی ایرمشلر منزله‌سنه چیقاریر ، قاریسنی قادینلغك باش تاجی ایدر ، بوتون أوخلقنی مدحه باشلاردی . عادی چارشی‌ایشی هدیه‌لر داغیتدیغی زمانده اولوردی ... خدمتجیلره جام بیله‌زیکلر ، بزلره حاجی یاغ قوقولی بویا رنکلی لوانطه‌لر ، خانم افندیلره دیره‌کلر آراسی ملی الدیوه‌نلر ، بالدیزینه کلین صوبی ، قائن برادرلرینه آللی ، کاللی بویون باغلر ، بوقبیل برسورو بایاغی شیلر ... صوکره هیچ بوقدن ینه برکوسکونلکی طوتار ، أوده ساز یاپیلدیغنه قیزار ، راقی ایچیلدیکنه کوپورور ، کوچوك بکلرك چاقینلقلرینه وورولور ، اوداسنه قاپانیردی . اك فنا دوری کوزنی قادین حرصی بورودیکی زماندی . بز ، هپمز ، درحال باقیشندن ، کریشندن بوده کیتشکلکك فرقنه واررردق . آشاغی قاته‌وسیله‌لر بولوب صیق صیق انر ، چینغراغه ایکیده بر باصوب اوداسنه مناسبز شیلر ایچون خدمتجیلری چاغیریر ، قوماغی یاخود یالی‌بی اوزرینه قاپولر قپانمش برقیزغین کدی طوریله کوزلری جام کبی پارلیه‌رق ، یبرتیجی وحشین بر تهوییه دولاشیردی .

اونی بویله اتکلرینک آردنده آچ آچ کزدیکنی کوردکجه‌ده قیزلری بر قیریلوب دوکولمه، بر مضالی مغنالی کولوشمه، بر فینکیرتیلك آلیردی.

دوکوندن آلتی آی صوکره ایدی. بر آقشام داماد بك قوناغه کلمه‌دی؛ اوینه خبر کوندردك. اوراده یوقدی؛ کوندوزلری دائره‌سنه کیدییور، فقط کیجه‌لری نه کندی اوینه، نه‌ده قوناغه کلییوردی. نه‌ یاپیوردی؟ بیلن یوقدی. کوچوك خانم افندی دوشوب دوشوب باییلیوردی. آرایه دایی بکی واسطه قویدیلر، مدد خانم‌ده آیریجه باش ووردی، مجذوبانه برادا ایله:

— خیر وسلامت بونده‌در!

دن باشقه جواب آلینامادی. تام قرق کون اسحق بکك یوزینی کوره‌مه‌دك؛ قرق برنجی کونی، آقشامه دوغرو، کویا صباحلین اون چیقمش، هیچ بر وقعه اولمامش کبی صالینه صالینه کلدی؛ کندیسنی نمازه، نیازه ویردی. الینده تسبیح، جیبنده قرآن، بوینی اکیك، آغزی اوروحلی اویله کزییوردی. خدمتجیلرله قونوشورکن باشنی قالدیرمیور، کناه ایشلمه‌مکدن قورقار کبی هپ اوکنه، یره باقییوردی. توبه استغفار عالنه دالمشدی. قاریسنی متمادیاً عبادته، دیانته تشویق ایدییوردی. نهایت موفق‌ده اولمشدی. برابرجه، تربه تربه، استانبولی دولاشییورلر، فقرایه پاره داغیتیورلر، تکیه‌لره قربان کونده‌رییورلر، مکتبه چوجوق باشلاتییورلر، خیرات وحسناتله عمر سوریییورلردی. نماز وقتی کلنجه اودایه بربرندن اوچ، درت

قاریش آرقه‌ده ایکی سجاده سه‌ریلیور ، اوکده کینه اسحق بك
کچیور ، اوبرینه راغبه خانم ، فضله‌سیله ، نافله‌سیله ساعتلرجه
عبادت ایدییورلردی . حق حجه کیتمکه بیله قرار ویرلمشدی.
تام اوصیراده ، برکون اوست قات صالونده داماد بکه راست
کلدم؛ نوبتی‌طوته‌جق اولان بردلی کبی کوزلری تماماً ده کیشمش،
دیکله‌شمش ، یوزینه برحرص ، وحشت کلمشدی . طبیقی اسکی
کونلرنده‌کی باقیشله بنی ، آنادن دوغمه ، برسوزدی؛ شویله‌یان
چکیلمکه ، قپه‌یی وجودیمه سپر ایتمکه وقت بولامادم . یولنی
چارپوتدی ، کویا عجله‌سندن ، دقتسزلکندن یاپییورمش کبی
کلوب تاکوکسمه حالجه‌سنه چاربدی . کندی کندیمه :

— الوداع نمازه ، نیازه ... ینه کوچوك خانمك قرق
کون چله‌سی باشلایور ! دیدم . حقیقةً اویله اولدی . داماد
بك بر ، ایکی کون اوده صولویه صولویه دوندی ، دولاشدی،
اودادن اودایه قوشدی ، صوکره باشنی آلوب کیتدی .

اسحق بکك بویله هفته‌لرجه ، آیلرجه قوناقدن اوزاق
قالمسی بسیم بکك راحتنی بوزمادی ؛ او ، بر معتاد بول بول،
کنیش کنیش ، ییر ، ایچر ، اویور ؛ « بن بوراده نه آرایورم،
بو عائله‌ایله مناسبتم نه؟ مادامکه بك یوق ، بن کیتمه‌لی‌یم ... »
کبی ذهنندن استراحتنه مانع اوله‌جق هیچ برفکر کچیرمزدی.
حتی طایا خانم اوکا مراجعت وشکایت ایتدیکی زمانلر :

— واللهی والده خانم ، بن بو ده‌لینك ایشنه قاریشمام ،
ابدیله قویویه ایتنلیر مخلوق دکلدرکه ... هله برآز بکله‌ییك ،
یقینده ایکسنه یوتمش کوپکه دونر ، کلیر ...

دیردی . حقیقةً ده اویله ادلووردی .

دامادبك ایكنجی دونوشنده عبادت‌رینه رسمه باشلادی؛ بویالر ، چرچوه‌لر، سهپالر... قلمی آتدی، باب عالی‌بی سردی، بویاجیلغه قاپیلدی ؛ كل یاپاز ، یارایه بكزردی ؛ بارداق مشربه‌دن ، مشربه‌دستیدن فرق اولمازدی؛ قارپوز ایسناقوزدن سه‌چیلمز ، صندالیه ماصه‌دن آییرد ایدلمزدی ... آل ، مور، یشیل، صاری رنكلری بر برینه قاریشدیرر، قاریشدیرر، قیرلر، چاییرلر ، بهار منظره‌لری یاپار ، آلتنه‌ده بیتلر ، قطعه‌لر یازاردی . صوكره بونلره آغیر ، بهالی چرچیوه‌لر كچیرتیر ، جاملاتیر ، قوردونلرله سوسلر ، صالونلره، صفه‌لره آصاردی. یوز ، كوز ، اوست باش بوبالر ایچنده ، اطرافه تره‌بنتین قوقولری صاچارق ، بوی آستاریسیله ، چپلاق آیاق دیلیمی دو داقلرینه یاتیره یاتیره كوشه‌ده برچالیشیشی واردی، كوچوك خانمه ایشی بللی ایتمه‌مك ایچون قارشیسنده كندیمی كوچ ضبط ایدردم. دامادبكی اوچنجی دفعه‌كی عودتنده سونكوسی دوشوك بولدق . صاری ، صولغون ، خسته‌لقلی كورونویوردی . كوچوك خانم افندیله هكیم خوجا دولاشیورلر ، كوكجیلره باش ووروویورلر ، یاتجیلردن مدد اومویورلردی . دولابلر علاج شیشه‌سی، كلاج قوطوسی، معجون ، مرهم قاواتوزیله‌دولدی. اسحق بك آرتق نه‌یمله اكلنیور ، نه آشاغی قاتده فیریل فیریل دونویوردی . اوكسورویور ، تو كورویور ، ایكلیور ، تنقیه‌لر یاپیور ، مسهللر آلیور، یالكز دردیله، علتیله اوغراشیوردی. « نه‌سی وار ؟ » دییوردق . بو، معلوم دكلدی . متمادیاً آریبور،

بوزولوردی . بردن علاجلر براقلدی . اودادن بر چاشیر سبق شیشه وقاوانوز چقاروب آتدیلر . شیمدی غدا باشلامشدی . کونده تام یکرمی درت یومورطه یوتیور ، بر اوطوروشده درت بش ییوردی ؛ بر صندق بیرا اون کون کتمیوردی . اوکنه کلنه یومورطه‌نك خاصه‌لرینی ، بیره‌نك ترکیباتنی آکلاتیور ، بیرایی مدح ایدییور :

— آز دها ئوله‌جکدم ! برکت یومورطه‌یله بیره ، برده بیرا امداده یه‌تیشدی . . . دییوردی . حقیقةً آز زمانده طوپلامغه ، قوتلنمکه باشلامشدی . یوزی شیشدکجه شیشیور ، کوزلری بوآبلاق ، ایری ، أتلی یوزوك اورته‌سنده کدی کوزینك ألبنی کی کیتدکجه اوفالیور ، کوچولوب قاپانیوردی . خسته‌لغی اثناسنده طایا خانم بعضاً مابین اوطه‌سنه کیدوب دوقتور نسیم بکی چاغیرتیور ، بکك راحتسزلغنی صوربیوردی ؛ اوبری غایت لاقید برادا ایله :

— اهمیتسز شی جانم ، اوکا برشیلر اولماز ، یدی جانلیدر ؛ وار کیت ، کیفنه باق ! دییوردی . نهایت غدانك فضله‌لغی اسحق بکك بینی بوسبوتون آلت اوست ابتدی .

چوجوغك بر سوت ننه‌سی واردی ؛ اویناق ، آشفته برمهاجر قیزی ؛ اویله بویلو بوصلو ، آهم شاهم برشی دکلدی - اما صوقولغان ، شیرین شیدی ؛ داها یکرمی بشنه باصمادیغی حالده درت قوجه‌دن بوشانمش ، بش چوجوق یاپمش ، یکرمی قابی دکیشدیرمشدی . یرنده دوروب اوطورماز ، پنجره‌لردن کندینی آلامازدی . چوجوغی کزدیردیکی ایچون اوکا سلاملق

طرفی، باغچه، هر طرف آچیقدی؛ باغچوانلرله، سایسلرله ساعتلرجه
چان چان ایدر، شاقالاشیر، صوکره غوغا چیقاروب بارکلك
کبی آتیشیر، سوکوشـوردی . داماد بك ایشـته بوکا مسلط
اولمشدی . بز بیله ایشی سه‌زمشدك؛ « باقالم نه چینغار قوپه‌جق! »
دییوردق . بر کون سوت نینه أودن غائب اولدی ؛ چوجوغی
بشیکده بیراقوب کیتمشدی؛ بر ساعت، بش ساعت، خبر چیقمادی،
قوناق خلقی بر برینه کیردی؛ همان قومشودن أمزیکلی بر خانمك
ألنه، أتکنه قاپاندیلر، برته‌وییه آغلایان مینی مینی بی‌دویوردیلر؛
قادین نره‌یه کیتمشدی، نیچون کیتمشـدی ؟ بر بوخچه بیله
کوتورمه‌مش، قاپیدن چیقدیغنی بیله دویورمامشـدی. اسحق
بك ایکیده برده :

— های یللوز، باشمزه ایش آچدی !

دییوردی. سلاملق، حرم بوخبرله چالقانیبوردی. آرادن
ایکی کون کچمه‌مشدی که داماد بك‌ده سره‌قدم باصدی. دوقتور
سلامی بك وقعه‌یه هیچ اهمیت ویرمییور، ساده :

— قاری‌یی کوتوروب برأوه قاپاتمشدر، أسکی عادتیدر،
اوزون سورمز !

دییوردی کوچوك خانم افندی بر کونده تام درت کره،
بش کره بایلیور، دیشلری که نه‌دله‌نوب قاص قاتی ساعتلرجه
قالییوردی . آییلدیغی زمانلر بردوشـونجه‌سی واردی : نره‌ده
اوطوردقلرینی آکلادقدن صوکره کیدوب الیله باصمق .. کانی
سوقاق سوقاق استانبولی طانیردی ؛ اوکا، بتم واسطه‌ه‌له بش
لیرا ویردی، یکرمی بش لیرا ایله برقات‌ده البسـه آدادی،

تعقیبنه یوللادی . بن ، کیجه‌لری ، کوچوك خانمدن باشقه هرکسدن کیزلی دونمه دولابه کیروب اوته طرفه کچیور و کانی ایله بولوشوب تفصیلات و جواب کتیرییوردم . چوجوقجغز آری کبی چالیشیوردی . استانبولی آلت اوست ایتمش ، نشانطاشی ، بشکطاش جهتنی سوقاق سوقاق دولاشمش ، قاضی کویبنده کوتلرجه آرامش ، باش وورمادیغی سمت قالمامشدی . بر چوق مصرف ایدییور ، فقط کوچوك خانم پارانك کیتدیکنه باقمیور ، بر طرفدن کانی‌یه ، بر طرفدن دیکر قادینلره رهینه آلماسلرینی قویه‌رق بوینه پارا یه‌تیشدیر - ییوردی . نهایت بر کیجه خبر آلدق که او بولونمش ... کانی نفس نفسنه آکلاتیوردی :

— یکرمی‌بش لیرامی‌ایسترم ها، پشین، باشقه درلو اولماز؛ آز زحمتمی چکدم ؟ وای ابلیس حریف وای ، هیچ خاطره کلیرمی؟ کیتمش صله‌جقده او طوتمش، ایزبه، قویتو بر محله‌ده ، فقط ده کیزه ناظر ، باغچه ایچنده ، یکی بویا ، قوطو کبی برشی ... کندیسنی معزول طشره مأموری کبی کوسترمش ، کویا اشیالرینی دها کتیرمه‌مشلر ، ذاتاً چوقده دورمیه‌جقلر ، تکرار برمأموریت آلوب کیده‌جکلرمش .. بونی بکا آکلاتان مؤذن :

— چوق عرض‌اهلی‌شیلر ، حرمنك یوزینی کورن یوق، افندی‌ده کوزی یرده بر ذات ... دییوردی . نه دیرسك شو حیله‌یه ؟

کوچوك خانم افندی بو کشفدن خبردار اولونجه درحال

دوشدی ، بایيلدی ؛ غالبا ایشـك شو نتیجه‌یی آلاجغنی امید ایتمیبور ، قوجاسـنك خیانتنه یك ایناتمیوردی . شـیشه شیشه لقمان روحلری ، بر رومورلر ایچیریوردق‌ده بکامی دیمیوردی ؛ بویله کونلرجه چیرپینمه‌لرُ ، طیقـانمه‌لر ایچنده یاتدی . بر آز کندینی طوپلار طوپلاماز ایلك ایشـیـز باصقین حاضرلنی کورملك اولدی . بو ، خیلی غریب بر وقعه‌در :

بن ، کیجه‌دن ایکی خدمتجی چارشافی تدارك ایتدم ، قالین پچه‌لر بولدم ، اسکی ایسـقارپینلر آیبردم . ایرکندن قالقدق ، ذاتاً کیجه اویویامامشـدق ، شهزاده جامعنده جمـعه ایرتسی صباحلری غایت یانیق ، خوش برسـسـله الصلاة ویررلردی ، پنجره‌یی قالدیروب بونی قلبمز چیرپینه چیرپینه درین بر حزنله دیکله‌دك . کوچوك خانم قادینه آجیامق قابل دکلدی ... بن بوینه :

— وازکچیکـز راغبه خانم افندی ، سزه بویله محله قاوقالری یاراشماز ؛ او حریفـدن آرتق خبر کلیه جکی محقق ، آیریلمغه باقیکـز !

دیوردم ؛ فقط .. نه صاقلایایم ؟ — کیتمه‌سنی ده ، ایچین ایچین ایستیوردم ، بو ، آزباندومیمامیدی ؟ نه قدر أ کلنه جکدم . . . راغبه خانم :

— قابل دکل ، بر کره فکریمه صوقدم ، ألله طوته جغم ، کوزمله کوره جکم ویوزلرینه توکوروب اوندن صوکره آیریلاجغم !

دیبور ، ئولو بکزی باغلایان یوزندن یاشـلر میق میق طومبول و کبار أللرینك اوزرینـه متمادیاً ، دانه دانه ، زحمتسز

دوکولویوردی . یولده دوشوب بایپلماسندن قورقویوردم .
او بکا تأمینات ویریبور :

— مراق ایتمه عصمتجیم، کندیمی طوتارم، أوه دونجه‌یه
قدر بر شیجلك اولمام !

دیبور ، وازکچمه‌مه‌م ایچون ـ او حالنده کولمکه چالیشه‌رق ـ
چکه‌می اوقشایور، قولاغمی چکه‌رك شاقالاشمه تقلیدی یاپیوردی .
قوناق دها اویقوسنده‌یدی . یالکز طایا خانم ، عادتی اوزره ،
چوقدن قالقمش، اوداسنده مانغالی أشه‌رك قهوه‌سنی پیشیریبور ،
جیغاره‌سنی تلله‌ندیریبوردی . بنی کورونجه آلچاق سسله :

— نه او ؟ کیدییورمیسکز ؟

دیدی .

— أوت ، دیدم .

— الله عقللر ویرسین !

او ، بو سفره طرفدار دکلدی ؛ ایستیوردی که هر شی
پاشانك نفوذیله، ضبطیه‌لر وسرای خدمه‌لری ایله ، شدت وجبر
طریقیله یاپیلسین ؛ مثلا پولیسلر کیدوب أوی باصسین ، سوت
ننه‌یی سورسونلر، دامادبکی بشکطاش قاراقولنه طیقوب اورادن
طرابلسه یوللاییورسینلر ، مسئله ، بویله‌جه حکومتك قدرتیله
تمیزله‌نوب قاپانسین :

— سلطان عزیز افندیمز زماننده نه حدینه بویله بروکلا
دامادی ادبسزلك ایتسین ، پادشاهلك قولاغنه کیتدیکی کون
کندیسنی واپورده بولوردی ... دیوردی . کوچوك خانمی
عیبلایوردی ؛ سوقاق سوقاق او حریفك ارقه‌سندن کیتملك

فكری پاشانك قیزینه یاقیشیرمیدی ؟ باشقه دنیاده آدامی قالمامشدی ؟ نه خنكار یاورلری ، نه مابین كاتبلری ، نه‌لر واردی ... بو نه عارسز ، نه یاپیشقان بر كوكلدی ...

بز بویله ، قارشی قارشی‌یه لافه دالمشدق ؛ آرقه‌مزدن راغبه خانم اوصولجه‌جق كلدی ؛ عاریت خالایق چارشافیله بزدن بره كندیسنی طانیيامادق . ذاتاً بیچاره‌نك طانیيلاجق یری‌ده قالمامشدی‌یا ! ملول برسسله :

— هادی ، عصمت ، كجیكمه‌یه‌لم قیزم ! دیدی . درحال آكلادم‌كه قونوشدقلریمزك برچوغنی ایشیتمش ، یارالی یوره‌كنه قوجه‌قارینك بوآتوب‌طوتمالری برقیزغین آتش دهادوكمشدی ؛ همان حاضرلاندم . كانی بزی كوپرو اوزرنده ، اسكدار واپورلرینك یاناشدیغی یرده بكلیه‌جكدی . ساعت اوچ اولدی كلمه‌دی . درت اولدی ینه یوق ... داراجق ، ایزبه ، مردار بر قوووغك ایچنده ، اسكدارك شیرین‌ی قاریلریله بر آراده بكله‌مك نه كوجمزه كیتدی ؛ ایلله بویله بر كونده ... ایكی واپور قالقدی ، بن صیق صیق قاپویه چیقییور ، باقینیوردم ، بر آز كلوب یریمه اوطورسه‌م ، كوچوك خانم افندی :

— قوزوم عصمت ، بر دها باق ...

دییه یالواریيوردی . نه‌دن صوكره كانی كوروندی ؛ اوصولجه‌جق بكا :

— دون كیجه تیاترووده‌یدق ، صباحه قارشی یاتدق ، اویویه قالمشم ! دیدی ، صوكره كوچوك‌خانمه دوندی ، قوناق تشریفاتجه ، كوزلری یرده ، دیدی كه :

— داماد بگك قلمنه اوغرادم ، اوداجیسنه بر کره صوردم ، هر کون کلییورمی دیدم ، بللی اولماز دیدی ؛ بونی آکلامق لازمدی ، اوده بولونمیه‌جقسه کیتمه‌مزن نه ایشه یاراردی؟ صوکره اصل خدمه‌یی بولدم ، بر آیدر اوغرامادیغنی خبر آلدم ؛ هر حالده اله کچیره‌حکز افندم ...

بو یالانی اویله طبیعی بر طورله قیزاروب بوزوله‌دن سویله‌دی که بنم بیله اینانه‌جغم کلدی . بز صباحه جق ده‌نیلن اسکله‌یه چیقدیغمز زمان یان طرفده‌کی جامعده‌او کله‌اذانی اوقونیوردی... اوزون ، دیك هر دیوه‌نلی بر یوقوش چیقدق ، دکانسز ، کورولتوسز بر طاقم سوقاقلره صاپدق ، کانی کوشه باشندن بزه ، ایلریده ماوی بویالی یکی یاپی ، جومبالی بر کوچوك أو کوستردی ، کندی قالدی :

— بن بورالرده دولاشیرم ، ایجاب ایدرسه قاراقوله خبر ویریرم ، دیدی . ذاتاً کونلردن بری بز نه یاپوب نه ایده‌جکمزی دوشونیور ، پلانلر یاپیور ، خیالمزده وقعه‌یی قورویوردق . آرالرنده نکاح یوقسه دییوردق ، امامه مختاره ایشی بویوروور ، حریفی رزیل ایده‌رز ... بچه‌لریمزی صیقی صیقی ایندیردك ، یورومه‌مزی ده کیشدیردك ، یوره‌کمز خلجاندن چاتلار کبی وورارق قاپویه واردق . طوقماغی بن ووردم . چوق خفیفجه‌می چالدم نه ، جواب ویرن اولمادی . کوچوك خانم باشدن آشاغی سیکیر کسیلمشدی؛ همان بنی ایتدی ، بربر آرقه‌سنه بش کره ، محله‌یی آیاغه قالدیره‌جق بر کورولتویله طوقماغی ووردی . جومبادن بری باقدی :

— کیم او؟ نه ایستیورسیکز؟

دیدی . بو سسی طانیمادق ، بن کندیمی بجریکلی ظن ایدردم ، حالبوکه دیلیم طوتولمش، غیرتلاغم قورومشدی ؛ ینه کوچوك خانم تقلید صدا ایله :

— آچ قیزم ، دیدی ، یابانجی دکل ، قومشویز ، صـفا کلدیکه کلدك !

دیدی . « شارق ! » ایتدی ، قاپونك ایچی چکیلدی . هماں ایچری آتیلدق . بر جامکان، درت، بش آیاق مردیوه‌نله پرده‌سز ، دوشه‌مه‌سز ، کونش ایچنده بر کنیش وقفس‌سز صفه‌یه چیقیلیور ؛ قارشیده ده‌کیز ... آخرتلك :

— بویوروکز !

دییه‌رك بر اودا آچدی . یره شیلته‌لر سرمشلر ، ایکی صندالیه ، باصمه پرده‌لر ، چیچکلك اوزرنده بر بارداق ، بر صراحی، سلانیك بوتمارشه‌سنك معهود برتوسوزلی طوپارلاق ساعتی ... ایشته او قادار . دیشاریده فیصـیلدیلر ، آچیلوب قاپانان قاپیلر ، بلك ایی طانیدیغمز بر ارکك سسی :

— قیز، شونلری قالدیرده اویله ...

بن دوکمش ، قالمشدم ؛ کوچوك خانم افندی آچی آچی کولویور، آرقه‌سنی قاپی‌یه‌دونمش آیاغنی اوینانه‌اوینانه‌بکلیوردی. بکاده اشارت ایتدی : « کندیکی کوسترمه ، چوق صیرتی ! » دیدی . وضعیتمزك فنالغنی شمدی، دها وضوحله کورویور ، قورقویوردم ، سوت‌ننه‌نك نه‌آجار ، نه شرت مخلوق اولدیغنی خاطرلادقجه بکا بسبتون برخشیت کلشدی؛ صوئوق بر تر ، دکیز

طونماسی کبی بر بولانتی وسرسامللك ایچنده، دیشلرم کلیدله‌نمش،
اویله، طوزاغه دوشمش برآوامیدسزلکیله کوزلرم راغبه‌خانمه
دیکلی‌دوروبوردم. بوتون‌امیدم کاسیده‌ایدی؛ وقعه قیزیشیر، فنا
برشکله کیررسه درحال قاپوبی آچوب سوقاغه سسلنه‌جك،
اونی چاغیره‌جقدم. دیرکن دیشاریده آیاق سسی اولدی؛ قاپی
آرالاندی؛ باقیوردم اما آ کلایور، کورویوردم.

بردن کوچوك‌خانم‌افندی یرندن فیرلادی؛ کوزیمی قاپادم.

— نه‌یه؟ قاچه سوت ننه، دیبوردی، چاغیر بکنی‌ده
قونوشالم...

بن‌ده قالقدم، صفه‌یه چیقدم؛ راغبه خانم سوت ننه‌نك
آرقه‌سندن صالدیرمش، یان‌اودالردن برینه‌دوغری قوشویوردی.
تام بز ایچری کیره‌جکمز صیراده اودانك‌ده قاپیسی آچیلدی؛
داماد بك اوزرنده کیجه‌لك انتاریسی، اوپ اورون، برهیولا
کبی قارشیمزه چیقدی. فقط قاریسنی کورونجه:

— آ!..

دیدی، میخلاندی، قالدی.

وقعه‌نك بویله آك هیجانلی یرنده — غریب دکلی؟ — بن
سوت ننه‌نك قیلیغنه، قیافتنه باقیوردم؛ آیاغنده سیب سیوری
برونلی، یوکسك اوکچه‌لی ایسقارپینلر، بر یولی بیاض، بر یولی
سیاه داماللی قاره‌لی کتن اتك، آلانغه‌ز بر بیاض بلور، بلده
سیاه قایش کمر... بو، نه کوزیمك آلیشدیغی البسه‌یدی،
هپ مرمان کوردیکم، ازبرله‌دیکم و فیلیق؛ بیوکدره‌یه،
طرابیه‌یه کیدرکن واپورده تصادف ایتدیکم صاریشین صاچلی،

شفاف دەریلی ، ترتمیز انکلیز میسلری واردر ، سوت ننه
اونلره دوتمشدی .. بردن خاطرلادم ، ایچمدن : « آه ،
ملعون حریف ! » دیدم ، دیشلریمی صیقدم : داماد بك ،
قاپاتمەسی مهاجر قیزینه بالدیزینك أشی البسەلر یاپمشدی؛ راغبه
خانمك قیزقردەشی‌شا ـیەخانم‌ افندی آمەریقا تربیەسی کورمشدی،
کندینه مخصوص قیافتلری، عادتلری، حاللری واردی ، هیچ
بزه اویماردی... آکلاشیلان اسحق بك برطرفدن خدمتجیلر
آرەدنه قوشوب دولاشیرکن بالدیزینەده کوز قویمش، بالدیزی
ایچون‌ده ذهنندن خیاللر کچیرمش، خولیالر قورمشدی . حتی
بلکەده سوت ننەیی اوکا بکزتدیکی ، اویله صاریشین ، اینجه
اندامل، ماوی کوزلو بولدیغی‌ایچون کتیروب بورایه قاپاتمشدی؛
اونکله بورادە بالدیزینك یتنه یاشیبوردی .

کوچوك خانم‌افندی بوسری کشف‌ایدەجك حالده دکلدی؛
ایکی ، اوچ آدیم آتدی قوحەسنه یاقلاشدی ؛ تا یان‌یانه ، کوز
کوزه ، قاوغایدن ایکی کدی کبی دوروبورلر، باقیشیبورلردی؛
بزده سوت‌ننه‌له برابر، ینه طبقی کدی قاوغالرندەکی یاردیمجی
وسیرجی کدیلر کبی راز اوتەده نتیجەیی کورلویور، بکلیوردق.
داماد بك غایت بوغوق ، مسکین بر سسله :

— راغبه !

دیدی بو صدا مناقشەیه باشلامق ایچون درحال کوچوك
خانم افندی‌یه بر وسیله اولدی چابوق‌چابوق، أزبرلەمش کبی
سویلیور ، اسحق‌بکك بوتون قصورلرینی رذالتلرینی هیچ‌برینی

اونوتمه‌دن صاپوب دوکویوردی. اوبری باشی أکیك دیکلیور، یالکز آرا صیرا، ثولو سسله:

— راغبه، راغبه!

دییوردی. بویله، بر خیلی زمان کچدی. کوچوك خانم کبت کیده توکه‌نیبور، یوروولویوردی. حتی بر آرالق صوصار کبی اولدی؛ صوکره بردن سوت نینه‌یه دوندی؛ آجدی آغزینی، یومدی کوزینی... محله قادینلری کبی عادی کلمه‌لر قوللانیور، اوززینه واروب دوکه‌جك کبی طورلر آلیور، باباغیلقلر یاپیوردی. اصل غریبی بنم بیك درلو ادبسزلکلر یاپه‌جغنی ظن ایتدیکم سود نینه‌ده صوصیور، اوکنه باقیور، اسحق بك کبی اونك‌ده آغزندن آرا صیرا، بوغوق بر سسله یالکز:

— خانم افندی، خانم افندی..

کلمه‌لری چیقیوردی، تخمینلرمده هیچ اصابت ایتمه‌مشدم؛ حتی ایشك اکلنجه‌لی، مراقلی بر جهتی‌ده قالمامشدی. فقط نتیجه نه اوله‌جقدی؟ آرتق بو اودن چیقمقلغمز لازمدی؛ مطلوب حاصل اولمش، ایکی قباحتلی‌ده بر تمیز آزارلانمش، اوتاندیرلمشدی. بن:

— هایدی، خانمجغم، کیده‌لم!

دیدم، راغبه خانم درحال بچه‌سنی ایندیردی. قوجه‌سنه کین وحدتله دولو صوك بر نظر فیرلاندقدن صوکره قاپی‌یه دوغرو دوندی. ایشته اصل قیامت اوزمان باشلادی. داماد بك او درین دورغونلغی بردن بره ترك ایده‌رك طوتوشمش

کبی بر سرعتله همان مردیوه‌نلره آتیلدی ؛ قاپینك اوکندن
کچدی ، ایکی ألنی قانادلره بردستك کبی کره‌رك هر وقتکی کور
صداسیله :

— نره‌یه راغبه ؟ بر یره کیده‌مزسك ...

دییه هایقیردی . أوت ، قاریسنی بیراقمیوردی ، « کوندرم ،
دیبوردی ، بن بر جنایت ایشله‌دم ، جانی‌یم ، وور بنی ، ئولدور
بنی ، فقط بویله کیتمه ! » مناقیانده‌کی آکتورلردن قاپمه ساخته ،
سیکیر بوزوجی طورلرله بونلری کویا یوره‌کی یانیبور ، بیٖنی
چاتلایورمش کبی دووونه جیرپینه اویله‌دلیجه‌سنه ، خنزیرجه‌سنه
یاپیبوردی‌که ایجمه زره قدر ایناٺمق ، متأثر اولمق کلمیوردی .
فقط راغبه‌خانم شاشالامش ، دورغونلاشمشدی ؛ یوموشایه‌جق ،
قانه‌جقدی . یوزیمه‌باقدی ، « بن قاریشمام ! » معناسنده براشارت
یاپدم ، خفغجه‌ده دوداق بوکدم . او ؛ بونی کورمه‌مزلکه
کلدی ، آوتق بر آدیم آتمغه قدرتی قالمامش کبی شویله بر
صارصیلدی ، اطرافنده دایانه‌جق بر یر آرادی ، صوکره اوپ
اوزون صفه‌نك اورته‌سنه سه‌ریلدی . اسحق بکك یرندن قاپلان
کبی صیچرایوب همان قاریسنك اوزه‌رینه بر آتیلماسی واردی ،
ئولونجیه قادار اونوتامام ! نه کولونج شیدی یاربی ؟ کویا بابیلدیغنه
ایلك دفعه تصادف ایدیبورمش کبی اوزرینه‌قاپانمش ، دیٖکونویور ،
یولونویور :

— راغبه‌م ، راغبه‌م ، آچ کوزیکی !..

دییه متمادیاً هایقیرییور ، بزه‌ده متمادیاً :

— الله عشقنه برشی یاپیك ، برچاره بولوك !..

دیه یالواریبوردی . راغبه خانم شیمدی قوجه‌سنك
قوجاغنده ، كندینی بوسبتون غائب ایتمش ، دیشلری كلبدلی
یاتیور ، سودنینه‌دیزلرینی اووویور ، بن‌لری اوغوشدیریبوردم.
حس ایدیبوردم كه بوحنك صوكی بر آلایلی وقعه‌یله بیته‌جك ،
بر باریش كوروش اولاجقدی . اویله‌ده اولدی یا !.. كوچوك
خانم افندی بر آز آیلیر حالنه كلنجه همان‌قارغه طولومبه ایتدك ،
ایچری اودایه ، شیلته‌نك اوزرینه آتدق . سوت ننه‌یی بن بشقه
طرفه چكدم ، راغبه خانم قوجه‌سیله ، یاری بایغین ، مكدور
ومحزون ، باش باشه قالدی كانی‌ده بكله‌مش ، بكله‌مش نهایت
كلوب قاپی‌یی چالمشدی . بن آچدم .

— نه اولدی ؟ دیه تلاشله ، مراقله صوردی .

— خیرلر ، دیدم ، هرشی یولنده ، شیمدی اسحق بكی
اوكمزه قاتوب اودن اوپله چیقه‌جغز ...

صفه‌دن ، داماد بكك دیدكلرینی هپ ایشیدیبوردق ؛ نه‌دیللر
دوكوبور ، نه یالانلر اویدورویور ، نه یاپماجقلر یاپیوردی ...
یمین اوستنه یمین ! « والله ، بالله ! » دیدیكی زمان أوی ایكله‌تیبور ،
عادتا برطانه كبی بوكورویوردی . خانم هیچ جواب ویرمیبو-
ردی . نه‌دن صوكره اونكده میریل میریل برشیلر سویله‌دیكنی
ایشیتدك . بر آز دها كچدی ، عادتا قونوشمایه باشلادیلر ؛ همان
همان دردلشیر كبی برشی ...

سوت ننه‌یی بن اوراقده بر اودایه آلدم ، طلاقتم یرینه
كلدی ، كانی بر طرفدن ، بن بر طرفدن قیزی بیلدیرمغه ،
قورقوتمغه چابالیوردق . حبسه قونولماسندن ، سوركونه یوللا-

نیلماسندن باشلادق ، ده کزه آتیلماسنه قدر سکسان درلو جزا صایدق . قادین اوجهتلره پك اهمیت ویرمیوردی ؛ اسحق بکدن بیقمش ، بزمش کورونیور :

— نه دلی حریفمش بو ، دییوردی ، کبازه می، کبازه .. اوقدر قوجه کوردم ، بویله ادبسزینه چاتمادم ! بیراقسین بنم باشمی ، ایسته‌مم آرتق .. آیلرجه پشمده قوشدی ؛ واللهی عصمت خانم ، یالان سویله‌میورم ، ترلکلرم یوقمی؟ یردن اونی قاپار ، اوبر ، قوقلاردی ، قوناقده ایکن وجودیمه ألنی سوردورمه‌دم ؛ آغلاردی ، صیزلاردی ینه یوز ویرمزدم ؛ زورله اوزه‌ریمه آتیلدیغی بیله اولوبوردی ، « هایقیریرم ، کوچوك خانمی چاغیریرم ! » دییه قورقوتوب قاچیریوردم ... صوکره ، بنده‌ده نازه‌لك وار آیول ، قاندم ، پاره ویردی ، هدیه آلدی ، نکاحدن ، أولنمکدن بحث ایتدی ، آندلر ، شرطلر ، بنده راضی اولدم ... بیلیرمی‌یم ن ؟ یابان آدامی کبی برحریفمش ؛ هم ده وجودنده بیك برعلت وار !

تام اوچ ساعت بر سوت نینه‌یله ، داماد بکده کوچوك خانم افندیله اوغراشدق ؛ بز آیرمغه چالیشیوردق ، او بری یرلشمکه ؛ بر آرالق اوصولجه‌حق اورادن چیقدم ، کیدوب قاپیلرینه قولاق ویردم ؛ اسحق بك :

— بو ایشده بر بویو وار ، دییوردی ، بنی ایکیده بر باغلابور ، دلی‌به‌جه‌ویریبور ، أومدن ، بارقدن صوغوبویور.. بویله زمانلرده کندی کندیمی طانیمیورم ، خانمجغم ، یاپدیغمی بیلمیورم ، باشقه بر آدامه دونیورم ... باش باشه ، أل أله

ویره‌لم‌ده بز اصل بوکا برچاره بولالم ، اولا شو بویودن قور-
تولالم ، بزم سعادتمز اوکا باغلی ...

ایکنجی دیکله‌یشمده غالبا داماد بك ، ایچریده کوچوك
خانمك ألنی ، أتکنی اوپویور ، آیاقلرینه صاریلیوردی که
اوبری ، متمادیاً :

— بیراق ، قابل دکل ، اولماز !

دیبه رد ایدییوردی . نره‌ده ایسه آقشام اوله‌جقدی ؛
کانی صبرسزلانیوردی ، غلطه‌ده احبابلری بکلیه‌جکمش .
ایکندیلر اوقوندی ؛ هوا قارارمغه یوز طوتدی ، قاری قوجه
اودادن چیقمیورلردی . نهایت بن جسارتلندم ، کیدوب قاپی‌یی
ووردم :

— قوناقدن مراق ایدرلر ، کوچوك خانم افندی ، آرتق
کیده‌لم ! دیدم . داماد بك دیشاری چیقدی :

— بن سزی کیچ وقت یالکز بورالردن ناصیل کونده‌ریرم ؟
صله‌جقدن واپور یوقدر ، اسکداره ایمه‌لی ، برابر کیده‌رز !

دیبوردی بز : « کانی افندی وار ، یالکز دکلز ! »
دیبوردق اما اودیکله‌میوردی . « ضرر یوق . بن‌ده کلیرم ؛
قاریشیق سوقاقلر ، شاشیررسیکز ! » بهانه‌سیله عجله عجله کیینیوردی .
کوچوك خانم هیچ سسنی چیقارمیور ، حاضرلانمش ، آیاقده
بکلیوردی . بزده صوصمق دوشمشدی . اسحق بك کانی‌یه
« کانی بك ، برادر ! » دیبه خطاب ایدییور ، بنی : « عصمت
خانم ، همشیره ! » دیه چاغیریوردی . التفات اوسته

اوکمزه دوشدی ، سوت نینه اردادن چیقمییوردی . داماد بك آخرتلکه قاپیدن سسلهندی :

— سز بیمکـکزی ییکز ، بکلهمهییکز !

دیدی . ایشته بویله درت کشی ، بر تالیقه آرابه بولوب بیندك ، آقشامك اسکدار سوقاقلرینی قاپلایان سروی رنکلی وسروی قوقولی قارانلغی ایچنده اسکلهیه ایندك . داماد بك اوکیجه باباسنه کیتدی ، ایرتسی کون کمافیالسابق ، هیچ بر شی اولمامش ، آراده بر وقعه نچمهمش کبی قوناغه کلدی . بو غریب قادیقوجه سر کذشتنك داها بویله برچوق تحفه ، اینانیلماز فصللری واردر .

... شادیه خانم افندی آبلاسنه نه اخلاق ، نهده چهره جهتندن بکزردی . باباسنه کبی صاریلی بیاضلی ، قیوراق ، بر قیز ایدی ؛ قوجاغمه آلوب اُزمك ، صیقیشدیرمق ، یوزینی کوزینی اوپه اوپه خیرپالامق آرزو ایدردم . نهقدرده صیقسهم ، قوقلاسهم دویامیهجغم ، قانامیهجغم کبی کلیردی . بنم اصل خانمم او ایدی . قوناقده بنی او طوتاردی ، اونك مسافری ، اونك آدامیدم . آه شادیه آه ، شمدیکی حیاتی برده اسکیسنی دوشوندیکم زمان یورهکم یانییور . اوکا بو عاقبت لایقمیدی ؟ فوندان نی آخرده اُدیهجك حسنی ویرن او چیچك قوقولی وجودینك برکون کلوبده بوقدر خیرپالانهجغی خاطرمدن بکچرمیدی ؟ کاشکه ئولسهیدی دیدیکم زمان اولویور ! کچن کون بن قارلماندن چیقییوردم ، اونی تراموایده ، واتمانك یاننده

قابی‌یه دایانمش کوردم. نه قاار صولمش، صارارمش، نه قادار ده کیشمشدی. محزون یوزینی آغلایه آغلایه اوپمك آرزوسی ایچمی بر آجلق کبی أزدی. کوز کوزه کلمشدك. نه آجی کولدی؟ نه یورغون، أریلمش بر حالده‌یدی؟ بوتون کون اعصابم بوزولدی. آلدیغمی‌ده بیلمه‌دم. ایصمارلادیغمی‌ده ... زواللی شادیه! عمری بر ماصال کبی، بر رومان کبی کچدی!

نه قبوغین، نه قاپناجی بر روحی واردی! آلتدن آلته قایناردی، اسکی اداره، او محفوظ و عنعنه‌لی قوناق شادیه‌یی صاغلام بر شیشه کبی، ایچنده صیم صیقی ضبط ایدییوردی؛ بو مهرلی طپانی، بودار محفظه‌یی بردرلو آتوب پارالایامیوردی. لکن مشروطیت کلنجه مانطاری چیقاریلمش بر شامپانیا کبی طاشدی، کوپوردی، قدح قدح استانبولك کیرلی آغزینه دوکولدی. اونی خشین، خویرات ضربه‌لره دایانامازظن ایدردم؛ حالبوکه تول کبی اینجه، خفیف، مقاومتسز فرض ایتدیکم وجودینی استانبولك توره‌دیلری، آرالرنده مشین کبی سنه‌لرجه چه کیشدیردیلر، خیر یالادیلرده آنجق أسکیته بیلدیلر.

رسم یاپاردی؛ دورغون کوللرده غوغولر، باجالر اوستنده لیلکلر، خرابه‌لرده بایقوشلر، تلغراف تللرنده غیرلانغجلر، هپ بویله حزین، دوشوندوروجی، وحشی طابلولر ... شعر یازاردی؛ مزارجی‌یی یکی نومولمش ئولولرایله قونوشدورور، بوغولمش جسدلره قارشی دالغه‌لره نینیلر سویله‌تیر، فیرطینا ایله یانغینی ایکله‌شیر، خیشیلدامه‌لرله مباحثه ایتدیرر، هپ بویله

قورقونج ، تويلر ئورپرتيجي موضوعلر سه‌چردي . . پيانو
چالاردي . هپ يأس ، اضطراب واميدسزلك ويرن هوالري
سه‌وزردي. أل ايشلرينك انواعني بيلير ، ديكيش ماكنه‌سنده
ياغلي بويا ظن ايديله‌جك قدر مهارتله ياصديقلر ايشلر ،
قيوراق، اينجه‌دانته‌لالر ئوره‌ردي هرياپديغي ظريف اولوردي،
هرحالي خوشه كيدردي . بهالي مجوهرلر طاقمازدي ، آغير
تووالتلر كيمزدي، عظمت صاتمازدي، خانم خانمجق ، معصوم
وساكن بردورروشي، ملول، محزون، آجي بركولوشي‌واردي.
هركسي كنديسنه جلب‌ايدردي. فقط بودورغونلغنك، بوحزننك
آلتنده اونك نه‌خيلاز ، نه‌سرسري بروجودي ونه فتان، نه
احتراصكار برروحي واردي . آنجق سكز ياشنده قادارديق ،
بررمضان كيجه‌سي شهزاده باشنده جانباز قومپانيه‌سنه كيتمشدك؛
قارلي قيش رمضانلري .. قوپه آرابه‌يي حاضرلارلر، لالاجدي
آغا يانمزه بينر ، كبيم قوشام ، بركالفت ، براعتنـا ايله اوكيرمچ
بادانه‌لي ، كيريش طاوانلي صالاش تياترولره قورولوردق ؛
پورتقاللر آليردق ، شربتلر ايچردك ، فيستيقلر ييردك ؛ هيچ
آغزيمزي بوش براقمازدق ؛ صوكره اويون بيتنجه أوه
معده‌لريمز بوزولمش ، كوزلريمز قانلانمش، باشلريمز آغريلي ،
خسته وبي‌مجال دونردك . قاپوده أشينه هوهلايه صبرسزلقله
بكله‌ين‌ياغيز، ياخود قيرآتلرك توي‌كبي اوچوردقلري بوجاملري
بوغبولو، ياغموردن وصوئوقدن محفوظ، ايليق آرابه ايله‌دونوش
نه‌قدر خوشمه كيدردي . ماوي آطلس پرده‌لرك اوجنده برر
اوفاق پوسكول واردي‌كه متمادياً صارصيله سوروند جاملك

اوزرنده بوغوسز، شفاف برآی رسم ایدردی. آرا صیرا آیاغه
قالقوب اورادن دیشاری‌یه، تك توك لامبه‌لری پارلایان ایصلاق
سوقاقلره باقمنی ونره‌لره کلدیکمزی آکلامقی بن چوق سوردم.
هرنه‌ایسه، بو برچوجوقلق خاطره‌سیدر؛ أوت، بر رمضان
کیجه‌سی آت جانبازینه کیتمشدك؛ کاغد قاپلی جنبرلرك بری
برندن کچه‌رك هواده عادتا قانادلنمش کبی مهارتلر یاپان جلیك
وجودلی، پنبه تنلی، صیم صیقی کینمش بر جانبازه شادیه عاشق
اولمشدی؛ هر کیجه طوتدورویور، اورایه کیتمك ایستیوردی
واوبری اویونه جیقدیمی صاراریور، رنکدن رنکه کیریور،
میغ میغ أللیه یوره‌کنی باصدیرییوردی، بکا ایرتسی کون
دییوردی که:

— اوجنبردن کچن جانباز یوقمی؟ رؤیامده کوردم، بنده
برابر هواده کزدیردی!

هپ اونك لاقیردیسنی ایتمك، اونی کورمك آرزوسیله
بوسکز یاشنده‌کی عاشق برکیجه باباسندن، اوبر کیجه آغابکیسندن،
برباشقه کیجه آنه‌سندن اذنلر آلمغه چاپالیه‌رق بوتون رمضانی
خلجان ایچنده صوله‌صاراره‌کچیرمشدی. اوزمان بز بونی بك‌ده
أیی آکلامامشدق؛ لکن یاشلریمز آرتدقدن، دویغولریمز
جنسیت فرقی بولدقدن صوکره تحلیل ایتمش، شاشمش
وکولوشمشدك. شادیه اینجه، حساس برقیزدی؛ أیی تحصیل
کورمش؛ کوزه‌لی، چیرکینی سه‌چر، کبارزی، عادی‌یی آکلار،
انسانلرك کولونج جهتلرینی کورور، یوکسك دویغولیدی. فقط
نه‌غریبدی که، بوتون بونلره رغماً ارککا احقجه‌سنه، کورجه‌سنه،

قیدسز وشرطسز دوشکوندی. اواویقولو ، دالغین ، محزونڭ
کورونوشنك ، اوفاجعه‌لر ترنم ایدن شاعرلکیله ملال آور
لوحه‌لر جانلاندیران رساملغنك آلتنده بوره‌کنده عادی
براحتراص طاشیر، سرکذشتلرنده برسوقاق قادینی پسپایه‌لکی
کوستریردی . چوق دفعه‌لر ، پانجوری آرالق ایدوب یالیده
سلاملق جهتنی کوزله‌دیکنی ، اوزون اوزون باغچوانلری ویا
قاییقجیلری سوزدیکنی کوروردم. اصل اساسلی ماجراسی اون
آلتیسنده باشلار :

بوغازدن یاندی ، موسملردن یازدی ؛ جواردن دوقتور
چاغیردیلر . قاپی قومشومزك اوغلی ، اوتوز بش یاشنده
اولی بارقلی برآدامدی ؛ عسکری طبیه‌سندن چیقمشدی ،
بیکباشیدی، اوزمانه مخصوص اوکی چیفت دوکمه‌لی، موریاقه‌لی؛
ماوی ره‌ده‌نغوت کیردي ، غایت تربیه‌لی، نازك طورلر آلیر،
اللرینی برته‌وییه اوغوشدوروردی ، دائما کوزلرینی قاپار ، اویله
قونوشوردی. هیچ کوزل دکلدی. یالکز قاپی چوق صیجاقدی،
طاتلیدی، جانه یاقیندی؛ دوقتورلقده‌ده شهرتی واردی . ایلك
کیجه‌سی، کیچ وقت، خسته‌نك باشنه‌اونی چاغیردق، علی العجله
کلدی. شادیه خانم، کندینی یاری غائب ایتمش، اطرافنده کیلردن
همان خبرسز، فنا برحالده ، آتشلر ایچنده یاتیبوردی. بن
عجبا قوش یالازیمی دییه قورقویوردم . بویله، بویوك قوناقلرده،
عائله افرادندن بری خسته‌لاندیمی هرطرفه ، درحال ، ده‌رین
برسس سزلك سینر، پایدوس وقتی بیتمش برمکتب باغچه‌سی کبی
هرطرف صوصار، بوشالیر، تنهالاشیردی . خسته یوقاری قاتده

یاتار ، فقط آشاغیده ، اوشاق اودالرنده وقغوشلرده بیله سسلر
قیصیلیر ، قولاقدن قولاغه کبی میریل میریل قونوشـولوردی .
بوتون چهره‌لره ـ ساخته ویا حقیقی ـ همان بر دورغونلق ،
حزن ، اندیشه چوکردی .

دوقتور وصاف هادی بك معاینه‌سنی بیتیردی ، رچته‌سنی
یازدی ، بو صیراده شادیه خانمك ده آتشی دوشمشدی ، کوزلرینی
آچمش ، اطرافنه باقینیوردی . بیـاض کتن چارشافلی ، آبانی
یورغانلی ، ایپك جیبنلکلی کنیش یاتاغك ایچنده آل آل اولمش
یاناقلری ، مخمور کوزلریله نه کوزل کورونیوردی ! بر ایچیم صو
دیرلر ، شادیه ده او اوراده بر دامله شروب ، بر بودوم ایچکی کیبیدی ،
انسان ساده کوزیله دکل ، دوداقلریله ، دیلیله ده اونی طاتمق ،
دویمق ایستیوردی ... خسته‌لق اهمیتلی دکلدی ، فقط اوزون
بر تداوی یه محتـاجدی . ایرتسی کون یالی یه چاغیریلان . بوغاز
حکیمی دورمه‌دن چاره‌سنه باقیلماسنی سـویله‌دی . شادیه خانم
هر کون اینه‌میه‌جکدی ، « نه یاپالم ؟ » دییه دوشونیورلردی .
نهایت وصاف هادی بکك همتنه مراجعت ایدلدی . اوده موافق
بوردی شیمدی اللهك کونی یالی یه کلیور ، آلتنه طاسمه کبی
جاملی ، بونجوقلی بر شی طـاقییور ، کوچوك خانم افندی‌نك
بوغازینی یاقییوردی زحمتسز ، اضطرابسز بر ایشدی . باش باشه
قالوب اوزون اوزون قونوشیورلر ، آرتق یاواش یاواش بر برلرینه
ایصینیورلردی . بن ده اکثریا ایچری کیریوردم . یره دو کولمش
بر اسپرطو کبی چارچابوق ، آله‌وله‌نه له‌وله‌نه ، یوره‌کلرینی قاورایان
بو سودایی ، کریدن نه طاتلی سیر ایدییوردم . . . اولا بندن

یاری صاقلانان بوماجرا نهایت میدانه چیقارلدی . شادیه خانم افندی چیلغینه دونمشدی.. پیانویه کچیور، بش ساعت لاینقطع چالیوردی ، صوکره باشنی آلیور ، بنی ده پشنه طاقوب هکیم باشی چیفتلکنه دوغرو ، کوچوك صو دره‌سی کنارندن تا ایچریلره ، قورقونج ، قویتو یرلره قدر طیرمانیوردی . آرتق کوکصویه کیتمیوردق ؛ بیکه کچمیوردق ، کوکلمز هپ تنها ، ایزبه یرلری سه‌ویبور ، باش باشنه قالوب دوقتوردن بحث ایتمك ایچون هپ یالکزلق ایستیوردق .

صباحلره قدر اوزیمزه اویقو کیرمیوردی ؛ هپ لاقیردی ایدییور ، مهتابه ، یاخود ییلدیزلی کوکه پنجره‌مزی آچیبور ، جیغاره اوستنه جیغاره ایچه‌رك عمریمزی خولیا ایله ، شعر ایله، بانه یاقیله کچیرییوردق . نهایت خبرلر ، ملاقاتلر ، کیجه سیرانلری . . . خلجاندن آریبوردق . قلبلریمز دائما چارپینتی ایچنده ایدی . وصاف هادی ، بو اولی یارقلی جدی آدام ، بردلیقانلی کبی ، دیوارلردن آتلایه‌رق ، قوووقلره سینه‌رك ، یاغمورلر آلتنده ایصلانوب اوزوله‌رك عمرینی تهلکه‌لره آتمش ، فداکارلقلر ، قهرمانلقلر کوسترمکه باشلامشدی . ذاتاً بن ده ایش سز ، سرکذشتسز دورامازدم . بوماجرا اورته‌سنده حیاتمك الك طاتلی کونلرینی سورویوردم ... کوچوك خانم افندی ایله اوقدر لاابالیله‌شمش ، اویله قایناشمشدك که اونك چوق سیکیرلی اولوب ده اویومادیغی بعضی کیجه‌لرده بر یاتاقده قویون قویونه یاتیبوردق . زواللی‌یی قوجاغمه آلیبور ، بر آنا کبی اوقشایور ، سه‌ویبور ، تسلی ایدییوردم .

اسکی دورده بر کنج قیزك معاشقه‌سی اویله شیمدیکی کبی ، چارچابوق یولنه کیره‌منز ، ملاقاتلر ، تلاقیلر اویله فتورسزجه ، هرکسك کوزی اوکنده جریان ایده‌منزدی . بوتون خانه دیشندن طیرناغنه‌قدر سودامسئله‌لری قارشیسنده بر سلاح‌دورر ، بکجیلك ایدردی . بیلن بیلمه‌ین ایشه قاریشیر ، خبر ویرر ، منع ایدر ، کندی دردینی براقیر ، قومشوسنککی ایله مشغول اولوردی . اهالی آراسنده بو خصوصده مدهش بر اشتراك واردی ؛ هانی یکی کتابلرده اوقویوب اوکرندیکمز « تساند » یوقمی ، ایشته بو ، بوتون شدتیله ، بوتون قوتیله حکم سوره‌ردی . عادتا واسع بر جمعیت‌خفیه تشکیلاتی واردی . کیزلی ظن‌ایتدیکك بوقبیلدن بر سر ، درحال ، پاصو پارولا هرکسك قولاغنه واریر ، بوتون استانبول قاواقلردن بندکلره ، آیاستفانوسلره قادار مسئله‌دن خبر آلیردی . شادیه خانمك‌کی اوجری بر یالی ایچنده قاپالی قالدیغی ایچون برمدت دوبولمادی . یاز موسمی تهلکه‌سز کچیردك . اکثری کیجه‌لر ، شویله قورودده بردولاشمق بهانه‌سیله باشلریمزه برر ئورتو آلیر ، برابرجه دیشاری چیقاردق . دوقتور یالینك دیوارله چه‌وریلمش حدودی ایچنه کیرمکدن ، پك حقلی اوله‌رق چکینیردی . بزجسارت کوسترر ؛ کوچوك‌صو کنارنده‌کی بوستانلرك اوزرنده قویتو بر بر سه‌چشمه‌ك ، اورایه کیدر ؛ کندیسیله بولوشوردق . بن شویله ، بر آز آیقیری دورور ، راحتجه قونوشا بیلمه‌لری ایچون صیرتمی دونر ، صوصاردم . اونلر بوحالدن پك ممنون قالمقله برابر جانمك صیقیلماسندن ، کوکلمك قیریلماسندن قورقه‌رق ایکیده‌برده خاطریمی آلمغه چالیشیرلر:

— نیچون اوزاق دوروبورسك : عصمت ، قیزم !

خطابیله بنی مجلسلرینه جاغیریرلردی. ذاتاً، وقتلرینی سکوت ایله ، دالغین ، نشئه‌سز کچیررلردی . بن نصیحت ویرمك لزومنی دویار :

— جانم ، دیردم . بویله سکوتی دوراجقسه‌کز نه کلدك؟ بر آز قونوشیکز ، کولوشیکز ... ایچیکز فرحلانسین ...

دها صوکرالری بر ئولو، بواویوشوق معاشقه‌جانمی صیتدی. عادتا یاری ینکللك ایتمکه باشلادم . یانلرندندن قالقوب تا اوزاقلره کیتدم ؛ ساعتلرجه سمتلرینه اوغرامادم . ینه بویله ایکیسنی‌ده اوزون مدت باش باشه بیراقدیغم بر کیجه‌یدی ، أوه دوندیکمزده شادیه‌یی آللی آل ، موری مور بولدم ...

— آ ، نه‌لك وار ؟ دیدم .

کوزلرینی ایندیرمش ، یوزیمه باقامیور ؛ عجله عجله صویو- نویور ، یاناغنه جان آتیبوردی . بن‌ده صوصدم ؛ آرتق صورمادم . دیرکن یاغمورلر باشلادی . صوك بهار کلدی . تشرین اولك بوایللك بوزوق هوالری صیفیه‌لرده یاز معاشقه‌لرینه باشلامش کنجلری ـ اوزمان ـ نه‌قادار ئوزه‌ر ؛ مکدرایدردی. کوکصوبك، یاخود فنار باغچه‌سنك موسمی قاپانیردی؛ آرابه‌دن آرابه‌یه، صندالدن صنداله کوز کوزه طوپلانان ذوقلر ، بو کوز تلاقیلری آرتق تعطیل اولوردی. کوکلری بولوطلر، یوره‌کلری حزنلر قاپلار ، ایچریده لقمان روحی شیشه‌لری بوشالیر ، دیشاری‌یه یاغمورلر دوکولوردی . درحال سودالی خانملر پیانو‌یه اوطوررلر :

قیش کلدی فراقی آچه‌ده‌در سینه‌مه یاره
وصلت بنه‌می قالدی کوزل وقت بهاره

شرقیسنی چالوب قولتوقلر وقنابه‌لر اوزرنده یاری بایغین وقتلرینی تحمل ایدلمز بر ایچ صیقینتیسیله کچیریرلردی. روزکارلر اوغولدار، دکیزلر چیرپینیر، داغ تپه‌لرینی دومانلر صارار، حقیقةً بوغاز ایچی قسوتلی بر حال آلیردی. صوکره کوچلر باشلاردی. برر برر دویاردق : شو پاشانککیلر طاشینمش، بوبکلر جمعه ایرتسی‌یه حاضرلانمش، قیرمزی یالیده‌کیلر دها قالاجقمشلر، کیراجیلر هپ کیتمش ... نهایت بزم یالیده‌ده خارارلر باصیلیر، دنکلر یاپیلیر، قالفه‌لرله خدمتجیلر بر هفته اول قوناغه کوندریلوب کوچ تمیزلکی کورولوردی. بر صباح ایرکن، طاتلی بر یاز کچیردیکمز یالی‌یه، یاپراقلری دوکولمش قورولرله چیپلاقلاشمش باغچه‌یه وداع ایدر، بزده کیدردك ...

بوسنه‌کی وداعمز پك حزنلی اولدی. شادیه هفته‌لرجه اولدن کوز یاشی دوکمکه باشلادی؛ علاج آلمه‌دن اویوپامازبر حاله کلدی. حتی اصرارلرینه دایانه‌مدیلر، اون کون قادار دها فضله قالدیلر. عکسی کبی بومدتدن هیچ استفاده ایده‌مه‌دك، هوا متمادیاً بوزوق کیتدی. یاغموردن کوز آچامادق؛ تشرین اول مهتابی هپ بولوط آلتنده، صیرصیقلام کچدی. قاچ دفعه کینوب قوشانوب تام مردیونلری اینرکن بر صاغناق کلیر، بزی کری چه‌ویریردی. سودالیلر بربرلریله آنجق مکتوبله قونوشابیلیورلردی. بن ایکی کونده بر دوقتورك معاینه‌خانه‌سنه

اوغرايور ، پوسته‌حيلق ايديوردم . يالكز قوناغه طاشيناـ
جغمزدن بر كيجه اول وصاف بك بويوك بر جسارت كوستردی:
ايچرى كيره‌جك، بوقارى قادار چيقاجقدى؛ بن قورقويوردم ،
كوچوك خانم يالواريور ، آلمى ، يوزيمى اوپويوردی . نهايت
قاندم ، سرسرى روحم بويله بر سر كذشت‌ده طادينى آلمق
ايستيوردى ؛ بو ، هپسندن دها تهلكه‌لى ، بناءً عليه دها
هيجانليدى... بر شرط قويمشدم :

— اوصلو دوراجقسكز ، ها !

ديوردم . شاديه قيزاروب بوزاره‌رق :

— ده‌لميسك عصمت ، سويله‌مكه لزومى وار ؟

ديور ، بوسوزمدن اينجينمش كورونويوردى . اوكيجه
هوا ينه فنا ايدى ، هانى ايصلاق روزكارلى ، يارى قارا ،
يارى بياض بولوطلى ، قارما قاريشيق كيجه‌لر واردر ، قيرپيق
وعجله‌جى بر آى‌ده كوكك اورته‌سنده دالغالى ده‌كزه دوشمش
بر تنكه كبى كاه پارلايوب كاه سونه‌رك ، باته چيقه كيدر . . .
ايشته اويله بر كيجه‌يدى ؛ بوتون كون يريمزده بر دقيقه راحت
اوطورامادق . ايلله بن ـ سيكيرلرم بوزولمش ـ بر آشاغى ،
بر يوقارى اينوب چيقيور ، متماديًا اسنيور ومتماديًا آجيقيوردم..
دوقتور ايچون بر ده هديه آلمشدق؛ شيفره‌لى شيق بر جزدان...
اونى ايكى كون اول كوتوروب معاينه‌خانه‌سنده بن ويرمشدم ؛
باقالم نه ايله مقابله ايده‌جكدى ، بونى‌ده مراق ايديوردم ؛
قابا بر شى ويرمه‌سندن قورقويوردم .

هر شى حاضر اولدى ؛ فقط كوچوك خانم خلجانندن

سوفراده آغزینه برلقمه یملك قویامادی ، دیشلری کلیدلنمش کبیدی ، حق قونوشه‌امایوردی . « نه‌ك وار؟ » دییه‌هر کس صوردقجه ؛ برمعتاد : « برشیئم یوق ، اعصابم بوزوق ! » دییه جواب ویریبور ، چهره ایدیبوردی . همان اوداسنه قاپاندی ؛ یوره‌کی چاتلایه‌جق ، یرندن فیرلایه‌جق قادار ، برته‌ویبه وورویوردی ؛ « تر قوقلاندم ، اللی ، آلتمش دامله بردن بروموں وبردم ، والیدول ایچیردم . رنکی کاغد کبی بیاضدی ، دوداقلرنده برداملە قان قالمامشدی . بوقادار اضطرابه مقابل صانکه نه‌اوله‌جقدی ؟ برآرالق خانم افندی اودامزه کیردی ، کوچوك خانمی اوپله ، تولو بکنزیله ، علاج شیشه‌لری آراسنده کورونجه تورکدی ؛ بویوك اوغلنه خبر کوندردی؛ احسان بك قوناقده یاری دوقتور صاییلیردی ، هرشیدن برآز آکلار ، هرایشه قاریشیر ، هیچ کیمسه‌یی بکنمزدی ، غالبا بوکیجه وهمی اوزرنده‌یدی ، قرده‌شنی بردوقتور طوریله ایجه معاینه ایدوب نبضنی ، کوکسنی دیکله‌دکدن صوکره :

— وصاف بکه خبر کونده‌رلك برکلسین باقسین !

دیدی ؛ شادیه ایسته‌میوردی ، « برشیئم یوق ، جانم کچر ، آداجغزه نه‌یه زحمت وبره‌لم ؟ » دییوردی . فقط دیکله‌تمه‌دی . بزم پلانلر تماماً آلت اوست اولمشدی ، بر ، ایکی ساعت صوکرا ، قاچاق وکیزلی برصورتده دیواردن آتلایوب کوشه‌لره سینه‌رك کله‌جکنی بکله‌دیکمز دوقتور ، اوکده آغا فنر طوته‌رق قاپیدن کیرمش :

— کیمسه اولماسین ، بویوروك !

ندالريله قارشيلانه‌رق اوســت قاته ، اودايه چيقمشدى .
وصاف بكله كوز كوزه كلنجه بن كولمه‌مى كوج طوتدم ؛ او ،
شاشقين برحالده ايدى . نهايت پروژه‌مز تطبيق ايديله‌مه‌دى ؛
سودازده‌لر هر كسك ايچنده بريرلرينى يارم ساعت قادار كوردكدن
صوكره آيريلديلر . بو هوس ، بو مراق ايچمزده قالدى . خوش
صوكرالرى اوندن ده به‌زدك ، بيقدق يا ... شاديه خانمك دوقتور
ايله اولان ماجراسى ، قوناغه طاشــيندقدن صوكره تدريجاً
قاپانمغه يوز طوتدى ؛ يكى برسر كذشتك قاپيسى آچيلمشدى ،
بو دها خشين ، دها كورولتولو اولدى .

وصاف بك كوچوك خانمى پك چابوق اونوداما‌دى ؛ بن
آرتق معاينه‌خانه‌سنه اوغراماز اولمشدم . قوناغه برطاقم قاديـنلر
كونده‌رييور ، پاكت پاكت مكتوبلر ، رسملر يوللايوردى .
هپسى كلوب بنى بوليورلر ، هديه‌لر كتيرييورلردى . شـاديه
خانم قطعياً منع ايتمشدى ، « هيـچ برشى قبول ايتميه‌جكســك
عصمت ، نه كوندريرســه بكا سويله ، سكا ايكى مثلى آليرم ! »
ديمشدى . برآرالق وضعيت قورقونج برحاله كيردى ؛ پوسته‌ايله
امضاسز ايكى قارت كلمش ، پوطورلى ، شالوارلى برحريفـده
سلاملغه اوچ دفعه باش وورەرق ، « كوچوك خانمى كوره‌جكم ! »
ديه چيقشمش ، باغيرمشدى . طبيعى ، قاپوجى دهــا فضله
سويله‌مه‌سنه ميدان ويرميه‌رك دفع ايتمشدى . ياشلى ، باشلى ، علم ،
آوروپا كورمش ، اولاد عيال صــاحبى برآدامدن بوصورتله
باياغى معامله‌لره معروض قالمق شاديه‌نك حدتنى ، نفرتنى بسبتون
آرتديرمش ، آزديرمشدى . برآقشام صوبانك قارشيسنه كچدى ،

دوقتورك مكتوبلرینی، هدیه‌لرینی ، رسملرینی هپ بردن یاقدی .
ایچین ایچین ینه قاینایوردی ، بن یك اعلی حس ایدییوردم كه
ینه بر یسیله ، بر بشقه‌سیله مشغولدی . اولا ، برمدت ، كیزلی
طوتدی ، صوكره بلك اوغلنه ایندیكمز بر كوندی ، آچیغه ،
سرینی سویله‌مكه مجبور اولدی: احسان بكك مسافرلری آراسنده
بر رجائی بك واردی . استانبوللك أك شیق أك پارلاق كنجلرندن،
البیسه تووالت مراقلیسی بر پاشا زاده‌یدی . جمعیت رسومیه‌ده
اعضا ایدی اما اورایه هیچ اوغراماز ، عمرینی سوقاقلرده
قادینلر پیشنده ، هوا وهوسیله كچیرردی . هم كوزلدی ،
هم‌ده كباردی ؛ دوغروسی بن بیله ، قوناغه كیروب چیقاركن
فرصت بولوب‌ده بردفعه كورمك ایچون پنجره‌لری بكلردم .
بر چوق قادینلر ، روایتـه نظراً اونك اوغرنده ثروتلرینی
توكه‌تمشلر ، قوجه‌لرندن آیریلمشلر ، كندیلرینی زهرله‌مكه قادار
وارمشلردی . ایلله مصرلی بر پرنسس بیلیردك ، رجائی بكك
عشقیله عادتا چیلدیرمش ، راقی‌یه ، ئه‌تره ، مورفینه دادانه‌رق
برقاچ سنه‌ده چوكمش ، انقاضه دونمشدی . برقادینله آلتی آیدن
فضله دورماز دییه شهرتی چیقمشدی ؛ آیریلانلر برده‌ا اونی
اونوتامیورلر ، دردندن قورتولامیورلردی . هم‌ده دائما أك
یوكسك خانملره ، موقع، حسن اعتباریله أك ایلریده كیلره مسلط
اولویور ، حتی ، ده‌نیلدیكنه باقیلیرسه ، مناسبتده اولدیغی
قادینلرك‌ده ثروتیله كچنیوردی .

ایشته شادیه خانم شیمدی نویله بر آدامه طوتولمشدی .
بوتمارشه‌ده ، لاوانطه جامكانلك وكنده بز شونی بونی آلمقله

مشغولکن یانمزدن کچدی ؛ کوچك خانم ذاتاً ، دها اولدن ، برِ بشـقه‌لاشمشدی ؛ قابنه صیغامییور ، صاغنه صولنه متمادیاً دونوب قیو ، یله‌رق لزومسز بر تلاش ، سببسز بر خلجان کوستریبور. دی . بن ، قولندن اوصولجه دورته‌رك :

ـــ آ ، باقیکز کوچوك خانم افندی ، رجاتی بك کچیور ! دیدم ، ایکیسی‌ده دوندیلر ، کوز کوره کلدیلر وســلاملاشمه معناسنده بر خفیف کولومسه‌دیلر ... قاقامه دانق دیدی !

عجبا ناصل ، نه واسطه ایله شوقادارجق اولسون مناسبت پیدا ایده‌بیلمشلردی؟.. حیرتمه دوقونولمش کبی کوزلرم دولو دولو اولدی ؟ قب قیرمیزیدم ، قولاقلرم اوغولدویوردی :

— یا ! کوچوك خانم ، بندن کیزلی ها ؟!

دیدم ، هادنا آغلایه‌جقدم. شادیه تلاشه دوشدی ؛ هم بنی کوزدیکنــدن دولایی ، هم‌ده علیهنه دونمه‌دن چکینه‌رك متأثر ردی :

— ده‌لیمیسك عصمتجیم ؛ بن سندن نه‌یی صاقلارم ؟ سویلنه‌جك برشی یوقدی‌که ... شویله ، کوز آشنالغی ...

دیدی ، همان نازك داماریمی بولدی :

— سویله ، باقایم ، دیدی ، سکا نه آلایم ؟ طاراق ایسترمیسك ؟ شونلردن ، شوباغه‌لردن ؟.. اوسنه‌لرده استانبول مدهش بر طاشلی طـاراق موداسی کچیریبوردی ؛ اورته حاللی خانملردن محله قاریلرینه قادار هرقادینك باشنده رنك ، رنك ، شـکل شـکل طاراقلر دولو ایدی ... آری ، کله‌بك ، بوروجك رسـملری وقیرمزی ، یشیل ، بیاض برچوق طاشـلر ... بوتمارشه‌ده

بولونابيله‌جكلرك أك بهاليسندن سه‌جدك، صوكرا اوليونه كيتدك، اورادن‌ده بكا برچارشافلق كسـديردى ، حالا خاطرمده‌در ، ليمون كوفى رنكنده اينجه قديفه‌دن.. قديفه چارشاف موداسى ده اوزمانلر يكى باشلايوردى . قيريلمش اولان كوكلم بردرجه يرينه كلمشدى. دونركن آرابه‌ده اصرار ايديور ، «كوچوك خانمجغم آكلات بكا ... » ديبه يالواربيوردم . بر مدت داياندى :

— واللهى آكلاته‌جق بر شى يوق ...

ديبه حالا صاقلى طوتمغه چاليشدى ، صوكره كه‌وشه‌دى، آچيلدى.. آه او مادام تيره‌للو ! توكلى بر زمانلر پيانو درسلرى صيقلاشمامشـدى .. باش باشـه ويروب ايچريده هپ بونلر قونوشولويورمش ؛ ايلك خبر مادام واسطه‌سـيله كلمش ، دها دوغروسى ، ايلك خبرى مادام كوتورمش ، زيرا تشبث بزم كوچوك خانم افنديدن باشـلامشدى . مادام تيره‌للو – دائما سياه البسه‌لر كيير ، طيقناز ، كوستريشلى ، دالقاووق برايتاليان ملزى – عينى زمانده رجائى بكك همشيره‌سنه‌ده درس ويرردى ؛ فقط ايكى عائله بربرلريله كوروشمزلردى ، حتى اوزاقدن بيله طانيشمازلردى . پيانو خوجاسنك اوراده بزدن، بزده اونلردن بحث ايتمه‌سيله ايكى طرفده‌ده برمراق حاصل اولمش، بر كون – قرارلاشديريله‌رق – ايكى كنج خانم مادامك آياس پاشاده‌كى أونده بولوشوب كوروشمشدى . ايش بوراده‌لرده ايكن آرايه رجائى بكك مسئله‌سى قاريشيويرمش ، حتى بنم خبرم اولمه‌دن ، مناسبت برخيلى ايلريله‌مشدى.

فقط بويكى معاشقه هم تهلكه‌لى ، همده صـعوبتليدى .

بللدیکه اوزون بر زمان ساده سوقاقده کزلی بر آشنالق ایتمکله و آرا صیرا برقاچ کلمه یازوب چیزمکله قالاجقدی. مادام تیره‌للو اونی بویله کزلی ملاقاتلره تخصیص ایتمکدن قورقویوردی. چارشافلی بر خانمك وشیق بر بکك کلوب کیتمه‌لری پولیسك نظر دقتنی جلب ایدرسه قادین ایچون فلاکت اولوردی. او دورده حکومتك کوزی بوقبیل ایشلره کیجه، کوندز آچیقدی. بالمجبوریه مکتوبلاشمه باشلادی. ایکی طرفده کرك کاغدلرك جنسنده، کرك مرکبده وطرز تحریرده شیقلغك، کبارلکك صوك درجه‌سنی کوسترمکه چالیایوردی. دکان کاغدجیلری کزییور، اك آغیرینی، اك ساده وبهالیسنی آرایوردق. نهایت بولدق، کمیك کبی سرت، بوکولمز، قیوریلماز، دورت کوشه برشی، بن کیتدم، یوکسك قالدیرمه‌کی حکاکلره صوثوق تمغا بر «ش، ف» شیفره‌سی قویدوردم؛ قاپ قارا پاریل پاریل یازان برسیاه مرکب سه‌چدك، آلتون قاپلامه‌قلم اوجلری آلدق. رجائی بکك کاغدلری ده شیفره‌لیدی؛ هپ لوندره مالی قوللانیوردی. ذاتاً روایته کوره چاشیرلرینی، البسه‌لرینی، بوتون اشیا ولوازماتینی انکلتره‌دن کتیرتدیریردی. صوکرا، خصوصیتنه قادار کیروب ده کوردم، حقیقةً بوآدام قادار حسن انتخابه مالك، ذوقی کبار، طورلری وباشاییشی باشقه بر کنج بن کورمه‌مش، ایشیتمه‌مشدم. یازیسنده ده اویله ایدی، فرانسزجه مخابره ایدییورلردی، کندی قارشیلیقلی اعترافلرینه کوره تورکجه‌ده صمیمیت، شفقت وعشق اظهار ایده‌جك کلمه‌لر یوقمش، بزم لسان حسیاتی

افاده ایده‌مزمش ، ابتدائی ، عادتا وحشی ایمش ، مثلا
« عشق » کلمه‌سی نه‌قادار بایاغی ایمش . دوشونوکز ؛ لامور !
اونه مدنیلك ، اونه آهنك ، نه آتش !... شادیه خانم رسمی ،
پیانویی ، دانتلایی ، هپسنی بر طرفه آتدی ، محرره‌لکه
باشلادی ، محرر یی ماصه باشنده ، مکتوبلرینك اوزرینه قاپانمش ،
یازمق ، چیزمکله کچیرییوردی . هفته‌ده ایکی کون قادار ، تپی ،
بورا ، نه‌اولسه محقق‌بك اوغلنه ایذبورلر ، بردفعه بونمارشه‌ده ،
بردفعه بازار آلمانده ، بر دفعه‌ده اولبونده تصادف ایدوب
اوزاقدن بر کوز باقیشی ویا تبسمله سلاملاشییورلردی . نهایت
بوکافی کلمه‌مکه باشلامشدی . بن دائما :

— قوزوم کوچوك خانمجغم ، بوایشك صوکی کلمز ، سز
دها قیزسکز ، رجائی بك‌ده بکار ، نیچون أولنمك جهتنی
دوشونمیورسیکز ؟

دییه صورویوردم . شادیه خانم بوکا جواباً :

— أولنمکمی ، دیبوردی ، ایکیمزده اونی دوشونه‌جك
قادار کری فکرلی دکلز . بز بویله حسلرك اوزه‌رنده‌یز ، حیاتی
باشقه درلو کورورز ، سن آکلایامازسك !

هدیه‌لر ، یادکارلر آلوب ویرمکده باشلامشلردی . أش‌برر
بیله‌زیك یاپدیردیلر ، ئورمه آلتون تلدن ساده ، فقط ظریف
بر شی ؛ ایچنه صارماشیق یابراغی حك ایتدیروب آلتنه‌ده
فرانسزجه : « صارماشدیغم یرده ئولورم » عباره‌سنی یازدیردیلر .
رجائی ارکك اولدیغی حالده بونی هر کون قولنده طاشییوردی ؛

شادیه‌ایسه، قابل اولسه، بر اوحنی‌ده دریسنلك ایچندن کچیره‌جك، قانته، جانته صوقه‌جقدی.

شباط ایچنده ایلیق، آیدینلق بر کوندی؛ بیه‌ر لوتینك رومانلرندن ئوزه‌نه بر مراقله ایوبده کزینمکه قرار ویردیلر؛ نزی آرابه تربه‌نك قاپیسنده بیراقاجق، بکله‌جکدی؛ اوراده رجائی بکله بولوشه‌جق، قبر زیارتنه کلمش کبی یوقوشلره آغیر آغیر طیرمانه‌رق یوقاریده‌تنها بر یرده‌اوطوروب قونوشه‌جقدق. هپ قویو رنك کیندك. حتی رجائی بك‌ده‌سیم سیاه بر بالطویه بورونمشدی. اورالرك یاری‌ده عجمیسیدك؛ ینه برکت بکا... خانم افندی ایله برقاچ دفعه‌لر عائله مزارلغنی زیارته کلمشدك‌ده یوللر خاطرمده قالمشدی. دها کوچوك‌کمده‌ده، بهار زمانی، ایوب صیرتنده‌کی او مشهور فولیا تارلالرینی کزمکه کیدردك، محله قاریلرینك بوتون قیش صاییقلادقلری بوسیران نه‌عادی، نه‌ذوقسز شیدی.. راستیقلانیر، دوزکونله‌نیر، یوللره‌دوکولوردك؛ اکثریا یمکلرده حاضرلار، آل سپتلری، بوخچه‌لر وصو صراحیلریله یاری کوچ یاپاردق. کاغدخانه‌یه وخاصکویه قارشی تارلالره اوبك اوبك اوطورور، لاف ایدر، یمك ییر، اوکمزدن کچن کاتخان بکلرینه کوز سوزه‌ردك. کوچوك قلم افندیلریله بویوك قوناق سایسلرندن عبارت اولان ارکك سیرجیلر بالطبع اورایه بهار اولدیغی، فولیالر آچدیغی ایچون کلزلردی؛ چاپقینلق ایدرلردی؛ بویله، اوزاقدن، بیق بوکمك، قاش اوینامق، سوز آتمقله نه‌ذوق دویارلردی؛ بونی بز او زمان، کوچوك

اولدیغمزدن پك آكلامازدق ؛ فقط نه‌قدر هوس ایدر ، عینی شیلری یاپمق ایچون ناصل آرزولر دویاردق...

ایشته ، شیمدی ، عینی یوقوشلری طیرمانیرکن بن بونلری خاطرلایوردم ؛ اونلر اوكده ، یان یانه یورویورلر ، آراصیرا . دورارق شورایی ، بورایی بربرلرینه کوستروب فرانسزجه کلمه‌لرله تقدیرانده بولونویورلردی. نهایت یورولدق . قاووقلی برمزار طاشنك کنارینه اوطوردق؛ صوکرا ینه‌عینی یوللردن، بیك مشکلاتله دونوب چارشی‌یه یقین رجائی بکدن آیریلدق . حالبکه بو بولوشمادن نه‌چیقمشـدی ؟ بن ، عودتده ، عادتا صومورتغان دوردم ... شادیه خانم ایسه ممنوندی ؛ اوقادار ممنوندی که هفته‌یه‌ینه تکرار ایتدی؛ برسفرده‌قاپالیجه برهواده، قاضی کوینه کیجدك ، فنر باغچه‌ده بولوشدق ، دها صوكرالری بدی‌قله‌ده برداری اوی چیقدی ، بردفعه‌سنده‌ده ترنله‌فلوریایه کیدلدی... دیرکن ایش دوبولدی. استانبول ایچنده بردیدی قودیدر باشلادی. آرتق بزی یالکزجه دیشاری‌یه بیراقمیورلر، نظارت آلتنده طوتویورلردی . شـادیه خانم ده‌لیلکلر یاپمغه قالقیشدی ، قاچمق ایسته‌دی ؛ اوکنی آلدیلر.اوداسنه‌قاپاندی، آیلرجه دنیادن‌ألنی أتکنی چکدی،منزوی‌یاشادی. نه ییینیوردی، نه‌یازییوردی.. یاز موسمنی‌ده اویله، اعتکافده‌کچیردی. صوکرا یکی برماجرا باشلادی ، بونی برباشقه‌سی‌تعقیب‌ایتدی..اوآرالق مشروطیت‌ده اعلان اولدی ؛ برآز کچدی ، پاشـا ئولدی ؛ عائله باغی که‌وشه‌دی ؛ شادیه خانم‌ده ایلك فرصـتده آوروپایه کیتدی؛ اوراده نه‌یاپدی ، ناصل یاشادی ؟ روایتلر مختلفدی ؛

شوراسی محققدی که پاراسنی بیتیرمشدی . استانبوله عودتنده شیشلیده بر آپارتمانه طاشینندی؛ مناسبتلی، مناسبتسز مسافرلرله، یابانجیلرله دوشدی، قالقدی؛ دها صوکرالری بر مبعوثله أولندی، آلتی آیده بوشاندی. برضابطه واردی ؛ اونکله ده کچینه مه‌دی؛ دوشدی ، دوشدی ، نهایت کوردیکم ، سویله‌دیکم حاله کلدی.

زواللی شادیه !..

— ٣ —

یکی دور سیمالری

آقشامه طوپلاشان مسافرلر آراسنده سرگذشتلرینه واقف اولدیغم اوچ، درت یکی دور سیماسی چارچابوق، برر صولوقده آکلاته جغم.

ایشته بری:

اولجه صاریقلیدی، پاراسزدی؛ انسانه ماصاللرده کی عقللی کل اوغلانلری خاطرلاتان بوبوك چهره‌لی، فقط ذکی کوزلو، یردن یابمه، باسق باجاق بر وجود ... نه آناطوللی‌یه بکزر، نه روم ایلیلی‌یه؛ غالبا هر ایکی طوپراقدن قاریشمیشی وار؛ بعضاً جکه اوزاته، یابوان یابوان قونوشور، بعضاً قسطمونیدن یکی کلمش بر آشجی چیراغی کبی کلمه‌لری یوته یوته لاقیردی ایدر؛ صاریقلی ایکن جین کوز محله امامرینه بکزردی، فسلیلیکی آیاق قاوافی یهودی صرافلری آکدیریور. استانبولك مشهور بر سیماسیدر. آلنه، بر، ایکی مهم دعواده خیلی پارا کچدکدن صوکرا کندیسنی هوای وهوسه قابدیرمش، آدلی صانلی یامان

برقادینه طوتوله‌رق دلی ، دیوانه اولمشدی . زنکینلکی خلقك آغزینه دوشونجه‌درحال یازیخانه‌سنه برطاقم آداملر توشوشمش، اونی ذوقه، اکلنجه‌یه‌سوروکله‌مشدی. صاریغنك امکاك‌ویردیکی قادار خصوصی وعمومی أکلنجه‌لردن کری قالمیوردی. برکون اوکا آرابه ایله کچن برقادین کوستردیلر :

— ناصل ؟ دیدیلر .

مسعود افندی شاشالادی؛ قفاسنك ایچنده خیالنی قوروب قوروب‌ده حالاجانلیسنه‌تصادف ایده‌مه‌دیکی‌وجود ایشته‌اوایدی؛ اویله‌سنی ایستر، اویله‌سنی آرار ، اویله‌سی اوغورنده اسرافلر یاپمغه جان آتاردی . « پارام ناصل اولسه کیدییور ... باری کوکلك ایسته‌دیکی کیسنه صرف ایتسه‌م! » دیردی. « کیمدر؟» دییه صوردی.. « ایری کوزل عایشه‌نك قیزقرده‌شی.. »دیدیلر « یا ؟ » دیدی خبر کوندردی.. فقط نه طالعسزلك ! قادین‌ایکی آی اول أولنمش ، شیمدی دنیان ألی أتکی چکمشدی ؛ صوقولمغه امکان یوقدی ، قاری، قوجه اطرافه کوز یومشلر، کندی عالملرنده ، مسعود یاشییورلردی .

نه‌یاپه‌جقدی ؟

برفعالیتدر باشلادی ؛ مملکتده ایشکذارلقلریله نام‌قازانمش نه‌قادار معروف واسطه‌لر وارسه باش ووردی . مبذول پارالر آداندی ، هدیه‌لر وعد اولوندی . نهایت برکون ، غایت کیزلی ، غایت قابالی صورتده فنر باغچه‌ده شویله آیاقده ، ایکی دقیقه قادار کوروشوله بیلمه‌سی تأمینه آلیندی . مسعود افندی تلاش ایچنده‌یدی . بیقاندی ، تراشلر اولدی ، لاوانطه‌لر

سوروندی ، زومرود یوزوکی پارلاتدی ، اینجی بویون باغی
ایکنه‌سنی طاقدی . صاریغنی یکیله‌دی ... وقتندن اول کیدوب
بکله‌دی . قادین بر آز کج کلدی ، آرابه‌دن بیك خلجـانله ،
آرقه‌سنه ، یاننه تورکه باقه‌رق اینـدی . ایلك سـوزی
بو اولدی :

— بك چوق قیصقانجدرده ، کوروویرر دییه قورقومدن
ئوله‌جکم افندم .. خاطریکز ایچون ، برده سزی شو نتیجه‌سز
هوسدن واز کچیرملك ایچون تهلکه‌یی کوزه آلدم ، کلدم !

مسعود افندی یکی بایغینلقدن آییلمش ، یاخود یکی بایيلمغه باشلا-
مش کبی صولغون ، صاری ، سرسمدی . قادین ایضاح ایتدی : امکان
یوقدی ، حیات عمومیه‌دن بسبتون چکیله‌شدی . اصرار ایده‌جك
اولورسه زوجه مسئله‌یی آچمغه مجبور اولاجقدی ؛ نیچون شو
سعادتلرینه بر ضربه وورمغه چالیشـیورلر ، کناهکاری توبه
واستغفارندن واز کچیرتمکه اوغراشییورلردی ؟ بوکندیلرینـه
یاقیشیرمیدی ؟ زواللی قادینجغز آغلامق اوزره ایدی ؛ کوزلری
دولو دولو اولمشدی . بو حال اوکانه قدرده یاقیشمشدی . مسعود
افندی طلاقته کلدی ؛ اونك مقصدی فنا آکلاشیلمـهـدی ،
کندیسـنه مشروع بر مناسبت تکلیف ایدییوردی ؛ اونسز
یاشایامیه‌جقدی وسودیکنك سعادتنی تأمین ایچون جانی ، مالی
تماماً فدایه حاضردی . بونك اوزرینـه قادین بر آز سـکون
بولدی ، ساعتنه باقدی :

— آه ، دیدی ، نه‌قادار کجیکمشم .. بشقه بر کون ، قابل
اولورسه ، بن سزه خبر کوندریر ، رانده‌وو ویریرم .

خوجایی یول اوزرنده لا ـ وأیکم بیراقوب قاچدی، کیتدی!
بر هفته کچـدی ، اون بش کون کچـدی ، خبر یوق .
تکرار واسطه‌لر ، تکرار فداکارلقلر ، نهایت بیك مشـکلاتله
ایکنجی ملاقات زمینی حاضرلاندی . بو ، برآز دها اوزون
سوردی، قادین قوجه‌سندن آیریلمغه راضیدی، فقط باقالم او بیراقمق
ایستیه‌جکمی ؟ بوجهت ناصل حل اولونه‌جق ؟ مسعود افندی
اوغراشدی ، دیدیشدی، چیرپندی؛ نتیجه‌ده قادینك قوجاسیله
برپازارلق قاپیسی آچدیرا بیلدی .

او آدام دییوردی که :

— لاف دکل ، بن ایری کوزلی عایشه‌نك قنز قرده‌شـنی
تام بش آی بسله‌دم ، بش آی کیدیروب قوشـاندم ، بش آی
چله‌سنی چکدم ، بلاسنه قاتلاندم ؛ قولای قولای بیراقیرمی‌یم !
بوتون ضرر وزیانمی ایسترم ، هم مادی هم معنوی تضمینات ؛
آکلاشیلدیمی ؟

مسعود افندینك آداملری چه‌کینه چه‌کینه صوردیلر :

— نه ایسترسك ؟

اوبری وقور برطورله ، آغیر آغیر هجاله‌دی :

— اوچ بیك یدی یوز اللی لیرا ...

بوپازارلغك یاپیلدیغی زمانده لیرانك قیمتی واردی، زیتون
دانه‌سنی یوزیکرمی غروشه آلمازدق. مذاکره بالطبع، انقطاعه
اوغرادی . حریف :

— سز بیلیرسیکز ، دیدی ، بنده قالـین ؛ البته بشقه بر
مشتریی چیقار !

زواللی مسعود افندی یوأولیلکك جدیتنه ایناناملردندی؛ بیلمیوردی که قوباریله حق اولان شو اوچ بیك یدی یوز اللی لیرانك بویوك برقسمی یکی منکوحه‌سنك حصه‌سیدی ، اوکا دوشه جکدی... برآزدها چه کیشدیردیلر ، اوچ یکه‌ایندیردیلر. بازارلق اویدی ؛ بر کون یکی زوج طرفی اسکی زوجه بر « چك » کوتوردی ، صاغ الیله اونی ویردی ؛ صول الیله بوش کاغدینی آلدی .

أوله‌ندیلر .

قادین ایلك ایکی آی أودن چیقمادی ؛ فقط توزیلر ، قویومجیلر قافله‌سنك آردی آراسی کسیلمیوردی . آتلر ، آرابه‌لر ، دبدبه ، دارات ، هپسی یرنده‌ایدی اوچونجی آیی خانمك اوکله یمکلرنده بعضاً اوده بولونمادیغی اولویوردی . دردنجی آی کیجه غیبوبتلری‌ده عادت اولمشدی . آلتنجیسنده زلق « اری کورلی عایشه‌نك قیز قرداشی » جانك دیله‌دیکی کبی کزیبور ، توزیور ، قیجاسنه برونك اوجنی بیله کوسترمیوردی . آیریلدیلر . مهر مؤجل اوله‌رق تام ایکی بیك لیراده اوسته ویریلدی .

مسعود افندی ، شیمدی ، بر ایتالیان آقتریسیله یاشایور ، پانغالتیده اوطورویور . صاریفی ، یکی مناسبق اوزرینه ، چیقارمغه مجبور اولمشدی بو دینده عکسی کبی : « ایلله نکاه ، یوقسه بیراقیر کیده‌رم ! » دییورمش ... غالبا أوله‌نه‌جکلر ! ینه عینی ماجرا ...

بر باشقه‌سی :

حربك اعلانندن اول املاك دللاللغى ايدرمش .. طالع هيچ يوزينه كولمه‌مش ، قرق ياشـنه قادار ياقاسى سفالتدن ، مصيبتدن قورتولامامش . ايريلى اوفاقلى چوجوقلر ؛ بالديزلر ، قائن برادرلر ، بويوك آنالر ، زواللينك باشـنده. يكرمى كيشى . هپسنى بسله‌مكه چاپالار ، آرقه‌سـنده يازين بر صوف چاكت ، قيشين هاوى دوكوك بر پالطو غلطه خانلرينى دونر دولاشير ، ايش آرارمش ... ديركن محاربه باشلامش. بر طانيديغى ارمنى صراف ديمش كه :

— على بك ، ايكى اوچ يوز ليراك وارسه سكا بر ايش اوكره‌ته‌يم !

على بك اوموزينى سيلكمش :

— متالكه قورشون آتيورم آرتين آغا ، ديمش ، بنده ليرا نه كزر ...

او برى اصرارايتمش : « صوكره أليمى اوپه‌جكسك ، بكا دعا ايده‌جكسك ... هله ايكى يوز آلتون بولده كل ، أييلككى كوردم . بر خدمت ايده‌يم ! » ديمش . على بك ايللك أرمنى پاطيرديسنده آرتين آغايى يانـنه آلوب أوبنه صـاقلامش ، جانى قورتارمش اولديغندن دائمـا صرافدن اوفاق تفك ياردملر كوررمش . ايكييوز ليرا بو ... نره‌دن بولاجق ؟ همان قاريسنك كوپه‌لرينى ، كندى ساعت قوردونى ، آنتيقه بر صو طاقمى ، ايكى شمندوفر تحويللى ألدن چيقارمش ، اوتوز ليرا قادارده بر يردن بوربچ آلمش ، فقط ينه دولدرامامش ...

— آمان آرتين آغا ديمش. تماملايامادم !

اوبری دیکله‌مه‌مش :

— بول ، کثیر؛ بره بیك قازانج !

زواللی علی بك صاغه قوشمش ، صوله قوشمش ، نهایت اوداسنك خالیسنی بیله اوقوتمش ...

— آل ، دیمش ، ایشته تام ایکی یوز صاری آلتون !

آرتین آغا بر قوجه « آفرین! » چکمش؛ پارالری درجیب ایتمش ... آرادن برآی کچمش ؛ علی بك دکانه اوغرایوب صورمش ؛ صراف :

— لیرا چیفتله‌شدی !

دیمش ؛ ایکی آی کچمش ؟

— لیرا اوچله‌شدی .

جوابنی آلمش ؛ آلتنجی آیده آرتین آغا دیمش که :

— ایسترسه‌ك سکنز یوز لیرا ویره‌یم ، حسابی کسه‌لم !

علی بك حیران ، فقط متالکسز ؛ حسابك کسیلمسنه راضی اولمامش ؛ یوز لیرا اودونج آلمش ، بکله‌مش ...

برکون آرتین آغا احمد بکك اوکنه دوشدی بانقه‌لردن برینك ارضیه‌سنه صوقدی. قاپالی درت صندوق کوستردی :

— ایشته ، دیدی . مال بو ؛ نه قوقار ، نه اقار ؛ نه پاصلانیر ، نه باتاتلار ... دها دورسونمی ؟

علی بك :

— دورسون باقالم ...

دیدی. بر بچوق سنه‌ده ایکی یوز لیرا تام یکرمی بیك لیرا دوغورمشدی . نهایت قرق بیك لیرایه‌ده چیقدی ؛ آرتق

صاندیلر ایشته بو معامله‌دن دولایی علی بکه « قالای علی بك »
نامی طاقیلدی زیرا ناقه ارضیه‌سنده دوران مال قالایدن باشقه
بر شی دکلدی. هم کیدی طـالع وهم کیدی حرب : قالای
آلتوندن بهالی‌یه‌ده صـاتیلرمش .. آرتین آغا اوقه‌سی اوتوز
ایکی غروشدن آلمش ، ایکی بیك سکز یوز اللی غروشدن
صاتمشدی. بوسایه‌ده کورولتوسز ، شامافانسز برمعامله نایه‌سنده
علی بك زنکینله‌نمش ، صراف ایله اورتاقلغه باشلایوب عسکری
متعهدلر آراسنه قاتیلمشدی . اوکا بر مراق کلمشدی :

شونی ، بونی أولندیرمك .. اولا قیزلرینی، بالدیزلرینی،
اقربالرینی بر بر آرقانه‌سنه قوجه‌یه ویردی بر برآرقاسنه دوکونلر
یاپدی ؛ صوکره یانـنده‌ کیلره ، خدمتنده‌ کیلره کچدی. اوشاغندن
یاریجیلرینه، خدمتجیلرندن مربیه‌لرینه قادار أولندیردی. بو
خصوصده حسابسز ، کتابسز بول پاره صرف ایدییوردی .
صوکرا آرقداشلرینه باشلادی. هرکسی ازواجه تشویق ایدر،
هرکسه قیز ویا قوجابولوردی ایلك طانیشدیغی آداملره درحال
أولی اولوب اولمادقلرینی صورار ، بکار اولدیغنی آکلارسه
جشید جشید قیزلر صـایار ، مدحیه‌لر یاپار ، هر ایشی ، هر
ذوقی بیراقوب بو مسئله‌نك آردنده کونلرجه قوشـاردی . بر
زمان دلاللغی ایتدیکی بتالری شیمدی آلجی صفتیله کزدیکن
یانـنده‌ کیلره دائما :

— أو آلمالی ، عائله تشکیل ایتمه‌لی ، صوکراسی ناصل
اولسه کلیر ...

دیردی. بونی ، ساده ، باباپانی بر آدامدی.

بر اوچونجی :

ژاندرمه ضابطی ایمش. بیقلری دیلك کی شیمدی قیر بدیرمش. چیزمه‌یه، قیلیجه توبه‌لی ، فقط اوزرنده حالا اوسرت ، قاباطور یاق .. بر زمانلر روم ایلیده اشقیا پیشنده چکمدیکی صیقنتی قالمامش ؛ داغلرده یاتمش ؛ آچ قالمش ؛ ووروش؛ ارقه‌سنده ایپلکلری بیاضـلانمش بر اسکی قاپوط ، بالقانلردن بالقانلره سورت آللهم سورت . نهـایت صیتمالرله ، باصـورلرله ، صاریلقلرله خراب اولان وجودنده بر صیقیملق جانی قالمش.. تام اوصیراده مشروطیت پاطلامش داغده کیلره کون دوغمش. اوتوز بر مارتده استانبوله عونه‌سله شانلی شرفلی کیره‌رك هر ده‌لیکه بروتنی صوقمش ؛ ییلدیز یغماسنه قاریشمش ، جبنی دولدورمش ؛ اسکی پاشالری تورکوتمش، صویمش؛ حبسخانه‌ـ لردکی موقوفلره بیله طوقات وورمش ، آصیلانلری برر برر کیتمش، کورمش؛ صاغه امر ویرمش؛ صوله آت قوشدورمش، شوکا طبانجه چکمش، بوکا دایق آتمش، خلاصه ایتمدیکی رذالت قالمامش : کریم بك نشانی کریم بك یوقاری ... اك خفیف سوزی : « شیمدی قافاکی ، کوزیکی یارارم ... » اك اهون آزاری : « یاقالانجه ایپه چکرم ... » اك طاتلی التفاتی : « بنی قاطر ! » .. وارسه حریت ، یوقسه حریت ، حریت دیرکن « ر » حرفی اللی کره چارپیور، توتدوروپور ؛ ایچوب ایچوب، دوووب سوکوب « یاشاسین حریت! » دییه نعره‌یی باصدیمی جاملر صارصیلیبور... جمعیتده باش اعضا ، باش قهرمان ؛ باش فدائی؛ کوکسنده یاورقوردونلری، باب‌عالیدن حربیه‌یه، حربیه‌دن

باب عالی‌یه بر کلوب کیدیشی دنیـابی تور کوتویور ... دیرکن مبعوث ، صوکرا تجار؛ حربیه نظلارنی متعهدی‌ده ، لاف دکل؛ حربك اعلانندن اول ذاتاً ایشی یولنه کیرمش، اوندن اوته‌سی دیو آدیملریله کیدییور . هم تجـار ، هم پولتیقه‌جی .. مخالف کله‌سی آغزندن چیقارکن باشنه قان فیرلییور، کوزلری دونویور، باشقه لاف یوق :

— آلمانی !

شیمدی آلمانلری طوتدرمش :

— کوزنی سودیکم هیدنبورغ ، نه‌یله شو روسلری ..

بردفعه بو جهتدن آجارسه کیمسه‌یه لقیردی‌ نوبق دوشمیور؛ آلمانلر آلمادیغی مملکت ، کیرمه‌دیکی قطعه ، صوك نفرینه قادار اسیر ایتمه‌دیکی حکومت قالمیور . جاهل ، متعصب برحریف... ایکی قدح ایچنجه جان :

ایل بابلی .. سنی ناصل صارمالی؟

تورکیسنی طوتدیروب صبحه قادار سویلیور . الك بویوك مراق : قومار .. کاغدلره کفر ایده‌ایده اوچ کون اوچ کیجه هیچ قالقمامه‌جه‌سـنه اوینیور ، غائب ایدییور . طیبقی داغده اشقیاتعقیب ایدرمش کبی خوبرانجه‌سنه براوینایش... قازاندیغی بو ده‌لیکدن آقوب کیدییور. زنکیندر دییه اسکی وزرادن برینك قیزینی ویرمشلر . نازك ، اینجه ، توی کبی برقیز.. اوکا روم ایلی آغزی :

— آبه قیزیم ...

دییه التفات ایدیشنی آکلانیورلر ، تحمل ایدیلیر شی دکل...

لکن أوك دبدبه‌سی یرنده : اوتوموبیل، موتور، آرابه .. حالا حکومتجه اوقادار اعتبارلی‌که صدراعظم ایله ایکیده بر جفتلك کزمه‌لری یاپیورلر ، برابرجه ساعتلرجه اوطوروب حسبحال ایدییورلر ، سنلی بنلی ، ایکی اوموزداش کبی کوروشیورلر . اوندن بحث ایدرکن کریم بك :

— یاماندر بزم آخرتلك !...

دییور . ایشته بویله بارکیر کبی بر آدام ، بر میلیونر ...

دیکر بری :

تام آقسرای بکی ؛ بر آز دها اول دنیایه کله ایمش اون ایکیلره قاریشیرمش ، فقط میدان بوله‌مامش ، دنیانك دار زماننده کوزینی آچمش ، بویوك ایشلر کوروب نام ، عنوان آلامامش ؛ لکن ییجیم ، جاقا ، ادا غایت یرنده ، کسکین کاغخان بکی ... صندوقه کیرمش ، پهلوانلق ایتمش ، أو باصمش ، آدام وورمش ، حمام قاپاتمش ، میخانه ییقمش ... کوزل زیبك اوینار ، برونك دهلیکنی قاپانوب یامان زورنا تقلیدی یاپار ، یاناقلرینی شیشیروب چیفته نعره کبی أوتر ... شویله بر قادین کبی دوماتسی صویوب بیبر یله ، صوغانیله بر صالاته یاپیشی ، بر پطلیجان دوکوشی ، برقیر سیلکمه‌سی یاپیشی واردر ، لطیفدر . آرقاسنده قوللسز بر تیره فانیلا ، پانطالونی قایمش ، آیاغنده ترلکلر محله‌ده أوی کبی دولاشیر ، قهوه اوکنه اوطوروب نارکیله ایچه‌رك کلن کیده‌نه لاف آتار ، تعریض ایدر . طابانجه مراقلیسیدر . خلق اوکا یاشی ووروب سلاحلرینی کوستررلر ، فکرینی صورارلر ؛

دها اوزاقدن رووه‌لوه‌رلرك جنسنی طانیر. اسمنی تعیین ایدر :

— سمیت وه‌نسون نقلیدی ، ایشه یاراماز !

یاخود :

— خالص ناغانت، کوردوکمی مالی! برمحله‌یه قارشی قویار!

کبی تنقیدلرله خلقی ارشاد ایدر . فقط کندیسی یالکز براوسترا طاشیر ، بشقه سلاح قوللانماز :

— بکا یه‌تیشیر ، دیر ، آلك صاغلامی بودر !

لطفی پهلوان ، عینی زمانده کومروکده‌ده کاتبدی ؛ اسکی دورده هیچ اوغرامازمش، صوکرا کنده‌دوامه‌باشلامش، ترقی ایتمش، مدیرلکه قادار چیقمش .. زیرا قوجه مصطفی پاشاده جمعیتك ممثلی ، جانی، مدافعی‌اودر . اوفاق تفنك‌کارلرده کوسترمشلر ، بوستانلردن برینی یوق بدلنه اوقافدن عهده‌سنه کچیرتمشلر ، چیفته قهوه‌لر مستأجرینی‌تهدید ایده‌رك قاچیرمشلر، یرینه بونی کتیرمشلر . انتخابات زمانی فعالیته کچر ، مفرزه‌لر ، چته‌لر تشکیل ایدر ، معیتنده صوپالی ، قامالی قرق ، اللی آدام واردر ، بونلری صاغه، صوله صالدیرر، اطرافه دهشت‌ویرر؛ ایشی کورور . آق کوزلرینی دوه‌یره‌رك مخالفلره خائن خائن بر باقیشی سویلرلر ، نویلر ئورپرتیرمش . مخالف غزته‌لر نه حدینه قهوه‌لره کیرسین ، موزعلر آدینی چاغیرسین ! لطفی پهلوان کورور ویاایشیدیرسه انسانی محو ایدر. ایشته بوحریف شیدلی حرب زنکینیدر .

آنقره‌دن تفنك طوپلاتمش ، طربزونه ، صامسونه قایق ایشله‌تمش ، جانی نه یاپمق ایسته‌دیسه ، هانکی ایشه کیردیسه

معاونت كورمش ، موفق اولمش... آدانك اوتلاری ، بروسه نك قاپلیجه لری ، خلیجك ماوونه لری هپ آلنده در. قادین ، قومار ، ایچكی ، اسرار ، خلاصه بلكه نه ذوق ، نه ابتلا ، نه رذالت ، وارسه اونده موجوددر ، بر بر اوستنه اوليمش ، اوچ او اداره ایدییور ، برقاچ ده قاپاتمه بسلييور. بونلردن آرته قالان وقتده ده شیشلینك اولرینی قاپی قاپی كزییور ... شیمدی پولتیقه ایله هیچ مشغول دكلدر ؛ كندیسنی صفایه ویرمش ، كارلرینك اوزرینه یان كلمش ، یاقمش نارکیله سنی ، كیفنده ...

نه دن بحث اولسه :

— بكا نه به !...

دییه هایقیریر ، انكلتره دن ، یاخود آلمانیادن ، صدراعظمدن ، یاخود سرعسكردن ، خلاصه ، هانكی دولتدن ، هانكی دولتلیلردن لاقیردی آچیلسه :

— طوپنك جانه ...

دییه كفر ایدر . اوكا ساده قادیندن ، قوماردن ، ایچكیدن بحث ایتمه لیدر ؛ آرتق كارده قائمشدر ؛ ایشلرینی كندی حالنه براقمش ، ذوق پیشنده دولاشییور ؛ دنیا اوموروندده دكل ، وارسه قادین ، یوقسه قادین .. كیتمش آلمانیایی ، آووستریایی آیلرجه بومقصد اوغورنده كزمش ؛ كونده یوز لیرا ، ایكی یوز لیرا اوچ یوز لیرا صرف ایتمش ، ینه قانمامش ؛ فقط مملكتنه ده مربوط :

— استانبول باشقه یاهو ! اوراده كبروب قالاجغم دییه قورقدم ، مزاریمی بو طوپراقده ایسترم !..

دییور . کیدیشنه باقیلیرسه بر قاچ سنه‌ده فلوس احمره محتاج قاله‌جق، ینه قوجه مصطفی پاشایه چکیلوب طابان ایسطه‌ماطورانی یایه‌جق ... کلمخان بکنک بری !

بر باشقه‌سی :

دها یکرمی آلتی یاشنده یا وار، یا یوق؛ شیماریق ، یوزسز، تحمل ایدیلمز بر اوغلان ... محاربه‌نك باشلانغیجنده الکتریك شرکتنده تحصیلدارمش ، عارسزلغندن دنیا یاقا سیلکمش ، شکایت شکایت اوستنه، قوووملق اوزره‌ایمش، لوازماته‌چاتمش.. اویله لاابالی بر طبیعتی وارکه درحال ، ایلك کوردیکی آدامله سنلی بنلی اولویور ، اوموزینه وورەرق ، صیرتنی اوقشایه‌رق، باجاغنی دورته‌رك اویله تربیه‌سزجه قونوشیور ... هر بحثدن آچییور ، مردار مردار لافلر ایدییور . بش سنه‌لك عمرینك یاریسندن فضله‌سنی برلیمده کچیرمش؛ آراصیرا استانبوله‌اوغرایور و هرطرفه حقارت صاوورویور، صوکره‌سوکویور ، صاییور، ترەنه بینوب کیدییور. اما جیبلری توصیه‌دولو، فخری ملازم، رسمی متعهد ، ایجـابنده خارجیه مأموری ... بوتون وکلا ، وزرا ، ارکان‌رجال ایله یوز کوز اولمش ؛ قاپیلرینی وورمه‌دن، قارتنی کوندرمه‌دن ، خدمه‌یه آلدیرمادن اودالرینه کیرییور ، وقتلی‌وقتسزأولرینه کیدییور، اویقودن‌اویاندیرییور، یاتاقلرینك اوزرینه اوطوروب قونوشیور، فرنك‌واری حیاته دوشکون؛ یانننده دائما بر قاچ مهندس بوزونتوسی ، بایاغی یوزلو ، فقط شایقه‌لی حریف ، اوتوموبیل ایله استانبولی ویزیل ویزیل

دولاشیيور ، آلمان سوسيه‌تەلرينه كيروب چيقييور، جنرال بيلمم كيمك قيزى يانـنده چارشى‌يى كزييور، مدير عمومى بيلمم‌نه‌نك مادامه‌سيله ايوبه كيديور ، يالكز اونلرله دوشوب قالقييور . ترامواية بيلتجى اوله‌جق قدر اهليتى يوق ؛ اويله جاهل ، اويله عادى ، اويله چركف بر حريف كه انسان قالقوب آياغنك آلتنه آلمق ، باشنى ، كوزنى يارمق ايستيور ؛ ثولومى جهانه نعمت ... ايرى ، سه‌يره‌ك ، قورقونچ ديشلرينى كوسترەرك متماديا بر كولوشى ، بر كورولتولى قونوشوشى وار ، قارشيسنده كنك يوره كنه بايغينلقلر چوكدورويور . بر آرالق بنم يانمه ياقلاشدى :

— خانم افندى ، ديدى ، آلمانيايه كيتديكزمى ؟

— أوت ، ديدم ، قاشلريمى چاتدم . همان قنبه‌يه اوطوردى ، كويا ظريف ، حرمتكار اولان بر طورله طوتدى بكا برليفى تصويره ، خاطراتمى احيايه قالقيشدى . نه صاچمه‌لر سويليوردى ، نه عقلسز آدامدى بو ... هيچ يوزويرمه‌دم ؛ صوكره كيتمش كانى‌يه بنى صورمش حقمده ايضاحات آلمش اوچ كون كچمه‌دى ، سوقاقده راست كلدم ، همان قوشدى :

— ناصل ، كانى نه حالده ؟ ديدى . چوق سلام سويله‌ييك ، بو اقشام كيديورم ... [بر آز دوردى] ايسترسه‌كز برابر كيده‌لم جانم ، خوش وقت كچيريرز . بر عالم ياپارز !

تربيه‌سز !...

صوكنجيسى :

هدايت بك ... حربدن اول طالع كنديسنه غايت غريب

بر طرزده کولومسەمش ، رفاهه ، ثروته قونمش ، دنیایی
قیسقاندیرمش بر کنج ! باقیکز ناصل : اسکی دورده وشدیەسنی
بیله اکمال ایتمەدن هانی قلملره چراغ ایدیلن دوائر ارکانی
مخدوملری واردی ، مدیر ویا ممیز بك کیدر ، مکتوبجینك ویا
محاسبەجینك اتکنی اوپر ، اوده ناظر پاشایەسویلر ، بر مذاکره
یاپیلیر ، موجنجەسی چکیلیر ، اولدی بیتدی ، بر حقه ، بر قلم ،
بر سندالیه وماصادن برینك کنارنده شویله داراجق بر یر ...
اوندن صوکراسی کل ، کیت ! ایشته هدایت بك عموجەسنك
خاطری ایچون بو منوال اوزره قلمه قید ایدیلمش و دوامه
باشلامشدی ؛ یاشی دها اون سکزی بولمامشدی . اما ایریجه
کمیکلی ، کوستریشلی ، کوزلجه بر کنجدی ؛ کوزی بویوکلکده ،
تمیز کینمکده ، میراث یدیلکدەایدی ؛ باباسنك حالی ، وقتیده
بك فنا دکلدی ؛ تك آتلی بر آرابەلری واردی ، هدایت بك
پازار ، جمعه کونلری اوکا بینر ، قلندره دوغرو صاری یردن
بر کزینتی یاپاردی . زواللینك تمیزجه بر قات البسەسندن ، بر
یکیجه فوطینندن ، باشی کوموش بر تك باستوننندن باشقه خلق
ایچنه چیقەجق بر قیافتی یوقدی اما ینه نەدنسه دائما باشقەطاقم
کینمش کبی کورونور ، کوزی آووتوردی . بو سیرانلر
اثناسنده دها اون آلتیسنی بولمامش بر پاشا قیزینه بر مدت عاشقلق
ایتدی ، صوکی کلمەدی ، بر ایتالیان مادامك پشنده دولاشدی ؛
نومید اولدی . صاغه دوندی ، صوله باقدی ، سکسان سر کذشته
آتیلدی ، ألی بوش چیقدی ، پاراسز ، قیافتسز وموقعسز
اولوب ده بویله یوکسکجه ماجرالر آردنده قوشمق نه قدر

مشکلدر .. بیچاره، آرابه‌یی باباسندن آلینجه‌یه‌قادار بیك خلجان کچیریر ، اناسندن بر مجیدیه قوپارنجیه قادار خراب اولور ، بر جیفت یکی چوراب آلمق ایچون کونلرجه اقتصاده قاتلانیردی. ایشته بو وضعیتده ، قلمده معاشی آنجق ایکی یوزه چیقمق شرطیله ایکی سنه دیدیندی ، دوردی، نهایت بر کون، حشمتلی بر آرابه‌دن ، بچه‌سی صیقی صیقی‌یه ئورتولمش کوستریشلی بر قادینك کندیسیله مشغول اولوشی نظر دقتنی جلب ایتدی . صوردی :

— آ ، دیدیلر ، مشهور تونسلی زلال پاشانك حرمی .. قوجاسی ایتالیادن آفریقادن کچرکن بر فیرطینا اثناسنده بوغولمش، میلیونلرجه ثروتندن قاریسنه‌ده ایکی یوز اللی بیك فرانسز ایراسی بر حصه دوشمش؛ آلیمشلق، برقادین لکن اوقادار کوسترمیور، تووالته دوشکون ، کنجلکه مراقلی ، کوزی کنج قوجاده ، اوله‌نه جکمش امادا ها کیمسه‌یه کوکلی یاتمامش، دوشونویورمش...

هدایت بك اوهفته آرابه‌سی شوقدل خانم افندینك یالیسی اوکنده بر آز دیکله‌ندیرمش ، حیوانه صولوق آلدیرمش ... بازار کونی کذا . . قلندرده، چایرده ، بندلر یولنده‌ده یاری کیزلی ، یاری آچیق ، فقط چوق تربیه‌لی بر تعقیب . قادین ایسه عادتا مساعد کورونویور، حتی بردفعه‌سنده بچه‌سنی آچمش، یوزینی شویله بر لحظه کوستریویرمش ... واللهی هیچ‌ده فنا دکل ؛ برکره کوزلر حالا کنج ، حالا لطیف، اورون، قیوریق، صاپ صاری اوقسیزه‌ته صاچلر اورته‌سنده اعتنا ایله بویالی چهره‌ده اویله پك خراب کورولمیور؛ یاقیندن بلکه بوروشوق،

بورصوق ، قصورليدر؛ لكن اوزاقدن اوتوزلق بريوز ، اويله طراوتلى ، تازه‌دورويورا هدايت‌بك اميدلنمش، قلبى سرمش، باياغى كونلرده‌ده يايان ، يالينك اوكنده دولاشمغه باشلامش ، نهايت بر كون ، آقشامه دوغرو ، بوغار ايچى كولكه‌لرله دولاركن پانجورك‌برى آچيلمش، شوقدل‌خانم‌افندى كورونمش، دلى ، ديوانه‌كبى كيجه كوندوز قاپيسنى بكله‌ين بوعاشقنه اوزون اوزون بر باقش ...

ايشته ، بونك اوزرينه هدايت جسارتى آرتديردى؛ خلق بويوكدره چايرنده انكليزلرك فودبول اوينايشنى سير ايدركن يان يانه تصادف ايتديرديكى آرابه‌سندن اوصولجه‌جق ، يالكز خانم افندى‌يه سزديره‌رك بر مكتوب آتدى . ايرتسى كونى اوكى ايليكلى بر حرم آغاسى جواب كتيردى . ايش بولنه كيرمشدى ؛ قيشه نكاح ... هدايت هديه‌لرك صاغناغى آلتنده شاشيرمش قالمشدى ؛ ترزيلر قره‌دى اوستنه قره‌دى آچيورلر، مغازه‌لر مشترى‌ايتمك‌ايچون تا أوينه‌قاداركلوب يالوارييورلردى. البسه ، چماشير ، پارا دولو بر طاقم صندقلر، سپتلر ، چكمجه‌لر طاشينيوردى . نهايت ايلك بهاره أولنديلر . هدايتك مهارتى اصل بوندن‌صوكرا باشلادى ؛ ذكى ، ياماناوغلانمش : قاريسنه ده‌ليجه‌سنه‌مفتون، ديزى يانندن آيرلميور، قيصقانجى‌قيصقانچ ! حدينه‌مى خانم كزمكه چيقسين ، استانبوله اينسين ... دائما برابر ، دائما برون برونه ، يان‌يانه ... يالى‌ده‌كى حرم آغالرندن بيله قيصقانيور ، برادرلرينه ، عموجه‌لرينه بيله چيقارتميور :

— اولاماز ، شوق‌دلجکم ، قابل دکل، زور ایله دکل‌آ، دایانامیورم ، کوجه کیدییور ، اضطراب چکییورم ...

دییور ؛ خانم افندی‌ده ایچندن ممنون ، مسرور عادتا سوینجندن بابیلمالر کچیرییور، فقط ظاهری بر عشوه کوستریبور:

— خاق نه دیر آرسلانم ، سوزاولویور، نی بیزلرآ ؟!..

طرزنده یاری اعتراضکار مقابله ایله بکك هر امرینی اجرا ایدییور . بو مراق ایسه — قادینه ویردیکی امنیت نسبتنده — آرتیور، مثلا قیصقانجلق جانلیلردن جانسزلره کچیور؛ بویوك اندام آینه‌لرینه توللر تورتولیور ، ده‌کیز جهتنده‌کی پنجره‌لره ، پانجورلردن باشقه قفسلرده طاقدیریلیور ، فایطونلر آرابه‌لغه چکیلوب یالکز قوبه‌لر قوللانیلییور. شوق دل کوندن کونه قوجاسنه مفتون ، هدایت بك هر ساعت باشنده بر مثلی دها قاریسنه عاشق، بویله یاشیورلر. حال‌بوکه بو غریب میراث یدی صمان آلتندن نه صولر یورونویور ، بك اوغلنده ذوقنه نه‌مکمل خدمت ایدوب بر طرفدن‌ده پاراسنی نه کوزل قوللانیبور، اوقادارکه حربك اعلاننده سرمایه‌سنی اورته‌یه آتینجه بیاسه‌یی اله کچیرییور ، اك بویوك ایشلره صوقولوب ثروتی کعبنه واریلماز بر درجه‌یه چیقارییور . لکن شوق دلنه ینه مجلوب ، ینه قیصقانج ... دوشونویورکه چوغی کیندی آزی قالدی ؛ البته بو کون یارین ، ذاتاً شیمدی یتمشنی کچمش اولان شو قادین کوزینی یومه‌جق و اوکا کنیدش ، فرح ، امثالسز بر میدان بیراقاجق ...

عقللی ، حیله‌باز ، دیپلومات بر کنج !

ایشـته کاینك دعوتلیلری بونلردی ؛ ایچدیلر ، ییدیلر ، جوشدیلر ، آ کلانمق ایسته‌مدیکم بیك رزالتدن صوکره صباحه یاقین هر بری برر طرفه داغیلدیلر . آه ، اسکی زمان دعوتلری ... اونه لطیف شـیدی ؛ بعضیلرینی خاطرلیوردم‌ده بر دها عینی ذوقی دویامیه‌جغم ایچون عادتا محزون اولویور ، حسرتی چکییورم !

یکی دورك بو توره‌دی حرب زنکینلرندن باشـقه برده توره‌دی پولتیقه زنکینلری واردر ؛ طالع بکا اونلری‌ده برزمانلر طانیته‌یرمشدی . اونلرده کندی طرزلرنده بام باشقه آداملر ، عجائب ومناسبتسز شیلردی . بزم پاشانك بویوك مخدومی احسان بك سـیاسیات مراقلیسی اولدیغندن مشروطیتك اعلاننندن صوکرا سیوریلوب میدان آلان نه‌قادار یکی یه‌تیشمه کنجلر وار ایســه قوناغه طوپلار ، ضیافتلر چکر ، اکراملر ایده‌ردی . اوطوروب قالقماسنی ، ییوب ایچمه‌سنی بیلمه‌ین او کسوزاولاد طورلی ، چولوق چوجوق مقوله‌سی بوسونه‌یه رجال هردفعه‌سنده براز دها کسـتاخلاشمش ، براز دها یوز بولوب شیمارمش اوله‌رق صیق صیق کلیرلر ، صباحلره قدر پولتیقه‌دن ، صلاحات واجراآتدن بحث ایدرلر ، اکثریاده دوووشه‌جك ، سووشه‌جك قادار مناقشـه‌یی ایلری کوتوره‌رك بربرلرندن دارغین آیریلیرلردی . فقط صـوکرا چارچابوق ینه باریشـیرلر ،

باجبلی، قالفالی لالالی بر اسکی زمان عنعنه‌سی ایچنده یاری مدنی بر عمر سورویور. قوجامان بر کتبخانه، هوغونك، لامارتینك، موسه‌نك رسملری، کرهٔ مسطحه‌لر، آلچیدن مشاهیر ماسکه‌لری اتحافلی بر ایکی فرنك فوطوغرافی... وازولر ایچنده قورومش سازلر، صاقسیلرده قیش چیچکلری، سوس یاپراقلری، پرده‌لر یاری اینلك عمرینی تتبع ایله، مصاحبه ایله فرنکانه کچیرییور.

حرمی اسکی زمانك تحصیلسز، فقط اصیل خانملرندن یاشلی باشلی بری؛ اوی انتظام ایله، اقتصاد ایله، کبارانه اداره ایدییور، بك افندی‌یی رتمیز بر اعتنا ایله یاشاتییور، آوروپالیقلرینه کوز یومویور، هوببالقلرینه آلدیرمیور؛ کندی عالمنده، حرمده آیری بر حیات سورویور.

ضیا بك غایت شیق کیینیر؛ او زمانده صقاللی، یاشلی بر آدم ایچون خوش کورولمیه‌جك قیافتلرده سوقاغه چیقوب نظر دقتی جلب ایدر. آرقه‌سنده بونژور، یاقاسنده بر کل، قولنده پاردوسو، تراشلی توالتلی، فس کیمش بر قونسلوس کبی فرنکجه قونوشه قونوشه کنج آداملرله واپورده، ترنده کیدوب کلیرکن عالم حیرتله اوکا باقار، فقط حرمتده ایدر. آدی عالمه، فاضله چیقمشدر. بر چوقلری اویله کوشهٔ انزواده قالیشنه حدت ایدرلر، حکومت استفاده ایده‌جك کیمسه‌لری بیراقیورده بر طاقم جهله‌یی قوللانیور دیه سویله‌نیرلر؛ مع مافیه یانینه‌ده پك یاقلاشه‌مازلر، پادشاهك توجهندن اوزاق قالیشنی خلقی اورکوتور. یردن سلام ویروب کچرلر. او، بونلره لاقیددر، ذاتاً آوروپا کاری معلومات و تربیه‌سی اولمیانلرله

تجینه‌منه مع‌الاسف کندی باشنده مدنی احبابلری‌ده یوقدر. بالمجبوریه کنجلر ، یکی یه‌تیشمه‌لرله بولوشور. اونلری اطرافنه طوپلایوب ادبی، فلسفی مباحثه‌لرله کوکلنی آوونور. حیاتده بر غایه‌سی واردر : قادین ، ارککی کنجلری باشنه طوپلایوب قاچسز ، کوچسز یاشامق ، بر ماصه‌نك اطرافنه دیزیلوب اوزون اوزون صحبتلر ایده ایده ییکلر ییمك ، ایچکیلر ایچمك، نکته‌لر صاووروب کیالرجه ، فرنکجه زندوستلقلر ایتمك ... فقط خانم افندی ، أنکلدرجی حرم سلاملقله قطعیاً بیرلشه‌مز. بك افندینك نفوذی اونه طرفه کچه‌مز . اوراده صاچلری زرده‌چاللی قینالی ، باشلری خوطوزلی یمنیلی ، دورت پیش أنتاری کییر ، آبدست آلیر، نماز قیلار یاشلی خانملر دولودر . خانمك بابادن میراث ایراد وعقاری أوك اصل تچینمه‌سنی تشکیل ایتمه‌سه ضیا بك بلکه‌ده شیمدی‌یه قدر چوقدن قاریسندن آیریلیردی . فقط بیلیوردی‌که او زمان دبدبه‌یه ، داراته وداع ایتمك لازم کله‌جکدر. صبورانه بکلیور. قاری قوجه توسیع ملك یایدیردقلرندن برینك ئولومیله یا قوناق بسبتون آلافرانقه‌-لاشه‌جق ، یاخود بسبتون آلاتورقه‌لاشه‌جقدی ... شیمدی ایکیسی اورته‌سی ، یاری تکیه ، یاری غازینو کیدییور .

بر کون خانم افندی ئولیویریر .

ضیا بك نه‌یاپه‌جق؟ چوجوقلری‌ده‌یوق، بکارده‌یاشایامازیا ؟ برمدت شوراده ، بوراده دولاشیر. کیدر آدا اوتللرنده‌آیلرجه قالیر. قات قات البسه‌لر یاپدیرر. شخصنه اعتناسنی آرتدیرر . أولنه‌بیله‌جکی بر قادین آرار . نهایت تصادف یاردیم ایدر ،

ماجارله انکلیز قاریشیغی بك اوغلیلی بر عائله‌نك دول کریمه‌سیله ازدواج قرارلاشیر . قادین قوناقده اوطورمغه راضی دکلدر ، صیفیه ایستیور ، چوغی فرنك ، آزی تورك کوی نره‌سی ؟ آیاستفانوسده بر او آلینیر ، قله‌لی ، وه‌راندالی زوببه بر کوشك ؛ اووایه طاشینیرلر ، اوتوز بشلك برقادین اما کوکلی کنجمی کنج ، اطواری هوپپامی هوببا ... ذاتاً ضیا بك‌ده اویله ؛ اوك ایچی کیجه کوندوز ، وقتلی وقتسز برطاقم چولوق چوجوقله‌دولار دولار بوشانیر . پیانولر ، ماندولینلر ، شرقیلر ، رقصلر ، قیرکزینتیلری ، آت‌اکلنجه‌لری آو وبالیق ، هپسی واو ... بك‌اوغلنك صیفیه‌یه مفتون آپارتمان خلقی قیش ، یاز کلوب کوشکه دولویورلر . صاچلری پاریل‌پاریل ، یام یاپیشیق طارانمش فیلیز کبی کنجلر ، ممه‌لری کوکسلرینی دولدورمش تر وتازه قیزلر ، قرقه یاقلاشمش کچکین مادامه‌لر ، قیرانطه موسیولر ، دیون عمومیه مأمورلری ، بانقه کاتبلری ، سیغورطه وزنه‌دارلری ، هپ بو عیارلر ، بوچشید مخلوقات طاقم طاقم کلیورلر ، شنله‌ندیریورلر . نره ده ضیا بکك اوأسکی راحتی ؟

شیمدی البسه‌لری یاری ئوتوسزدر . کوملکلری پاریلتیسز ، وجودی یورولمش ، باشی اوغولتولو ، عادتا سرسمله‌مش ، بو های وهویك اورته‌سنده مسکین مسکین دولاشییور . معده‌سی آغریور ، ئوکسوروکلر صیقلاشیور ، باقیلمغه ، شفقته‌احتیاجی وار ، فقط مادام فرقنده‌دکل ... صیزلایور ، سویله‌نیور :

— ژوژوجیم ، خسته‌یم ، درمانسزلق دویویوردم ، بر آز استراحت ایتسه‌ك ، باش‌باشه قالوب بروجودبزی دیکله‌سه‌ك !

دییور ؛ قادین لاقید ... کلوب اختیارك آرقه‌سندن ایتییور:

— هادی بنم دون‌ژوآنم، شویله سیلکین‌باقایم ، کنجلره طاش‌چیقارتیرسك ، انسان کندیسنی حزنه ، اویوشوقلغه برکره قاپدیردیمی بردها قورتاراماز ، ایلله بزم یاشمزده ...

دییه‌رك برچوق کیشینك کولوشوب سویله‌شدکاری صالونه قوجاسنی زورله‌صوقویور . آقشاملری ضیابك بودرلو شطارته، ذوقه اشتراك ایده‌میورکه ... کوندوزك یورغونلقلریله خراب اولان وجودی صیزیلر ایچنده ... یاتاق کوزنده توتویور ، اویوقلویور ، اوزمان مادام یرندن قالقییور :

— ساعت اون ، تام اویقو وقتك ضیا ، یارین ، بیلییور- سك‌یا ، فلوریاده (پیك‌نیك) وار ، ایرکن یاتمالیسك !

قولنه کیرییور ، افندی‌یی اوداسنه‌چیقاروب‌یاتاغنه صوقویور ، صوکرا آشاغی‌یه اینوب مسافرلریله قهقهه ، آهنك ، کیجه یاریلرینه قادار اوطورییور . زواللی ضیا بك ایکیده بر ، اویقوسندن ئورکه‌رك اویانیور : آشاغیده قیامت قوپویور ، قوشوشانلر ، قاچیشانلر ، دوریلن اسکمله‌لر ، صارصیلان دولابلر ، برحال ... « هل قوهو بوهو » یاخود « انا ام مع - الصابرین! » دییور ، ایچنی چکییور ، اویومغه چالیشیور. آرتق کتبخانه اوداسنه کیروب‌قارشیسنه کنج وحرمتکار مکتبلیلری آله‌رق علم محبتلری یاپامییور ؛ تتبعاتده بولونامیور ، اثرلرینی یازامییور . أو خلق خدمتجیلره ، اوشاقلره قادار هپ روم وأرمنی ...

— هایدی آوه !

دییورلر ، صباحك رطوبتلی آیازنده ضیا بکی قالیطاریا تپه‌لرنده درت دوندورویورلر ، یاخود :

— قوطرایه ، قوطرایه !

دییه باغریشه‌رق چولوق ، چوجوق ده کیز طرفنه قوشو-شویورلر ، اونی‌ده آرالرینه قاته‌رق روزکار ، کونش قارشیسنده تا یالوه‌یه ، هرکه‌یه قادار جولانلر یاپیورلر ؛ یاخودده ، قیش ایسه :

— قاز طوپی اوینایالم !

قراریله باغچه‌یه آتیلیورلر ، اونی‌ده آرقه‌سندن ایته‌رك بونالنجیه قادار آلت آلته ، اوست اوسته دیدیشییورلر ، صوکرا صالونه کلوب چای ایچییورلر ، پونچ یاپیورلر ، دیکله‌نیورلر ...

ضیا بك بوحیاتی ، قهقهه‌دن بایيلان کنج قیزلری ، شوکوزلریله قادینلری ییین حریص دلیقانلیلری ، بوار ککلی قادینلی ایده‌ئال یاشاییشی سومییور دکل ، ذوقندن مست اولویور ، فقط :

— قرقدن اول آرالرینه قاتیلمالیدم ، دییور ، کیج قالدم !

هرکون برآز دها چوکیور واوچوکدکجه اوك کورولتوسی اونسبتده آرتییور ویا اوکا اویله کلییور . آرتق آرالرینه قاتمق ایچون اصرار ایتمیورلر :

— بز شیمدی کلیرز ؛ فنره قادار بر طور ، آزیجق هوا آلالم !

کبی بر بهانه وبر وعدله باشلرینی آلییورلر ، ساعتلرجه قیرلری دولاشییور .

ضیا بك قولتوغه کچییور ، سوقاغی دیکلییور . دیرکن

اوزاقدن اوزاغه شطارتلی سسلر ، قهقهه‌لر ... قاپی چینغیر-
دییور ، اتك خیشیلدیلری ، پورت مانطویه آتیلان باستونلرله
شمسیه‌لرك طاقیردیسی ... ایشته کلدیلر :

— نصلسك بابامن !

دییه‌رك اطرافنی آلییورلر ، بیه‌لرینك ، اینجه‌لرینك ،
أ کلنمه‌لرینك حقنی توده‌ر کبی بر آز شاقلابانلق ایدییورلر ،
صوکرا کندی ذوقلرینه ، کندی ماجرالرینه دونویورلر .
کوشه‌سندن اوهر سر کذشتی کوزلریله تعقیب ایدییور ، کیم کیملك
پیشنده ؟ کیم کیمه عاشق ؟ نه درجه‌ده ؟ کناه فصلنه کیریلدیمی ،
کیریله‌دیمی ؟ هپ بیلییور . صوك زمانده قاریسنی‌ده قیصقانمغه
باشلایور ، یوره‌کی بورغوایله دەلینیورمش کبی بر آجی ، بر صیزی
دیویور . او وفاکار دادیلر ، او امکدار اوشاقلر ، اوصادق
خالایقلر خاطرندن کچدکجه بسبتون توزولویور ، ایلله قاریسنی
عقلنه کتیردکجه فنالاشییور ، آغلایور .

— زوزوجیم ، دییور ، بن فنالاشییورم ...

قادین قهقهه‌لرله کولویور :

— برشیئك یوق ، وهم !

دییور ، یاخود ، قیزییور :

— بوده یکی چیقدی ، دیور ، مرده‌کریزلك !

و بر کیجه آشاغیده ماندولینلر ، کمانلر ، پیانولر چالینوب
بك‌اوغلی دوکونتولری ذوق ایدرکن زواللی ضیابك بوبرسورو
لاقید خریستیانلر اورته‌سنده ، یاپه یالکز ، نادم و مشتکی ترك
حیات ایدییور .

بر دیکری :

شیشمان رضا افندی ، بوغازینه دوشکون بر قاضی ؛ ییه ، ایچمه‌دن باشقه هیچ بر شی دوشونمز ، نه سوز ، نه ساز ... نه دبدبه یه قولاق ویرر نه رتبه و منصبه .. اوییسین ، ایچسین ده ایستر آرقه‌سنده صمور کورك بولونسون ، ایستر پوسته کی ... ایستر مسیره ده اوطورسون ، ایستر محزنده ... ایستر احبابلریله اولسون ، ایستر دشمنلریله ... ذاتاً اوك خلقی ، قاریسی ، قائن آناسی ، بالدیزی ، هپسی دائما موطباقده وقت کچیررلر ، هپسنك آیری آیری کندیلرینه مخصوص ییکلری واردر ، هپسی قاضی افندینك معده‌سنه خدمتله مکلفدرلر . هم نفیس ، هم ده بول پیشمه‌لیدر ، صحن ، طاباق تجره کبی اوفاق تفك قابلر قوللانیلماز ، لکن ، باقراج ، قازان ، لنکر ، ایشته بونلر دولوسی پیشیریلیر ، بر سوفراسنه اوطورولور ، آل ایله شاپیر شوپور ، طیقانوب قاص قاتی قالینجیه قادار یه‌نیلیر . مثلا افندینك جانی بر یومورطه ایستر ؛ همان ایکی اوقه قیمه یاپدیریلوب بول صوغانله قبزارتیلیر ، قوجامان کلاج تپسیسنه سه‌ریلیر ، اوزرینه قرق ، اللی یومورطه قیریلیر ، آدام باشنه بشر ، اونر دانه یه‌نیلیر ؛ علی‌الخصوص کندیسی اویله اوفاق عددلری ، صاییلی ، حسابلی شیلری هیچ سومز . هر کس ، خدمتجی یه اوشاغه قادار طیقه باصه ، تیکسینجیه قادار دویمالیدر . أوده دائما خوشاف بولونور ، صراحی صراحی لیموناطه‌لر حاضر دورور ، قاربوز ، قاوون کوفه‌لرله ، پورتاقال ، مانداریه صندوقلرله ، قایماق یوغورت لنکرلرله آلینیر ؛ وقتلی وقتسز ، صباحلین ، یانارکن ، کیجه یاریسی ، ایسته‌نیلدیکی قادار و ایسته‌ندیکی

دقیقه‌ده یه‌نیر . کلید ، آناختار ، صاپی یوقدر. افندی صباحلین
ایرکندن چیقار ، آرقه‌سنده زنبیللی ، طوربالی ، کوجی قوتی
یرنده بر اوشاق ، پازاری دولاشیر ؛ بوجولان اوچ ساعت
سوره‌ر ، صوکرا ایکی‌ده حمال علاوه اوله‌رق هیئت أوه‌دونر.
قادینلر موطباقده آله‌ستا بکلرلر ، نواله بوشالتیلیر بوشالتیلماز
بر فعالیتدر باشلار؛ قهقهه، جنبش مانطیزلرك باشنه‌ ثوشوشورلر ،
آیاقلرنده نعلینلر ، طیقیر طیقیر ، کچ وقتلره قادار ، آری کبی
چالیشیرلر . کلن مسافرلری‌ده ذاتاً موطباقده قبول ایدرلر ،
یوقاری اودالره چیقمغه ، سوقاغه کیتمکه وقتلری یوقدرکه ...
هم بوضیافتلر مسافر ایچون‌ده دکلدر ، کندیلرینه‌در؛ سنه‌ده
آنجق اوچ درت دفعه قومشولر چاغیریلیر ؛ فقط اونه نفیس
یمکلردر ... هندی کوکسندن اشکمبه چورباسیله باشلار ؛
انفس اون بش درلو یمك ؛ کشکول فقراسنه ، سرای بورماسنه ،
آرارو تلی سوتلاجنه قادار یالکز درت جشید طاتلی ! بایاغی
وقتده‌ده هر یمکده محقق بر ، ایکی درلو طاتلی واردر. سوفرادن
قالقیلدیمی رضا افندی أمه‌کلیه أمه‌کلیه ، صولوق صولوغه دوغرو
کوشه‌منده‌رینه کندیسنی آتار ، برچوبوق دولدورور ، قوجافنجان
بر ساده‌قهوه ایچر ، اوندن صوکرا کوزلرینی قاپار ، دالار . تام ایکی
ساعت بویله اودانك کورولتوسی ایچنده ، دلیکسز اویور بر کره
اویاندیمی کلسین صو ، کلسین لیموناطه ، کلسین قاربوتات... باشی عنیلی ،
آیاقلری چیپلاق آخرتلکلر افندی‌نك جرارتنی باصدیرمغه
مأموردرلر ، برته‌وییه کلیرلر ، کیدرلر ، بارداق بارداق صو ،
شربت ، لیموناطه طاشیرلر . معده‌سنك آتشی بر آز باصیلدیمی

قاریسی اوکنه‌وشر، بو دویمق، قانمق بیلمه‌ین فیلی یان اوداده‌کی یریاتاغنه چوکه‌رتیر. آرتق محله‌یی صارصان خورولتولرله شیشمان قاضی اویقویه واریر، صباحلین اویاندیمی :

— یاهو، جانم بر تپسی بوره‌کی ایسته‌دی، یاننه‌ده بول جویزلی بر تل قدائفی، نه‌دیرسکز، قیزلر ؟

کبی بر جمله ایله ییمك بحثنی آچار، اوبرلری‌ده :

— صحیح، افندی، نه‌ایی اولور، چوقدن‌ده یاپمامشدق !

دیرلر ؛ درحال قرار ویریلیر و آقشامه هپسی حاضرلانیر، عافیتله اوطورولوب یه‌نیلیر ...

رضا افندی، بعضاً بو اوده پیشن ییمکلرله‌ده قناعت ایتمز، مثلا قالقار، بکقوزه پاچا، یاخود ایوبه کباب ییمکه کیدر. مشتریلری حیرته دوشورن براشتها واستیعابله اوقه‌لرجه کوزلمه یر، صوکراده رجبه اوغرار آلتی، یدی پارچه اکمك قدائفی یوتار، راحت ایدر. اوده‌کی کیلار کوروله‌جك شیدر؛ صوجوقلر، پاصدیرمه‌لر، کلاجلر قانغال قانغال آصیلیدر ؛ طلوملرله پنیرلر، صیرا صیرا قاشار کله‌لری، دیزی دیزی کوموشخانه المالری، انبارلر دولوسی اریشته‌لر، روم ایلی یوفقه‌لری، آنادولو دورومه‌لری، بوتون مملکتلره خاص انواع خمور ایشلری ... سلانیکدن بادم ازمه‌لری کلیر، ازمیتدن پشمانیه، ادرنه‌دن صغیر دیلی، بروسه‌دن کستانه ... اویله مملکتلرده هیچ خاطرلرینی قیرمادیغی احبابلری واردر، وقتی کلنجه قوطولری ویاچواللری حاضرلارلر، اماتعجیلره تودیعاً قاضی افندی‌یه کونده‌ریرلر.

اوآقشام بویکی چشید نواله‌نك شرفنه اوخلقنه بر ضیافت

چكبلير؛ رضا افندی، كوزلری نشئه سندن قیویلجیملر صاچه رق:

— بالق تمامیله به نیر، هر ییمككك برشرفی واردر!

دیر، درحال یاقیشیق آلان درت، بش قاب ییمك اسمی صایار، چارشویه كندیسنی دار آتار، آقشامی ایبله چكر، نهایت صوفرایه قاووشـور، ییر، ییر، صوكرا — برمعتاد — قیلوله سنی چكوب حرارتی باصدیرر، كیدر اویقوسنه واریر. ایشته عمری بویله كچر...

نه مشروطیته آلدیرمشدی، نه اونوزبرمارته نه ده صوكراكی فرقه جیلغه... دنیا اوموروندە دكلدی؛ اونك ییكنه دوقونولماسین، چارشو، بازار قاپانماسین ده ایسترسه قان كووده یی كوتورسون، استانبول چاپیر، چاپیر آتشه یانسین... حركت اردوسی طاش قیشله اوكنده محاربه ایدركن رضا افندی ترفنده انكنـار بولدورمش، زیتون یاغلیسنی یایدیرییور؛ خلاصكاران انقلابنده پطلیجان طورشوسی قورویور، باب عالی باصقیننده — هوانك صوغوقلغندن اشـتهاسی بسبتون غلیانه كلدیكی جهتله — هندی دولدورتویور، قدائف پیشیرتیبوردی. ایلك بالقان محاربه سنده استانبول اوكنده محاربه‌لر اولوركن قربان بایرامی مناسبتیله شیشمان قاضی طاتلیلی یخنی یاپدیرمایی، بومبار، شیردن قیزارتدیرمغی هیچ اونوتمامش، معده سنی آلیشدقلرندن محروم ایتمه مشدی، اوشرفی، ملیتی، مظفریت ویا مغلوبیتی هپ ییمك سـوفراسی آردنده كورووردی؛ دنیانك ایلكنی، فنالغنی ییمك چاشنیسیله آكلار، دیلیله طادار، معده سیله مقایسه ایدردی. بوزمانه قادار وقوعاتك ارزاق وذخیره اوزرنده هنوز تأثیری اولمامشدی.

اما روم ایلی‌یی غائب ایتمشز ، طرابلس کیتمش ، پادشاه برینه مملکتی نوره‌دیلر قاپلامش؛ اونك اومورنده دکلدی، ینه بالقان قاشساری کلیور ، لیمون ، پورتاقال بولونیور ، أت کسیلوب بوفقا صاتیلیوردی‌یا ، الویرر !

فقط حرب عمومی اعلان ایدیلنجه ایشلر ده کیشسدی . پهالیلق ، قیتلق باش کوستردی ، شکر اون ، یکرمی ، یوز دیرکن اوچ یوزی کچدی ، رضا افندی شاشالادی ؛ مقاومته اوغراشدی ، « بنه یپرم ، ایچرم! » دیبه سویله‌ندی، کزدی؛ لکن کوندن کونه موطباغك شرفی آلچالدی ، شعشعه‌سی سوندی ، نشئه‌سی قیریلدی . شیشمان قاضی ضعیفلیور ، پیکار آزالیوردی . آرتق قایلوله‌لر یاپیلماز اولدی ، بقلوا سینیلری کورونمیوردی ، هندی دکل پیلیچ بیله کسیلمیوردی . او بوللق نه‌ایدی، بو قیتلق نه؟ بعضی احبابلری یولده صورویورلردی:

— ناصلسك حاکم افندی ، بر آز ضعیفلامش کورونیور-سیکز ؟

— ئوله‌دیکمزه شکر !

او شیمدی مدهش بر پولتیقه‌جی ، کیندار بر مخالف ، یامان بر آلمان دشمنیدر .

— آه شو بوغازلر بر آچیلسه !

دییور ، باشقه برشی دیمیور. بیلیورکه بوغازلرك آچیلماسی دیمك کندی غیرتلاغنك آچیلماسی دیمکدر.

آدام دکل فیل !..

بر بابا و بر اوغل :

سرايك اك كبركين ، استانبولك اك كيرلى خفيه‌لرندن برى ، احمد بك ، ستار افندى زاده ... عائله‌سى جهتندن چوق معتبرمش ، چوق اصيل ايمش ؛ بوتون خلق باباسنى ، دده‌سنى ، اجدادينى خاطرليه‌رق ، خاندانلقلرينى ياد ايده‌رك ، مملكته اولان خدمتلرينى صايوب دوكه‌رك بو عادى ، ارذل اولاده لعنت اوقويورلر ، « كبروب كيتسه‌ده فاميليانك ناموسى قورتولسه ! » ديبه دعا ايديبورلر . فقط او ، كون كچدكجه شيماروب خاشاريلاشه‌رق رزالتى آرتديرييور ؛ افترالر ، تهديدلر ، بهتانلرله راست كلنى صوقيور ، زهرلييور ، ياقييور ، بروتى صوقاديغى ير ، جانى ياقاديغى آدام براقميوز ، عمرى ذاتاً كوندوزلرى ييلديزده متنفذان اوطه‌لرنده دالقاووقلقله ، كيجه‌لرى بك اوغلى سفاهتخانه‌لرنده رزالتله كچييور ، صقاللى محمد پاشادن حسن پاشايه ، فهميدن فائقه اوغرايه‌رق بيراقديغى ژورناللرى اكثريا ، حكايه يازار كبى ، يولده دوشونوب اويدوره‌رق مخيله‌سندن چيقارييور . ايرى يارى ، ياقيشقلى وحشمتلى بر وجودى وار ؛ آت ، آرابه ، كيم قوشامده يرنده ، صو كبى پارا صرف ايدييور ، ولى نعمتلرينك بولونماديغى هر مجلسده كيمسه‌يه سوز براقميه‌رق هپ كندى قونوشيور و كيمسه‌يى كنديسندن بويوك بولميه‌رق باش كوشه‌يه هپ او كچيور . يانندهكى بر طاقم ارمنى و يهودى معاونلريله بك اوغلى عادتا خراجه كسمشدى ؛ دكانلردن ، اولردن ، قمارخانه‌لردن عائداتى واردر . پاره پالاسه كيدر ، اونيون فرانسه‌ز سوواره‌لرينه صوقولور ،

اجنبیلر حقنده سرایه قوجه قاری ماصالی قبیلندن ژورناللر ویرر . استانبولك ایکی طرفی‌ده اونك ادبسزلکندن یاقا سیلکر . استجوابلره ، توقیفلره ، اشکنجه‌لره ، نه‌لره سبب اولماز... شیمدی ، جان ، جکر احباب ، ساعتلرجه قونوشور ، بر چوق التفاتلرده بولونور :

— الله عمریکزی مزداد ایتسین ، افندیمزی کندیمه ولی نعمت تلقی ایده‌رم ، خاکپایکز چراق قبول ایتمز بر قولکزم ...

کبی ، باباغی بایاغی بر سورو دالقاوقلقلر ایدر ؛ فقط آیریلیر آیریلماز یاننده‌کی آدامنه دونر :

— آتلاتدق حریفی !

دیر صوکراده اوسته‌لك بر ژورنال اویدورور ، آقشامه ، صباحی صباحنه یرینه تقدیم ایدر ، بیچاره‌ یی - ایشلك اهمیتنه ودرجه‌سنه کوره - کوزدن دوشورور ، یرندن ایدر ، باشنی بلایه صوقار . هم هیچ‌ده اوتانماز ، آرادن بر هفته کچمه‌دن تکرار او ذات ایله قارشیلاشسه ایستیفی بوزماز ، یاننه کیدر ، کندیسنی نه قادار سودیکندن ، حقنده نه ده‌رین بر حرمت بسله‌دیکندن ، آنجق توجهیله یاشادیغندن بحث ایده‌رك معتادی رزالتی یاپار ، حتی اسکیسندن فضله احترام وتملق کوسترر .

مثلسز ، مثندسز بر مفسددر . دنیا بونی بیلیر ، فقط قورقار ؛ بایرام اولدیمی قوناق مسافرلرله دولوب دولوب بوشانیر . حشمتندن ، مضرتندن احتراز ایدنلر کلیر ، اکثریاده اوده بولامادقلرندن اوزرینه « قوللری » « بنده‌لری » کبی اسارت

وحیثیتسزلك تمغالری وورده‌قلری قارتاوینی بیراقوب: « نه ایسه شونی‌ده صاوودق ! » دییه سه‌وینه سه‌وینه کیدرلر. آقشاملین بك قوناغه دوندیمی، قارت طاباغنی ویا لیسته‌یی ایسته‌ر، اسملری بر بر اوقور، هپسی ایچون آیری آیری:

— های بوناق، اوده‌می کلمش! های ته‌ره‌س سنده‌می کلدك! کبی غیاباً التفاتلرده بولندقدن صکره:

— طوپنك آناسنی صاتایم!...

جمله‌سیله بو حسابه بر یکون چیزوب باشقه ایشلرینه دونر.

اوغلی قیصه‌جق بویلو، اختیار آدام یوزلو، باباسندن أللی قات یوزسز بر اوغلاندر؛ کوچوك یاشنده خنکار چاووشی یاپمشلر، جمعه کونی اولدیمی مکتب سلطانی‌یه لالاسی بر آطلس بوخچه ایچنده عسکر البسه‌لرینی کتیریر، مخدوم بکی کیدیرر، بر آرابه‌یه بندیروب سرایه کوتورور. دها اون یاشنده ایکن بو بوکلکه ثوزه‌نن بو فساد تخمی چوقدن جیغاره ایچمکه باشلامش، راقی وقمار مراقیله برنده دوراماز اولمشدر؛ شیمدیدن خفیه، فیتنه ومزوردر. صنفده بری قونوشدی ومبصر آکلامایوب « کیمدر؟ » دییه صوردیمی درحال اوجواب ویرر، خوجالره باش شکایتجی اودر. شویله قولندن خیرلی ایتسه‌لر باباسنك نفوذینی بیلدیکندن همان مدیره چیقار، آغلار، آرقداشلرینی جزایه چاریدیرر، حتی باباسنه بیله آکلادیر، مکتوب یازدیرتیر، خبر کونده‌رتیر، أللندن کلن فنالغی یاپدیرر.

اون بش، اون آلتیسنی بولونجه آرتق کستاخلغی، کپازه‌لکی تحمل ایدلمز بر حاله کلمشدر. دها بیقلری ترله‌مدیکی حالده

یگرمی بش یاشنده‌کی دلیقانلیلرك یاپامیه‌جغی یایمغه باشلامشدر؛ قیصه‌جق بویله صمور کورکلی برقوجه‌مان بویوك آدام بالطوسنه بورونوب آغزنده کهربار آغزلغه‌طاقیلی برسیغاره، بلك اوغلی جاده‌سندن قاشلری چاتیق، صورات أکشی، امثالی کورولمه‌مش بر عظمت وهندی قاباریشیله کچیشی واردر ، انسانك تویلری دیکن دیکن اولور . هر کسه فنا ، لعنت معامله ایدر ، مثلا آرابه‌جی‌بی چاغیریر ، اویله حقارتلی برطور ، اویله‌دره‌بکجه‌سنه بر جاقا که اوزاقدن سیر ایدنلرك بیله قان باشنه چیقار، مثلا بر یره کیدر ، یمك ییر ؛ طاباقلره اویله تیکسینیر کبی بر باقیشی، اطرافی مستهزی مستهزی بر سوزوشی واردر ، عالمه مجلسی زهر ایدر. قونوشملری نه سیکیر بوزوجی شیدر:

— افندم بو خلق خلق دکل آت ... مملکت آخور ؛ بز یاشامییورز . آغاچ کبی تنبت ایدییورز . اسمم کاشکه علی ، ولی اولاجغنه پول ، ژان اولسه‌یدی ، هیچ ارلمازسه آدام ایچنده یاشاردم ...

ایشته بوقبیلدن طوتدورور . آغزینه کله‌نی سویلر ، اوکنه کلنی تحقیر ایدر . نشئه‌سی‌ده صوئوقدر ؛ باصمه قالب تحفلقلری نه طاتسز دوشر ؛ احبابلرینه صورار :

— کیفکز متهنی‌میدر ، متهنامیدر ؟

یاخود مسافرلرینی قارشیلار :

— صفا آمدی ، خوش آمدی ؟

هربجه‌ایله أکله‌نیر ، مجمجه‌یه‌صاتاشیر؛ (زبان فارسی) دن خاطرنده قالان: «برادرتوکجاست؟» یاخود «قلم من‌یکیست؟»

كبى عباره‌لرى ايران تقليديله ايكيده‌بر، صيرالى صيراسز سويلر، كولر . عربجه‌دن نصلسه أزبرله‌ديكى :

سل المصانع ركباً تهيم فى الفلوات

مصرعنى بلكه برساعتده يوز دفعه تكرارلايوب اكثرياده توركيلردن ، شرقيلردن برينه اويدوروب اصول ايله چالار ، ياخود تجويد ايله اوقور ... چكيلـير اوغلان دكلـدر . اوكا صوكرالرى برعلت عارض اولمشدى : آدام دوومك .. يولده كيدركن مثلا ايكى كيشى بربريله آتيشيور ، همان قابارير ، اسپنج خروسى كبى كوچوجك بوييله شويله اوزانير ؛ تيريا كى اختيار سسيله :

— نه‌در او ؟ نه بو ايتلك ؟

دييه برصوورار ، اوبرلرى آلديرماديمى : « چات ! » برينه ، « چات ! » اوته كنه همان طوقادى ايندير ، پوليسك ياناشمق ؛ ياخود داياق يينلرك حق طلب ايتمك حقلريمى ؟ يورور كچر ، صوكرا آكلادير :

— باقدم كوپك كبى دالاشيورلر . مملكتمى بو ؟ پوليس يو ، ادب يوق ، حيا يوق ... ايت آخورى جانم ؟ همان يورودم ، حريفلره ايكيشر توقات عشـق ايتدم ، « سـكا نه » ديديلر ، بر زدانه دها ووردم . دوسلرينى ويردم !..

بو توقات فصلنى آرتدير دقجه آرتديردى . آرابه‌جى دوودى ، غارصون دوودى ، پوليس دوودى ، ضـابط دوودى . هيـچ شاقاسى يوق ، همان ياپيشـديرييور . هم كنديـنـه تعلق ايدن ايشلرده دكل ، بوتون اسـتانبوله قاريشيور ، حكمى هركسـه

شامل ... حق ایشی دها ایلریله‌تدی ، نظارت ارکانی‌ده توقا-
تلامغه قالقدی . « نه یاپیورسك ؟ نه حقك ؟ » دیین چیقمیوردی .
رتبه ، منصبجه‌ده یوکسلمکده بردوامدی ، خارجیه‌دن ،
بیلمم نه مجلسنه ، اورادن بیلمم‌نه‌اعضالغنه ، بوینه توجهات ...
بربایرامدن بربایرامه محقق ترفیع ، ضم معاش ... دها یکرمی
بشنده ایکن مابینجیلرك ، یاورلرك یاننده ، آیاغی‌آیاغی اوستنده ،
آغزنده جیغارا ، کمال عظمتله اوطوروب قونوشور ، اصلاحات ،
اجراآت ایچون یاپیلماسی لازم کلن شیلری سویلر ، ساعتلرجه
دیکله‌تیر ، پادشاهه لایحه‌لایحه‌اوستنه یونلری تقدیم‌ایدر. شورای
دولت اعضالغنه نامزد ، همان بوکون یارین تعیینی بکله‌نیور ...
دیرکن اعلان حریت ؛ باباسی بکرآغا بلوکنه طیقیلیر ، پاراسی
آلیرلر ، کندیسنی سوره‌رلر ؛ مخدوم بك شاشالار ، قالیر ؛
اوزمانلر حریت پرورلکه مراق صالار ، غزته‌جیلکه قالقار ،
فرقه‌جیلغه باش وورور ، هیچ بری سوکمز . قیلیق قیافت
اسکیدن یاپدیریلمش اولانلره شکر ، برنده اما جیبده بش پاره‌لر
یوق ... نره‌ده اوتوقات فصللری ؟ کوتوله‌یوب قالیر . دهافناسی
برکون تونلدن چیقوب بك اوغلنه آغیرآغیر دالارکن اوزاقدن
بری قوشار ، اوکنه دیکیلیر :

— بنی طانیدکمی ؟ دیر .

— خاییر ؟

— بن سکا شیمدی طانیتیرم !

« پات ! » برطوقات « چات ! » برتوقات ... مکرسه اسکی
دورده دایاغنی ییانلردن بریمش ...

شیمدی ـ آرا صیرا ـ پدر بك افندی‌یه‌ده ، مخدوم بك افندی‌یه‌ده سوقاقده راست کلدیکم اولیور . غالبا سفالت ایچنده‌لر ... ایلمه مخدوم بك بیتیك ؛ بوینده کاغد یاقالق ، آرقه‌سنده اون بش سنه‌لك قلوش پالطو ، آیاغنده آلتی پنچه‌لی قوندورالر ؛ بر سرخوش کبی صارصیله سنده‌له‌یه یورویور .

شاشییوردم اوکسا خلقلریله ناصل اولدی‌ده یکی دوره‌ده پارلایوب مسندلره ، منصبلره کچه‌مه‌دیلر !..

بر باشقه‌سی :

احیا افندی زاده نظمی بك ، باب عالیده قلم مدیری . کاتب ، خوش صحبت بر ذات ؛ فقط عکسی خویلری ، فنا اعتیادلری وار ؛ مثلا غوغادن حظ ایدر ، دها دوغروسی غوغاسز یاشایاماز . أو خلقیله ، دائره‌ده‌کی مأمورلرله ، سوقاقده‌کی اصناف ایله ، کلن کیدن مسافرلرله ، خلاصه نره‌ده اولسه وکیمکله اولسه هیچ یوقدن مناقشه چیقارر ، مارازایه باشلار . اما ، یالکز آغز غوغاسی ... غایت قورقاقدر ، أل شاقاسنه ، طابانجه‌یه ، قامایه ، تهلکه‌لی ایشلره هیچ کلمز . آقشام اولدیمی ، شیشمان وجودینی بریوك کبی هوهلیه پوهلیه ، سویله‌نه میریلدانه ، بیك مشکلات ایله طاشه‌رق أوینه دونر ؛ اسکی اصول ، بابادن کورمه آلاتورقه سترهسنی درحال چیقارر ، صویونور ، أنتاریسنی کییوب یاز ایسه باغچه‌یه چیقار . باغچه دیدیکی درت دیوار آراسنده قالمش بر آرالقدن عبارتدر . زیرك سمتنده بوبله ، ایکی جیلیز انجیر وزردالی آغاجی دیکیلمش ، طافلانلرله سوسله‌نمش ،

فنجان قادار حوضلی أو باغچەلری چوقدر . نظمی بكك كی ده بونلردن بریدر ؛ وفقط هیچ اعتنا كورمز ، كیرەجسز ، خرجسز ، طاشلر بر بر اوزەرینه قونەرق بك طرفندن جمعه كونلری أوده قالینـدیغی زمان یاپیلمش اولان دیوار ، ایكیده برده ، برآز یاغمور وصیق برلدوسله ییقیلیر ، دائما كدیكلیدر . حوضك صویی توكنمش اولدیغندن ایچنده شیمدی ایكی قاریش چامورله یوصون وآناج قوربغەلر دولودر . ایشـته نظمی بك بونك قارشیسـنه كچر ، راقی ایچر ، احكام قورار ... اوقادار ایچر كه ایكی لقمه ییكی كوج ییر ، كندیسـنی یاتاغه دار آتار . اصل مراقی آلیش وریش ایتمك و بو وسـیله ایله بول بول ، چشید چشید غوغا چیقارمقدر . صباحلین زنبیلی اوشاغه ویرر ، چارشی‌یه كیدر ، بردفعه سبزەجیلری دولاشیر ، اونلرله آتیشیر . هم اویله آتیشیر كه خلق باشنه ئوشوشدورور ، دنیایی مراقبه ویرر ، پسدن ، ئورتولو دكل ، آواز آوازه ، سـوكه صایه ، اهالی‌یی چاغیروب اشهاد ایده ایده ... شو ، بو دلالت ایدر ، بكی اورادن چیقاریرلر ، قصابه كیرر ، اونكله ده برمقدار آغیز شاقاسی ایدر ، بقاله باش وورور ، اورادەده برآز خارازا ... نهایت ساكنلەشمش ، راحتلاشمش برحالده دونر ، اوكونكی وظیفەسنی بیتیرمش كی برممنونیتله شـویله یارم سـاعت قادار اویور ، صوكرا كینوب قلمنه كیدر .

جمعه كونلری اوده قالیر ، یا أنتاریسـنك أتكلرینی قوشاغنه صوقوب دیوار تعمیریله مشغول اولور ، یاخودده آلت

قات جومبایه قوروولوب کلن کچن صاتیجیلری چەویریر، پازارلق وغوغا ایدر. مثلا یغورتجی‌یی چاغیرر :

— آ ، بو یغورت صولو ! یغورتجی اعتراض ایدر :

— طاش کبی أفندم، دیر، نرەسی صولو؟ تنکەیی چەویرسەم دوشمز ...

— یا اویلەمی ، ویر باقالم !

نظمی بك ألنی اوزاتیر، تنکەیی یاقالار، چویروب حریفك باشی اوزرینه « لاڕپ ! » یغورتی دوکر . طبیعی بر قیامتدر قوپار ؛ بعضاً پولیس بیله کلیر. فقط صاتیجی حقسز چیقار ، لعنت اوقویه‌رق کیدر .

نظمی بك قادار محافظەکار آدام بولونماز. قوناق ییقیلمغه یوز طوتمغه باشلادیغی حالده هیچ بر تعمیر صوقمامشدر. بوغاز طرفندن لدوسه نقل ایدر ، لدوسدن بوغازه ؛ أوك ایچنده موسم موسم دولاشیر، کوچ طاشیر ؛ فقط باشقه بر سمته ، یاخود بر سنەده ، نه اولور شویله بر صیفیەیه کیتمز .. ذاتاً واپوردن ، ترەندن ، آرابەدن قورقار. دەکیزده ایکن بر کیلو مترو اوتەدن بر باشقه واپور کورونسه صارارمغه باشلار . قاپودانه اشارتلر ایدر، خلقك نظر دقتنی جلبه اوغراشیر :

— بو نه احتیاطسزلق جانم ، قوجه دەکیزه صیغمایورلر، بربرلرینه سورتونه کچیورلر !

دییه سویلەنیر ، آرابەده ایکن هیچ قونوشماز ، متمادیاً ضاغنه ، صولنه ثورکەك باقینیر ، صاراریر ویاقین بر آرابه کچدیمی « آی ! آمان ! » قبیلندن برطاقم سسلر چیقاروب

کوزلرینی قاپار. ترنده‌ده هیجان ایچنده‌در. دیشچی اسکمله‌سنه اوطورمش سیکیرلی قادینلر کی صاپیر صاپیر تتره‌ر، تر دوکر. ایشته اونك ایچون نه‌مسافرلکه کیدر، نه صیفیه‌یه... صباحلین چارشی، اوکله‌یه دوغرو قلم، آقشـامه عودت، راقی، اویقو ... ایشته بو قادار! اویله باب عالی آراسنده‌کی یولی آیلر کچر، ده‌کیشـدیردیکی کورولمز. سنه‌لر اولمشدرکه کوپرودن اوته یانه کچمه‌مش، سمتندن باشـقه طرفه آیاق باصمامشـدر. او غوغاسـنی ایتسین، باشقه هیچ بر شیئه احتیاجی یوقدر. قهوه‌یه چیقمازه، تیاترویه کیتمز، ساز سوز سومز، یالکز حظ ایتدیکی ایکی اوج احبـابی کلیرسه طاتلی صحبت ایدر، کنجلکنه عائد مناقب آکلاتیر:

— سلطان عزیز دورنده استانبولی کورمه‌لیدیکز، دیر، اونه عالمدی، اونه جنتدی ... باشـدن باشه دوکون درنك، چالغی چاغاناق ... پارا پول، مال اوجوز، زمان مساعد؛ خلقك عمری کیف ایچنده کچردی. کاغدخانه، بندلر، بکقوز چایری، چیرپیجی، ولی افنـدی یوقمی؟ اورالری تعریف ایده‌مم که .. مثلا صحاف اصنافی، جلب اصنافی، مصر چارشیلیلر طوپلاشیرلر، چادیرلرله، ییمکلرله اورالره سیرانه کیدرلردی؛ اما بر کون ایچون، اوچ کون ایچون دکل ... برهفته قالیر، ایچرلر، ییرلر، بروتلری قانامادن، آرالرنده هیچ بر نزاع چیقمه‌دن کولوشه اکلـه‌نه دونرلردی. قیشین حلوا صحبتلری، بهـارده قوزو چویرمه‌لری ... ایلله بلك اوغلی عالملری! بن او زمان کنج کنجی ایدم، آچیق کوزدم، چاپقینندم؛ قله دیبنده‌کی

برنجینك غازینوسنده لهلی قیزلرینی دیکلمك ایچون همان هر آقشام اورایه کیدر ، راقیمی اوراده ایچر ، صوکرا بالق بازارنده کفالونیالی بر یانینك لوقانطه‌سی واردی ، غایت نفیس بالیق قیزارتیر ، یمکمی‌ده اوراده یردم . آرایه‌یه بر مجیدیه ویردکمی سنی بویوکدره‌یه قادار کوتورور کتیریردی . اوزمانلر زنکین أرمنیلر چوقدی . سرایلرده متعهدلك ، نقاشلق ، قلمکارلق ایدرلردی . ایشته بك اوغلنك ذوقنی چیقارتان اونلردی ، سفاهتی ، ذوقی اونلرده کورمه‌لیدی ... حریفلر آرابه ایله بویوکدره‌یه کیدرلر ؛ قاریلر قولتوقلرنده صباحه قادار ذوق ایدرلر ، چالدیررلر ، سویله‌تیرلر ، صوکراده جاقا صاتارلردی . مثلا آرابه‌جی‌یی چاغیررلر :

— قاچ لیرا آرابه‌نك بدلی ؟

— قرق آلتون آغا ...

— آل ، بش‌ده جاباسی !

پارالر صاییلیر ، آلیش ویریش بیتردی ؛ دیرکن غارصونی چاغیررلر :

— بر تنکه غاز کتیر شو آرابه‌نك اوستنه‌دوك ، ویر آتشی !

— باش اوستنه آغا ..

اعتراض ، قورقو ، مداخله ، نزاع یوق ... جانم آرابه چاییر چاییر یاقیلیر ، اطرافنده جنبش ایدیلیردی . بو درجه اسرافه وارامیانلرك هوسلری ایچلرنده قالماسین دییه شیمدیکی تعلیمخانه میدانی یوقمی ، اونك آشاغیسنده بر صیرا غازینولر یاپمشلردی . آفتوسنی آلان اورایه کیدر ، جام قیراردی . ذاتاً

بوبنالر اونك ایچون چوروك چاریق، چام تخته‌سندن قورولمشدی. شویله آباندکمی «کور!» بر طرفه دوویلیویر، بوتون جاملر شانغیر شونغور قیریلیردی. او زمان صایارلردی:

— قاچ پارچه؟

— آلتی سکز!

— نه ایدر؟

— سکز یوز یکرمی بش!

— آل!..

آلتونلو تزکاهك اوسـتنه فیرلاتیلیر، مشتریلرك تقدیرلری آراسـنده قولتوق قابارته قابارته غازینودن چیقیلیردی؛ قادین ممنون، حریف مغرور، دنیا آفرین خوان، بر حال.. بز بویله کونلر کوردك. شیمدی توکلی دکل قاپی طیشاری چیقمام! جنکانه جه اکلنجه‌لردن ذوق آلمیورم، والسلام!

نظمی یك حقیقةً بو آکلاتدقلرینی کنجلکنده کورمشدی؛ حقیقةً چاپقین بر عمر سورمشدی، فقط صوکرا، سفاهتك افراطندن سیکیرلرینه بر ضعف کلمش، بویله تورکەك، غوغاجی، عکسی بر آدام اولمشدی. موقعنك حرمتنه اسکی دورده اونك دەلی دەلی غوغالری نتیجه‌سز قالیر، کیمسه‌یه مقابله جسـارت ایتمزدی؛ حتی أوینك اوکندن جنـازه کچیردکلرندن دولایی محله امامیله آزمی بوغوشـمشدی؟ بو ایش ایچـون فسقی باصدیروب ناظره قادار چیقمش، شکایت بیله ایتمشدی. غالبا منعنه‌ده موفق اولمشدی. یکی دور کلنجه ایشـلر دەکیشدی. محکمه‌دن بر ایکی جلب کلدی. زواللی نظمی بك قورقدی،

دیشاری چیقمار اولدی، باشلادی یالکز أوده کیلری حاشلامغه...
اونلرده بردن حریتك ویردیکی جسارتله معامله‌لرنی تبدیل
ایتدیلر، جواب ویردیلر، حتی اوستنه یورودیلر... شاشالادی،
سیندی، خسته‌لاندی، چوق کچمه‌دن غوغا ایدمه‌مکدن
متأثراً وفات ایتدی.

صوکجیسی:

حاجی اسحق افندی، منورواسحق افندی دیمکله معروف،
جامع امامی... کیرپیکسز ماوی کوزلی، لکه‌لی چیلی یوزلو،
سیره‌ك صقاللی بازرکانه بکزر شانسز بر آدام؛ جاهلی،
جاهل، خسته‌لقلیمی خسته‌لقلی، فقط مفسدی مفسد!..
بردفعه انسانی دیلنه دولادیمی، قورتولوش یوقدر، سکسان
یره کیرر و سکسان یرده بحثی آچوب فساد، افترا نامنه
نه یاپیلمق قابلسه یاپار. ذاتاً محقق بر آدامله اوغراشمالی،
دیدیشمه‌لی، اونی یره سریخچه‌یه قادار، بر آیمی کچر، ایکی آیمی،
هر ایشی بیراقوب اوکا کندینی جان و کوکلدن وقف ایتمه‌لیدر.

بویله تزویر پیشنده صرف ایتدیکی قدرتی، فعالیتی، او
حراوت وهیجانی باشقه برایشده، باشقه برمسلکده کوسترمش
اولسه نه‌موفقیتلر قازانماز، نه‌لر اولمازدی... فقط کوزی
موقعده، پاراده دکلدر؛ دیدیشمه‌ده‌در... محله‌ده هیچ یوقدن
مسئله‌لر چیقاریر، اهالی‌یی ایکی طرف ایدر، بربرلریله اوغراشدیریر؛ صوکرا کچر قارشیدن کیفله سیر ایدر. مثلا برچیقماز
یول واردر؛ اونی آچدیرمغه قالقار، بلدیه دائره‌لرنی، دفتر

خاقانی قلملرینی، اوقاف ارکانی کونلوجه تعجیز ایدر، خریطه‌لرینی،
سندلرینی میدانه چیقاریر، کلیر قهوه‌ده اوقور، آکلاتیر :
« حقمزدر، بوراسنی آچا بیلیرز، یولمز تام سکز بچوق دقیقه
قیصالاجق، محله‌ده شرف بوله‌جک! » دیر. اهالینک برقسمی
موافق بولورلر، لکن دیکر بر قسم، او چیقماز سوقاقده
اوطوروبده آرابه پاطیردیسندن، کلن کچن یابانجی آدملرک
حضورندن، توزدن وچاموردن مصون قالانلر طبیعی اعتراض
ایدرلر. ذاتاً مزور اسحق افندینک مطلوبی‌ده بودر؛ ایچلرندن
برینه قانجه‌یی آتمش، مقصدی، اونی توزمک، اوکا اذیت
ایتمکدر. یوقسه یول آچیلمش، سوقاق شرف بولمش، نه
اومورنده ... بوتون محله شیمدی بومسئله آرنده هر ایشی
بیراقیر، مشغول اولور. اسحق افندی آرتق کوروکله‌مکله مشغو-
لدر. اورته صنف اهالی‌یی کیدوب بویله قهوه‌لرده، جامع
آولوسنده، شادروان اطرافنده زهرلر، یوکسک صنف محله
ارکانی‌ده قوناقلرینه اوغرایوب مسئله‌دن خبردار ایدر، معاونتلرینی،
توسطلرینی دیلر... امام افندینک طرفنی طوتانلر دائما غالب
کلیرلر، نه‌لر یاپماز، نه‌لر یاپدیرماز. چیقماز سوقاق سکنه‌سی
ایشی آرتدیرلر :

— هله کچمکه قالقیک، ویرانه دیوارلرینی ییقمق ایسته‌ییک،
باق نه یاپارز، قافالریکزه قاینار صولر دوکه‌رز، طاش
یاغدیریرز!

کبی تهدیدلره قالقارلر، دائره‌لره استدعالر ویریرلر،
« باغچه‌لرینک اوچیقماز سوقاغه ناظر اولدیغندن جماشیر کونلری

أولرنده ایش و کوجلریله مشغول اولان مخدرات اسلامیه‌نك مارین وعابرین طرفندن تجاوزاته معروض قالماسی ، احتمالی اوکه سوره‌رك برقورتولوش چاره‌سی آرارلر . اوبر طرفده کیتدکجه جوشار ، کوپورور :

— ییقاجغز ، یاقاجغز !

دییه هایقیرر . ایشه دلیقانلیلر ، آجار آداملرده قاریشیر ؛ فقط اوبرلرینك‌ده آرالرنده ایشکذار ، عقللی ، نفوذلی آداملر واردر . کیجه کوندوز طوپلانوب استشاره ایدرلر ، چاره آرارلر ، غلبه امکانی حاضرلارلر . دیرکن برصباح یولك آچیلماسنه طرفدار اولان مزور اسحق افندی طرفنی برشاشقینلق آلیر . آغزدن آغزه برخبر :

— چیقماز سوقاغك تام صوکنه برمزارطاشی دیکیلمش !

— بره ایچه !

برتلاشدیر کیدییور ، یالانده دکل ، قوجه‌مان برطاش ، قاووقلی ، کتابه‌لی ، شویله یان یاتمش یولی بکلیور . حدیثه‌سی ایلیشیلسین ، قان کووده‌یی کوتورور . اسحق افندی حدتندن صارارمش ، کوزلری دونمش برحالده کندیسنی سوقاغه دار آتار ، بول انفیه چکرك آقشاملره قدر یدی قوله بوستانلری آراسنده برباشنه دولاشیر ، دوشونور ، شو چیقماز یولدن قورتولمغه اوغراشیر . وای ملعونلر وای ، بونلر فرقنده اولمه‌دن ناصیل او قوجه طاشی کتیرمشلرده دیکمشلر . . .

توه ، اه بلاسنی ویرسین ، اوبقویه یاته‌جق صیرامیدی بوزمان؟ . . صباحه قدر جومباده‌چوب سوقاغی بکله‌مه‌لی ، هرطرفه کوزجیلر

قویمالی ، نوبتجیلر دیکمه‌لیدی .. ایشی برباد ایتمدك ، کیندی .
تمیزله باقه‌لم شیمدی شو برنجك طاشنی !

اوبویله کدرلی کدرلی قیرلرده دولاشیرکن دیکر طرف
نشئه ایجنده‌در . همان ایرتسی کیجه الك نفوذلیلرینك اونده بر
ضیافت چکیلیر، ساز، سوز ، قهقهه ، شرقی ، قیامت قوپار ...
یولده ایکی طرف بربرلرینه معنالی سوزلر فیرلاتیر ، کنجلر
آراسنده مارازا قوپار ، برآز آتیشیلیر ، ایتیشیلیر ، مع مافیه
جیقماز سوقاقده کیلر الآن مستریح دکلدرلر؛ کیجه‌لری نوبتله
طاشی بکلیورلر ، باصقینه اوغرامامسندن قورقویورلر . اویله‌یا،
بونلر ناصیل کتیردیلرسه اونلرده اویله کوتوروزلر ؛ مزور
اسحقك حالی معلوم، چوق ساکن کبی کورونیور، چه‌ویره‌جکی
بردولاب واردر .. حقیقةً اویله درده ...

هم امام دییورمش که :

— او طاشی کتیردکلری کبی بن اونلره کوتوره‌بیله‌جکم،
کندیلری ألیمی آتکمی اوپوپ طاشییه‌جقلر ؛ فقط راضی‌ده
اولمیه‌جغم !

آرادن اون کون کچر ، برصباح قافله ، ایکی دولکر ، بر
آرابه قوم ، چاقیل ، کیره‌ج ، خلاصه یاپی لوازمی ، اوکده
اسحق افندی سوقاغه کیررلر ، عجبا نه‌وار ؟ نه‌یاپیله‌جق؟ شمدی
به‌ری طرف متبسم، برکیفدر کیدییور، نهایت اوسوقاق سکنه‌سندن
بری صورار :

— نه‌او اسحق افندی ، نه‌بو حاضرلق ؟

— اولیاءاللهدن برذاتك بویله سوقاق اورته‌سنده یاتماسی

ولی نعمت افندیمز تروبج بویورمامشلر؛ بومقدار عطیهٔ شاهانه احسان بویوردیلر ، تربه یاپه‌جغز !

- کوردیکمزمی ایشی؟ حالبوکه اورایه‌ بربنا چیقارسه‌ سوقاغك منظره‌سی برباد اوله‌جق . بوتون اولر ، یان پنجره‌لریله ده کیزه اورادن باقارلر ، ذاتاً ایکی قلعه دیواری آراسنده بوش قالمش یکانه بر اوراسی ؛ شیمدی اوده قاپانیرسه یدی اوده منظره‌سز قاله‌جق؛ هم اسحق افندینك تربه‌یی عنادینه اوپ اوزون، سیب سیوری یاپدیره‌جغنده شبهه یوق ... باقیلك منزورك چه‌ویردیکی دولابه ؟ مابینه قادار ، پادشاهه قادار دایانمش !

تمللر درحال قازیلمغه باشلادر ، بویوك بر بنا یاپمغه پاره کافی دکلدر ، اما امام افندی اعانه طوپلامغه چیقمش بیله ... حاضرلق دهشت، تربه دکل عادتا تکیه یاپیله‌جق ، بیلمم نه‌پاشا اویله آرزو ایدییورمش، بلکه کناره برجامع ده یاپدیراجقمش... دیکر طرف هیجان ایچنده‌در . براوزلاشمه چاره‌سی آرارلر، کلوب اسحق افندیدن رجا ایدرلر : « سوقاغی آچالم، بز طاشی کتیردیکمز کبی برکیجه ینه اوصولجه‌جق کوتورورز ، تربه‌یی کوشه باشنده‌کی مقبرك اوزرینه یاپدیریرز، اوستنه پاره‌ده‌ویریرز! » دیرلر. فقط اوبری راضی اولورمی هیچ، ارادهٔ سنیه‌شرفتعلق ایتدیکندن بحث ایدرك رجاجیلری کری چه‌ویرر :

— آرتق بنم ألمده دکل، دیر، کتیردیککز طاش بومبارك ذاتك طاشیمش ، الله اوکا تربه مقدر ایتمش ، خلافنه حرکت ایده‌مه‌یز !..

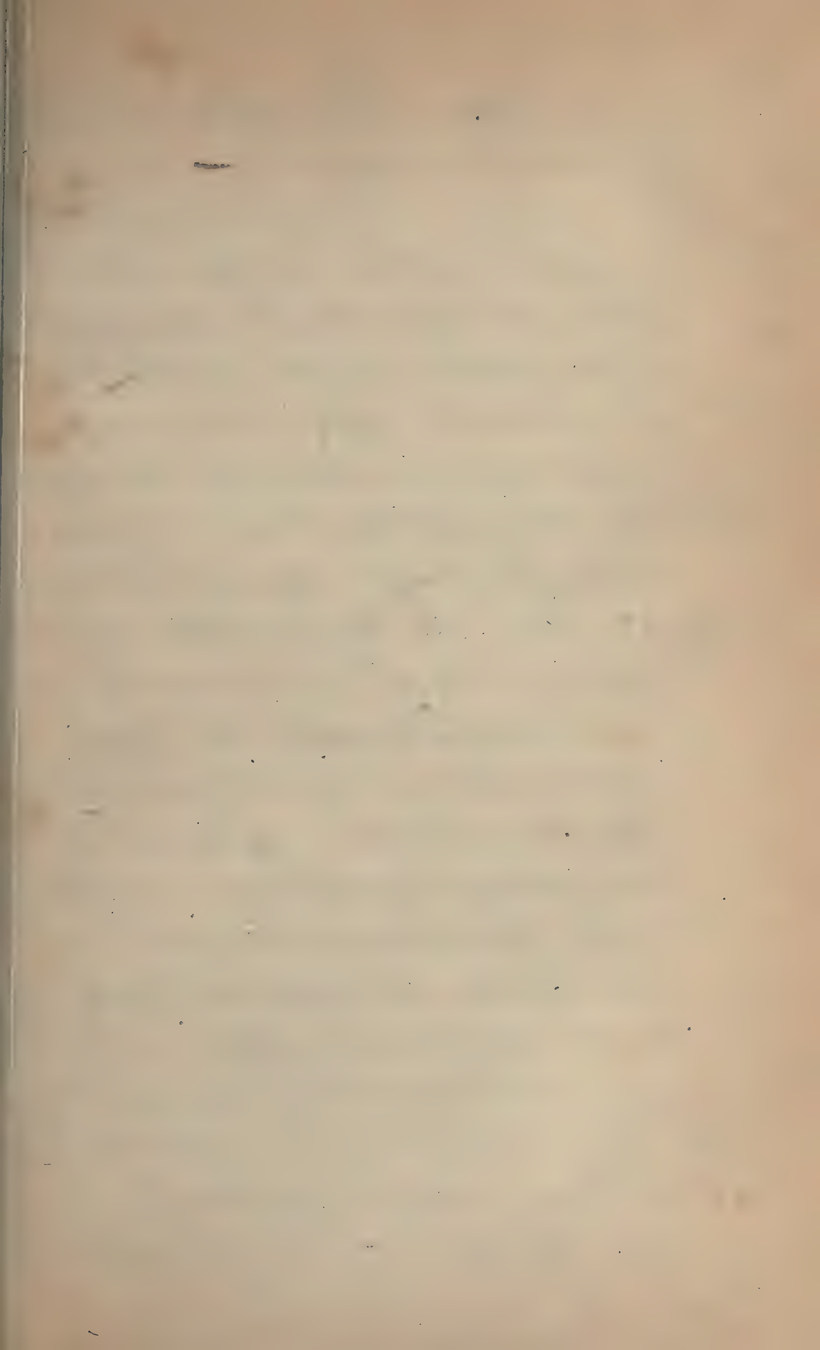
نهایت تمللر بیتر ، چاتی آلینیر ، یان طرفه برده سیب

سبوری تربه‌دار اوداسی یاپیلیر ؛ سوقاقده‌کیلر بلدیه‌یه باش
وورورلر ، سرایه قادار مراجعت ایدرلر ، دیکله‌نه‌مزلر ، تربه
قورولور .

ایشته بونك کبی ، بویله ، بیك ماجرا ... خصوصی عائله
ایشلرینه‌ده قاریشیر ، برکت محله‌امامی دکلدر . اویله اولسه‌یدی
عجبا نه‌لر یاپمازدی ؟ .. اوطوردیغی سمتك صاحبی ، کهیاسی ،
پولیسی ، هپسی اودر . طانیمادیغی آدام یوقدرکه ... ضبطیه
ناظرینی طانیر ، بوتون مستشارلر ، محاسبه‌جیلر احبابیدر ؛
مابینجیلره قادار أل قول ، صالمشدر وبوتون بوقوتلری شونك
بونك علیهنده ، تزویر ایچون ، بلا چیقارمق ایچون قوللانیر ؛
هرصوقولدیغی ایشدن غالب ، مظفر چیقار . دها أللی یاشنه
هنوز کیرمشدی ، وفات ایتدی . ئولومی غایت غریب اولمشدی :

قومشوسی باغچه مراقلیسی ، کندی حالنده برآدامدی ؛
صوك کونلرده اوکا مسلط اولمشدی ، بر دیوار مسئله‌سندن
دولایی دیدیشییوردی . برآقشام هرکس یاتدقدن صوکره
دیشاری چیقار ، شفتالی زمانیمش ، اوصولجه‌جق دیواردن
آشه‌جق ، کیدوب صاحبنك بیك اعتنا ایله یه‌تیشدیردیکی ویاربن
اوبرکون قوپاراجغی میوه‌لری چالاجق .. حالبوکه أوده اوکون
تمیزلنمك ایچون لغم چوقوری آچدیرمش اولدیغنی اونودور ،
باغچه‌داخلنده‌در دییه فنرده یاقدیرمامشدی ، قارانلقده یورور ،
ایچنه یووارلانیر .

ایرتسی کونی ئولوسنی بولورلر ، قوپاردیغی شفتالیلرده کورکنك
جیبندن چیقار !

حرب دورینك خانملری

کائنیك اسرارینه دایانامادم ، کچن کون بویوك آدایه ، شایانی کورمکه کیتدم، ذاتاً مراق‌ده ایدییوردم، ثروت‌وسامانی دیللره دستان اولان شودونکی آخرتلکی یقیندن سیر ایتمك قاچیریلیر فرصت دکلدی. کیم بیلیر نه‌مناسبتسزلکلر ایده‌جك، نه‌شیماریقلقلر ، نه‌خوبیسالقلر یاپه‌جق ، بنی ناصل قیزدیره‌جك وأ کلندیره‌جکدی... دوغروسی سویله‌مك‌لازم کلیرسه ایچمده قیصقانجلغه، حسده بکزه‌ین و بنی‌قورت کبی یاواش یاواش کمیرن برشی یوقدی دییه‌مم . ئوزولویور ، کیتمکده تردد ایدییوردم . فقط دوشوندم‌که بن‌ده محتاج ، سفیل دکلدم . علی‌الخصوص یاشمه رغماً حالا کوزلدم ، حالاده کنج کبی اطرافمده تأثیرلر یاپیور ، سه‌وییور ، سه‌ویلیور ، حیاتدن ذوق آلییوردم. ایشته او بوندن محرومدی. اونك پاره‌سی بونی‌تأمین ایده‌مییوردی... بناءً علیه دائما شایانه کندی وارلغمی دویورا بیلیر ، دائما اونی قهر ایدر ، زهرلیه بیلیردم. ایشته بویله دوشونه‌رك زیارته‌قرار ویردم ؛ کندی حسنمه ، وجودیمه کووه‌نه‌رك بوکا تشبث

ایندم . ایچ چماشیرمدن بچه‌مه قادار ساعتلرجه ئه‌ویروب چه‌ویروب معاینه وتجربه ایدوب اویله اعتنا ایله کیندکدن صوکرا توقاتلیانه اوغرایوب چوجوقلره شکر وچیقولاته آلدم، اك بهالی قوطولره قویدیردم ، واپوره بیندم . آدا اسکله‌سنده آرابه‌جیلردن برینه دیدم‌که :

— کانی بکلك اوطوردیغی کوشکه کیده‌جکم !

— بویوروك !

هرکس بیلییور . برقاچ آیده عنوانسز ، مأموریتسز کندیلرینی قوجه زنکین آدایه طانیتا بیلمشلر ، بر اسملرینی سویله‌مك کافی کلییور . برآز آلیناروق، آرابه‌یه هرزمان بینمك معتادی اولانلره مخصوص بر وضعیتله اوطوردم . نظام‌جاده‌سنه صاپدق . کوچوك یاشمدن بری هراوکندن کچدکجه نظر دقتی جلب ایدن یاری کارکیر ، یاری اخشاب ، قونت یاپیلی، مهابتلی بر کوشکك اوکنده دوردق . ساعت ایکندی‌یه یاقیندی، قاپی‌یی ایتدم، چنغراق صاللاندی... چام ومانولیا آغاجلریله کولکه‌لنمش وصولانمش سرین بریولدن یورودم . قاپیسی بول أولرده بنی شاشیرتان برجهت واردر؛ عجبا أوخلقی هانکی طرفدن ایشلرلر وهانکی طرفه کیدیلیرسه عجمی کورونولمز ، بالعکس اوراننك اعتیادینه موافق حرکت ایدلمش اولور ، شاشیرتیلماز . مرمر مردیوه‌نلری چیقدم، زیله باصدم، قولالانمش بم بیاض اوکلکلی برروم خدمتجی قاپی‌یی آچدی . بویله زمانلرده قیافتك ، حال وطورك چوق تأثیری واردر ، نتم : « خانم افندی أوده‌می ؟» سؤالمدن، بوسوزك چیقیشندن درحال اهمیتمی، موقعمی آکلادی،

شویله برباقدی ، ظاهر قیافتم‌ده امنیت ویردی که درحال :

— بویوریکز !

دیدی . اشیا هپ آغیر، کوستریشلی... یان صالونه کیردك، همان باش طرفه کچدم ، اوطوردم . آلت قاتدن واوست‌قاتدن برچوق سسلر کلیبوردی ، أوده بر تلاش واردی، برمسافر یاخود بر ضیافت حاضرلغی ، حتی دها فضله‌سی؛ دها اهمیتلی ودها تلاشلیسی... بوحال هیچ خوشمه کیتمه‌دی، علی‌الخصوص مردیون باشنده برطاقم فیصیلدیلر اولویور ، عادتا برکوچوك مناقشه یاپیلیوردی. قولاق‌ویردم، غالبا خدمتجی‌یی آزارلیورلر، نی قبول ایتدیکندن‌دولایی چیقیشیورلردی . بسبتون صیقیلدم، برمدت صوکرا قالقدم، صفه‌یه چیقدم ، دونوب کیده‌جکدم . آرقه‌مدن بری :

— آ، عصمت ، عصمت خانم !..

دییه سویله‌ندی ، دوندم ، شایانله قارشیلاشدق . نه غریب شی، بربریمزی هیچ سه‌ومه‌دیکمز حالده‌ینه درحال قوجاقلاشدق، اوپوشدك . بسبتون قوپ قورو، قاس‌قاتی، دیشله‌ك وسه‌ویمسز اولمش ...

— خیانت، دییوردی ، بکا برکره اوغرامادك ، اوزاقدن اوزاغه خبرلریکی آلیوردم، فقط بردرلوایزیکی بولامیوردم که :.. برازمیرده ، برویانه‌ده ، دنیایی آلت اوست ایتدك !

بوحسن قبول اوززمده درحال تأثیرنی کوستردی، صانکه شایانی اسکیدن بری سه‌ویورمشم کبی ایچمده قوتلی بر دویغو

واردی ؟ یوزینه عادتا ممنونیتله، کوچوجك بر تحسرله، ایسته‌یه ایسته‌یه باقییوردم، سوزلرینی لذتله دیکلییوردم.

— قرده‌شم، دیدی، قباغمی عفو ایت، کوروپوزسلك‌یا، کیفنیوردم، بر خانم کلدی دیدیلر، کیمدر دییه مراق ایتدم، آشاغی ایندم، بر کره کوره‌جکدم، یابانجی ایسه چیقمیه‌جقدم، باقدم سن ... ناصل اوزریکه آتلدیغمی بیلمیوردم، نه‌ایی ایتدك، ذاتاً کانی سویلیوردی : واپورده راست کلدم، رجا ایتدم، بو کونلرده کله‌جك ، دیوردی؛ قاپی‌ده‌هر آرابه‌دوردقجه‌یوره‌کم قالقیوردی، پنجره‌یه قوشویوردم. [بر آز دوردی] نه ایی تصادف، طالعلیسك، بوآقشام دوکونمز وار، مکمل اکلنه‌جکسز !

بن :

— نه دوکونی، کیم اوله‌نیور! دییه صوریوردم، اوجواب ویرمیوردی. شیمدی سکا کلینی کوستره‌جکم، باقایم بکنه‌جکمیسك؟ دیوردی. آلمدن طوتدی، مردیوه‌نلری چیقدق. یوقاری‌قاتده تلاش دها زیاده‌یدی، کولوشویورلر، قونوشویورلر، شورایه بورایه عجله عجله کیدوب کلیورلردی. بر سورو قادین، برچوق کنج قیز، البسه‌لر، قاشلر، قوطولر وبوغچه‌لر آراسنده قایناشییوردی. بر اودایه کیردك. تووالتك اوکنه بر بودور قیز اوطورتمشلر، صاچنی یاپیورلردی. شایان بکا اوصولجه‌جق ایضاحات ویرییوردی :

— بزم خدمتجی بیکر، دیوردی، اونی قوجه‌یه ویرییوردم، هم بردن قرارلاشدی. دون صباح، کونش یکی چیقمشدی.

بن بالقونده حالا اویویاماش اوطورویوردم . بعض کیجه‌لر بویله اویقوم قاچییور، چاملغه دوغرو بر باشـمه کزمکله بیله چیقدیغم اولویور، ینه دولاشمغه نیت ایتدم ، کورولتو یاپمادن مردیوه‌نلری ایندم ، قوجه اوك ایچنده بندن باشـقه اویانیق یوق ظن ایدییوردم ، مکرسه وارمش ، همده نه‌اویانیقلر ... بر قاپی غیجیردادی ، بر فیصیلدی اولدی ، ایرکیلدم ، صوکرا کندیمی کوسترمه‌مك ایچون پورت مانتونك آرقه‌سنه کیزلندم . پرده نه‌باقایم، ایشته‌شو قیز،یاری چپلاق، آرقه‌باغچه‌نك پنجره‌سندن صارقمش بریسیله قونوشویور، طبیعی اوشاقلردن بریله ... عجبا هانکیسی ونه قونوشویورلر ؟ اوصـول اوصول ، آیاقلریمك اوجنه باصه‌رق آرقه‌سندن یاقلاشـدم . باقدم بکرك سسی، بزم وکیلخرج: « قیز پیکر ، سنی قاچیراجغم ! » دییور ، اویری‌ده یاییق « حدینه‌می دوشمش سـنك ، صاحبك تلنه ایلیشه‌مز سك ! » دیه جواب ویرییور. عاشقانه صحبت ایدییورلر، هیچ بللی ایتمه‌دم ، دوندم، فقط قراریمی ویرمشدم. کانی‌یه بیله دانیشمادم . بر آز صوکره بکری قارشیمه چاغیردم :

— سکا پیکری ویرییورم، شیمدی نکاحکز اوله‌جق ، یارینه دوکون !

— آمان أفندم ، بر قباحتمی ایتدم ...

— خاییر ، فقط راضی اولمیه‌جقسه‌ك بر ساعته قادار خبر ویر ، یریکه باشقه‌سنی طوته‌جغم !

صوکره پیکری بولدوردم :

— سنی بکره ویرییورم ، شمدی امام کلوب نکاحکزی

قیه‌جق ، یارینه‌ده دوکونکنز اوله‌جق. راضی دکلسه‌ك سویله،
أودن چیقه‌جقسك !.. بر ساعته قالمادی، ایکیسی ده ذاتاً جانلرینه
منت، یانمه کلدیلر ، أنك اوپدیلر ، تشکر ایتدیلر . بن اوکله
اویقوسنه یاتمادن امام ایشنی بیتیردی. اوشاقلردن کیمی وکیل
اولدی، کیمی شاهد ، عجله عجله نکاحی یاپدق . بو آقشامده
باغچه‌ده‌کی ایکی اوطه‌لی بکجی دائره‌سنده کووه‌ی قویه‌جغز.

انسانه پارا نه‌لر یاپدیرییور... أو آلت اوست اولمشدی ؛
جدی بر دوکون وارمش کبی یمکلر حاضرلانیور ، قومشولر
چاغیریلییور ، ساز کتیریلیور ، قیامت قوپویوردی . شیمدی
کیم قوشام ساعتیدی. شایانك قیزی حلاوت ، یانیه اقرانلرینی
طوپلامش، شیماریق شیماریق سویله‌یوب کوله‌رك کلینی حاضرلییور،
سوسلیوردی. ییکر مطبخ، ممنون، طاش ببك کبی اسکمله‌سنك
اوزرنده دوکیتی، کندیسنی بوعارسز قیزك النه براقمشدی .
نه‌لر یاپمیورلردی... کیمی طیرناقلرینی پارلاتیور، کیمی دوداقلرینی
بویایور ، کیمی کوز قاپاقلرینه سرمه چکییور، کیمی کیرپیکلرینه
بویا سوروبوردی. بر صاچ یاپمشلردی، حقیقةً مکمل اولمشدی.
ذاتاً کلین کوزلجه ، آلیملی بر قیزدی . تووالتله بر قات دها
کوزلله‌شمش ، دها پك کوربه ، پك کوچوك اولدیغندن قیوریم
قیوریم صاچلری ، ماوی کوزلری ومعصوم چهره‌سیله فرنك
رسملرنده‌کی قانادلی ملکلره دونمشدی. بنم خوشمه کیتدی .
« کلینمزده پك کوزلمش جانم ، بر ایچیم صو ... » دییه قیزی
اوقشادم، قیزاردی ، کوزلرینی یره ایندیردی. شایان درحال اوکا

بر چفت فلمنك كوپه، بر بيله‌زيك، بر يوزوك ويرمشدى؛ حلاوت خانم‌ده شيمدى ، نم يانمده ، چكمجه‌سنى آچمش :

— هانكيسنى ويره‌يم؟ عجبا شونى ، يوقسه بونيمى؟

ديه مجوهراتنك ايچندن عاديجه‌لرينى برر برر سه‌چييور ، بزه كوستريبور ، فكر دانيشيبوردى نهايت بر خفيف، چوجوق ايشى پاندانتيف آييردق ، سوقاغه آتسه‌ك صو ايچنده‌ينه بو پارا ايله يتمش ، سكسـان ليرا ايدر. كلين حاضر اولدى ، فقط تلى أكسيكدى، استانبوله تلفون ايتديلر ، يازيخانه‌دن بر آدام همان آلسـين كلسين ديديلر . أو خلق خانملردن خدمتجيلره قادار حقيقى بر دوكون اولويورمش كبى كيينديلر. ديركن مسافرلرده كلمكه باشـلادى . آدا خانملرى بوفرصتى قاچيرمامشلر، طاقيش طاقيشديرمش، دعوته اجابت ايتمشلردى.

ايشدن كانينك هنوز خبرى يوقدى ؛ شـيمدى ، أوينه دونجه بوحاضرلغى، بوشعشعه وشنلكى كوروب شـاشيره‌جق ، بو اوكا بر « سوربريز » اوله‌جقدى... اما بو كيجه كلين كووه‌يه ويريلن هديه وسائره‌لرله برابر من حيث المجموع مثلا يدى يوز، سكز يوز ليرا مصرف ايدلمش! نه چيقار ، درت ، بش ساعت أكلنيلمك احتمالى واريا... فدا اولسون! بونى شايان سويليوردى؛ هانى بزم شايان :

— سق ؛ سق !

ديه هزاد مالى بر كوپه ايچون طايا خانمك اتكنه واران شايان !

ينه او طايا خانم آكلانيردى ، اسكى بويوك قوناقلرده بعضاً

بوقبیل ساخته دوکونلر یاپیلیرمش ، فقط حرمده ، یالکز خانملر آره‌سنده ... مثلا خلایقلردن برینی کلین صایارلرمش ، برینی‌ده کووه‌ی ، برینی تلله‌رلر ، پوللارلر ، اوبرینی ارککك قیافتنه صوقارلرمش ، صوکرا دعوتلر یاپیلیر ، طاقم تفرعاتیله بر چوق خانم افندیلر ، صاحبجی بر دوکونه کلیئیورمش کبی هدیه‌لری باش قالفه‌نك قوینـده اولدیغی حالده قوناغه کلیرلرمش. سازاولور ، سوز اولور ، یدیر ، ایچیلیر ، کولوشوب اکله‌نیلیرمش . اوزمانلر ایچون بوهیچ‌ده آیقیری دوشمزمش . زیرا حرم حیاتی پك محدوده‌مش ، خانملر دیشاریده اکله‌نه‌مزلر ، کوکللرینی آووتامازلرمش . بویله وسیله‌لر بولمق ، سببلر ایجاد ایتمك لازم کلیرمش ... غالبا شایان ، طایا خانمدن بر وقتلر ال پنچه دیوان دیکله‌دیکی بوماصالی شیمدی تطبیق ایدییوردی . اوکا ئوزه‌نیور ، اوکا یلته‌نیوردی .

کانی کلدی ، فقط أوده‌کی بوعجله دوکونه هیچ شاشمش کورونمه‌دی :

— پك اعلی ، پك اعلی ! أکله‌نیك !

دیدی ، البسه‌سنی ده کیشدیردی ، قالقدی کیتدی . بز ، قادینلر ، بز بزه قالدق . آرامزده یالکز ایکی أرکك واردی . بری حقوقده‌می ، دارالفنونده‌می ، بر بویوك مکتبده معلم ایمش ، اما معلمه بکمزه‌ین برجهتنی بن کورمه‌دم ، زوبه‌نك اعلاسی ، صرتنده بلی کمرلی داپ‌داراجق حرب موداسی البسه ، بیله کنده آلتون بیله‌زیکلی شکلسز ، عجائب بر ساعت ؛ ایپك کرکین چورابلرینی تا بالدیرینه قدر کوستروب اویله اوطوریور ،

لاوانطه‌دن ، قاشـدن ، تزیلردن بحث ایدییور ، صوثوق
صوثوق غالانتریلر یاپیـور . فقط کوزل چوجوق ... خانملر
کوزلریله اونی ییورلر ؛ فطین بك اشاغی ، فطین بك یوقاری ،
باشقه لاقیردی یوق ، مجلس صـانکه اونك شرفنه قورولمش ،
خلق اوکا خوش کورونمك ایچون کینمش ، سـوز اونی
أکلندیرمك ایچون سـویله‌نییور .. یکرمی خانمك بردن شو
کنج چوجوق اوغورنده بو قادار قیریلوب دوکوله‌لری جانمی
صیقیوردی . او ، مستغنی ، لاقید ، هیسنی ارزوسنه رام ایده‌جکندن
أمین ، اورته‌ده بر پرنس کبی دولاشـیور ، خدمتجیلره امرلر
ویرییور ، تازه قیزلرله شاقالاشیور ، اودادا کیلردن کیمنه :

— شکر آبلا !

کیمنه :

— جیجی یکـکه‌جیم !

کیمنه‌ده :

— یاقوت خانم !

دییه خطاب ایده‌رك التفـاتلرده بولونیور ؛ بر سـورو
شیماریقلقـلر ، لاابالیلـکلر یاپیوردی .. هرکس بونلری خوش
کورویور ، حق بکلییور ، ممنون اولیوردی . او بر ارکك بر
احتیاط ضابطیدی . سیب سیوری ، قوپ‌قورو ، ساده کیکدن
عبارت بر کنج ... فقط بللی که أبی پارا طوتیور ، ایشی یولنه
قویمش ؛ خط قومیسرلکنده‌می مأمور نه‌در ، خانملر اوکاده
فضله ملتفت ؛ ایلله تجارت یاپان اوچ قادین واردی ، پیشـنی
بیراقمیورلر ، صیرا ایله کوشه‌لره چکه‌رك فیصیل فیصیل ، میریل

میریل قونوشیورلر ، بر طرفدن‌ده چوجوغه امید ویرمك ایچون خوببالقلر ، خفیف مشربلکلر ایدییورلردی . او قادینلره قارشی زبون و عجمی کورونیوردی ؛ أیجبه آولامشلر ، قومپانیه‌لرینه صوقوب ایشلرینی کوردورمکه موفق اولمشلردی ؛ واغون ، قولی ، پیاسه کلمه‌لریله دولو تجاری بر حسبحال ایدیلیرکن طوز ، بیبر مقامنده ، یم ، طوزاق اولسون دیبه بوشاشقین بکه‌فضله‌جه صوقولویورلر ؛ اوندن بحث‌ایدرکن یوکسك سسله :

— بزم آغابکمز او !

یاخود :

— کوچوك ولیعهد !

کبی تعبیرلرله عزت نفسنی اوقشیورلردی . خلاصه فطین بکی‌ده ، خلقی بکی‌ده ، آیری آیری سببلرله شیمارتیورلر ، باش تاجی ایدییورلردی . کوشك باشـدن آشاغی آیدینلقلر ایچنده یانیوردی . هپ قادینله دولویدی ؛ بوایکی بك شو شعشعه‌دار ، شو یازی سرخوش وجوشغون حرملك صاحبلریدی .

کلین ، شیمدی تللرینی طاقمش ، دوواغنی شویله باشندن یان آتمش آرامزده کزدیریلیور ، کولوشمه‌لره ، آلایلره سبب اولویوردی . بیچاره قیزآلیشمادیغی بودار البسه ، بوآغیر یوك ، کندیسیله مشغول بو خلق اورته‌سنده قیپ قیرمزی ، حتی موسموردی .

صیقیلتیدن ، یورغونلقدن وهیجاندن طاقتسز ، مجالسز دوشمشدی . بن آجیدم‌ده مداخله ایتدم ، « اونی بکله‌تمیه‌لم ،

وارسین کیتسین ، راحتنه باقسین » دیه بر آن اول آلمزدن قورتاردم .

کوشه‌لردن برنده درت ، بش خانم خلقه اولمشلر ، آوروپا سیاحتلرندن بحث ایدییورلردی . کیمی اسویچره‌ده اوزون مدت قالمش ، کیمی شویله ، ایکی آیلک ایچنده بوتون آلمانیایی وآوستریایی دولاشمش ، کیمی‌ده برلینده‌سنه‌لرجه اوطورمشدی . متمادیاً بربرلرینک خطالرینی دوزه‌لتییورلر ، متمادیاً معلومات فروشلق کوستروب حسبحال دکل مناقشه ایدییورلردی . ایلله ایچلرندن بریسی سیاحت رهبری کیدی ؛ بر آزده آلمانجه بیلیوردی ، قبلی باشقه‌سنه سوز سویله‌تسین ، نفس نفسه ، هیجاندن هرطرفی اوینایه‌رق ، کوزلری دونمش ، کندینی غائب ایتمش ، امثالی کورولمه‌مش بر جوشقونلقله کیمسه‌یه لاقیردی صیراسی ویرمییور ، ما کنه کبی هپ کندی سویلییوردی . نهایت طاقتسز قالدی ، تو کندی‌ده اویله صوصدی . اوسویلرکن اوبرلری دیکله‌مک موقعنده قالدقلرندن دولایی نه‌قادار صیقیلیورلردی ... بواونلر ایچون دایانیلماز بر عذابدی ، ذاتاً نیچون سیاحت ایتمشلردی ؟ سیاحته چیقامیانلری قیصقاندیرمق وعودتده بول بول لافنی ایتمک ایچون دکلمی ؟ .. حالبوکه بو مجلسده کیلرک هپسی آوروپایی کورمش قادینلردی وشو که‌وه‌زه خانمدن‌ده صیرا دوشوروب بیلدکلرینی ، یاخود ، دیکرلرینک بیلمه‌دکلرینی آکلاتمغه موفق اولامییورلردی ... بناءً علیه فناحالده جانلری صیقیلییوردی .

اوته‌ده برباشقه غروپ ، کنجلر وکوزللر ویا کندیلرینی

کنج و کوزل عد ایدنلر فطین بکك اطرافنده طوپلانمشلر ، ایغجه ، دەرین بر مباحثەیه دالمشلردی . هانکی خانملرك باصمه قالب محبتلری واردر: زوج ناصل اولمالیدر، اولیلکده سعادت ویدبختلق ندر؟ کبی پیتوب توکنمز وایغیر چکرەکی دولدورماز مباحثەلر ، ایشته بونلردن بریله مشغولدیلر. هیچ بری حیاتندن ممنون دکلدی ، هیچ بری قوجاسنی کندیسنه لایق کورمیوردی، هیچ برینك کنجلکنده تخیل ایتدیکی سعادت حاصل اولەمامشدی. بونی آب آجیق ، دوبرا دوبرا سویلەمیورلر ، مأیوس ، مغموم برچهره طاقنەرق و کندیلرینه آجیندیرمغه چالیشەرق کیزلیدن اشراب ایدییورلردی . بوخزینەلرك نا أهل اللره کچدیکنه ، بواغبیلرك خروسه قسمت اولدیغنه انسانك آجینەجغی کلیردی. فقط حقیقت هیچ ده اویله دکلدی ؛ طالعلرندن وآ کلاشیلا ـ مادقلرندن شکایتلری فطین بکه بر کوستریش ، فطین بکك رقتنی ونظردقتنی جلب ایچون بر بهانه ، بر واسطه ایدی . حیاتك دردسز ، سرکذشتسز ، سکونتله کچدیکنه راضی اولمایان بو خانملر راحتجەجق یاشادقلری اولرینه ، قوجالرینه قارشی مخالفت ایدییورلر ، کندیلرینی مغدور موقعنده کوستریورلردی. حالبوکه فطین بك غایت قیدسز کورونیور ، یاری دیکلییور ، برمعتاد :

— شکر بکجکجیم ، جیجی آبلاجیم ...

خطابلریله شاقالاشییور ، کوکلنی أکلندیرییوردی .

باشقه برکوشەده خانملر بوکر اوینایوردی . کورولتولو ، نزاعلی و اصولسز بر بوکر ... دلی دلی بلوفلر یاپەرق

عرب صاچی کبی اویونی قارما قاریشیق ایدییورلردی . برقاچ دفعه داریلیشدیلر ، غوغالر یاپدیلر . صوکرا تکرار باریشوب بر مدت کچنجه ینه بوزوشدیلر . بو پوکر متمادی بر نزاع وسیله‌سیدی . هر کاغد دونوشده اورته‌ده بر قاچ بوب اکسیك اولویور ، قویمایان کیمسه بر درلو آکلاشیلمییور ، اوزون اوزون استنطاقلرله اویون عارضه‌یه اوغرایوردی . هپسی :

— ده‌ستکز !

دیمکده‌ن اقلیدی ، صانکه بونك ایچون ، بونی سویله‌یه‌بیلمك ایچون اوینایورلردی . باشلرنده دوروب بر آز سیر ایده‌بیلمك ایچون انسان ، علی‌الخصوص اویوندن آکلایان بر کیمسه ، نه صبرلی ، نه‌متین اولمالیدی ... بن تحمل ایده‌مه‌دم ، کوچوك خانمك اقرانلریله اوطوردیغی اوبر اودایه کچدم ؛ بر آزده اونلرله وقت کچیردم . هپ توره‌دی قیزلری ... خانملری اوده . بوقدکن البسه‌لرینی کینوب سالونه کچن وخانم تقلیدی یاپان بر سورو آخرتلکلر ایچنده‌یم ظن ایتدم ؛ اویله ، بیلیشیق بیلیشیق کولوشویورلر ، اویله بربرلرینی دورته دورته قوشویورلر ، اویله قاش کوز حرکتلریله اشارتلر ایدییورلردی . دها ایکی ، اوچ سنه‌دن بری زنکین حیاتنه قاریشان بو محله چوجقلری ثروتك طلسملی آلتنده البته دوزه‌له‌جکلردی ، البته دوزمه‌لری لازم کلیردی . فقط هپ کندی آرالرنده ، بوتوره‌دی محیطنده پاشادقلری ایچون بردرلو اصلاح ایدیله‌مییورلر ، ده‌کیشه‌مییورلردی . ایچلرنده نه‌ده کوزللری ، طراوتلی ونفیسلری واردی .. وجود ، شکل ، البسه اعتباریله کوزلریمی آلدیلر ، کوکلمی

آووتديلر .. لكن حركت وسوز جهتندن پك عادى ، پك آشاغى

مخلوقلردى . هر شيئه بردن باشلامشلرى : سازه ، لسانه ،

تووالته .. فقط هيچ برينه اهميت ويرمييورلر ، اوكره نميورلر ،

چاليشمييورلردى . كوزلرى هپ خاشاريلقده ، چابقينلقده ايدى ؛

عمرلرينى استانبوله اينوب ترزى ترزى ، دكان دكان دولاشمقله ،

پاره صرف ايتمكله كچيرن بو قيزلرك بلليدى كه پيشلرنده برر ويا

بر قاچر زوبيه كزييور ، آتكلرنده حريفلر دولاشيبوردى .

كيم بيلير ناصل آداملردى . كيم بيلير پك ياقينده نه ماجرالر

اوكره نيله جك ، نه كيرلى ، بولاشيق سركذشتلردو يولاجقدى ! ...

بيچاره لر پك ده طوى ، جاهل ، ادراكسز ، عرفانسز چوجو-

قلردى ؛ اون دردر ، اون بشر ياشنده اولملرينه رغماً كوچوجك

چوجوقلر كبى صاچه صاپان ، دهلى دولو قونوشيورلر ، صاپ

ديركن صامانه آتلايورلر ، ابتدائى مكتبلرينك لسانيله بربرلرينه :

— آقرده ش ...

ديبه خطاب ايدييورلردى ...

كوچوك خانملر آراسنده بر « مادمازل مارى » ايله برده

« ميس نووارط » دولاشيوردى . برى روم ، برى أرمنى ...

اونلره اعتبار فضله ايدى ؛ استانبول وآداسيرانلرنده بو كوچوك

ميليونرلره رفاقت ايدن شو عادى قومشو قيزلرى جد بجد خاندان

بربويوك اجنبى عائله سنه منسوب پرنسسلر قادار اكرام واحترام

كوروبورلر ، زواللى بزم پارالى ، فقط عقلسز چوجوقلرى

اطرافلرنده پروانه كبى دوندوريورلردى . مادمازل مارى أله

باقمقده ، فال آچمقده متخصص ايدى ؛ خلاوت خانم ده شيمديلك

بوکا مراق صارمشدی ، بکا بیله مسلط اولدی ، مادمازه‌له یالواردی ؛ طالعمه باقدیرمق ایسته‌دی. روم قیزی پسپایه‌لکنه رغماً — هیچ شبهه یوق — بزم کوچوك خانملردن داها تربیه‌لی، داها مجلس آرا ، داها ده وقارلی ایدی . بویله بر ضیافت وجمعیت کیجه‌سی فالجیلق تکلیفنه معروض قالمقدن متأثر اولدی ، قیب قیرمیزی کسیلدی، شیمدی صیراسی اولمادیغنی ، یارین، کوندوز کوزبله باقه‌جغنی سویله‌دی ؛ اوبری ایشی آکلامایه‌رق اصرار ایدییور :

— هادی مادمازه‌ل ، اوح بنم جیجی مادمازه‌لم ، کوپکك اوله‌یم ... دییه عارسز عارسز یالواریبوردی . نهایت دیکری بسبتون قیزدی ؛ یرندن قالقدی ، اوزمان میس نووارط ده‌نیلن آمه‌ریقان تحصیللی ارمنی قیزی :

— سزه باقیشیق آلیر که بویله مجلسلرده فال لافی ایده‌سکز .

اعتراضیله بزمکیلری آزارلادی ، مادمازه‌ل ماری‌یی مدافعه ایتدی . بن ده بوزولدم . آه بومیس نووراط .. هادی اوروم قیزی نه ایسه ، ینه بر خوش جهتی ، هیچ اولمازسه قانك صیجاقلغی وچهره‌سنك سویملیلکی واردی ؛ یا بوکا نه دییه‌یم که نه سوزی چکیلیر ، نه یوزی ... قوجامان برونلی ، قوجامان کوزلکلی وقوجامان أللی ، آیاقلی بر قاوروق ، قارت قیز .. معلوماتفروشمی معلوماتفروش ... یانلرنده اوطوردیغم اون دقیقه ایچنده بکا کندیسنی صاتمق ایچون نه‌لردن ، نه‌لزومسز شیلردن بحث ایتدی ..

هانی دنیانك بیلدیکی ، ایشیده ، ایشیده بیقدیغی لقردیلر

واردر، ینه متوسط آدملره سرمایهٔ کلام اولور ، ایشته اونلردن بوینه سویله‌دی : کیجه یاتارکن قیدش، یاز بجره‌لری آچالیمش، فرانسز آقاده‌میسی بیلمم نه‌قادار سنه‌ده فرانسزجه لغتك بیلمم نه حرفنه کلمش ، آوروپاده تراموای بکله‌ینلر موقفدن برر نومرو پوصله‌سی قوپارر ، اوکاکوره آرابه‌لره بینرمش. الخ ...
کوچوك خانملر بولاقیردی قیرینتیلرینی جان و یوره‌کدن، حیران حیران دیکلیورلر ، بکاده کوز قیرپوغیله :
— ناصل ، کوردکمی میس نووارطی ، نه معلومات ، نه معلومات ، دکلمی ؟ معناسنده برر کره باقیورلردی . ایچمدن « الله سزه باغشلاسین ! » دیدم ، قالقدم ؛ ممنون‌ده اولمادیلر دکل ، زیرا کندی آرالرنده قالوب تکلیفسز ، کلفتسز ، سه‌ره سرپیم اوطوروب جیویل جیویل ئوتمك دها ایشلرینه کلیوردی.
ذاتاً خانملر مجلسنده‌ده بویله براعتبارلی قادین ، برمادام آلدیبادو موجوددی؛ یامان بریهودی قاریسی.. بلکه‌ده وقتیله بوخچه ـ جیلق ایدردی ، عادتا کوزم ایصیریوردی . قوناقده ایکن إراصیرا خبر ویررلردی :
— بوخچه‌جی مادامه کلمش ، چیقسین‌می ؟
جانمز صیقلیور و نشئه‌مزده یوق ایسه « پکی ، کلسین ! » دیردك ؛ شیشمان برقادین ، یاننده ایکی عظیم بوخچه ایچری کیرر ، أتك اوبر و مالنی بیلك اعتنـا ایله آچوب صوکراده دەوشیروب قاتلایه‌رق صیرا صیرا کوستردی . خدمتجیلر ، خلایقلرده سیرینه کلیردی ، اونلرەده قماش کسدیریلیر ، هدیه‌لر آلینیردی . بوخچه‌جی مادامله قوناق ارکاننك دائما بر حساب

جاریسی واردی . هر آلیش ویریشدن صوکرا برر دفعه
صورولوردی :

— نیم بورجم نه قادار ایتدی مادامه ؟

او ، کیرلی برموشامبه یهودی دفتری آجار « ترهسیونتوس ،
ترهسیونتوس ای سین قووانتا ، قووانتـا چهنتروس » دییه بر
حساب یاپار ، پارانك بر قسمنی آلیر ، قالقوب کیدردی .
صوکرالری بوخچهجیلر اورتهدن قالقدی ، بوعادت اونودولدی .
حالبوکه ، بکا اویله کلییورکه اسکی قوناقلرك واسکی معاشقهلرك
بوبوخچهجی قادینلر اهمیتلی برر کنی ایدی . اونلری بیله کوزم
آرییور .

مادام آلدیبادو بابادن اسپانیول و آنادن ایتالیان اولمق
ادعاسنده یاری دالقاووق بر خوش صحبت قادیندی ، اوندن
چوق حظ ایتدم ، یالکنز ساخته وطن پرورلکی هیچ خوشمه
کیتمهدی . دولتمز ، دییور ، دولتمز ایشیدییوردی . اونك ذاتاً
ایشی کوجی قونسر ، تیاترو بیلتلری صاتمق صورتیله اعانه
طوپلامق ، جمعیت خیریهلر پیشنده قوشمقدی . نرهده اعضا
دکلدی که ... هلال احمرده ، مدافعهٔ ملیهده ، فقرا پرورلرده ،
آشجیلرده ، ایشجیلرده ، هریرده ... هیسندهده مجلس اداره
اعضاسی ... مادام آلدیبادو بو غیرتنك مکافاتنی مع زیادة
کورویوردی . برکره ، عثمانلی بانقهسنده اون بش لیرا آیلقلی
عادی برقاصهدار اولان قوجاسنی ، فرصت چیقار چیقماز همان
یکی بانقهلردن برینـه قلم مدیری یاپدیرمش ، بوتون عائلهسنی
قادینلی ارککلی درجه واقتدارلرینـه کوره تلفون ، تراموای

شركتندن اعاشه، پوسته نظارتلرینه قادار هر مؤسسه وهر دائره یه قاپولاندیرمشـدی . آلدیبادو عائله‌سی بو کون رفاه، اقبال ایچنده‌یدی . بنم نفوذلی بر قادین اولدیغمـه احتمال ویره‌رك، نه اولور نه اولماز، ایلك دقیقه‌دن دوستلغه باشلادی . ایکیده برده یانمه کلیبور، باشقه‌لرینه خطاباً بنم ایشیده‌جکم صورتده :

— عصمت خانم افندی‌یی جانم چوق چکدی !

کبی التفاتده بولونویوردی . بو قادینك یکی دور ارکانندن طانیمادیغی آدام یوقدی ؛ اسملریله، جسملریله بیلیور، احباب اولدقلرینی سویلیبوردی، هم، بللی که، یالان‌ده دکلدی ؛ هپسنك، هم‌ده دائما مدح ایده‌رك، خصوصی حاللرینه عائد معلومات ویره بیلیبوردی .

برآرالق شایانله کوشه‌ده باش باشه قالدق . اودالر جیغاره دومانته بوغولمشدی ؛ مسافر خانملرك هپسی‌ده توتونه‌دوشکو ـ ندیلر ؛ خوش ساده توتونه دکل، ایچکی‌یه، لقمـان روحنه، حتی مورفینه بیله دوشکوندیلر . مثلا برینی کوستردیلر، ثرمین خانم، سـاز کبی اینجه، صولوق، جانسز بر قادین ؛ یوزی صاپ صاری، کوزلری جام کبی پارلیبور، غالبا ورم دییوردم، مکرسه أتر قوللانیرمش، یانمزه کلدی، شایان صوردی :

— نامصلسك جیجی‌م، روحکله آراك أیی‌می ؟

بن بو « روح » اسمی ویریلنك بر دوست اولماسی احتمالنی دوشونه‌رك کندی کندیمه: اوده‌می عاشق؟.. دییه صوریبوردم، حالبوکه « روح » دییه لقمـان روحنی مراد ایدییورلرمش ؛ ثرمین خانم جان وکوکلدن ایضاحات ویردی ؛ آکلاتیرکن سسی

ثیتریبیوروودیلمه ـ هیجاندنمی، یوقسه علاجلك تأثیرندمی، نه ـ
برطوتوقلق، بر آغیرلق کلیوردی :

ـــ آه، دیدی، باشم شیشدی، بر کندیمی أوه آتسه‌م، همان سوڭکریمه قاووشه‌جغم، نم ایچون آرتق حیاتك باشقه ذوقلریله آوونمق احتمالی قالمادی؛ باق، آقشامدن بری شوراده‌یم، أکلنمه‌م لازم کلمزمی، خایر، عقلم هپ روحمده ... سوکیلی‌می بکلر کبی، سوکیلمله بولوشه‌جغم کبی، هپ اونی دوشونویورم، فکریمی باشقه برایشه چه‌ویره‌میورم ...

کویا بیلمییورمشم کبی صوردم :

ـــ اوقادارمی ذوقلی‌شی جانم، دیدم، سزه ناصل بر کیف ویرییورکه ؟...

یوزیمه حیرتله، حدتله، خلاصه خوشنودسزلقله باقدی، باشنی صاللادی :

ـــ آکلامامکه، دیدی، هیچ طاتمامشلره آکلاتیلا ـ مازکه ... هر سفرنده دنیاده باشقه عالمه، یدی قات کوك یوزینه چیقارم... اوراده کدر یوقدر؛ غم یوقدر؛ آجی، اذیت یوقدر؛ طاتلی بر رؤیا ایچنده، قولاقلریکز طاتلی خاطره‌لرله چینلایه‌رق، اویله، دنیـا یوزنده امثالی کوره‌میه‌جککز بر سعادتله ایش، اون دقیقه یاشارسکزکه بوتون بر حیاته بدلدر .. یانکزده اوصیراده داووللر چالینسه، صحن قاپاقلری وورولسه، سلاحلر پاطلایوب آداملر بوغوشسه برموسیقی کبی خوش کلیر، دیدم یا، بزم ایچون، شیشه‌مز ألمزده ایکن، حیاتده فنا سس، فنا ایش یوقدر، هرشی طاتلی، هرشی لطیفدر ...

بردن صوصدی ، بر آز دوشوندی :

— الله اصمارلادق ، بن کیدیورم ، اشتهامی کتیردیکز ، ذاتاً صباح ، باقیکز اورته‌لق آغاردی ... آدیو !

شایان بکا دیدی :

— کوردکمی بیچاره‌یی ، باشندن کچن فلاکتلرله بو حاله کلدی ، بلکه ایشیتمشسکدر ، استانبولك مشهور حکایه‌لرندن بریدر ، هانیا ایکی قیز قرده‌ش کندیلرینی سوبلیمه ایله زهرله‌مشلردی ، بر عشق مسئله‌سی ... جانم خاطرلامیورمیسك ، بندکده ، ایکی سنه اولویور ...

— ها ، خاطرلادم ...

دیدم . فی الحقیقه شیمدی وقعه‌یی ایجه خاطرلامشدم . آز چوق آجیقلی ، خیلی عجائب بر حکایه‌در . آکلاتایم :

اوچ کواکب زاده‌لر

ایکی قیز ، برارکك اوچ اقربا ، اوچ کواکب زاده‌لر ... اوچ مخلوق‌ده بربرلرندن حساس ، بربرلرندن مریض ... ذاتاً اینجه‌جك ، فیلیز کبی ، مغموم ادالی ، بدبین کوکللی ، شاعر ، عاشق‌شیلر ... تا کوچوك یاشلرنده‌طانیشیورلر وسه‌ویشیورلر ، اما هراوچی‌ده ، عینی شدتله ، عینی قوتله ، بربرینی دیکرندن آییرد ایتمه‌دن سه‌ویورلر . ارکك بو ایکی قیز قرده‌شه‌ده عاشق ، ایکی قیز قرده‌ش‌ده ارککه عاشق ، آیریجه بربرلرینی‌ده دەلیجه‌سنه سه‌ویورلر ، خلاصه کرفت اولمش بر محبت ؛ چوزولمز ، سه‌چیلمز ، تقسیم اولماز برغریب سودا ... آقشام ، صباح

باشلرینی آلییورلر، یاده کیز قیبلرنده، یا تارلالر آراسنده ساعتلرجه
قول قوله هراوچی دولاشیبورلر ، قیصقانجلق دویمه‌دن ،
بربرلری ایچون هیچ فنافکرلر طاشیمه‌دن، مسعود یاشییورلر.
زمین ، کوچوکی ، هنوز قیزارمامش ، مصر پوسکولی کبی
چی رنکلی آچیق صاچلریله ، قانسز چهره‌سیله ، صاری
کوزلری ، نارین بویی ودورو بیاض تنیله اویله هوائی ، اویله
یاری موجود بر مخلوق که انسان نه‌ایله، ناصل ، نیچون یاشادیغنی
بردن آکلایامییور ، مراقله ، شاشقینلقله یوزینه دیك دیك
باقمغه مجبور اولویور ؛ چین کاغدندن ، قماشدن یاپیلمش ،
رنك ومشابهت ویریله‌مه‌مش برببك .. اوبری ، منیره ، ایکی
یاش بویوکی ، طبیقی زمین ، وجودلرینك ہیچ‌بی تماماً عینی ؛
لکن بونك صاچلری وکوزلری سیم‌سیاه، بناءً علیه قرده‌شندن
دها جانلی ، دها قدرتلی کورونویور . اونده یاشادیغنی باشقه‌ـ
لرینه‌ده حس ایتدیرن برحال وار ، دیکری کبی اویله آسمانی ،
خیالی دکل، موجودوقادر... فقط حساسیت جهتندن ایکیسی ده
بر ؛ ایکیسی‌ده شعرله ، رومانله مشغول ؛ بیدار بك‌ده اوپ
اوزون صاچلری ، صولغون چهره‌سی ، کنیش مانطوسیله
استانبولده برآلفره‌ددوموسسه کبی دولاشیور ، کیجه صباحلره
قادار اوطوروب اوداسنده شعر یازییور ، تنها تنها کوشه‌لر
بولوب هجرانلرینی ترنم ایدییور ... بردویغو وبرلافدن عبارت
بر آدام ... کوچوجك‌کن عادی ترجمه رومانلرله باشلامشلر ،
«آموری » لر ، «آنتونین » لرله سیکیرلرینی أیجه که‌وشه‌تدکدن
صوکرا یاواش یاواش « لادام اوقاملیا » لره کچمشلر ، دها

صوکراده فرانسه‌نك آتشلی ومریض ادبیاتنه غیرتلاقلرینه‌قادار دالمشـلردی . فرانسزجه اوکرنمه‌لری اونلر ایچون بدبختلق اولمشدی ؛ اونلری بولسـان آشنالق بسـبتون محو ایتمشدی ؛ رومانیزمایه مستعد بر آدامك یالی‌یه طاشـینماسی کبی اونلرك‌ده فرنکجه‌یه نقل فکر ایتمه‌لری بسبتون خسـته‌لانمه‌لرینه سببیت ویرمشدی . قرق ، أللی سـنه اولکی رومانتیك برمعاشقه ... «رافائل» لر ، «غرازیه‌للا» لر أللرنده، دنیادن بی‌خبر ، حیاتك مادی وصاغلام ذوقلرندن‌اوزاق،خولیاده عمرسورویورلردی . نهایت یاشـلرك آرتماسی ، طـالبلرك ظهوری ، آناده ، باباده اولندیرمه آرزولری بوعارضه‌سز حیاته أنكل اولمغه باشلادی . ازدواجمی ؟ بونی عقللرندن کچیرمیورلردی ، بویله ، الی‌الابد ، فکرلرینك ازدواجیله اکتفا ایده‌جکلردی ، بویله ، الی‌الابد، پاك ونزیه یاشایه‌جقلردی !

بیدار، نرمین، منیره برصباح، اورته‌لق آغارمه‌دن صندال بیندیلر وطاوشان آداسنه کیتدیلر ؛ اوراده الـیوکسك برقایانك اوزه‌رینه چیقه‌رق یکی دوغان قیزیل‌برآغستوس کونشنه قارشی، أل‌أله ، هیـچ أولنمه‌مکه عهد وپیمان ایتدیلر . آه، بوصباح ... قایه‌قده بربرلرینـه صوقولوب دایانه‌رق بوره‌کلری بسـبتون ییقانمش، روحلری دها خفیفله‌شمش، دها اینجه‌لمش، کوزلری شکران ومحظوظیتله‌دولو نه‌اونودولماز برعودتدی بویاربی! ... هیـچ قونوشمامشلردی ، یالـکـز سا کن‌سا کن ، ممنون وبختیار بربرلرینه دەرین دەرین باقیورلر ، کولومسـیورلردی . فقط حیاتك احتیـاجلری ، ابراملری واردی ؛ بونی نظر دقتـه

آلامشلردی .. حالبوکه قیزلرك بر آن اول أولنوب عائله یوکنی
حفیفلهتمهلری لازمدی ؛ بیدار بك ده مأموردی ، هم بوتون
بو خیالی عمر خارجنده کونده یدی ، سکز ساعت کیرلی ،
لوش ، باصیق بر قلم اوداسنده کانبلك ایدهرك غایت برباد بر
صورتده چالیشماسی ایجاب ایدییوردی . عکسی کبی طالبلرده
چیقیوردی ، علی الخصوص منیره ایچون ... کوچوك خانملرك
هر طالبی رد خصوصنده کوستردکاری شدت وقطعیت نهایت
أوخلقنی شبهه‌لندیردی وبر طاقم تدبیرلر آلمق لزومنی کوستردی؛
بیدار بك اخطارانده بولوندیلر ؛ او ، بوندن ، درحال هیجانه
کلدی . بر قاچ کیجه ، بربر اوستنه « وهرتر » ی اوقویهرق
انتحار آرزولری ایچنده قیوراندی ، صوکرا فدا کارلغه قرار
ویردی، نفسنی فدا ایدهجك، ترمینی، منیرهیی قورتارهجقدی.
اوزون بر مکتوب قلمه آلدی . اونلره « روحمك همشیرهلری
وفکرمك پرستیدهلری» دییه خطاب ایدهرك یوره کنك بوتون
آتشنی ، بوز کبی صوئوق تعبیرلرله کاغده دوکدی . کیجهدن
ایشی هیچ سهزدیرمهدی . هوا وموسمده تام بویله بر رومانتیك
افتراقه یاقیشیر حالدهیدی . دیشاریده قاسم فیرطینالری قیامتلر
قوپاریییور ، پنجرهلره خزان یاپراقلری دولویور ، بیتمز
توکنمز یاغمورلر ، ایلك صوئوق یاغمورلر انسانك یوره کنی
ئوشوتویوردی . کیچ وقته قادار ، معتادلری وجهله، ایکلیه ،
صیزلیه، مشتکی وپرهجران صحبت ایتدیلر ؛ بربرلرینك صاچلرینی
اوقشادیلر ... آرالرنده بوکا مساغ واردی ، دها ، وخصوصی،
یکانه نوازشلری بو ایدی : ساعتلرجه قارشیلیقلی صاچلریله

اویناردی. مع مافیه بیدار کدرینی بر آز بللی ایتدی: آیریلیرکن کوزلرندن ایکی دامله یاش برلشمش اولان آلارینک، اوچ ألك اوزرینه دوکولدی. قیزلر بویوك برخوف وخشیتله:

— بیدار، نه‌ك وار، سویله!

دییه‌رك هایقیریشدیلر. بیدار بك:

— هیچ ویا هرشی، کوزیاشی ویاشبنم، یأس ویا سوینچ!

دییه برجواب ویردی. بوشعرله مست، بوده‌رین سوزلرله برهیجان آیریلدیلر.

ایرتسی کون بیدار بکك ایتالیانلره قارشی حرب ایتمك اوزره طرابلسه کیتدیکی خبر آلیندی. منیره ونرمین باش باشه، عینی بویوك وقدسی عشق ایچون آغلاشدیلر، آغلاشدیلر...

اووخ! بو نه شدید بر «مسهوفیت غرام» ایدی!

ایکی همشیره سیاهلر کییندیلر، کوکسلرینه عفت وبکارتلرینك علامتی اوله‌رق برر بیاض چیچك طاقدیلر وبر مدت، تارك دنیالر کبی شهره ایمیه‌رك بندکك تنها قیرلرنده واوجری ساحل بویلرنده خلقدن اوزاق یاشادیلر. هر آقشام اوطوروب تام یکرمی بشر ساطرلق برر احتساسنامه یازییورلر وبونی مشترك بر دفتر تحسره کچیریبورلردی. عجبا بیدار شیمدی نره‌لرده ایدی؟ بوراده قارلر یاغارکن او، طرابلسك قیزغین چوللرنده بلکه‌ده یوره‌کنده تازه بر یاره، صوسز و امدادسز ناصل جان چکیشیور، نرمین ایله منیره‌سنی یاد ایدرك ناصل متحسر وپریشان ئولویوردی...

«بیدار، بیدار، بیدار؟!» دفترك یاریسی ایشته بویله

تکرار ایدیلن بر اسمله بر چوق تعجب وسؤال اشارتلریله دولویدی. یوره‌کلردن قوپوب کلن آتشلی دویغولری اسان تحریره صوقه‌بیله‌جک کلمه و اشارت یوقدی‌که ... ایشته بویله ایکیم ایکیم : « بیدار ! بیدار ! بیدار ! » دیه ایکلیورلر ، انجق بو اسمك تکرریله بر آز تسلی وسکون بولابیلیورلردی. أوت ، عجبا « او » شیمدی نره‌ده‌یدی ؟ دها هنوز نه خبر ، نه مکتوب آلابیلمشلردی ... مع‌مافیه بوخبرسزلك، بوسبوتون تحسر وافتراقه، روحلرینك قارا کلغنه دها مونس، دها خوش کلیوردی :

— « ألم ده‌کیزینك ، تا اعماقنده یاشایورز » ، « بویوك یأس » دن بزده طاتدق ، « أبدی کدر » ، « بزده واقفز ! »

کبی معناسی‌چوغمزجه مجهول برطاقم مبهم تعبیرلروترکیبلرله آوونویورلر، حتی بوفلاکتله‌عادتا اوکونویورلردی. ایشته‌بویله، شو افتراقه آدام عقللی آلیشوب بمسه‌نکاری بر صیراده‌یدی ، آفریقادن پارس طریقیله بر احباب کلدی ، او ، طرابلس ایشلریله مشغولدی ، هر شیدن خبرداردی . قیزلر محزون چهره‌لری وآرتق بسبتون صارارمش‌ثولو بکیزلریله بومسافری قارشیلادیلر :

— بیدار ئولدی ، دکلمی ؟ بزه دوغروسنی سویله‌ییك !

دیدیلر. اوبزی :

— بزم بیدارمی ، دیه صوردی ، هانی دایی زاده‌کز شاعر بیدار ؟

— أوت ...

آدا مجغز کولمه‌دن لاقیردی سویله‌یه‌میوردی که ... یالکز « نه سرکذشت ، اولور شی دکل .. » دییه میریلدانیوردی .
نهایت : « خاییر ئولمه‌دی ، برکت ویرسون وقتنده یه‌تیشدك ، قورتاردق ! » دییه بیلدی .

نرمین صوردی :

— یاراسی نره‌ده‌یدی ؟

منیره صوردی :

— چولده‌می وورولدی ؟

مسافر قیزدی :

— جانم ، دیدی ، هانکی یارا ، هانکی چول ، سزنه‌دن بحث ایدییورسیکز ؟ بیدارك چولله ، یارا ایله ایشی‌نه ؟..

صوکرا آکلاتدی :

اوزون صاچلریله پارسده‌کی هیئتك حضورینه چیقمش ، « ئولمکه کلدم ، دوووشمکه کلدم ، بکا حرب میدانانك یولنی کوستریك ، ملك‌الموتله طرابلسده راندهوووم وار ؟ » دیمش ، هیجاندن قابنه صیغامییورمش ، صباح ، آقشام ، کونده ایکی دفعه کاوب سفارتخانه‌ده کیلری تعجیز ایدییورمش ؛ ناقشلر که اولمیه‌جق ، بوعنادجی کوکالی‌یی اوصیراده کیده‌جك اولان بر هیئت طبیه معیتنه خسته باقیجی اوله رق قید ایتمشلر وکونی سویله‌مشلر ؛ « وقتنده ، ساعتنده کل ! » دیمشلر ، حالبوکه بر داها بیداردن خبرچیقمامش ، نام ونشانی سیلینمش ، قوید کسه بول ... نه‌دن صوکرا بر حوادث : بیدار کندینی زهرله‌مش ، قوشوشمشلر ، قورتارمشلر ... مکرسه بر قادینه ، عادی بر

سوقاق قادیننه طوتولمش ، هفته‌لرجه پیشنده قوشمش، پاراسنی توکتمش، اوندن‌صوکراده برشیشه آفیون روحی یووارلامش، فقط دها اولدن ، چوق اولدن انتحار ایده‌جکنی مکتوبله آرقداشلرندن برینه بیلدیردیکی ایچون یتیشمشلر ، حیاتنی قورتارمشلر ، شیمدی حالا : « ژوورژه‌تم ! » دییه سوقاق سوقاق ، سفیل و پریشان پارسی دولاشیور ، حالا او قادینی آرایورمش !

ترمین‌ایله‌منیره حکایه‌نك بو چیکلکی، بوکولنجلکی قارشیسنده جدیتلرندن بر شی غائب ایتمه‌دیلر ، ایکیسی بردن، غایت اهمیتله، وقار و حاکمیتله تکرار صوردیلر :

— قادین‌وجودجه، چهره‌جه‌عجبا‌ناصیلمش، بیلیورمیسکز؟

— بن کورمه‌دم ، فقط بیلنلر وار ، ضعیف ، اینجه اوزون ، صولغون بر قیزمش ، محزون صوراتلی ، سیلیك ، صولوق بر شی ..

— هاه ، شیمدی آکلادق !.

ترمین ایله منیره‌نك ظننه نظراً بیدار پارسده کندیلرینه چوق بکزه‌ین بر قادینه تصادف ایتمشدی ، ژوره‌ژت بو ایدی. زواللی چوجوق او هجرانی ، غربت و تحسر کونلرنده قارشیسنه منیره ایله ترمیننك ، پرستیده‌لرینك بر نسخهٔ ثالثه‌سی چیقنجه آرتق کندیسنه حاکم اولامامشدی . ژوورژه‌ت ایچون دکل ، ینه بونلر ایچون صیزلامش ، بونلر اوغورنده انتحار ایتمشدی ..

— آه معصوم ، یوکسك روحلی بیدار !

ایشته بو جمله‌لریله تکرار بیداره عرض صداقت ایتدیلر ، « کیم بیلیر نه‌لر چکدی ، ناصل یاندی ، صیزلادی ؟ » دییه یریرلرینه صوروپورلر ، کوز یاشی دوکویورلردی .

ایکی آی صوکره بیدار بك دوندی ، کلدی .. فقط قولنده برده قادین !

منیره ایله ترمین درحال صوروشدوردیلر : عجبا بزه بکزه‌ییورمی ؟.. عکسی کبی بو فرنك قاریسیله ایکی همشیره‌نك آراسنده ذره قادار مشابهت یوقدی . او قوجامان کوکسلی ، آزمان کدی صوراتلی ، ابرو یاناقلی ، قوجامان بر مخلوقدی ، قوجاسنی :

— بی‌نارو ، بی‌تارو !

دییه بر چاغریشی واردی ، انسانك سیکیرلرینی بر باد ایدییوردی . فقط اونلر ینه تسلیسنی بولدیلر . محقق ، دییورلردی ، بو قادینی مخصوص قولنه طاقوب کلدی ، بزی کندیسندن صوغوتمق ، بزی اوتمکه تشویق ایچون .. بیچاره بیدار شو حس‌سز مخلوقله یان یانه کیم بیلیر نه عذاب چکییور .. فداکار چوجوق ، فداکار قلب ! ابدی دوست !

حالبوکه بیدار مادامانه پك مجلوبدی ؛ اوزون تویلو برفینو کوپکی کبی یالتاقلانه یالتاقلانه قادینك آیاقلری آلتنده سورونوب دورویور وپك ممنون کورونویوردی . شیمدی ، مأمور تجبه‌ده ایلریله‌مشدی ؛ پارسده طانیشدیغی برقسم قومیته‌جیلر اونی طوتیورلر ، یوکسه‌لتییورلردی . ایکی همشیره الآن عشقلرینه صادقدیلر ، الآن بو « بویوك وقدسی سودا » پیشنده اریيوب

خراب اولویورلردی . بر آقشام قرار ویردیلر ، اوزون بر
مکتوب یازدیلر :

« بیدار ، دییورلردی ، سنك فداکارلغك بزمکنی کچدی ،
سن بزم « بویوك وقدسی سودا » مز ایچنده أك مشقتلی وأك
مشکل وظیفه‌یی درعهده ایتدك ، سن بزی شرفسز ، شانسز
بیراقدك ؛ فداکارلقده سنك مرتبه‌کی بز بولامادق . هردقیقه‌ك
عذاب ایچنده کچیبور ، نه‌قادار صاقلامق ایستسه‌ك بز بیلییورز ؛
حیاتك زهرلرله دولدی ، نه‌قادار کوسترمه‌مك ایستسه‌ك بز
کورویورز ؛ بزی قورتارمق ایچون کندینی فلاکتلرك برندن
اوبرینه آتیورسك، نه‌قادارسویله‌مه‌سه‌ك بزآکلایورز... سویله
بو « بویوك وقدسی سودا » اوغورنده ، اوکا لیاقت کسب ایتمك
ایچون نه‌یاپالم ؟ »

بیدار بوکا جواب ویرمه‌دی . « حالا فداکارلق، حالانفسیله
مجادله ... » دیدیلر، جوابسز بیراقماسنی قصداً لاقید کورونمك
ایسته‌مه‌سنه حمل ایتدیلر . شیمدی بر آرزولری واردی :
اونکله یاریم ساعت قونوشمق وصوکرا ، صوکرا ترك حیات
ایتمك ... فقط مراجعتلرینی بیدار رد ایدییوردی ، اونلره
خبر کوندەرییوردی : «واز کچسینلر بوایشدن، دیدیرتیبوردی،
أوله‌نسینلر ، مسعود اولسونلر!» حق اوصیراده برده چوجوغی
دنیایه کلمشدی، یعنی بیدار اویله ، قیزلرك ظن ایتدیکی کبی ،
نفسنه برظلم اوله‌رق یاشامییور ، بلك اعلی ، هرکس کبی ،طبیعی
برأولی حیاتی کچیرییوردی . بونلرك بیتمز توکنمز تعجیزلرندن
نهایت ، غالبا ، حدته کلدی ، آجی برمکتوب یازدی ، ایچنده

ماضی‌یه‌ده ، او « بويوك وقدسی سودا » يه‌ده ، خيالاته‌ده ، علويانه‌ده بر چوق تحقيرلر صاووردی ، اونلره جدی بر تداوی توصيه ايتدی ، دلی حكيمی اسملری صايدی ، آلای ايتدی ... لكن ينه ايناندیرامادی :

— بو ساطرلری كوز ياشلريله يازمشدر ، هيچ‌قيرا آغلايه ...

ديیورلردی . نهايت اك بويوك قرارلرينی آلديلر ، بر كون كيينديلر ، بيداروك دائره‌سنه اوغراديلر ، خدمه‌يه ايكی خانمك كنديسنی آياقده ، بر دقيقه كوره جكنی سويله‌ديلر . بك ، علی العجله ، الندە قلمی ، فس‌سز اوداسندن چيقدی . ايكی قرده‌شك بچه‌لری صيقيجه اورتوليدی ، سنه‌لردن بری اونلری اوقادار اونوتمش و كورمه‌مكه ، دوشونمه‌مكه آليشمشدی كه طانيیامادی :

— برأمريكزمی وار ؟

ديیه صوردی . جواب ويرمه‌ديلر ، يالكز بچه‌لرينی قالدیرديلر : صولوق ، بيتكين ايكی ماتملی چهره .. بيدار ايركيلدی . هيچ برشی ديمه‌دن ينه بچه‌لرينی اينديرديلر ودونوب كيتديلر . او آقشام سوبليمه ايچمشلردی . تام يدی كون صانجيلر ايچنده قيورانديلر ، منيره قورتولامادی ، بويوك وقدسی سوداسی اوغورنده اولدی . نرمين ياشادی ، حق اولەندی . زنكين برقوجايه دوشدی ، فقط فلاح بولمادی ، يشته بويله ، كنديسنی أنه‌ره ويردی . چوق چكميه‌جك ، اوده اوله‌جك ، هم ده الآن بيداروك كنديلرينی سوديكنه وعشقلرينه صداقت كوستردیكنه ايناناره‌رق ...

بيدار بك شيمدی سفارتلرك برنده باش كاتبدر . روايته

کوره صاچلرینی کسدیردکدن صوکرا محقق‌ده یولنه کیرمش ، یاناقلری آللاشمش، أکسه‌سی قابارمش ، یوص یووارلاق ، طوس طوپارلاق بر آدام اولمش !

بن بونلری ذهنمدن کچیردکن مادام آلدییادو یانمزه کلدی ؛ اوزون مدت أو صاحبه‌سندن اوزاق قالمق ، معتادی اولان التفات ودوستلقلرینی کوسترمه‌مك اونك ایشنه کلمز ، پلانلرینه اویمازدی. یهودی قاریسنك قفاسی دائما بویله هرکسی ممنون ایتمك ، هرکسه خوش کورونمك ، دنیاده بر دها قارشیلاشماسی امکانی اولمایان کیمسه‌لره قارشی بیله صمیمیت ومحبت کوستره‌رك نه اولور ، نه اولماز، احتیاطاً احباب لیسته‌سنه صوقمق عادتیدی. درحال بکا ینه التفاتلر بذل ایتدی :

— آمان ، نه‌طاتلی خانم افندی بو، جانمك ایچنه صوقه‌جغم کلدی !

دییه باشلادی ؛ نره‌ده اوطورديغمی صوردی، پك یقینده، بر کون اوغرایه‌جغنی سویله‌دی ، ازمیردن تفصیلات آلدی ، بوتون طانیدقلریمه آشنا چیقدی، هپسنی مدح ایتدی، خلاصه یکرمی دقیقه‌ده بنی کندیسنه یکرمی سنه‌لك احباب کبی طانیتدی، ایصندیردی ، حتی ، برآزده ، سه‌ودیردی. شایان شیمدی بکا یکی برماجرا آکلاتیور ، فطین بکك اطرافنده أك جوشقون وطاشقین برعاشق طوریله پروانه کبی چیرپینان خیلی یاشلیجه بر خانم حقنده معلومات ویرییوردی . مادام آلدییادوده دیکلیوردی، لکن سوز علیهنه بر شکل آلدقجه غایت جاندن

مدافعه ایتمکه قالقیشیور ، بزه دیدی قودی یایمامه‌مز ایچون نصیحتلر ویریبوردی. فقط ایچمدن أمینمدم که بیلمه‌دیکی بر جهت وارسه اونی‌ده او کره‌نمك ایچون جان آتیوردی.

بو خانم قرقی بکلکیندی؛ فقط اوتوزینی آتلامامش کورونمك ایچون چابالادیغی پك کوزه چارپیوردی. محقق وقتیله پك چوق کوزه‌لدی ؛ حالاده بوزولمش عد ایدیله‌مزدی‌یا... باشندن کچن قارمه قاریشیق ماجرالردن، اذیت وصیقینتیلردن صوکره اونك حالا اركك پیشنده قوشوب دیدیشه‌جك بر حالده بولونابیلمه‌سنه شاشیوردم . حکایه‌سنی — بیلدیکم قادار — آکلاته‌یم :

... اوكا سنیحه خانم دییورلردی، فقط غالبا بو اسم اصل آدی دكلدی ، تورك زندوستلغنك طاقدیغی بر اسمدی ، سنیحه‌یی طالع ، برمدت ذوق عالملرینه آتمش واورادن شهرت وثروتك الك یوكسلك زروه‌سنه چیقاردقدن صوکره تكرار یره‌وورمش ، تكرار چیقارمش وبویله قرارسز ، دوامسز بر صورتده ، كاه سورونديوره‌رك ، كاه اوچوره‌رق اوكا ماجرالی بر عمر کچیرتمشدی. الآنده اویله کیدیوردی . دها پك کوچوککن آبلاسنی بر ملازمه‌ویرمشلردی،ایکی طرف ده پك فقیر، پك محتاجدی؛ چوقور بر محله‌ده قوت لایموت ، دیدیشه دووشه ، خیرلاشه خومور دانه یاشییورلری . انشته بك ، دها أولندیکنك سنه‌سی اولمادان آبلادن بزمش ، اوفاجیجق بالدیزینه کوز آتمشدی . بو ترجیح قیزك عزت نفسنی اوقشامش ، تماشاتكار اولماسنه یاردیم ایتمشدی . نهایت قیامت قوپمش ، سنیحه اون آلتیسنده

أودن [illegible] ته [illegible] برعائله‌یه خدمتجیلك ویرلمه‌دی. [illegible] اولمه‌دی، اوك اختیار بكی بر طرفدن [illegible] آتشیری التفاتلر ایدركن كوچوك بكده جوشه كلمش، طاشقینلقلر كوسترمشدی. بالطبع بوچیفته محبت اوه صیغمامش، اوزمانه قدر پك بسا كن، پك تربیه‌لی یاشایان بو بابا اوغول بربرلرینه چاتمشلر، كلخان بكلری كبی ووروشوب دوووشمشلر، رزالتلر قوپارمشلردی. سنیحه‌یه اورادن‌ده‌یول كورونمشدی. اوزمان برخفاف چیراغی طالب اولمش، همان كلین ایدلمشدی. فقط بودفعه‌ده برقائن برادر مسلط اولمش، كچینمه‌لرینه سكته ویرمشدی. ایشته بواثناده سنیحه اك آشاغی طبقه‌نك اوغراغی مردار اولره دوشمشدی. لكن چوق كچمه‌دن بر تصادف اونی قورتارمش، بصره‌لی زنكین بر آدامه زوجه یاپمشدی. مكلف بر حیات... اسعاف ایدیله‌ین هیچ بر آرزوسی یوق... قیش اورتاسی مثلا چیلك ایستیور، آقشامه بولدو- رولوب اوكنه قویولویور. یازین چاملیجه‌یه طاشینیورلر، خانم افندی صیقیلیور، بر آی كچمه‌دن بویوكدره‌یه نقل اولونیور، اورانكده هواسیله امتزاج ایدیله‌میور، بویوك آدایه كچیلیور. خلاصه برموسمده درت یر ده كیشدیریلیور. سنیحه ینه ممنون دكل، بیچاره هربه یاپمادیغی اذیت قالمیور، اوداسنه قاپانییور، آدامجغزی یانـنه صوقمایور، أوی هكیم، خوجا ایله دولدورویور، سیكیرلرینه عارض اولان خسته‌لق كون كچدكجه آرتیور. شیماریقلغك صوك برده‌سی... مثلا قوجاسی كورور كورمز، چیغلق چیغلغه هایقیرمغه باشلایور:

— کیت حریف کوزیمك اوکندن ، دفع اول !

اوبری هیچ قیزمیور ، اعتراض ایتمیور ، سیلینوب غائب اولویور . صوکرا ، بر آز کچینجه چاغیریور ؛ عفو دیلیور ، شاقلابانلقلر ایدییور ، دیرکن بردن ده کیشیور :

— نه یه یانمه کلدك ، نه آرییورسك بوراده ؟ .

عرب چتره فیل لسانیله ایضاح ایتمکه چالیشیور :

— چاغیردی سن ، کلدی بن ، العفو ، العفو !

فقط مرام آکلاتمق قابلمی؟ سنیحه قیپ قیرمزی، هرطرفی تیتره یور ، کوزلرندن شمشکلر چاقییور :

— کیت حریف، زه بهللا حریف !

فریادیله آدامجغزی تکرار اودادن آتییور . بر آی ، بش آی بویله ، نهایت بصره لینك تحملی توکه نییور ، کونك برنده ینه سنیحه :

— کیت حریف، زه بهللا حریف !

دییه باغیردکن هرزمانکی کبی اوصلو اوصلو ، مطیع واسیر دیشاری چیقه جغنه صوباماشه سنی قاپییور، قادینی برنمیزدوویور ، صوکرا آداملرینه طوتدوروب قاپیدن آتدیرییور ، آرقه سندن بوش کاغدینی ده کوندەرییور ...

سنیحه برمدت ازدواجندن صوکره پیدا ایتدیکی ناموسلی احبابلری اونده ، مسافرصورتنده یاشادی ، بصره لینك تکرار نکاح ایتمه سنی مأمول ایدییورلر ، « قابل دکل سندن آیریلاماز، بوکون یارین خبرکلیر ! » دییورلردی . حالبوکه عرب حقیقةً عنادجی ومتین چیقمشدی ؛ هیچ آلدیرمادی ؛ اوزمان سنیحه

یالوارمغه باشلادی ، واسطه‌لرك بری کلوب بری کیدییور. لکن برایش کوره‌میوردی . حریف بردفعه :

— لا ، والله ...

دیمشدی ، آرتق یمیننden دونمیوردی . حق قلبنك یومو-شاماسندن قورقه‌رق طاسی طاراغی طوپلامش ، مملکتنه قاچمشدی . ایشته اوزمان سنیحه احباب أونده بر بولامامغه باشلامشدی ؛ استثقاللر آرتمشدی . نهایت تکرار اسکی حیاتنه دوندی. فقط بودفعه طالع هیچ ده یاردیمنه کلمیوردی . کرکلنه بر آچ کوزلیلك ورقت عارض اولمشدی . بوینه ، شوکا بوکا عاشق اولویور ، یانیور ، طوتوشویور ، وقتنی کوز یاشلری ایچنده قیصقانمه‌لر ، قیورانمه‌لرله کچیرییوردی. بش پاره‌سز قلم افندیلرینه وجودینی وقف ایتمشدی . بویله استفاده‌سز ومشقتلی بر عمرله کوندن کونه توکه‌نیور ، بوزولوب خیرپالانییوردی . کیم قوشام ، ثروت ، سفاهت کوزنده دکلدی ؛ او ، شیمدی ، یالکز ، دکرسز ولزومسز برطاقم عاشقانه ماجرالر و دلیقانلیلر پیشنده أسیر ومنقاد کندیسنی أزوب أوزویور ، کوچوك ازدواجلر ، مینی مینی برأو ، برازوا حیاتی تخیل ایده‌رك بو أمل آرقه‌سنده علیدن ولی‌یه آتلایور ، اذادن اذایه قوشویوردی .

بر کون ایش ده کیشدی ، بختك ایکی قوتلی قولی تکرار سنیحه‌یه صاریلدی ، آغوشنه آلوب اونی تکرار شیمارتدی . اوصره‌ده بك اوغلنده زال بلشدیه برحریف پیدا اولمشدی ؛ افه‌لردن ... سرایلك آدامیدی ، بوتون میخانه‌لرله قمار خانه‌لری ، بوتون تجارتخانه‌لری خراجه کسمشدی ؛ آی بآی تحصیلدارلری کیدرلر ،

عوائدینی طوپلارلردی . بو حریف بویله نصل موقع صاحبی اولیویرمشدی ؟ بو ، قاریشیق ، اسرارلی بر ایشدی ، غالبا بوکسکدن کان بر امره اطاعت ایدەرك مهم ، حیرت بخش برجنایت ایشلەمش ، بویوك بر خدمت کورمشدی ، بونك اوزرینه پارلامش ، استانبولی بنمسەمشدی . کیجەده بر قاچ یوز لیرا قازانیوردی . ایستدیکی آدامی دوومكه ، ایستدیکی دکانی قاپاتمغه ، ایستدیکی بنایی قمارخانه یاپمغه حقی واردی . اطرافنده کندیسندن بدتر سکز ، اون حیدود ، بك اوغلندن مالکانەسندە دولاشان بردوه بچی کبی کچر ، اطرافه هیبت و دهشت ویریردی . ایشته بوزال بك سنیحەیە وورولمشدی . درحال نشان طاشنده بر قوناق طوتلمش ، دوشنمش ، دایانمش قادین اورایه بالعز والعافیه نازل اولمشدی . حدینەمی کیمسەنك شویله سنیحەیه یان کوزله باقسین . . مکلف کیینیر ، قارشیسنده بری زنجی ، بری چرکس ایکی خلایق ، آرابەجینك یاننده بر لالا ویاسایس ، سلطان کبی بردبدبه وحشمتله مثلا کاغدخانەیه کیدردی . آرقەسندن اوزاق اوزاق زال بکك آداملری ده آرابه ویا آت ایله تعقیب ایدرلر ، آقشام افندیلرینه معلومات ویریرلردی . بویله بر حیات ، صوك زمانده ، کیمسەلره میسر اولمش برشی دکلدی . ذاتاً زال بك اوه ایکی اوچ کیجەده بر ، اوده یورغون آرغین اوغرار ، همان یاتوب اویور ، ایرتسی کونی ایرکندن قالقوب کیدردی . هر اوغر ایشنده سنیحەیی الماسه ، آلتونه غرق ایدردی ، بو حال ، نه یازیق که ، اوزون زمان دوام ایدەمەدی . زال ده کیشدی ، باشلادی قادینی خیرپالامغه ... بو خیرپالامه کون بکون آرتیوردی ،

نهایت دایاغه قادار واردی ؛ آرابەلر صاتیلدی ، خدمتجیلر
صاوولدی ، ألماسلر و آلتونلر کری‌یه آلیندی . أوده ییمك
پیشمەدیکی کون چوق اولویوردی . سلیحه قاچوب قورتولمغه
جان آتیوردی ، فقط قابلمی ؟ زالك الندن قورتولونامازدی ؛
نەیه کیزلنسه بولدورور ، یاقالاتوب دوودووروردی . نەیالوارمه ،
نەناز وعشوه ، نه حسن وآن ، هیچ بری فایدا ایتمیوردی .
چیزمەسنی ووردیغی زمان قادینجغز اوچ آرشین اوتەیه فیرلا -
یوردی . ظلم ، اشکنجه ایچنده ئولمك اوزره ایدی ؛ دیرکن
بر کیجه زال بکی تا یوره‌کندن ووردیلر ، ویق دیبەمەدن
کوجدی ؛ سلیحه‌ده قورتولدی .

اوزمان اسکی متحسر ومفتونلرندن بر اورته حاللی آدام
امدادینه یەتیشدی ؛ طوتدی تاقاواقلرده برأو بولدی ، برقادین
بکجی تعیین ایتدی ، سلیحه‌یی اورایه قاپادی ؛ استانبوله ایتمك
یاساق ، مسافر قبول ایتمك یاساق ، باغچه حدودینی آتلامق
یاساق ... شیمدی‌ده بویله بر حیات باشلایوردی ؛ بر زمانده
بو حیاتی سوره‌جکدی . فقط زال بکدن صوك کونلرده اوقادار
چکمشدی که هپسنه راضیدی ؛ کندیسنی برأو خانملغنه ویردی .
ییمکلر اوکره‌ندی ، طورشیلر قوردی ، دیکیشه ، اویایه باشلادی ،
خانم خانمجق ، قادین قادینجق یاشییوردی ، ممنوندی ... جمعه
کونلری سیتلرینی حاضرلارلر ، فتره کزمکه کیدرلردی . استانبولك
اك دبدبەلی ، اك فسق وفجورلی اکلنجه‌لری ایچنده مست اولمش ،
خراب اولمش بو وجود شو سکونتلی ، ادبلی سیرانلردن ذوق
آلیورمیدی ، یوقسه بوکا قاتلانیورمیدی ؟ أك دوغروسی

سنیحه‌ده ایکی نفس ، ایکی بنلك واردی . بعضاً بریسیله ، بعضاً اوته کیله یاشاردی . وقت وقت اوصلانیردی ، وقت وقت آزار ، آزغینلاشیردی . شیمدی سکون دوره‌سیدی ؛ یارین تکرار قودوراجقدی . چوق کچمه‌دن ده کیشـدی ، خیرچینلاشدی وبر کون قاچوب کیتدی. هم کیمه ، بر بالقجی‌یه ...

بوغاز ایچنده‌بش ، آلتی‌دالیانی ، معیتنده‌سکسان ، دوقسان آدامی واردی ، خاطری صاییلیر زنکینلر دندی ؛ ایکی‌سنه اول باباسی ئولمش ، یرینه بوکچمشدی ؛ اوقوماسی یازماسی یوقدی ، جبکن ، بوطور کیبر ، عمرینی قاییقده ، ده کیزده کچیردی . دها یکرمی دردنده ، طوسـون ، اوجاری ، خنزیرجه‌سنه سه‌ویملی ، غریب بر مخلوقدی. سنیحه فنر سیرانلری اثناسنده ، اوزاقدن اوزاغه اونی کورمش ، خوشلانمش ، بر کون‌ده بکیله برابر یاغمور ده طوتولدقلرندن قولوبه‌لرینه صوقولمشدی. بالیقجی آغاسی درحال اکراملرده بولونمش ، اونلره نفیس بر بالیق چورباسی یاپدیرمش ، تا آقشـامه قادار آلیقویمش ، صوکرا قوجامان قاییقلرله مشعله‌لر یاقه‌رق اولرینه کوندرمشدی . ایشته بوطانیشمالرك تأثیریله ایکی طرف بر برینه کوز آتمشدی .

سنیحه‌نك اك خوشلاندیغی ماجرا بوبالیقجی ماجراسی ، بو صوك مناسبتدی . علی بکه کور کورینه ، ده‌لیجه‌سنه مفتوندی. یاشی‌ده خیلی ایلریله‌دیکندن سه‌ودیکنك کنجلکی ، تروتازه‌لکی عزت نفسنی اوقشویور ، فوق العاده ذوقنه کیدییوردی. بسبتون کویلیله‌شمشدی ؛ صانکه ، برزمانلر آدالری ، چاملیجه‌لری ، نشانطاشلرینی سوسله‌ین ، زینت وشعشعه ایچنده یوزه‌ن قادیندن

اونده اوفاجق براثر، بر خاطره بیله قالمامشدی؛ هپسنی اونوتمشدی، بصره‌لی بی، کاتبلری، زال بکی ... بر علی بکی بیلییوردی؛ بر علی بکی کورویوردی، اونك ایچون دوغمش، اوکا واصل اولا بیلمك ایچون بو قادار اذیتلر چکمش، خلاصه ازلدن اوکا نصیب اولمشدی. اوزون و مشقتلی بر یولدن کیده‌جکی یره وارمش اولانلره مخصوص بر ممنونیتله شیمدی صاری یارك آشی بویالی برباد بر یالیسنده، قاثن آنالر، کوروجه‌لر آراسنده دیکله‌نیبوردی. بوقاچنجی نکاح، بوقاچنجی اودی؟...

هیچ عقله کلمه‌ین بر زمانده علی بك خسته‌لاندی، هفته‌سنه ذات‌الریه‌دن تولدی. قیلیبج بالیقلری دالیانه وورمشدی، اریپلری، آغلری قورتارمق ایچون عونه‌سیله کیجه یاریسی بوغازك آناقورلری قارشیسنده چوق چالیشمش، ترله‌مش، صوکرا کندیسنی محافظه ایده‌مه‌دیکندن نهایت قربان کیتمشدی. سنیحه چیلغنه دوندی، آیلرجه حیاتندن امید کسدیلر... فقط صوکرا، بردن‌ده کیشدی؛ تکرار ذوق عالملرینه دالدی، ووریاطلاسین، چال اوینااسین، یاشایوب کیدییوردی. یکی کنج ناظرلر، کنج جنراللر پیشنده قوشویوردی. نه‌دنسه اوانناده کوزللکنلکنك شعشعه‌لی دورینی کچیرییوردی، بو، غالبا حسننك صوك پارلایشی، صوك شعله‌سیدی. حتی، برزمانلر، چوق مهم آداملردن بریله اولنه‌جکنی سویلیورلردی، وکلا قاریسی اولمغه نامزددی. فقط بونك اصلی چیقمادی، بر مصرلی ایله اولندی. کیدوب سنه‌لرجه قاهره‌ده اوطوردی. اورادن قوجاسندن آیریلمش دوندی، پاراسی‌ده واردی؛ آرتق اولنمیور، کیمسه ایله اوزون وکلفتلی

مناسبتلره کیرمیوردی؛ بویله، خفیف مشرب سالونلرده، راست کلدیکی کنج بکلره مساط اوله‌رق کوکلی آووتویور، کیفنه باقیوردی. نه ماجرالی، نه فوق‌العاده برحیاتدی!...

... سنیجه بزم کندندن بحث ایتدیکمزدن بی‌خبر، فطین بکی برکناره چکمش، ایغین بایغین، سوزوله سه‌ریله، بیك ادا ایله قونوشویور، کوزلرینی کنج آدامك تا کوزلرینك ایچنه دیکمش، سحرباز جاذبه‌سی آلتنده طوتمغه اوغراشیوردی. اوبری‌ده، قوجامان برماضی صاحبه‌سی اولدیغندنمیدر، یوقسه آرزولری وکیفلری اوغورنده ایسته‌دیکی کیمسه ایچون بول بول پارا صرف ایتدیکنی بیلدیکندنمیدر، نه‌ده‌نسه بوکچکین قادینه هیمزدن فضله علاقه‌دار کورونویور، عادتا خوشنه کیتمکه چالیشیوردی. اونك بوتمایلنی ایچمزده اڭ چکه‌مین خانم لیلا خانمدی.

... لیلا خانمی تا اسکی‌دوردن طانیردم، فقط اصل شهرتی یکی دورده، مشروطیتك اعلانی متعاقب باشلادی. ایکی‌قیزی وبرکلینی ایله برابر درحال سیاسیانه آتیلدیلر؛ چارشافلرینك اوزه‌رینه قیرمیزی بیاضلی قورده‌لالر طاقه‌رق قاپی قاپی اسکی رجال ووکلا اولرینی دولاشدیلر و تهدیدکار طورلرله اعانه‌لر طوپلامغه قویولدیلر. درد‌ی‌ده، درغروسی، کوزآلیجی، شاتافاتلی شیلری... ذاتاً لیلاخانمله قیزلری آنا واولاد کبی دکل قیز قرده‌ش، آبلا کبی دورورلر، عینی طرزده

یاشارلردی. حریت پرورلك وادیسنده آری کبی، یورولمه، دیکله‌نمه بیلمه‌دن چالیشیورلر، اللرده ایتدکلری پارایی کوتوروب مرکز عمومی‌یه تسلیم ایدییورلردی. اوراجه مرغوب خانملردی؛ حتی ارکاندن بعضیلری آراصیرا کلوب اولرنده یاتارلر، بر عائله افرادی کبی معامله کورورلردی. اوزمانه قادار سلانیك واسکوب قهوه‌خانه‌لریله شانتانلرندن باشقه عالم وحیات کورمه‌مش اولان بویونتولمامش، رنده‌لنمه‌مش، خام، خانطال کوتوکلر لیلا خانمك دعوتلرنده عادتا آلیقلاشیرلر، اوطوروب قالقمه‌لرینی شاشیرلردی. فقط مستعد کنجلردی. آز زمانده عجمیلکلرینی اوزرلرندن آتیورلر، زمین وزمانه اویورلردی. بو درت کوزل قادینك محیطی سه‌ویلمز، ایسته‌نیلمز شی دکلدی که ...

دها، اوزمان، لیلا خانمك ایکی قیزی‌ده هنوز اولنمه‌مشدی؛ اون آلتی واون سکز یاشلرنده توی کبی خفیف، پری کبی کوزل، غایت جانلی ونشئه‌لی، آفت شیلردی؛ بری کمان چالاردی، بری پیانو ... کلین خانم ایسه آلافرانغه شرقیلر اوقوردی، خوش برسسی واردی. اوچی برلشوب‌ده فصله باشلادیلرمی بوداغلی دعوتلیلر عقللرینی غائب ایدرلردی ...

آز زمانده هپسی‌ده عاشق اولدیلر، بر طرفدن مملکتده موقعلری یوکسه‌لیور، اوبر طرفدن آرزو وحرصلری آرتییوردی. لیلا خانمك مقصدی قیزلرینه دور ارکانندن ایکی سه‌چمه قوجا بولمقدی؛ بو حریت پرورلکی، اعانه جیلکی، بوغیرت وفعالیتی هپ شو مقصده ایرمك ایچوندی. مع الأسف آچیق وصاچیقلقده، دو کولوب سه‌ریلمکده آشوری کیتمشلردی.

دعوتليلر ازدواجدن زياده خوشجه وقت كچيرمكى دوشونويو-
رلردى. هر برى ، آيرى آيرى، بر دفعه كريمه خانملره، قاباجه،
خويرانجه تجاوز ايتديلر ، موافقت كورمه‌ديلر ، اونك اوزرينه
برر برر صاووشديلر ، باشقه طرفلره باش ووردیلر . ازدواج
پلانى نتيجه‌لنه‌مه‌دى ؛ قيزلرك آدى كيرلندى ؛ ساده آدى دكل
اخلاقلرى ده بوزولدى ؛ اركنكله يوز كوز اولديلر ؛ أولك حيثيق
قيريلدى . آرتق مسافرسز ، دعوتسز ياپاماديلر ؛ حريت
قهرمانلرى اوغرامز اولونجه شو ، بوچاغريلدى، ديركن ايش
دها عموميله‌شدى ، بسبتون چيغريغندن چيقدى . نهايت ميراث
يدى دوكونتوسى ايكى حريف طالب اولدى، قيزلرله أوله‌ندى.
فقط كچينه‌مه‌دى، كچينديره‌مدى ، آز زمانده بوشادى . كلين
خانم ده باشنى آلدى ، آوروپايه كيتدى، قافه‌شانتانلره دوشدى.
خلاصه بوعائله ذليل ، سفيل اولدى. يالكز اصل قباحتلى ،
آنا ، ليلا خانم دها طالعلى چيقدى، آلنده، آووجنده ثروتندن
نه‌قالديسه آرتق توكه‌نوب سوقاقده قالاجغى بر صيراده طالع
يوزنى كوستردى : تا كنجلكندن برى كنديسنه قارشى
اونودلماز، توتولمز بر محبت طاشييان اختيار بر زنكين ،
سوريه‌لى بر پاشا - قيزلرنى طانيمامق شرطيله - اوكا ازدواج
تكليفنده بولندى ؛ طبيعى درحال قبول ايتدى . شيمدى ،
سكسان يشلك قوجاسنك سايه‌سنده مرفه بر عمر سورويور ...
رفاه ، ثروت ده ياردم ايتدى ، تكرار كنجله‌شدى ؛ كوزى
بويله ، فطين بنك كبى تازه دليقانليلرده ... اونلردن بريله
قارشيلاشديمى ، درحال بختسزلغندن ، قوجاسنك ياشليلغندن ،

روحنك اوكسوز قالديغندن ، خلاصه بويله بر طاقم كولونج وبی‌معنا مسئله‌لردن بحث ايدييور ، آهلر چكييور ، حق ياشلر دوكويور ، دقت جلب ايده‌رك حلوله چاليشييور ، فقط هيچ ده موفق اولاميور . سنيحه خانمله ليلا خانم ، بو ايكی كچكين وخويپسا قادين بربرلرينی هيچ چكه‌ميورلر . ايلله ليلا ، كين وخصومتنك شدتندن بعضاً نوبتلره دوشويور ، چاپير چاپير يانييور :

— بو قادين بنی نولدوره‌جك ، بو قادين بنی نولدوره‌جك !

دييه احبابلرينه دائما شكايتده بولونويور . فطين بك غالبا بو حادثه موتی تسريع ايده‌جك ، ليلايی ياشليلق دردندن الی الابد قورتاره‌جق !...

... مسافر خانملر آراسنده بنم ، اوزاقدن ، بر طانيديغم داها واردی : نعيقه خانم ... نعيقه خانم مشهور نريمان خانمك قيزيدر ، نريمانی بوتون استانبول طانير ، ليلا ايله سنيحه‌نك بر باشقه نوعيدر . اوبرلرندن فرقی بونك داها اصيل ، داها كبار بر عائله‌دن اولوشی وشيمدی ، آرتق بسبتون ساكن وحيثيتلی برطرزده ياشاييشی ... يوقسه ، داها بش ، آلتی سنه اول ديكرلرندن هيچ ده آشاغی قالمازدی ؛ رذالت ايچنده يوياندی ؛ كنديسندن الك چوق بحث ايتديرنلردن ده بريدی ؛ هيچ بكله‌نيلمه‌ين بر كونده اورته‌دن چكيلدی ، احبابلريله سلامی كسدی ، بوش ، مجهول بر آدامله اوله‌نوب سكون وانزوايه كيردی . استانبولك الك كوزل ، الك شهرتلی قادينلرندن ايدی ، قيزی ده

اونك قادار كوزلدر واونك قادار مشهوردر. لكن بوشهرتلر آراسنده‌كی فرق چوق بويوكدر، نميقه خفيف مشرب بر قادين دكلدر، او، قوجاسنه اولان صداقت ومحبتيله شهرت قازانمشدر. بلكه باشقه برقادينده اولسه بومزيت شهرت ويره‌جك قادار اعظام ايدلمزدی، لكن نريمان خانمك قيزنده بوحيرتلره سزا بر فضيلت تشكيل ايده‌بيليور، صاحبه‌سنه آد، صان قازانديرييوردی. نميقه، آنه‌سنك مناسبتسز حياتندن وقتيله اويله بيزاز، اويله مأيوس ايدی‌كه برقاچ دفعه اوی بيراقمش، احباب، اقربا يانه قاچمشدی. فقط دائما اونی - كوزه‌للكندن وآناسنك آدندن قورقه‌رق - كری چه‌ويرمشلر، بردورلو قبول ايتمه‌مشلردی. نهايت بردفعه‌سنده تام ايكی آی ايزينی غائب ايتمش، بر درلو أله كچمه‌مشدی. نه‌ياپمشدی، نره‌لره ياش وورمشدی؟ بوتون خلق عليهنده سويله‌مش، آناسنك يولنه صاپديغنی، كيم بيلير كيمكله برابر قاچديغنی ادعا ايتمشدی. حتی نريمان ده اويله تخمين ايديوردی:

— فضيلتدن بحث ايدوب بر كون بويله ياپه‌جغنی بن بيليردم! دييوردی. حالبوكه حقسزلق ايدييورلردی. نميقه ظن ايتدكلری كبی ياپمامشدی. آرقه‌سنه‌دورت بيشلی بر أنتاری كچيرمش، بر يوكلی چارشاف كيمش، وقتيله دادیلرندن بريسنك اوطورديغی اوزاق محله‌لردن برينه كيده‌رك قاپی‌دولاشمش، خدمتجيلك آرامشدی، بركت همان ايلك كونی اورته حاللی برعائله، فضله ايضاحات ايسته‌مه‌دن اونی قبول ايديورمشدی.

نه‌قادارده أبی باقیورلردی... أوك خانمی ، نمیقه بر آز فضله‌جه یورولوب مجالسزله‌شدیکی ، همان :

— یاوروم سن چه‌لیمسزسـلك ، وجودك بوزحمته کلمز ، هله ایشی بر آز براقده شویله صوبانك یاننه اوطور ، بر آز ایصین ، دیکله‌ك ...

دیر ، خاطرینی آلیر ، استراحتنی تامین ایدردی . بوتون أو شبهه‌یه دوشه‌شدی ؛ اسرار انکیز برایش سه‌زییورلردی اما بونی قیزه حس ایتدیرمه‌مکه چابالیورلردی . نه‌نازك ، نه‌ناموسلو برعائله ایدی بو ...

برکون خانم ، نمیقه‌یی یاننه چاغیردی :

— شـویله کل باقایم قیزم ، اوطور ، سـنکله بر آز قونوشـاجغم ! دییه باشـلادی اوندن حقیقتی اولدیغی کبی سویله‌سنی رجا ایتدی . خدمتجیلکدن یه‌تیشدیکنه ایناناممشلردی ، حتی یقینـاً بیلیورلردی که اویله اوفاقدن برعائله‌یه‌ده منسـوب دکلدی ، صوبی صوپی بللی برفاملیا قیزی ایدی ، باشندن ناصل برسرکذشت کچمشـدی‌ده بویله ایل قابیلرینه دوشـمشدی ؛ آکلاتیرسه کندیسنی اولادلری کبی حمایه ایده‌جکلردی ، ارزوسی خلافنه برشی یاپمیه‌جقلردی ...

نمیقه اولا بالانده اصرار ایتمك ایسته‌دی ، فقط بوکوزل معامله قلبنی یوموشاتدی ، کوزلرندن یاشلر دوکولدی ؛ هیچقره هیچقره بوتون یوره‌کینی آچدی ، دردلرینی دوکدی ، نیمك نه‌یی اولدیغنی آکلاتدی ؛ أوك خانمی‌ده اونکله برابر هونکور هونکور آغلایوردی !

— آه ياوروم ، آه قيزم !

ديیه‌رك نميقه‌يی باغرينه باصيور ، ياناقلرينی اوپويور :

— شويله كچ ، شويله اوطور !

ديیه باش كوشه‌ده بر كوستريیوردی . اوآقشام أوك بكی ، ياشلی ، حيثيتلی بر آدام ، اونی بيمكده تايانه اوطورتمش ، نوزولمه‌سی ايچون برچوق التفاتلرده ، وعدلرده بولونمشدی . نميقه ده‌رين برسعادت حس ايدييور ؛ ايچندن :

— كاشكه بنم آنام بابام بونلر اولسه‌يدی !

ديیه سويله‌نيیوردی .

ايرتسی كونی اوكا تميز بر اودا آيرديلر ؛ اما آننه‌سنك أونده‌كی كبی بياض لاكه دوشه‌مه‌لی ، كسمه بلور آيينه‌لی ، بخارا خاليلريله سوسلو ، دانته‌لاتورتو و كوموش طاقلرله دولو بر آغير اودا دكل ، شويله بر صاری پرنج قاريولا ، بر آيينه‌لی دولاب ، بر صدفلی ماصه ، ايشته اوقادار ... نميقه سرايلره كيرمش ، تختلره كچمش ، تختروانلره قورولمش كبی بوباياغی اودانك ايچنده ممنون ، مسعوددی . فقط بو ، دوام ايدر بر حيات دكلدی ، چوق غير طبيعيدی ، ياواش ياواش اوك بكنه بر قورقوده كليیوردی . ياآناسی بر شكايت قاپوسی آچارسه ، يا دعوا ايدرسه ... شرت برقادين ، اوكا ناصل داياناييليرلردی ؟ كيدوب محله‌نك ذكی وايشكذار طانينمش آداملريله استشاره ايتدی . كونلرجه مذاكره‌لر ايدلدی ، زواللی نميقه هردقيقه عكسی برقرار آلمالرندن قورقه‌رق خلجان ايچنده ياشايوردی .

نهايت قورقدينی باشنه كلدی ؛ محله‌نك اعيانی بكی بوبلالی يولدن

چه‌ویرمشلر ، آناسنه خبر ویرمك ایچون اقناع ایتمشلردی .
کونك برنده اوك خانمی یاننه قومشولردن برجر بزه‌لی قادین
طاقه‌رق نریمانه کیتمش ، ایشی آکلاتمشدی . اوزمانه قادار
غایت قیدسز ، مراقسز دوران والده خانم بردن محبت وشفقتله
طغیان ایتمش ، همان حاضرلانمش ، قیزینی آلمغه قوشمشدی .
نه دیللر ، نه کوز یاشلری دوکویوردی ؛ وعدلرك بیکی برپارایه ...
قیزینی کوکسنه باصدیره‌جق ، دنیایی اونوته‌جق ، برطرفه
چکیلوب آرتق حضور وسکون ایچنده مسعود یاشایه‌جق ...
نعیمه هیچ برینه ایناممیوردی اما برابر اوینه‌دونمکدن باشقه‌ده
چاره بولامیوردی . حامیلری شمدی هپ آناسنك طرفنی
طوتمشلر ، اوكا عودت نصیحتی ویریورلردی .
ایسته‌میه ایسته‌میه دوندی .
فقط ایرتسی کونندن نزاعلر ینه باشلادی . هفته‌لر کچردی ،
آنا قیز بربرلرینك یوزینی کورمزلر ، بر کلمه‌لاقیردی ایتمزلردی .
ایشته بو اثنالرده نعیمه‌نك یوره‌کنه یکی بر حس کیردی ؛ کوز-
لرینك اوکنده یکی بر دنیا آچیلدی ؛ عقلی تفرعاتدن اوزاقلاشه‌رق
یالکز بر نقطه‌یه طوپلاندی : سه‌ویوردی ، ترتمیز قلبنك
اولانجه صافلغی ، بیریکمش قوتی ، عجمی شدتیله برمجنون کبی
سه‌ویوردی ؛ هم کیمی ؟ باشقه قادینلرك یوزینه باقمغی خاطر-
لیه‌میه‌جقلری چیرکین ، عجائب بر کنجی .. قیصه‌جق بویلو ،
بوروشوق یوزلو ، شانسز ، شهرتسز بر چوجوق ، اخلاقنك
کوزللکی هرکسجه مصدق اما نه پاراسی وار ، نه موقعی ...
چوق جدی بر تحصیل کوردیکنی ، پك عقللی اولدیغنی ، غایت

معروف بر عائله‌دن یه‌تیشـدیککنی بیلیورلر اما چیرکینلکی بو فضیلتلرك هیـچ بری ئورته‌میور ؛ خلقدن اوزاق یاشـایان ، عمرینی کتابلرینك اوزه‌رینه قاپالی کچیرن بو عجل العجائب کنجی ناصل سه‌وه‌بیلمشدی ؟ بوالآن برمعما حالنده دیللرده دستان اولوب سویله‌نیور ... نریمان خانم ماجرادن خبرآلنجه کوپلره بینمشدی؛ او، قیزی ایچون شانافاتلی برازدواج تخیل‌ایدردی، ایلله دامادینك شـخصنه ، شکل وشمائلنه فوق‌العـاده اهمیت ویرردی . اطرافنده دونوب‌دولاشان نه‌قادار یاقیشیقلی وشیق طورلی کنجلر وار ایسه کوزدن کچیرر ، کندینه سه‌چیبورمش بی اونلرده صرف کندی بکنـدیکی جهتـلری آرار ، کندی خوشنه کیدن جهتلری تدقیق ایدردی . عثمان بك ایسـه بو دلیقانلیلره هیـچ برجهتدن‌بکزه‌مزدی ؛ زواللی پك دوشوك، پك سیلیتی برچوجوقدی ؛ نه کیینمه‌سنی بیلیردی ، نه قونو - شماسنی ... درت کیشینك ایچنه چیقنجه شـاشقینه دونردی ؛ صورموتور ، برکنارده اوطوروردی . بناءً علیه نریمانك آرزو ایتدیکی تیپلردن دکلدی . کورور کورمز :

— ایسته‌مم بن بو حمام بوجککنی ...

دییه هایقیرمش ، فریادلر قوپارمشدی . فقط نمیقه محبتنده عنادجی ایدی . هردرلو مانعه‌لره رغمـاً عثمان بکله اولنه‌جککنی سویلیور ، دیك ، قطعی بر طورله آناسـندن موافقت ایتمه‌سنی ایسـتیوردی . بو مناقشه تام ایکی آی سوردی ، ایکی طرفده یوموشامیوردی . نهایت برصبـاح نمیقه تکرار غائب اولدی . بودفعه آرتق دونمه‌دی؛ سوکیلی عثمانیله اولنمش وجزئی برمعاشه

راضی اوله‌رق قوجاسیله تا قونیه‌یه کیتمشدی. سنه‌لرجه اوراده آزه‌قانع، یاری فقیر و محتاج، فقط مسعود یاشادیلر. بربرلری ایچون چیلدیریبیورلردی. صوکرا طالع‌ده یاردیم ایتدی، عثمان بك بربر آرقاسنه ترفیعلر کوردی؛ کلدی، استانبوله بول برمعاشله یرله‌شدی.

نمیقه دنیایی حیرت ایچنده بیراقان اولمشالسز کوزللکنی ساده قوجاسنه حصر ایتمکدن بویوك برسعادت وافتخار دویه‌رق صادق ووفاکار برعمر سورمکده‌در. عثمان بك کون کچدکجه چیرکینله‌شیور، نمیقه یاشلاندقجه کوزلله‌شیور، فقط آرالرنده‌کی محبت زره‌قادار آزالمیور، ده‌کیشمیور... آناسی حالا عنادنده ثباتکار:

— ایسته‌مم بن بوحمام بوجکنی...

دییه حالا هایقیرییور، فریادلر قوپاریور؛ قیزیله حالا روبرو کلمیور.

بن ذهنمدن بونلری کچیررکن مادام آلدییادو شایانله باشقه بربحثه دالمشلردی. آغزلرنده برفیضیه خانم لافیدر کیدیپوردی، عجبا بونم وعالمك بیلدیکی فیضیه خانمیدی؟ صوردم، أوت او ایمش، نزله‌سی اولدیغندن بوکیجه‌کی عالمه کلمه‌مش.

... فیضیه خانم استانبولك کوزللکیله شهرت قازانمش، کندندن چوق بحث ایتدیرمش، ذهنلرده ایز بیراقمش قادینلرندن بریدر، اسکی، دوراونك پارلاق زمانه تصادف ایتمشدی. باباسی جهتندن

اویله پك یوکسك ، پك کبار ، نفوذلی واهمیتلی دکلدی ؛ لکن کندیسی زمانك اك ایلری کلن عائله‌لریله احبابدی ؛ اك بویوك دوکونلره دعوتلی اولور ، کوشه‌یه صانکه او اوطورور ، صانکه خلق اونی سیره کلیردی ؛ کلینلر کولکه‌ده قالیردی ... اودورك کییم قوشام دوشکونی قادینلری نه قادار پارا صرف ایتسه‌لر ، قابل دکل اونك مرتبه‌سنی بولامازلر ، اونك شهرتنه واراماز-لردی . مسابقه‌یه کیرنلر هپ غائب ایدرلردی ؛ هردوکوندن صوکره بویازیشك دیدی قودیسی هفته‌لرجه ، قاپالغه ووران برلدوس‌ده کیزی کبی انسانی بیقدیران ، سرسم ایدن برکورولتویله چالقانیر دوروردی . عینی قماش ، عینی ترزی ، عینی وجود هپ برلشسه ینه اورته‌یه برفیضیه خانم چیقامازدی . فیضیه خانمده بیلینمز ، آکلاشیلماز ، سری کشف ایدلمز برباشقه‌لق ، فوق‌العاده‌لك واردی‌که ایشته اونی نه‌پارا ، نه ترزی ، نه‌ده کوزه‌للك تأمین ایده بیلیردی ... بو ، اونك امتیازی ، ذکا کبی منحصراً اونك آلینماز ، چالینماز ، تقلید ایدلمز برمالیدی .

هرالبسه اوزرینه یاقیشیردی ؛ نه کییسه کوزل دوروردی ؛ نه رنك اولسه آچاردی ؛ نه بچیم یاپدیرسه اوکونك موداسی اولوردی ... چالیشوب ئوزه‌نه‌دن ، کندی کندینه اولمش کبی حالنده اویله برطبیعیلك کوزه چارپاردی‌که هپمز شاشار ، آرامزده بونی سویله‌شیردك . حالبوکه نه‌قادار چالیشیر ، ئوزه‌نیر ، دیدیشیر ، خراب اوله‌رق کیینیردی . دنیاده باشقه دوشونجه‌سی یوقدی‌که ... یا ترزی‌یه ، یاخودده دوکونه کیتمك ایچون

صوقاغه چیقاردی . فاتاً اونك دعوت ایدلمه‌دیکی دوکونلر شعشعه‌سنی ، اهمیتنی ، سبب و حکمتنی غائب ایدردی . فیضیه خانم استانبولك یوکسك حیاتی حکمنه دام ایتمش برکیم قوشانم سلطانیدی . برطرفدن خانملر البسه‌سنك پیشنده سوروکله‌نیرلر ، اوبر طرفدن‌ده ارککلر اندامنك جاذبه‌سنه طوتولمش ، آیاغنك ایزینه ئوشوشورلردی . اصیل دنیایی مراقه صوقان بر جهت داها واردی ، بو درجه اعتنالی وبهالی کیینه بیلمك ایچون لازم کلن بول پارایی نره‌دن بولویوردی ؟ باباسنك وقوجاسنك ثروتی بوکا کافی کلمزدی ؛ خصوصی برثروتی ، ایراد وعقاری‌ده یوقدی ؛ کیمسه برمناسبتنی ، برخفیف مشربلکنی‌ده بیلمیوردی . نه‌ی ، بوناصل اولویوردی ؟ ارکك ، قادین ، بوتون خلق بومعمانك حلی ایچون اوغراشیوردی . پیشنه دوشوب کونلرجه اوزاقدن اوزاغه تعقیب ایدن بکلر هیچ بر اماره‌یه دسترس اولامامشلردی . خانملرده‌برایپ اوجی‌یاقالایامامشلردی ؛ مع‌مافیه خیلی یاقیشیق آلیر حکایه‌لراویدوروپورلر ، فیضیه خانمی لکه‌لمکه چابالییورلردی . فقط او ، علیهنده آلتدن آلته چه‌وریلان بو فسادلره اهمیت ویرمیور ، زینت واحتشامنه دوام ایدییوردی .

فیضیه‌نك اك پارلاق دوری حریتدن اولکی دوره تصادف ایدر . زیرا اوزمانلرده مکلف دوکونلر ، قادین اجتماعلری اولوردی ؛ کرانبها کیینمش برقاچ یوز خانمك آراسنده کندیسی مزین وآغیر براودانك اورته‌سنده دوران آویزه‌لرکبی یاقیشیر ، اطرافنه شعشعه ویرردی . صوکرالری یکی یه‌تیشمه قادینلر

اورته‌سنه دوشـدی ، اودرجه کوزه چاربمادی ، اینجه‌لکی ، ظرافتی بکده ایی آکلاشیلامادی . ایلاه مشروطیتك اعلانی متعاقب بویوك قوناقلر قاپیلرینی تورتوبده میدانده اوکانوالتلرینی تشهیر ایده‌جك اجتماعلر قالمانجه ، آرتق کیمسه سوس وقماشله مشـغول اولمانجه شـاشیردی ؟ ظن ایتدی که آرتق استانبول بسـبتون مجلس‌سز و خانمسز ، هپ بویله کورولتو ، هیجان ایچنده قاله‌جق ، کیمسه تووالته ، زینته آلدیرمایه‌جق . . عادتا ماتم ایدییوردی . نه‌دن صوکرا کدرلری بر درجه یاتیشدی ، باقدی که دها حرکیتمك ، البسه‌لرینی دها کیفنه ، آرزوسنه کوره یاپدیرمق شیمدی قابل ؛ پولیسك ویا خلقك مداخله‌سندن اودرجه قورقولمیور ؛ بر بر آرقه‌سنه چارشافلر دیکدیردی ، یکی مودالر چیقاردی . اسکی دوردن قالوبده بودورله‌ده اویوشان رجالك خانملری تك توك میدانه چیقمغه باشـلامشلردی ، یکی زمانه آداملرینك دها پك عجمی ، پك زیبدی اولان عائله‌لری‌ده یاواش یاواش سیودیالیورلر ، أو بارق ، خدمه حشمه صاحبی اولویورلر ، سوسه دوشویورلردی . یکی بر عالم قورولمشدی . فضیه خانم ینه‌باش صفه کچدی ، بودورکده ینه محبوبی اولدی . فقط اولکیسنه دائما متحسر قاله‌رق ...

حرب عمومی‌یه قادار اونك ینه کمافی‌السابق ، تووالتلرینه دوام ایدیشی اودرجه شـایان حیرت کورولمه‌دی ؛ احتیاجاتنه یه‌تیشـن بر کلیری واردی ، او منبع خلقك مجهولی ایدی اما موجوددی ، البته‌بر کون آکلاشیله جقدی ، فقط حرب باشلایوبده البسه‌لر یکرمی مثلی آرتنجه ظن ایدلدی که فضیه خانم آرتق

دوراليه‌جق ، مسابقه‌يى ايللك دفعه اوله‌رق غائب ايده‌جك ...

حالبوكه هيچ‌ده اويله اولمادى ، بالعكس داها آرتديردى ، برينى كييبور ، برينى چيقاريبوردى ؛ بلكه آيده بش ، آلتى يوز ليرا صرف ايده‌بيليوردى . اونك بويله هر دوره كافى كلن وارداتى عجبا ناصل اسرارانكيز برمنبعدن چيقيوردى ؟ آكلا- شيله‌ميه‌جقميدى ؟...

ترزيسى احيا اولويوردى ؛ كيم بيلير اوكا نه قادار منتدار قاليوردى . بن بيله فيضيه خانمك توالتلرينه ايمره‌نه‌رك ، اوكا بكزه‌مك ايستيه‌رك چوق البسه‌لريمى هپ عينى ترزيده ياپديرمشدم . قيزلره هيچ اسم ويرمه‌دن شويله اولسون ، بويله كلسين ديبه تعريفلر ياپاركن ومودەلاردن اصلاحات ، تعديلات ايستركن اويله سه‌زييوردم‌كه هپسى بنم فيضيه خانمك چوق چارشافنه بكزتمك ايسته‌ديكمى بك اعلا آكلايورلر وايچين ايچين كولوشويورلردى . حق بن آكلادقلرينه اوقدر قانع اولدم‌كه آرتيق كيزلى طوتمغى لزومسز كوردم :

— جانم ، بيليبورسكزيا ، فيضيه خانمك چوق ياپديرديغى چارشافى كبى ... ديمكه مجبور قالدم . بن بونى سويلركن ديكر ايكى خانم‌ده اوته‌ده عينى تعريفى ياپيورلر ، عينى بيچيمى ايستيورلردى .

أوت ، ترزى ، فيضيه خانم سايه‌سنده احيا اولويوردى ، بو محققدى !

فقط قادين او قادار پارايى نره‌دن‌ده بولويوردى ؟.. نهايت بن ، يالكز بن ، ايشى سه‌زدم ؛ اركك ، قادين سنه‌لرجه بيچنه دوشه‌وب‌ده كيم ونه اولديغنى آكلاياما‌دقلرى او اسرار انكيز

حامینك ، اوبرکنتلی منبعك اسمنی و یرینی اوکرندم . زاواللی فیضیه هرکسك ظن ایتدیکی کبی فنا وجیرکین بر سرکذشتله هیچ ده علاقه‌دار دکلمش ، نه دوستی وارمش ، نه ثروتی ... بوتون او البسه‌لرك پاراسی نه یابانجی بر ارکك جیبندن ، نه‌ده کندی کلیرندن چیقییورمش ، ساده‌جه ترزینك مالی ایمش ... أوت فیضیه بر نوع ره‌قلام ، جیغیرتغان ، اوکسه ایمش ، اویله سلطانلر ، میلیونرلر کبی کیینیر ، عظمت صاتار ، حرمت و اکرام کورورکن یکی اصول بر بوخچه‌جیلق ایدرمش ...

شیمدی خانملر اوندن حیرتله ، تقدیر وحسدله بحث ایدرلرکن بن کنارده ایشك حکمتنی بیلدیکم ایچون شیطان شیطان کولومسویور ، أکله‌نییوردم . فیضیه‌نك حیاتی بنم ألمده‌یدی ، أمیندم که سرینك فاش اولدیغی کون اوکا ئولومدن باشقه چیقار یول قالمازدی ... فقط سویله‌میه‌جکم ؛ زیرا خیاتی چوق سه‌وه‌ریم ، او جانم وجودینك قارشیسنده بر ارکك کبی که‌وشه‌دیکمی دویارم ! أوت ، طبیقی بر ارکك کبی ......

... بو کیجه طانیدیغم خانملردن بری ده لمعان خانمدی ؛ دار المعلمات یه‌تیشدیرمه‌سی کنج بر قیز ... بوراده ، اولدقجه یاشلی ومعروف قادینلر آراسنده ، اونك ده ایشی نه‌ایدی ؟ ایچوب سویله‌مه‌ده داها عجمی ، خانم افندیلك طورلری آلمقده هنوز پك تجربه‌سز ایدی ؛ بللیدی که بول پارا ایچنه یکی دوشمشدی ، پك تلاشلی ، پك کورولتولو ، پك سرینتیلی چیرپینیوردی ؛ بو ثروت ده کنزینك اورته‌سنده صاکن وراحت یوزمکه داها آلیشاما-

مشدی. اوچ، درت آیلق نورەمەیا وروسیدی. فرصتی قاچیرمادم؛ حقنده معلومات طوپلادم؛ بر آرالق یاننه صوقولوب باش باشه قونوشدمده ... اوکرەندیکمی وآکلادیغمی یازییورم :

تخمین ایتدیکم کبی، لیلی قیز مکتبلرندن برنده طلبەلك ایتمش؛ اسکی دورده وفات ایدن بر یوز باشینك ایکی، اوچ یاشنده یتیم قالمش قیزیمش؛ فاتحده چهارشنبه سمتلرنده اوطورورلر، بیك مشکلات ایله کچینیرلرمش؛ فقط، معلرم یا، هپ بیلیرز: او زمانلرده اك فقیری ینه بر نوع رفاه ایچنده، آتیله اکمکیله، وچلیله، شکریله یاشاردی. آه، او اوفاق اولرك حیاتنی نەقادار سەوردم... حتی قوناغك مبذولیت ودبدبەسندن بیقدیغم اولوردی ده آراصیرا بویله، استانبولك فقیر محلەلرنده اوطوران اسکی احبابلریمزك أولرینه، کیجه یاتیسنه مسافرلکه کیدەردم. بویوك بر قوناقدن کلمش اولمق اعتباریله فضله اکرام ایدرلر، بنی ممنون ایتمك ایچون بیك پارچه کسیلیرلردی.

نەقادار وقتسز وخبرسز کیتمش اولسەم ینه، اوکمه، درحال طاتلیسی وطوزلیسیله درت، بش درلو یمك، یاخود، قهوه آلتی چیقاردی. یلك أبی بیلیردم که او أوه آیده نهایت اوچ یوز، درت یوز غروش کیرردی؛ بو پارا ایله ناصل یاشایابیلیرلر، جشید جشید یمکلری وطاقم طاقم البسەلریله رفاهه یاقین ناصل برعمر سورەبیلیرلردی!.. ایشته بواحوال او زمانك فضیلتلرندن بریدی... بو اوجوزلق استانبولك اخلاقی اوزرنده بر نوع ملك‌العصیانەلك ایدردی. ذاتاً فقیر سمتلر قادینلرینی ایکی عامل باشدن چیقاردی: بهالیلق ومکتب...

لمان بوایکیسنك دوغورماسیدی. فنا بر تدریس ایله مردار مطالعه‌لرك تحت تأثیرنده أیچه خیرپالاندقدن صوكرا مكتبدن چیقدی، نه‌یاپه‌جقدی ؟ معلمه‌لك ... عكسی كبی معلمه‌لكی أك برباد بر زمانه تصادف ایتمشدی ، محاربه مملكتنك ألر طوتار یرینی بیراقمامشدی‌كه ... وقتیله درت یوز غروشله یك اعلی كچینه‌بیلن بوعائله شیمدی قیزك قازاندیغی یارادە علاوه ایدلدیكی حالده آجلقدن پریشاندی ... فقرا سمتنه بهالیلقله برابر برده كیبیم قوشام مراقی كیرمش ، دها دوغروسی، بومراق بسبتون آرتمشدی . او زمانه قادار یالكز خياللرنده مناسبتسزلكلره دوشن لمان شیمدی،یاواش یاواش حیات حقیقیه‌سنده‌ده سقوطه باشلایوردی. بر دفعه ، ألنه كچن معاشی اولدیغی كبی كوتوروب قماشه ، آیاق قابی‌یه ویریبیوردی. آننه‌سنك اوكونه قادار بیك اهتمام ومشكلاتله طوپلایوب حاضرلادیغی جهاز طاقملرینی آرتق بویله البسه وچاشیرلر كیله‌میه‌جكندن دم‌ووره‌رق صاتدیریبیور، صاتدیریبیور، اونلرك یرینه یاتغین، جوروك قماشلردن چارشافلر، تایبورلر یاپدیریبیوردی. آیاغنده ده‌قولته اسقارپینلر، آرقه‌سنده جیجیلی بیجیلی بر چارشاف ، قولتوغنده جزدانی كندیسنی او دار أودن بردیشاری آتدیمی، سعادت!... قیریله‌دوكوله‌مكتبك یولنی طوتویور ، اوراده بر آز وقت كچیردكدن صوكرا یاننه كندی جنسندن بر قیز داها قاته‌رق سوقاقلره دوشویوردی ؛ سورت اللهم سورت : نه‌استانبول قالیبوردی ، نه‌بك اوغلی .. كولوشه شاقالاشه، كلن كچن اركككلرله أكلنه سوزلەشه تا كیج وقتلره قادار دیشاریده ، اوزاق سمتلرده دولاشیبورلر ، أوه

اوغرایوب نه وارسه، بر چوربا ویا بر سبزه، اونی آتیشدیروب ینه، علی العجله کیجه مسافرلکلرینه کیدییورلردی. حق، بعضاً بربرلرینك اوڭنده قالییورلر، کوزلرینـه اویقو کیرمه‌دن بیـك مناسبتسزشیلردن قونوشه‌قونوشه صباحی ایدییورلردی. بوطاقت توکه‌تیجی حیات، بوغداسزلق وجودینی بیتیرییوردی؛ بوینده اورلر پیـدا اولمش، کوکسی سقطلانمغه باشـلامشدی. اویله کونلر اولویوردی که آغزینه ایکی زیتون دانه‌سی کیرمیوردی.. آناقیز متمادی برغوغا ایچنده‌ایدیلر. صاتیله‌صاتیله اوآرتق ایپدن ایی‌یه خفیفله‌مشدی، مثلا بردفعه‌سنده لمعان لاوانطه آلمق ایچون تااسکی‌زمانلردن ناصلسه قالمش اولان قیمتلی برکاسه‌یی‌یوق‌بهاسنه اوقوتیویرمشدی ... بر دفعه‌ده آیاق قابی ایچون اوك مانغالنی صاتدیرمشدی. آنه‌سی برآز فضله سوبله‌ندیمی همان اوزرینه بایله‌لر کلیور، نفسی کسیلیور، هایقیرا هایقیرا بوتون محله‌یی باشنه طوپلایوردی... اواسکی ساکن، اوصلو حیاتدن شیمدی خاطره‌بیله قالمامش، اوفقیرانه‌رفاهك طادی بیله‌اونودولمشدی. آکلاشیلیوردی که لمعان بـبتون اورتایه دوشـمك ایچون اوغراشـیور، فقط واسـطه‌سزلق و تجمیلك یوزندن الآن محفوظ قالیوردی.

نهایت اوفرصت‌ده چیقدی؛ کونك برنده پارا کونشی لمعانك باشنه‌ده دوغدی؛ هم‌ده نه‌غریب برصورتده:

اقربالرندن برسرسری واردی، حربیه‌دن طردایدلمش، نفره چیقاریلمش، صوکرا آرقداشلرندن برینك کوکسنه خنجرینی صوقوب حبسه آتیلمشدی، اشرادن بر مخلوق ... محاربه‌نك

اعلاننده هنوز زندانده ایدی ، بر آرالق تشکیلات مخصوصه آلاینه قاتیلوب قافقاسیه‌یه ، اورادن‌ده عجمستانه گیتدیکی دویو- لدی ، صوکرا خبر کسیلدی ، طانیانلر ئولدیکنه حکم ایتدیلر ، ممنون اولدیلر . آدی تصانی اونوتولدیغی صیراده‌یدی بر کون طاق طاق‌قاپی ، لمعانك اوینه‌باشنده عجم کلاهی ، صیرتنده‌بوزمه‌لی یشیل بر کوملك ، صاچی صاقالی قینالی بر حریف کلدی .

— کیمی ایستیورسکز ؟ دیه صوردیلر ؛ طانیامامشلردی . عجم فصیح بر تورکجه وطانیدق بر سسله :

— آچیك جانم ، بن کلدم ، عزیز ...

دیدی ، حیرت ایچنده قالدیلر ؛ لمعان یوقاریده آیدینلق‌ ایی ‌وورسون دیه طوپلو ایکنه ایله دیواره ایلیشدیردیکی طوپارلاق مزادمالی آینه‌سنك قارشیسنده یوزینی بویامقله مشغولدی ، یرندن قالقدی ، مردیوندن اکیلوب باقدی . اوت ، قوجه بر عجم ، آننه‌سی اوکنده اوست قاته چیقیورلردی . عزیز آغابك دیه چوجو- قلغنده بر آز یحق طانیبا بیلدیکی ضابط البسه‌لی کنجك بوشکله کیره‌جکنی عقلنه کتیریرمیدی ؟... مراق ایتدی ؛ اوطوردقلری اودانك قاپیسنه قولاغنی ویروب ایچری‌یی دیکله‌دی ... کیتدکجه حیرتی آرتیوردی ، عجبا دیدکلری دوغرومیدی ؟ بیك بر کیجه ماصالی کبی بر سرکذشت ... عزیز ایراددن ، عقاردن ، پارادن پولدن بحث ایدییوردی :

— صیقینتیکز واردر ، بیلیورم ، دییوردی ، آرتق قورتا- یلیك ، بن سزه یاردیم ایده‌رم ، باشقه اقربالرم یوق که ... شیمدی هرشیئم سزسکز !

صوکرا کورولتولو کورولتولو کولویور :

— هم بنده‌کیلر هپ آلتون پارادر ، کاغد قوللانمام !

دییه اوکونویوردی . لمعان قیپ قیرمزی کسیلمشـدی .
ایلك برآرالق کندی آدینك ده کچدیکنی ایشیدنجه بسبتون خاجانه
دوشدی ؛ کوزنی آناختار ده‌لیکنه داعا ایی یاقلاشدیردی .
عزیز تاغارشیسنده‌یدی ؛ ایری یاری ، کوجلی قوتلی برآدام ،
البسه‌سنی وقیافتنی دکیشدیرسه هیچ ده چیرکین کورونمیه‌جك ،
فقط بوحالیله ، معاذاﷲ ، اوکنه میلیونلر دوکسه یاقلاشلماز...
برساعت قادار ایچریده حسبحاللر ایدلدی ، یانه چیقمغه جسارت
ایده‌میوردی ، بلکه آننه‌سی راضی اولمیه‌جقدی ، حالا ، اوراده
قاچ کوچ عادتی باقیدی . لکن کندیسی هیچ ده حس ایتدیر -
مه‌مکی موافق بولمادی ، کوکلی بوکا راضی اولامیوردی ؛
قاپی‌یی آرالادی ، باقدیغنی بللی ایتدی . داها صوکرا آننه‌سـنی
چاغیردی ، یوکسکجه وطاتلیجه بر سسله صفه‌ده قونوشدی .
ایچندن دییوردی که :

— شیمدی او بنی تحصیلسز عرفانسز ، قابا صابا بر محله
قیزی فرض ایدر . ناصل ایسه‌م ده قیافتمی کوسترسه‌م.. احتیاطاً
کیندی ، قوشاندی ، جزداتی قولتوغنه آلدی ، حاضر دوردی .
مسافرکیتمك اوزره‌تام طاشلغه اینرکن اوده موطباق قاپیسندن
خبری یوقمش کبی چیقدی ، « آ ! » دیدی ، کری دوندی .
عزیز آننه‌سنه اون دانه صساپ صاری ، چیل چیل آلتون
براقمشدی . یاقینده ینه کله‌جکدی . حقیقةً ایکی کون صوکرا ،
لاستیك تکرلکلی برآرابه‌یه قورولمش ، عجم البسه‌سیله تکرار

كلدى . لمعان آرتق چه كينمه‌دن ، عزيز آغا بكيسنك يانِنه بر باش اورتوسيله چيقدى ... آناسى آشاغيده ، موطباقده اون ليرانك أوه صوقديغى موقت بر بوللقله يمكلر ياپاركن باش باشه قالديلر ، قونوشديلر . مسئله آكلاشيلمشدى ، عزيز ايران حدودى داخلنده‌كى عشيرتلر آراسنده پروپاغاندايه مأموردى؛ حسابسز ، كتابسز پارا آليور ، انكليز مفرزه وقاراقوللرندن قاچيرمق ايچون عجم قيافتنه‌كيروب تا ايچريلره صوقولويوردى . بوپارايى كويا عشيرتلره داغيتيوردى؛ شيمدى ، ينه پارا آلمغه كلمشدى ؛ ضربخانه‌ده اونك ايچون بالخاصه آلتون باصيليوردى . لمعان صباحدن برى قاپيده بكله‌ين آرابه‌نك قومشولرى حسده دوشوره‌جكنى خاطرلادقجه قابنه صيغاميوردى . عزيز يمكدن صوكره بردن :

— بكا بر آز مساعده ، شوراده يارم ساعتلك ايشم وار ، ينه كله‌جكم !

ديه‌رك كيتدى . آقشامه دوندى ، فقط بربيغين پاكتله برابر ... آنا قيز ايكيسنى‌ده سونجلرندن چيلديره‌جق قادار آغير ، بهالى هديه‌لر كتيرمشدى . قماشلر ، آياق قابلر وشكرلمه‌لر ... بلكه ايكى يوز ليرالق مال ! آرتق عزيزك زنكينلكنده شبهه يوقدى :

— بن جانمى ديشمه طاقدم‌ده اويله بوپارايى قازاندم ، ديه‌وردى ، كلديكم كون انور پاشا « هندك يولنى بزه سن آچيورسك ، پاشا قرده‌شم ! » ديه آلنمدن اوپدى ... قاچ دفعه بولوملردن قورتولدم ، نه‌لر چكدم بيليورميسكز ؟ تام

دورت آی وجودم یاتاق کورمەدی ، قورصاغمە صیجاق بیمك کیرمەدی... بز اویله چالیشدق. شیمدی بکا یارین کیدەجکسك دیسەلر بردقیقه دورمام ، قوشارم ، ایکی کون داها دوروبده دیکلەنسەم بیله دیمەم ...

کلن هدیەلر آراسنده برپاکت واردی‌که عزیز اونی صفەده آلیقویمشدی ؛ آقشام یاصنجه :

— قوزوم تیزه ، شونلری بر تپسی‌یه قوی‌ده کتیریویر ، برقدح چالقاسەم اویویامیورم !

دیدی. مکمل مزەلر، خاویارندن صیغیر دیلنه قادار هپسی وار ... ایرتسی کون آرابه قاپی‌یه کلدی ، عزیز دیدی‌که :

— هایدی ایکیکزده کیینیکز ، برکزمه یاپالم !

خانمجغز آرتق اعتراض قوتی کندیسنده بولامییوردی ، ذاتاً لمعان‌ده برتەویه آناسنی صیقیشدیرییور ، یوله صوقویوردی . برابرجه کیتدیلر ؛ یولده‌بلکه یکرمی مغازەیه اوغرادی‌لر، اشیا صاتین آلیندی ... پارا عزیزك اُلنده صو کبی آقییور ، کوچوجك اُوك ایچی ثروته غرق‌اولویوردی . سیرانلر صیقلاشدی ، هم والده خانم اکثریا اُوده قالییوردی . عزیز قیافتنی ده‌کیشدیرمشدی :

— آرقەمده خفیەلر دولاشییور ؟ بنی راحتسز ایدییور ، ایسته‌دیکم وقت ینه اسکیسندن عجم اولورم ، او بنم اُلمده ...

دییوردی. لمعانه‌اُیجه طوتولمشدی، برآقشام هرایکیسی‌ده فضله ایچدیلر ؛ ایرتسی کون عزیز تیزەسندن :

— برنکاح قیسەق داها اُیی اوله‌جق ، دکلمی ؟

دییه صوردی. نکاح‌ده قییلدی؛ یاز موسمی‌ده کلییوردی،
او بول پارا ایله چهارشنبه محله‌سنده اوطورولمازدی‌یا ... آدایه
طاشینمقی قوردیلر، اشیالی برأو آرادیلر... آك أیيسی بولوندی،
سکز یوز شوقادار لیرایه ... بر آشجی، اوچ خدمتجی، درحال
یرله‌شیلدی!

ایشته قولاغنده‌کی کوپه‌لری کوزلر قاماشدیران لمعان خانم
او معلمه وجیب‌لرندن التون دوکولن عزیز بك‌ده اوزندان
قاچینیدی . نه سرکذشتلر، نه آداملر، نه عالم، یاربی!...

... أوت، ایشته شایانك دعوتلیلرندن واونلرك بنده
خاطرلاتدقلری خانملردن برقاچی ... داها نه‌بیله‌دکلرم، نه‌مناسبتسزلری ونه اخلاقسزلری وار؛ یازدقجه آرقه‌سی کله‌جك،
بوباب اوزانه‌جق؛ توکنمك بیلمیه‌جك ... أیيسیمی کسه‌جکم!
حیاتلری هپ بویله ماجرالرله، انتظامسزلقلر وحیثیتسزلکلرله
دولوسیمالر شیمدی استانبولده اوقادار چوق که سیئات ورذالت
فصلی آراسنده بر آزده خیرات وفضیلته یر بولمق بیله قابل
اولمیه‌جق ... ذاتاً نه صنف قالدی، نه درجه ... نه یوکسك محیط
بللی، نه آشاغی خلق ... خل وخمور اولدق؛ هپ کیرلندك،
هپ لکه‌لندك . انسان روحنه سکون و استراحت ویره‌جك
ایکی حکایه ایشیده‌میور؛ فضیلتنه ایمان ایده‌جکی بر احباب بولامیور؛
بر مزیتلی‌یه تصادف ایده‌میور... متمادیاً آلچالییورز، عادیله‌شییورز،
اخلاقسزلاشیورز . اسکیدن علی‌العاده آداملردق، نه‌چوق
ضررلیدك، نه‌ده چوق فائده‌لی، فقط بوکون هرکس مضر...

قارما قاریشیق ، آلت اوست اولدق ، نه‌قادار یازیق !...

... دو کونك ایرته‌سی کون‌اوکله‌یمکنده طوپلاشدق؛کانی‌ده بنم شرفه أوده قالدی ، کوچوك خانم‌لك میس نووارطی ایله شاپانك مادام آلدبیادوسی‌ده برابردی . ذاتاً دائما أوده بویله لاابالی وفضولی‌مسافرلر بولونیووردی . برکت اونلر علی‌العجله سوفرادن قالقدیلر ، واپوره ، بر واپورینه قوشدیلر ... کانی دییوردی که :

— فنا صیقیلیورم ، احباب یوق ، ایش یوق ، اکلنجه یوق ... قیش‌ده کلیور ، هرطرف چیرچپلاق ، صیرصیقلام ، چامور ایچنده قاله‌جق ... خلق آچ بی‌علاج ، دیلنجیدن یولده یورونه‌میه‌جك ؛ انسان ، جیبنده پاراسی‌ده اولسه بو مملکتده شویله جان وکوکلدن بر « اوخ! » دییه‌مزکه ... نیتم کیدوب قیشی ویانه‌ده ، برلینده کچیرمك ؛ ذاتاً کچن سیاحتده سفیرله لاابالیله‌شمشدك ، أبی اویوشیورز ، کارلی ایشلره‌ده کیره‌بیلدم ، نه‌دیرسیکز ؟

بن صوصیورم ، استانبولك قیشندن ، چاموروندن شکایت ایدن شوزنکینه اسکی کوزله ، فکری پاشانك سلاملغنده یاتوب قالقدیغی و کیجه یاریلرینه قادار سراجخانه باشینك مردار سوقاقلرنده دولاشدیغی زمانکی کوزمله باقییوردم. شیمدی برلینه کیدوب‌ده سفیرلرله ، مستشارلرله باش‌باشه ، ثروتلی واحتشاملی برلرده یاشایه‌جق‌اولان اوآدامیمدی؟ چوقوره‌چشمه قهوه‌لرینك کدکلی مشتریسی کانیمی کیدوب آدلون اوتلنك باش دائره‌سنه

یرلشه‌جك وذوقی ایچون بیکلرجه لیرا صرف ایده‌جکدی ؟...
شایان قوجاسنی تصدیق ایدییوردی :

— دوغرو قوجه‌جیم ، دییوردی ، سن کیتدە صوکرا بزی‌ده آلدیر ، راحت ایدرسه‌ك آرتق بسبتون یرله‌شیرز ، استانبولك یاشانیر یری قالمادی‌که ... بر آزده آدام ایچنده عمر سوره‌لم ، یاشادیغمزك لذتنی دویالم ... اویله دکلمی عصمت ؟

بن ینه صوصویوردم ؛ یاشادیغنك لذتنی دویامادیغندن ، استانبولی بکنه‌مدیکندن بحث ایدن شو طالعلی آخرتلکه اسکی کوزله ، فکری پاشانك حرمنده افطار تپسیسی حاضرلارکنکی کوزمله باقییوردم. شیمدی آوروپایه کیدوب‌ده آدام ایچنده یاشامغه جان آتان قادین اوسایس یاننده حمامه صوقوب‌ده کوبك بیقارکبی زورله بیقادیغی صاچاقلی وحشی یاوروسیمیدی؟ شایانمی برلینه یرلشه‌جك واوراده عمرینی کچیره‌جك؟...

قیزلری بو بحثدن نشئه‌لنمشدی :

— کیده‌لم بابا ، دییه‌شیماریوردی ، بکا « سورتی‌دوبال»لر یاپدیررسیکز ، اوراده لوجه‌مز اولور ، هر کیجه کیده‌رز ؛ بن برطرفدن‌ده موسیقی مکتبنه دوام ایده‌رم ... برلین دورورکن استانبولده یاشانیرمی هیچ ؟ ویانه‌یه ، پشته‌یه ، بکره‌شه بیله راضی‌یم ...

بن الآن صوصویوردم ؛ هـای محله قیزی های ! سنمی آرقه‌که آغیر مانتولر طاقوب تیاترولرده دولاشه‌جق واستادلر ألندن موسیقی اوکره‌نه‌جکدك ؟ تحته‌یه صوقولو ألما شکری یالایه یالایه بایرامی فاتح میداننده کچیره‌ن بو صویسز قیزمی

مملکتندن اوزاقلاشمق آرزوسیله چیرپینیوردی ؟.. آرتق دایانامادم ، فقط بوسبوتون جدی اولمغه‌ده جسارت ایده‌مدیکمدن یاری آلای:

— جانم ، دیدم ، نه‌دو بو استانبولدن شکایتکز ؟ سزه ضرری نه؟ بالعکس اونك ایچنده دوغدیغکز، یاشادیغکز واقباله قاووشدیغکز ، نانکورلك ایتمه‌سه‌کزیا!

کانی قیزدی ؛ دیدی که :

— بن بوغیرتمله ، بوعقلمله، بوطالعمله نره‌ده‌اولسه‌م پارا قازانیردم ؛ هیچ اولماسه آدام آلندن قازانیر ، آدام ایچنده یبردم ... بو حکومتده امنیت جائزمی ؟ یارین مالمی ، ملکمی مصادره ایدر ، بنی‌ده طوتوب دار آغاجنه کوتورور ... سبب نه؟ زیرا زنکینم... کچ جانم، بزدهاقبیله حیاتی سورویورز!

آنا قیز اونی تصدیق ایدییورلردی . بودرت کوللك زنکینلرده نه‌درین بر مملکت عداوتی واردی . خارجده رفاه ایله یاشایه‌بیلمك امکانی حاصل اولیورنجه ، درحال ، اونلره بر وطن دشمنلغی کلیور، مملکتی هروسیله ایله تحقیر دیللرینك په‌له‌سه‌نکی اولویوردی . هانی متالکسز دامادلر ویا مخدوملر واوردرده‌قالش پدرلریله‌بابالرینك‌یاننده بر صیغینتی کبی‌یاشارلر،ذلیل، حیثیتسز سورونورلر، صوکرا جیبلربنه کچنه‌بیله‌جك‌قادار پاره کیردیمی همان طور ومعامله‌یی ده کیشدیره‌رك بوینه‌آوی بیراقوب آیریلمقدن دم وورورلر ... ایشته بویکی قارونلرده‌ده عینی حالی کورویوردم وکندمده‌ده بعضی بعضی، ایستر ایسته‌مز بوکا یاقین حسلردویعامه‌رغماً ینه آلتدن آلته قیزمقدن نفسمی منع ایده‌میوردم.

آرالق آرالق كاني اوطه‌يي تنها بولدقجه يانمه صوقولويور ، گوزلرنده شمشكلر چاقه‌رق :

— واى بنم پيليجيم...

ديه سويله‌نيور، كيتمه‌دن ايلمله‌شيشليده بر آقشام بولوشمامزى ايستيوردى؛ اوقادار مسلط اولويوردى كه بوينه، هر دفعه‌سنده تأمينات ويرمكه مجبور قاليوردم. بوصوك زمانلرده اوكا بسبتون برا كلنجه، ذوق، صفا مراقى عارض اولمشدى. آرتق استانبولك اكلنجه‌لرى كافى گلميوردى . بورانك محدود عالملريله چه‌كيلمز ومريض قادينلرى كوكلنى آووتاميوردى . ذاتاً بونك ايچون آوروپا سياحتنه چيقه‌جقدى . صانكه ، بلك ياقينده ، دنيادن ألنى أتكنى چكه‌جكمش كبى آز زمانده چوق ، پك چوق ، ذوق دويمق آرزوسى ايچنده صاغه ، صوله ، هر طرفه باش وورويور ، « ياشامالى ، ياشامغه باقمالى ! » نقراتى آغزندن بيراقميوردى .. قودورمش ، چيلديرمش دينه‌جك باقيشلرى واردى . ايچمده كانى ايچون بر قورقو دويويوردم !

اسکی ویکی استانبول

ایشته استانبولی دولدوران شخصلرله سرکذشتلردن بر چوق نمونه... بن کوردیکمی وبیلدیکمی اولدیغی کبی، هیچ ده کیشدیرمه‌دن، سوسله‌مه‌دن، خیالمدن برشی علاوه ایتمیه‌رك یازدم. او قادار مختلف سیمالر وماجرالر طوپلادم که شمدی بتم بو تصویرلریمی اوقویانلر یولده راست کلدکلری بر چهره ویا قولاقدن قولاغه ایشیتدکلری بر وقعه قارشوسنده، ظن ایدوم که، بر آشنالق دویه‌جقلردر. فی الواقع داها بیلدیکم وخبر آلدیغم نه سرکذشتلر، نه وقعه‌لر وار؛ استانبولك چیزه‌مه‌دیکم داها نه قادار صحنه‌لری، کندینه خاص نه‌باشقه شکللری موجود... فقط اویله، بربری آردینه صولوقسز واستراحتسز یازمقله اثریمه فضله بر قاریشیقلق ویرمکدن، کتابی دار بر باوول کبی طیقه باصه دولدورمش بولونمقدن چه‌کیندم. هم بعضی مشهور سرکذشتلر واردر که اوزلرندن براز زمان کچمه‌دکدن صوکرا یازیلیرسه لذتسز اولور. بو خاطره‌لری اوقویان قارئلر، مثلا دییه بیلیرلرکه:

— کانی نه اولدی؟ سن نه اولاجقسك؟ نتیجه نه‌در؟

مع الاسف بونلرك جوابنی شیمدی ویره‌میه‌جکم، دیدیکم

بیز آرادن وقت کچیرمك لازم کلیور . هم حقیقته او قادار صادق قالمق عزمنده‌یم که کتابمه دوس دوغرو بر نتیجه ویره‌بیلمك ایچون داها بر مدت بکله‌مك اقتضا ایدییور . بن تاریخ نویسم ، وقعه‌لری قید ایدییورم ، مخیله‌مدن امداد بکلیه‌مم..

بر کون ، صیراسی دوشوروسه‌م ، ینه استانبولدن ، اونی دولدوران شخصیتلردن ، بلکه‌ده بورومانده‌کی اشخاصك نتیجه‌له‌نه‌مه‌مش کورونن ماجرالرندن تکرار بحث ایده‌بیلیرم .

ذاتاً دوغرو دوشونولورسه ، «نتیجه» ده‌نیلن شی حیاتده موجود دکلدرکه ... مثلا ، کانی ایچون: «بمله کور وشدیکنلك ایرته‌سی کونی سکتهٔ قلبدن وفات ایدیویردی . » دیسه‌م تام معناسیله بو بر نتیجه‌میدر ؟ یاخود شایاندن بحث ایدرکن: « ده‌لیجه‌سنه حرکتلری آرتدی ، آرتدی، نهایت جیلدیردی ، شیمدی آلمان خسته خانه‌سنده ، یاخود آلمانیاده تداوی ایدلمکده‌در. » دییه یازسه‌م بونی بر « نتیجه » می صایه‌جقز ؟ انسانلرك حیاتی بعضاً « نتیجه » ظن ایدلدیکی یرده تکرار باشلار وباشلایه‌جق کورونن یرده بردن کسیلیر... بز عمرلریمزی آقوب کیدرکن سیر ایتمه‌لی یز ، اصل او زمان شایان دقتدرلر ، منصبلرینه قاووشدقلری یرده اهمیتلرینی غائب ایدرلر . بن بوراده وقعه‌لك اشخاصی حیاتده اولدقلری کبی قونوشدوردم وکندیمی ده ، اونلری ده زورلامادن ایلری ، کری یوروتدم... بونی یاپه‌بیلدیکمدن دولایی چوق ممنونم !

استانبول‌ده‌ها زیاده اسکی دورده شخصیتلی واهمیتلی ایدی.

شیمدی رنکسز وسفیل ... دار ، فقط سوسلی ، آلافرانغه
بر آپارتمان اوداسنده اوطوروب دیشارینک ترامواى واوتوموبیل
سسلرینی ایشیده‌رك شو ساطرلری الکتریك ضیالری آلتنده
یازارکن پارامه واستقلالمه رغماً هیچ بر ذوق دویمادم. موسم
قیش .. فقط نه‌جاشنیسز بر قیش ! کنجلکی ، کنجلکمك
قیشلرینی ، قیش کیجه‌لرینی خاطرلیورم ... ایصلاق قاپلامالی
چوروك ، خراب اولرده ، دالغالی وبنکلی شیشه‌لری کوشه
باشنده‌کی بقالدن آلینان سکز نومرو مور پترول لامبه‌سنك
ایشیغنه طوپلاشه‌رق نه خوش زمانلر کچیردك . آه او زمانکی
استانبولك صاتیجی سسلری ... دورغون وقارا کلق سوقاقلرده
دولاشان کیجه سیمیتجیلری ، بوزاجیلر ، کتن حلواجیلر ...
تحسرله اونلری آکیورم وآریبورم ؛ یوره‌کم صیزلیور ، ماتم
ایچنده کبی‌یم ؛ چوق یاشلانمشم‌ده کنجلکمی خاطرلیور کبی
لذتله ایچین ایچین دالیورم... شمدی دفتریمی قاپادم؛ ناچارداقلی
طورشیجیدن باشلایه‌رق سراجخانه باشنده‌کی قوناغی ، فکری
یاشانك ساعتلی اوداسنی ، خدمتجیلر پیشنده قوشان داماد بکی ،
بزم او سرسری روحلی کوچوك خانم افندی‌یی ، هرکسی ،
هربری تکرار کوزیمك اوکندن کچیریورم ؛ پك‌ایی طانیدیغم
وکوردیکم او دورك شایان دقت بوتون سیمالرینی برر دفعه‌داها
خاطرلیورم ونه قادار ذوق دویویورم ... حالبوکه صوك
سنه‌لرك یاد خاطراتی بنده بویله کوزل وحضورلی بر تأثیر
یاپامیور ؛ یوره‌کم صیقیلیور ، سیکیرلرم که‌ریلیور ، وجدانم عذابه
بکنزر بر صیزیله دولویور ؛ عادتا ئوزولویورم. هیچ شبهه یوق که

كانى بيلديكم او « آلما كانى » اوله‌رق قالماليدى، شايان آخرتلكدن چيقمامه‌ليـدى ، حتى بن بيله قولتوغمده عود قوناق قوناق دولاشمقده‌دوام ايتمه‌ليدم... دنيانك انتظامى ، مملكتك خيرى، استانبولك كوزللكى نامنه بو، بويله اولماليدى!

... بزم هپمزه اسكى دور بيچلمش بر قفتان ايمش !

بو كيجه هيچ اويويامادم، صباحك آلاجه قارانلغى جاملرى آغارتيركن داها بن آياقده‌يدم، كوكلم ، نه‌دنسه ، هجرانله، يأسله دولو .. لامبايى سوندوردم : اطرافمده كورديكم اشيا ناصل هنوز بللى ، بليرسز دوروبورسه ، پرده‌لر ، ماصه‌لر ، قولتوقلر آنجق فرق ايديله‌بيليبورسه بن‌ده اويله‌يم ؛ كندم ايچون يارى موجود، يارى حياتده‌يم ... يالكز ده‌رين ، كسكين برشى، بر آغيرلق وقوت واركه كوكسمدن باصيبور. آلتنده أزيلمش كبى ، ئولمش كبى‌يم .. كنديمى دويمايورم ، فقط حزنمك ، هجرانمك آجيسنى دويويورم.

عجبا بر سيكير خسته‌لغنك باشلانغيجى مى ؟

پنجره‌يى آچدم، بالقونه چيقدم: ئورتولو بر قيش صباحى، كوكده ده كيشكسز صدفى بر آيدينلق ؛ نه‌ينه بر چيزكى، نه‌ماوى بر يبرتيق ، نه منـاره‌لر ، نه مدرسـه داملرى ، نه‌ده قلعـه ديوارلرى ويا صـو بندلرى .. شيشلينك چيرچيلاق ، يارى اكمال ايدلمش ، آرالرى عرصـه‌لرله فاصله‌يه اوغرايان ذوقسز بر محله‌سى ... شيمدى قولاغمه بو آلاجه قارانلغك ايچندن بر تمجيد ويا اذان سسى كلسه و كوزيمه شويله ، اوزاقدن اسكى استانبولك بر پارچه‌سى كورونسه نه‌قادار ممنون اولاجغم !

غربتده ، یابانجی دیارلرده قالمش کبی‌یم ؛ یریمه ، أویمه، منبعمه دونمك آرزوسنك بر آجلق کبی ایچمی باییلتدیغنی دویویورم . عینی استانبولك ایچنده استانبولی آرییه‌رق و آرتق بولامیه‌جغمی بك أیی آکلایه‌رق هینچقیره هینچقیره آغلامق ایستیورم.

بن استانبولك ، اسکی استانبولك ، اوشخصیتلی وکوزل استانبولك ایچ یوزینی آقاجانجه‌سنه طانیبان بر اولادیدم ؛ اونی بن نه أیی آکلادم ... صانکه اوده بکا آیریجه ، هرکسه یایدیغندن فضله یوره‌کنی آچاردی.

ایشته بن بویله أیی طانیدیغم وپك چوق سه‌ودیکم وجودی غائب ایتدم . اوکا یانیورم ، اونك حسرتنی چکییورم !

:

روبرت قولیج ، ١٠ ایلول ـ ١٥ کانون اول ٣٣٤

صوك

52

I

